

PLANAVIMO
ORGANIZATORIUS

PAKRUOJO
RAJONO
SAVIVALDYBĖ

PAKRUOJO MIESTO
TERITORIJOS BENDROJO
PLANO KEITIMAS

KONKRETIZUOTI
SPRENDINIAI

TERITORIJŲ
PLANAVIMO
DOKUMENTO
PAVADINIMAS

PAKRUOJO MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS

PLANAVIMO
ORGANIZATORIUS

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS

RENGĖJAS

UAB „TYRENS LIETUVA“

PROJEKTO
NUMERIS

24ARH2510

TERITORIJŲ
PLANAVIMO RŪŠIS

KOMPLEKSNIS TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTAS
SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS DALIES BENDRASIS PLANAS

RENGIMO
ETAPO STADIJA

KONKRETIZUOTI SPRENDINIAI

TOMAS

IV

IŠLEIDIMO DATA

2025

RENGĖJAS	KVALIF. PATVIRT. DOK. NR.	PAREIGOS	VARDAS, PAVARDĖ	PARAŠAS
 TYRÉNS		Architektūros skyriaus vadovė	Agnė Peikštenienė	
	A2207	Projekto vadovė	Lina Norkienė	
		Architektė	Birutė Lelkienė	
		Inžinierė	Laura Daukantienė	
		GIS Inžinierius	Tomas Mindaugas Matkevičius	

TURINYS

PAAIŠKINAMOJI DALIS

I SKYRIUS. BENDROSIO NUOSTATOS..... 1

PIRMASIS SKIRSNIS. BENDROJI INFORMACIJA1

ANTRASIS SKIRSNIS. DOKUMENTAI, KURIAIS VADOVAUJANTIS RENGIAMAS BENDROJO PLANO
KEITIMAS 5

II SKYRIUS. BENDROJO PLANO SUDĖTIS IR TAIKymo TVARKA 6

III SKYRIUS. ESAMOS BŪKLĖS APŽVALGA 7

IV SKYRIUS. PAKRUOJO Miesto VYSTYMO SI TENDENCIJOS IR PLĖTROS POREIKIS..... 9

PIRMASIS SKIRSNIS. DEMOGRAFINIAI PROCESAI.....9

Demografinės raidos prognozė..... 9

Gyvenamasis fondas..... 11

ANTRASIS SKIRSNIS. PLĖTROS POREIKIS.....12

V SKYRIUS. KONCEPCIJA IR TERITORIJOS VYSTYMO KRYPTYS 13

VI SKYRIUS. Miesto URBANISTINĖS STRUKTŪROS VYSTYMAS 14

PIRMASIS SKIRSNIS. Miesto URBANISTINĖS STRUKTŪROS MODELIS14

ANTRASIS SKIRSNIS. Miesto IŠORINĖ STRUKTŪRA, PARTNERYSTĖS PRINCIPAI15

TREČIASIS SKIRSNIS. Miesto ĮVAIZDIS IR SAVITUMAS16

KETVIRTASIS SKIRSNIS. URBANIZUOJAMOS IR NEURBANIZUOJAMOS TERITORIJOS.....18

PENKTASIS SKIRSNIS. PRIORITETINĖ PLĖTRA20

ŠEŠTASIS SKIRSNIS. TERITORIJOS NAUDOJIMAS20

SEPTINTASIS SKIRSNIS. Miesto STRUKTŪROS OPTIMIZAVIMAS22

Vystymo režimai 22

Sodų konversija..... 24

Kvartalų kompleksinis atnaujinimas 24

Užstatymo tipai 26

Užstatymo aukštis 27

Užstatymo tankis ir intensyvumas..... 28

AŠTUNTASIS SKIRSNIS. SAVIVALDYBĖS INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA.....30

DEVINTASIS SKIRSNIS. MAŽMENINĖS PREKYBOS OBJEKTŲ VYSTYMAS31

DEŠIMTASIS SKIRSNIS. SAVIVALDYBEI SVARBIEMS OBJEKTAMS REZERVUOTINOS TERITORIJOS
33

VII SKYRIUS. SOCIALINĖ APLINKA 33

Švietimas ir ugdymas 33

Kultūros ir sporto infrastruktūra..... 36

Sveikatos priežiūra 37

Socialinės paslaugos..... 37

VII SKYRIUS. EKONOMINĖ APLINKA 37

PIRMASIS SKIRSNIS. PRAMONĖS PLĖTRA38

ANTRASIS SKIRSNIS. PASLAUGOS IR KOMERCIJA	38
TREČIASIS SKIRSNIS. REKREACIJA IR TURIZMAS	39
Rekreacinio funkcinio prioriteto zonos	39
IX SKYRIUS. GAMTINĖ APLINKA IR KRAŠTOVAIZDIS	41
PIRMASIS SKIRSNIS. MIŠKAI	42
ANTRASIS SKIRSNIS. ŽELDYNŲ SISTEMA	42
Atskirųjų želdynų ploto normos ir pasiekiamumas	43
Atskirųjų želdynų vystymas	44
Priklausomieji želdynai ir žaliosios jungtys	46
TREČIASIS SKIRSNIS. KRAŠTOVAIZDŽIO IR BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS APSAUGA	46
KETVIRTASIS SKIRSNIS. GAMTINIS KARKASAS	49
Gamtinio karkaso samprata	49
Gamtinio karkaso lokalizavimas	50
Vietinis gamtinis karkasas	53
PENKTASIS SKIRSNIS. NAUDINGOSIOS IŠKASENOS IR INŽINERINĖS GEOLOGINĖS SĄLYGOS	54
Naudingos iškasenos	54
Inžinerinės geologinės sąlygos	54
X SKYRIUS. APLINKOS KOKYBĖ	55
PIRMASIS SKIRSNIS. ORO TARŠOS MAŽINIMAS	55
Stacionarūs taršos šaltiniai	56
Transporto priemonių tarša	56
ANTRASIS SKIRSNIS. PAVIRŠINIŲ VANDENS TELKINIŲ TARŠOS MAŽINIMAS IR KOKYBĖS GERINIMAS	57
TREČIASIS SKIRSNIS. POŽEMINĖS TARŠOS MAŽINIMAS	58
KETVIRTASIS SKIRSNIS. APLINKOS TRIUKŠMO MAŽINIMAS	58
Tyliosios viešosios zonos	59
PENKTASIS SKIRSNIS. DIRVOŽEMIS	60
ŠEŠTASIS SKIRSNIS. KLIMATO KAITA	61
SEPTINTASIS SKIRSNIS. UŽLIEJAMOS TERITORIJOS	61
XI SKYRIUS. KULTŪROS PAVELDAS	62
Kultūros paveldo ištekliai	64
Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos gairės	68
Nematerialus paveldas	68
Kultūros paveldo naudojimo turizmui principai	69
XII SKYRIUS. SUSISIEKIMO SISTEMA	70
PIRMASIS SKIRSNIS. AUTOMOBILIŲ KELIŲ TINKLAS	70
ANTRASIS SKIRSNIS. GATVIŲ KATEGORIJOS	71
TREČIASIS SKIRSNIS. VIEŠOSIOS AUTOMOBILIŲ IR DVIRAČIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELĖS	73
KETVIRTASIS SKIRSNIS. ELEKTROMOBILIŲ ĮKROVOS AIKŠTELĖS	75

PENKTASIS SKIRSNIS. VIEŠASIS TRANSPORTAS	76
ŠEŠTASIS SKIRSNIS. DVIRAČIŲ IR PĖSČIŲJŲ SUSISIEKIMAS.....	76
Pėsčiųjų infrastruktūra.....	76
Dviračių infrastruktūra	78
Dviračių infrastruktūros prioritetai ir įgyvendinimo etapai.....	78
AŠTUNTASIS SKIRSNIS. MULTIMODALUS JUDUMAS	80
XIII SKYRIUS. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA	81
PIRMASIS SKIRSNIS. BENDROSIOS INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMO NUOSTATOS ..	81
ANTRASIS SKIRSNIS. INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMAS	81
Vandens tiekimas	81
Šilumos tiekimas	83
Elektros energija.....	84
Gamtinių dujų tiekimas	85
Ryšių infrastruktūra.....	85
Atliekų tvarkymas	85
Atsinaujinantys energijos ištekliai.....	85
Priešgaisrinė sauga	86

TEKSTINIŲ REGLAMENTŲ DALIS

XIV SKYRIUS. BENDRIEJI TEKSTINIAI REGLAMENTAI.....	88
XV SKYRIUS. REGLAMENTŲ LENTELĖ	91
XVI SKYRIUS. TEMATINIAI TEKSTINIAI REGLAMENTAI.....	97
Miesto išorinė struktūra ir partnerystės	97
Bendrojo plano sprendiniai vystant ir formuojant Pakruojo miesto identitetą	97
Teritorijų naudojimas	98
Socialinė infrastruktūra	98
Ekonominė aplinka.....	99
Gamtinė aplinka ir kraštovaizdis	99
Gamtinis karkasas	101
Kultūros paveldas	103
Susisiekimo sistema	104
Inžinerinė infrastruktūra	106
Aplinkos kokybė	109
Prioritetinės plėtros teritorijos	111
Bendrojo plano sprendiniai kvartalų kompleksiniam atnaujinimui:	112
Savivaldybės infrastruktūros vystymo principai Pakruojo mieste.....	113
Savivaldybės infrastruktūros vystymo etapai.....	113
XVII SKYRIUS. RENGTINI PLANAI IR PROGRAMOS	114

PAAIŠKINAMOJI DALIS

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROJI INFORMACIJA

1. **Rengiamo teritorijų planavimo dokumento pavadinimas** - Pakruojo miesto teritorijos bendrojo plano keitimas (toliau – *Bendrojo plano keitimas*).
2. **Teritorijų planavimo dokumento rūšis** - kompleksinis teritorijų planavimo dokumentas.
3. **Teritorijų planavimo lygmuo** - savivaldybės teritorijos dalies bendrasis planas.
4. **Planuojama teritorija** - Pakruojo miesto teritorija.
5. **Planavimo organizatorius** - Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktorius, Kęstučio g. 4, 83152 Pakruojis, tel. +370 421 61 700 / 69 070, el. p. savivaldybe@pakruojis.lt
6. **Teritorijų planavimo dokumento rengėjas** - UAB „Tyrens Lietuva“, Žalgirio g. 90 (D korpusas), 09303 Vilnius, el. p.: info@tyrens.lt. Projekto vadovė – Lina Norkienė, tel.: +37066081859, el. p.: lina.norkiene@tyrens.lt
7. **Planavimo pagrindas** - Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 8 d. sprendimas Nr. T-6 „Dėl Pakruojo miesto teritorijos bendrojo plano keitimo ir planavimo tikslų nustatymo“.
8. **Planavimo darbų programa** patvirtinta Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2024 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. AV-144 „Dėl Pakruojo miesto teritorijos bendrojo plano keitimo planavimo darbų programos patvirtinimo“.
9. Planavimo tikslai:
 - 9.1. sudaryti sąlygas darniai miesto teritorijos raidai, nuosekliai erdvinės ir funkcinės integracijos politikai įgyvendinti, teritorijų sanglaudai, kompleksiškai spręsti socialinius, ekonominius, ekologinius uždavinius;
 - 9.2. įvertinti esamą miesto teritorijų funkcinį zonavimą ir numatyti platesnį galimą alternatyvių funkcinų zonų reglamentavimą, kad būtų užtikrintas racionalesnis žemės naudojimas;
 - 9.3. nustatyti miesto inžinerinės ir socialinės infrastruktūros, kitų miesto teritorijai svarbių socialinės, ekonominės veiklos sričių vystymo ir įgyvendinimo gaires, numatyti plėtrai reikalingas teritorijas;
 - 9.4. numatyti miesto teritorijos gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio savitumo, nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimą, tikslingą naudojimą ir pažinimą, ekologiškai pusiausvyrai būtino gamtinio karkaso formavimą;

9.5. kurti sveiką, saugią, darnią, klimato kaitos padariniams atsparią gyvenamąją aplinką ir visavertės gyvenimo sąlygas;

9.6. sudaryti sąlygas privačioms investicijoms, kuriančioms socialinę ir ekonominę gerovę, tinkamos kokybės gyvenimo sąlygas, skatinančioms alternatyvių energijos šaltinių ir technologijų plėtrą, didinančioms energijos vartojimo efektyvumą;

9.7. derinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių, savivaldybės ir valstybės interesus dėl teritorijos naudojimo ir veiklos plėtojimo teritorijoje sąlygų.

10. Planavimo uždaviniai:

10.1. suformuoti planavimo lygmenį atitinkančias teritorijos funkcinio ir erdvinio vystymo kryptis;

10.2. optimizuoti planuojamos teritorijos urbanistinę struktūrą, socialinę ir inžinerinę infrastruktūrą, numatyti jų atsparumo ekstremaliems klimato reiškiniams stiprinimo priemones;

10.3. numatyti miškų, kitų gamtos išteklių išsaugojimo ir naudojimo, klimato kaitos poveikio švelninimo, gamtinio karkaso formavimo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo priemones, optimalią kraštovaizdžio struktūrą;

10.4. detalizuoti atitinkamų aukštesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinius.

11. Papildomi uždaviniai:

11.1. išskirti urbanizuotas, urbanizuojamas ir neurbanizuojamas teritorijas (arba nurodyti urbanizuotų teritorijų plėtros kryptis), nustatyti prioritетines plėtros teritorijas ir galimą plėtros mastą, prioritетines ir kitas galimas veiklas, prioritетinės savivaldybės infrastruktūros vystymo etapus;

11.2. nurodyti prioritетinę savivaldybės infrastruktūrą, kuri nepatenka į nustatytas prioritетinės plėtros teritorijas, ir teritorijas, kurių vystymui ši infrastruktūra skirta;

11.3. įvertinus skirtingą investicijų poreikį bei atsižvelgiant į miesto plėtros prioritetus, miesto teritoriją suskirstyti į zonas, kurioms pagal miesto plėtros prioritetus būtų nustatomi diferencijuoti savivaldybės infrastruktūros plėtros mokesčiai;

11.4. detalizuoti Pakruojo miesto teritorijų kraštovaizdžio savitumui svarbias teritorijas, antropogeninius ir gamtinius elementus, apžvalgos vietas ir iš jų atsiveriančias panoramas, numatyti jų vizualinę apsaugą, numatyti vertingo kraštovaizdžio išsaugojimo sprendinius, numatyti saugomų teritorijų ir kraštovaizdžio apsaugos reikalavimus;

11.5. sudaryti sąlygas elektros pakrovimo stotelių tinklo plėtrai bei nustatyti atsinaujinančiųjų energijos šaltinių įrengimo galimybes;

11.6. tobulinti ir vystyti istoriškai susiklosčiusią urbanistinę struktūrą, architektūrinę erdvinę kompoziciją, numatyti (ar detalizuoti savivaldybės bendrajame plane numatytus) urbanistinių struktūrų formavimo ir (ar) pertvarkymo principus;

11.7. numatyti sodų bendrijų teritorijų konversijos į gyvenamuosius rajonus galimybes;

11.8. nustatyti pramonės rajono tolesnės veiklos prioritetus ir reglamentus;

11.9. nustatyti naujų prekybos centrų statybos galimybes ir reglamentus pagal šių centrų tipologiją, bendrą plotą ir numatomą poreikį;

11.10. numatyti kvartalų kompleksinio atnaujinimo (modernizavimo) teritorijas ir jų energinio efektyvumo didinimo priemonės vadovaujantis Kvartalų energinio efektyvumo didinimo programų rengimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašu;

11.11. numatyti žemės paėmimą visuomenės poreikiams pagal Žemės įstatymo 45 straipsnyje nurodytus reikalavimus;

11.12. plėsti pėsčiųjų ir dviračių takų tinklą, nustatyti probleminius pėsčiųjų ir dviračių takų mazgus ir ruožus, numatyti infrastruktūros plėtros prioritetus;

11.13. numatyti tyliųjų viešųjų zonų išdėstymą;

11.14. detalizuoti savivaldybės bendrajame plane inžinerinei ir socialinei infrastruktūrai reikalingų teritorijų ir (ar) inžinerinių komunikacijų koridorių ribas;

11.15. numatyti mažmeninės prekybos objektų, nenurodytų Teritorijų planavimo įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 9 punkte, išdėstymą, nurodant didžiausią galimą vieno mažmeninės prekybos objekto bendrąjį plotą atskirose planuojamos teritorijos dalyse;

11.16. numatyti želdynų sistemos formavimo reikalavimus, želdynų apsaugos ir tvarkymo reikalavimus nurodant šių sprendimų ir reikalavimų įgyvendinimo, želdynų apsaugos priemones.

12. Planavimo procesas:

- 1) Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV) - atsižvelgus į strateginio pasekmių aplinkai vertinimo subjektų išvadą dėl SPAV atrankos dokumento, Planavimo organizatorius 2025 m. kovo 10 d. raštu Nr. S-1310 priėmė sprendimą, kad Pakruojos miesto teritorijos bendrojo plano keitimui SPAV nebus atliekamas.
- 2) Parengtos trys teritorijos plėtros koncepcijos alternatyvos. Koncepcijos alternatyvų nepriklausomas profesinis vertinimas neatliekamas.
- 3) Etapai - parengiamasis, rengimo ir baigiamasis.

13. Planavimo sąlygos:

Eil. Nr.	Teritorijų planavimo sąlygas išdavusios institucijos pavadinimas	Teritorijų planavimo sąlygų Nr.	Planavimo sąlygų išdavimo data
1.	UAB "Pakruojos šiluma"	REG324171	2024-04-11
2.	Valstybinė miškų tarnyba	REG324192	2024-04-11
3.	AB "Energijos skirstymo operatorius"	REG324194	2024-04-11
4.	Viešojo įstaiga "Plačiajuostis internetas"	REG324212	2024-04-11
5.	Viešojo įstaiga Transporto kompetencijų agentūra	REG324486	2024-04-12
6.	Telia Lietuva, AB	REG324599	2024-04-15

Eil. Nr.	Teritorijų planavimo sąlygas išdavusios institucijos pavadinimas	Teritorijų planavimo sąlygų Nr.	Planavimo sąlygų išdavimo data
7.	LITGRID AB	REG324648	2024-04-15
8.	Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos	REG324650	2024-04-15
9.	Aplinkos apsaugos agentūra	REG324661	2024-04-15
10.	Akcinė bendrovė "Via Lietuva"	REG324684	2024-04-15
11	Lietuvos kariuomenė	REG324870	2024-04-16
12	Pakruojo rajono savivaldybės administracija	REG325204	2024-04-17
13	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos	REG325218	2024-04-17
14	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos	REG325364	2024-04-18
15	Viešojoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra	REG325378	2024-04-18
16	Žemaitijos saugomų teritorijų direkcija	REG325887	2024-04-22
17	UAB "Pakruojo vandentiekis"	REG326038	2024-04-23
18	Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos	REG326217	2024-04-24

14. Naudojamos santrumpos:

LR – Lietuvos Respublika;

LRBP – Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas;

SPAV – strateginis pasekmių aplinkai vertinimas.

ANTRASIS SKIRSNIS

DOKUMENTAI, KURIAIS VADOVAUJANTIS RENGIAMAS BENDROJO PLANO KEITIMAS

15. Dokumentai, kuriais vadovaujantis rengiamas bendrojo plano keitimas:

- 1) Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 8 d. sprendimas Nr. T-6 „Dėl Pakruojo miesto teritorijos bendrojo plano keitimo ir planavimo tikslų nustatymo“.
- 2) Planavimo darbų programa.
- 3) Teritorijų planavimo sąlygos.
- 4) Lietuvos Respublikos teisės aktai ir projektavimo normos.

16. Planuojamai teritorijai taikomi aukštesnio ir atitinkamo lygmens teritorijų planavimo dokumentai:

16.1. Bendrieji planai:

- 1) Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, T00087007;
- 2) Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, T00040704;
- 3) Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas, T00072623;
- 4) Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas, K-RJ-65-22-603 (rengiamas);
- 5) Pakruojo miesto teritorijos bendrasis planas, T00040720;

16.2. Specialieji teritorijų planavimo dokumentai:

- 1) Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos dalių (Pakruojo ir Linkuvos m., Petrašiūnų ir Pakruojo k.) šilumos ūkio specialusis planas, T00040175;
- 2) Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimas, T00088972;
- 3) Didžiųjų prekybos įmonių išdėstymo Pakruojo mieste ir priemiesčio zonoje specialusis planas, T00041166;

16.3. Detalieji planai:

- 1) Pakruojo rajono savivaldybės Pakruojo miesto prekyvietės detalusis planas, T00071891;
- 2) Žemės sklypo (kadastrinis Nr. 6553/0005:64), esančio Pakruojo m., Pramonės g. 11, detalusis planas (parengtas ir patvirtintas 2009 m. rugsėjo 24 d. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-286);
- 3) Žemės sklypo Vilniaus g. 26 ir teritorijos šalia jo Pakruojo mieste, Pakruojo rajono savivaldybėje, detalusis planas (parengtas ir patvirtintas 2010 m. vasario 18 d. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-57);
- 4) Žemės sklypo Pakruojo m. Pašilio kv., kadastrinis Nr. 6543/0013:45, detalusis planas (parengtas ir patvirtintas 2010 m. kovo 25 d. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-67);
- 5) Pakruojo m., šalia Taikos ir Ramunių g. sankryžos esančios laisvos valstybinės žemės sklypo detalusis planas (parengtas ir patvirtintas 2010 m. balandžio 29 d. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-148);

- 6) 3,8513 ha žemės sklypo (kadastrinis Nr. 6553/0004:11), esančio Statybininkų g. 9, Pakruojo m., detalusis planas (parengtas ir patvirtintas 2011 m. sausio 27 d. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-16);
- 7) Žemės sklypo, esančio Pakruojo r. sav., Pakruojo m., Pergalės g. (sklypo kadastrinis Nr. 6553/0005:248), detalusis planas (parengtas ir patvirtintas 2011 m. liepos 7 d. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-202);
- 8) Žemės sklypo, esančio Pakruojo r. sav., Pakruojo m., Prof. S. Ušinsko g. 43, planas (prilyginamas detaliojo teritorijų planavimo dokumentui) (parengtas ir patvirtintas 2013 m. rugpjūčio 8 d. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-579);
- 9) Daugiabučių gyvenamųjų namų žemės sklypų, esančių Pakruojo r. sav., Pakruojo m. planai (prilyginami detaliojo teritorijų planavimo dokumentams).

16.4. Schemos:

- 1) Dėl Šiaulių apskrities miškų tvarkymo schemos keitimo, T00085699;
- 2) Dėl Šiaulių apskrities miškų tvarkymo schemos keitimo, S-NC-00-19-83 (rengiamas);
- 3) Pakruojo rajono savivaldybės nekilnojamojo kultūros paveldo tinklų schema, T00054157.

II SKYRIUS

BENDROJO PLANO SUDĖTIS IR TAIKymo TVARKA

17. Pakruojo miesto teritorijos bendrąjį planą sudaro aiškinamasis raštas (paaiškinamoji dalis ir tekstiniai reglamentai) ir brėžiniai.

18. Pakruojo miesto teritorijos bendrojo plano keitimas (toliau - Bendrasis planas) yra kompleksinio teritorijų planavimo dokumentas, kuriuo sprendiniai formuojami ne trumpesniam nei 10-ies metų laikotarpiui. Bendrojo plano sprendiniai galioja neterminuotai arba tol, kol bus parengtas ir patvirtintas jį keičiantis to paties lygmens teritorijų planavimo dokumentas. Bendrojo plano sprendiniai nenagrinėja atskirų žemės sklypų ir nenustato jiems konkretaus žemės naudojimo būdo bei kitų rodiklių. Šie reglamentai nustatomi žemesnio lygmens ar kitos rūšies teritorijų planavimo dokumentuose (specialiuosiuose planuose, detaliuosiuose planuose ar kt.).

19. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Teritorijų planavimo įstatymo 15 str. 3 dalimi ir Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių 208 punktu, Bendrojo plano sprendiniuose Pagrindiniame brėžinyje miesto teritorija, įvertinus įvairiose miesto dalyse vyraujančią veiklą, atvaizduojama pagal teritorijų naudojimo tipus. Kiekvienam teritorijų naudojimo tipui nurodyti didžiausi leidžiami užstatymo tankio ir intensyvumo rodikliai, galimi užstatymo tipai, pagrindinės žemės naudojimo paskirtys, galimi naudojimo būdai, užstatymo aukštis ir kiti reglamentai.

20. Bendrąjį planą sudaro tekstinių ir grafinių teritorijų planavimo dokumentų visuma (aiškinamasis raštas ir brėžiniai). Aiškinamajame rašte pateikiami sprendiniai yra neatsiejami nuo grafinėje dalyje (brėžiniuose) pateikiamų sprendinių ir yra laikomi lygiaverčiais.

21. Pakruojo miesto BP keitimo sprendinių grafinę dalį sudaro :

- 1) Pagrindinis brėžinys M 1:5000 ir reglamentų lentelė;
- 2) Inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo brėžinys M 1:5000;

- 3) Gamtos ir kultūros paveldo, gamtinio karkaso brėžinys M1:5000;
- 4) Prioritetinės plėtros teritorijų schema M1:10000.

22. Brėžiniai parengti ir vertinami nurodytuose masteliuose ir į tikslesnius mastelius netransformuojami. Sprendinių atvaizdavimui grafinėje dalyje naudojamas teritorijos suskirstymas pagal teritorijų naudojimo tipus, vadovaujantis Erdvinių duomenų specifikacija (16 lentelė), patvirtinta 2013 m. gruodžio 31 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-1009 „Dėl teritorijų planavimo erdvinių duomenų specifikacijos patvirtinimo“. Teritorijos pagal nustatytus naudojimo tipus priskiriamos urbanizuotoms / urbanizuojamoms arba neurbanizuotoms / neurbanizuojamoms teritorijoms.

23. Bendrojo plano sprendinių grafinėje dalyje pateikiami įvairių duomenų bazių ir kadastrų (Miškų valstybės kadastro, Lietuvos geologijos tarnybos informacinės sistemos, Saugomų teritorijų valstybės kadastro, Kultūros vertybių registro, Upių, ežerų ir tvenkinių kadastro, Potvynių grėsmės ir potvynių rizikos žemėlapių ir kt.) duomenys – nėra Bendrojo plano sprendinys ir įgyvendinant sprendinius turi būti naudojami aktualūs duomenys. Bendrojo plano apimtyje naudojamų kadastrų ir registrų duomenų pasikeitimas nėra laikomas Bendrojo plano sprendinių klaida.

24. Bendrojo plano konkretizuoti sprendiniai rengiami patvirtintos koncepcijos alternatyvos pagrindu. Pakruojo rajono savivaldybės taryba 2025 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. T-60 pritarė Pakruojo miesto teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijai pasirenkant III alternatyvą.

III SKYRIUS

ESAMOS BŪKLĖS APŽVALGA

25. Pakruojo miestas lokaliame lygmenyje yra svarbus rajono centras, turintis turistinį – rekreacinį potencialą, yra lokalinis šalies urbanistinis centras, tačiau šalies mastu nėra pozicionuojamas tarp svarbiausių šalies urbanistinių centrų, koncentruojančių šalies ekonomikos veiksmus.

26. Atlikus miesto teritorijos analizę nustatytos problemos ir probleminės situacijos, kurios turi erdvinę išraišką ir gali būti (iš dalies) sprendžiamos teritorijų planavimo dokumentų sprendimais.

26.1. Galiojančiame bendrajame plane nustatytos plėtros kryptys ir reglamentai iš dalies nebeatitinka miesto poreikių, todėl reikalinga keisti nuostatas. Dalis galiojančio bendrojo plano sprendinių neįgyvendinti ir praradę aktualumą. Dalis galiojančio bendrojo plano sprendinių yra neįgyvendinti, tačiau vis dar aktualūs, todėl siekiant sprendinių tęstinumo numatyti bendrojo plano keitimą.

26.2. Teritorijos vystymo pakeitimai aktualiausi tarp Vilniaus g, Pramonės g. ir Statybininkų g. Teritorija nepritraukia investicijų ir yra neišnaudojama.

26.3. Galiojantis bendrasis planas ir teritorijų reglamentavimas neatitinka teritorijų planavimo teisinės bazės, nenustatytos funkcinės zonos ir teritorijų naudojimo tipai. Galiojančiame bendrajame plane nustatyti Žemės naudojimo prioritetai apriboja plėtrą ir daugiafunkciškumą.

26.4. Gyventojų skaičiaus mažėjimas. Gyvenamoji teritorija turi būti patraukli ir patogi gyventi, užtikrinama aukšta gyvenimo kokybė. Vietovės patrauklumą jaunoms šeimoms dažniausiai lemia darbo pasiūla, socialinių paslaugų pasiekiamumas ir aplinkos unikalumas, todėl tikslinga vystyti šias sritis, planuojant verslo infrastruktūros plėtrą, aukštos kokybės socialines paslaugas mieste arba numatyti priemones, užtikrinančias šių paslaugų pasiekiamumą. Siekiant aplinkos unikalumo, tikslinga įveiklinti esamus gamtinius, kultūros paveldo resursus, stiprinti bendruomeniškumą ir kultūros paslaugas mieste.

26.5. Miesto funkcinė struktūra aiški, tačiau dominuoja monofunkcija. Tikslinga vystyti miesto daugiafunkciškumą, sudarant galimybes veiklų įvairovei skirtingose miesto dalyse.

26.6. Būtina stiprinti miesto savitumą sudarant palankias sąlygas unikalių paslaugų turizmo sektoriuje vystymui.

26.7. Mieste nauja plėtra vyksta vangiai. Gyvenamosios zonos plečiasi į išorę, tolsta nuo socialinės infrastruktūros. Vykstant išorinei miesto plėtrai būtina vertinti infrastruktūros plėtros galimybes ir numatyti infrastruktūros plėtrą.

26.8. Pramonės plėtra vyksta itin pasyviai. Pramonės zonoje teritorijos vystomos padrikai, laisvi neužstatyti plotai neįsisavinami. Aplinka iš dalies nėra patraukti investuotojams.

26.9. Nepakankamai įveiklintas miesto centras, žemas centro viešųjų erdvių gyvybingumas, todėl tikslinga kurti funkcinius ir erdvinis ryšius, numatyti traukos objektus.

26.10. Turizmo paslaugų, ypač apgyvendinimo paslaugų Pakruojo mieste trūksta, todėl tikslinga apsvarstyti ir / ar numatyti skirtingas patrauklias apgyvendinimo formas, taip pat stiprinti daugiarūšio pasiekiamumo galimybes tarp miesto ir miesto išorinėje aplinkoje esančių traukos objektų bei paslaugų objektų.

26.11. Gatvių tinklas mieste rišlus, gatvės atnaujinamos. Dalies gatvių atnaujinimo problematika išlieka aktuali ir turi būti tikslinama formuojant sprendinius.

26.12. Atsižvelgiant į elektromobilių gausėjimo tendencijas, tikslinga įvertinti elektromobilių įkrovos aikštelių poreikį, vietas, elektros energijos tiekimo infrastruktūros užtikrinimą.

26.13. Dviračių ir pėsčiųjų takų junglumas ir kokybė sudaro galimybes bemotorio transporto rūšių skatinimui gyvenamosiose vietovėse. Pakruojo mieste tikslinga atnaujinti dviračių ir pėsčiųjų takų plėtros planus.

26.14. Mieste nėra suformuotų multimodalinių taškų. Jo įrengimas galėtų ženkliai prisidėti prie turizmo sektoriaus vystymo.

26.15. Dalis miesto atskirųjų želdynų nesutvarkyta ir nepritaikyta naudojimui, neturi suformuotų sklypų.

26.16. Nėra aiškių žaliųjų jungčių tarp egzistuojančių gamtinio karkaso dalių. Urbanizuotose teritorijose trūksta apsauginių želdynų.

26.17. Pakruojo malūno - lentpjūvės statinių komplekse nėra įgyvendinta funkcinė konversija, teritorija – apleista.

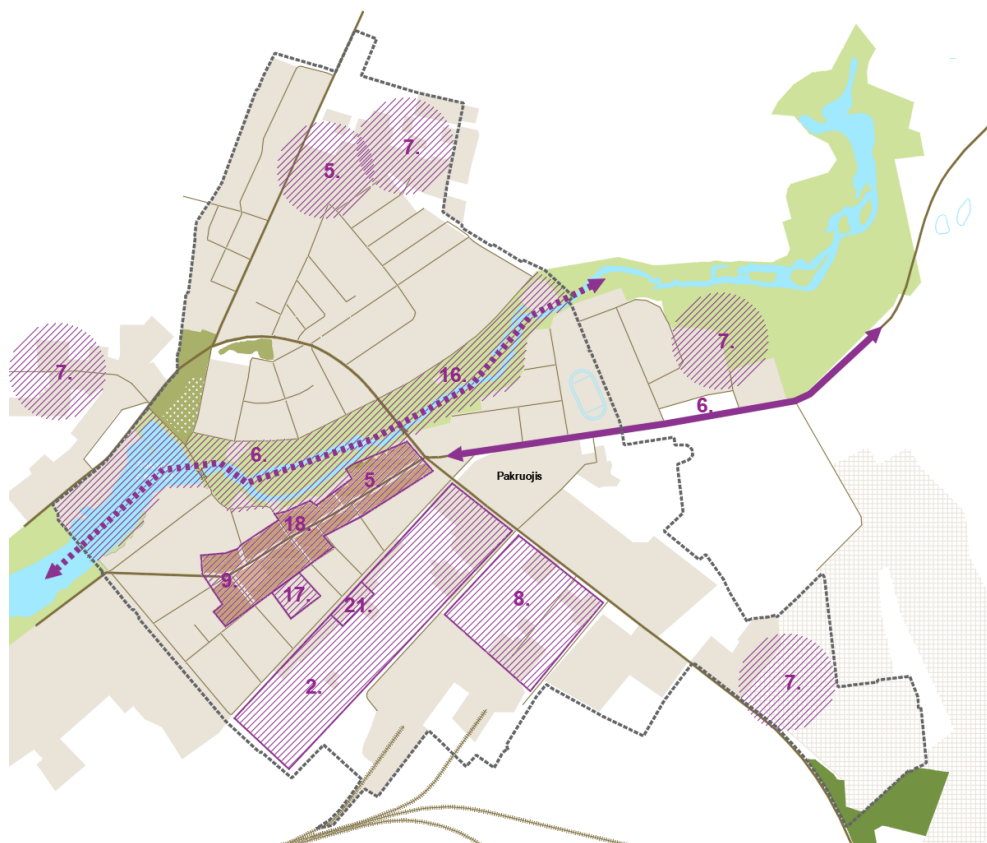
26.18. Patekimo į miesto traukos centrus - Pakruojo parką, apžvalgos aikštelę ir Pakruojo sinagogą nuo centro pusės teritorija yra tvarkoma, tačiau būtina ir toliau vystyti ją kokybės ir įtraukumo aspektais.

26.19. Pakruojo parkas neįveiklintas, trūksta funkcinės veiklų įvairovės, paslaugų, pramogų, traukos objektų.

26.20. Atskirai renovuojami daugiabučiai ir jų aplinka, gyvenamosios teritorijos nėra tvarkomos kompleksiškai;

26.21. Miesto autobusų stoties teritorija veikia kaip „miesto vartai“, iš dalies formuoja įvaizdį. Būtinai stoties teritorijos kompleksinis sutvarkymas ir integravimas ar ryšių formavimas su miesto centrine dalimi.

26.22. Mieste yra poreikis gyvenamųjų būstų daugiabučiuose gyventojams, atvykstantiems iš kaimiškųjų gyvenamųjų vietovių, norintiems apsigyventi Pakruojo mieste. Naujų daugiabučių statyba nevyksta, bet poreikis išlieka.

1 pav. Lokalizuotos identifikuotos problemos ir probleminės situacijos

IV SKYRIUS

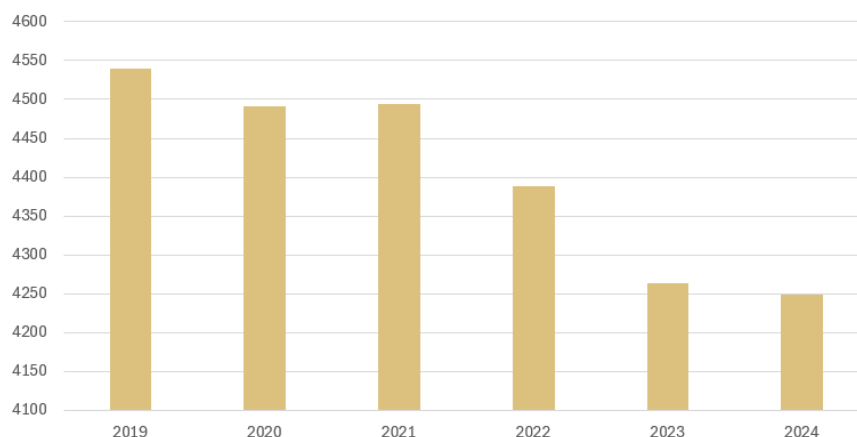
PAKRUOJO Miesto VYSTYMO SI TENDENCIJOS IR PLĖTROS POREIKIS

PIRMASIS SKIRSNIS

DEMOGRAFINIAI PROCESAI

Demografinės raidos prognozė

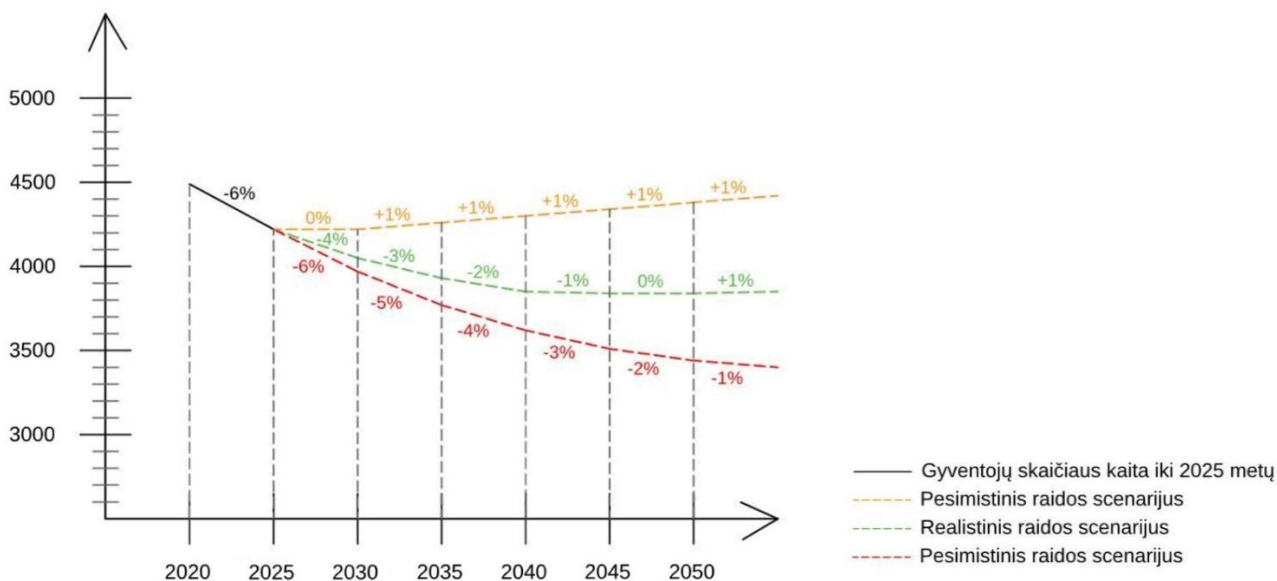
27. Pagal Lietuvos 2050 m. gyventojų prognozę, parengtą LRBP, Pakruojo rajono savivaldybė yra priskirta prie besitraukiančiųjų. Pakruojo miesto gyventojų skaičiaus kaita įvertinta naudojant savivaldybės administracijos pateiktus duomenis, nurodančius Pakruojo mieste deklaruotų asmenų skaičių. Žemiau pateiktame grafike matomas populiacijos mažėjimas, ~ 6 proc. laikotarpyje nuo 2019 m. iki 2024 m., t. y. ~1 proc. per metus.

2 pav. Pakruojo mieste deklaruotų asmenų skaičius
(Šaltinis – Pakruojo rajono savivaldybės pateikti duomenys)

28. Rengiant gyventojų skaičiaus prognozę Pakruojo mieste (2025–2050 metams) analizuoti savivaldybės administracijos pateikti duomenys. Prognozuojamas gyventojų skaičiaus kitimas yra hipotetinis, nes žmonių populiacija yra veikiamą socialinių, ekonominių, politinių, kultūrinių, gamtinių ir kitų veiksnių, kurie dažnu atveju yra neprognozuotini. Bendrojo plano bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje išnagrinėti galimi trys Pakruojo miesto gyventojų skaičiaus raidos scenarijai – pesimistinis, realistinis ir optimistinis. Labiausiai tikėtinas ir rengiant konkretizuotus sprendinius taikytinas realistinis scenarijus.

29. Realistinio savivaldybės raidos scenarijaus pagrindas – tai, jog Pakruojo miestas turi neišnaudoto kultūrinio – rekreacinio potencialo, kurį būtų galima įveiklinti ir taip į savivaldybę pritraukti ne tik didesnius turistų srautus, bet ir daugiau nuolatinių gyventojų, pritraukiant gyventojus iš rajono ir didesnių miestų, ieškančius gamtinės aplinkos ir išvystytos socialinės infrastruktūros. Paslaugų sektorius tokiu atveju turėtų išsiplėsti, sukuriant naujas, patrauklias darbo vietas vietos gyventojams, padidėtų ir gyvenamojo fondo poreikis. Be to, Lietuvos gyventojai keičia požiūrį į gyvenamąją vietą: patrauklesni tampa priemiesčiai, kaimo vietovės bei mažesni miestai. Po truputį vystosi ir miesto pramonės teritorijos, pavyzdžiui, 2024 m. Pakruojo mieste prasidėjo gamybos paskirties pastato, kuriame bus įrengta siuvykla, sandėliai siuvimo gaminiams ir kitos pagalbinės patalpos, planuojama sukurti apie 100 naujų darbo vietų. Visa tai užtikrintų nuosaikų savivaldybės augimą. Kadangi demografiniai procesai yra inertiški, pokyčiai vyksta lėtai, jų pakitimus galime stebėti penkių ar dešimties metų laikotarpyje, tai atsižvelgiant į anksčiau išdėstytą, realistinio miesto raidos scenarijaus atveju yra numatomas populiacijos mažėjimas 4 proc. nuo 2025 m. iki 2030 m., o nuo 2030 metų, įgyvendinus LRBP numatytas regioninės politikos priemones, mieste aktyviai vystant turizmo sektorių, numatomas tendencingas demografinio smukimo mažėjimas kas 5 metus 1 proc., 2050 metais pereinantį į augimą kas 5 metus po 1 proc..

3 pav. Pakruojos miesto gyventojų skaičiaus prognozė skirtingų scenarijų atveju
(Šaltinis – Pakruojos rajono savivaldybės pateikti duomenys)

30. Siekiant gyventojų skaičiaus stabilizavimo ir augimo, siūloma kurti patrauklų Pakruojos miesto įvaizdį, pabrėžiant identitetą, individualumą ir išskirtinumą. Taip pat yra svarbu aktyvinti miestą rengiant įvairius renginius, gerinti gyvenimo sąlygas tvarkant aplinką, gerinant susisiekimą, modernizuojant kultūros paveldo objektus, didinant įvairių paslaugų įvairovę, prieinamumą ir kokybę, skatinant vietos turizmą. Būtina skirti dėmesį darbo vietų kūrimui, t. y. verslo, komercijos, paslaugų, pramonės įmonių pritraukimui, vietos gyventojų verslumo didinimui. Tikslinga diegti priemones tam tikrų gyventojų grupių (pvz. jauniems ir darbingo amžiaus žmonėms) pritraukimui, teikiant paramą būsto įsigijimui Pakruojos mieste.

Gyvenamasis fondas

31. Vadovaujantis demografinė prognoze, vienam gyventojui tenkantis gyvenamojo būsto plotas didės, net jei ir nebus statomi nauji gyvenamieji namai, nes mažės bendras mieste gyvenančių asmenų skaičius. Nors dalis gyvenamojo fondo bėgant laikui susidėvės, bet vystant planuojamas gyvenamąsias teritorijas, atsirastų nauji, aukštesnės kokybės būstai, kurie papildytų gyvenamąjį fondą.

32. Vadovaujantis Pakruojos miesto vietos plėtros strategijos 2023–2029 m. projekto duomenimis, Pakruojos rajonas pasižymi neaukšta gyventojų perkamąja galia. Statybos darbų apimtys 2016–2020 m. laikotarpiu Pakruojos rajono savivaldybėje išaugo 143,13 proc. (tam įtakos turėjo ES paramos 2014–2020 m. finansavimo periodo investicinių projektų įgyvendinimu), tačiau tai vis tiek yra vienas mažiausių rodiklių Šiaulių apskrities savivaldybių kontekste. 2018–2022 m. laikotarpiu visoje Pakruojos rajono savivaldybėje buvo išduota tik 18 statybos leidimų statyti vienbučius ir dvibučius pastatus. Pakruojos rajono miestuose vienam gyventojui vidutiniškai tenka 34 m² gyvenamojo fondo, t. y. truputį daugiau nei šalies miestų vidurkis (33 m²). Pagal *Tvarių miestų vystymo gaires*, patvirtintas aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-186 „Dėl tvarių miestų gairių ir jų įgyvendinimo rekomendacijų patvirtinimo“ siekiama, jog būsto naudingasis plotas vienam gyventojui būtų ne mažesnis nei 28–29 m² ir būtų artimas ES valstybių vidurkiui. Taigi Pakruojyje vienam žmogui tenkančio naudingojo ploto yra daugiau negu nurodoma *Tvarių miestų vystymo gairėse*.

33. Mažėjant gyventojų skaičiui didėja gyvenamasis plotas, tenkantis 1 gyventojui, ir tuo pačiu mažėja papildomų teritorijų poreikis, tačiau sparčiau vystantis gamybos ir paslaugų sferai papildomų teritorijų poreikis gali padidėti.

34. Pakruojo rajono savivaldybės administracija pastebi būstų daugiabučiuose gyvenamuosiuose namuose poreikį, tačiau didžiausia paklausa yra ekonominės klasės būsto, kadangi, kaip minėta, Pakruojo rajono gyventojai pasižymi neaukšta gyventojų perkamąja galia. 2010 m. Pakruojo rajono savivaldybė vykdė projektą „20 butų gyvenamojo namo Pakruojyje, Pergalės g. 4, statyba“, šiuo projektu remiantis Valstybės investicijų programa ir Socialinio būsto plėtros programa, buvo pastatytas paskutinis naujausias daugiabutis.

35. Bendrojo plano keitimu miesto teritorijoje numatytos galimybės gyvenamojo būsto plėtrai kokybiniu aspektu. Rekomenduojama nuolat pagal galimybes įgyvendinti su socialinio būsto plėtra siejamas programas.

ANTRASIS SKIRSNIS

PLĖTROS POREIKIS

36. Demografiniai rodikliai nerodo greitu metu atsirasiančio poreikio intensyviai gyvenamojo fondo plėtrai. Miesto teritorijos ribose daug neišnaudotų, tuščių, apleistų plotų, todėl tikslinga būtų kokybiškai panaudoti esamus resursus, modernizuoti, konvertuoti esamas teritorijas ir pastatus. Tvari miesto planavimo kryptis būtų laisvų miesto teritorijų efektyvus panaudojimas, jo tankinimas. Tokia siekiama planuojant nurodoma ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu 2014 m. sausio 2 d. 3 patvirtintų Teritorijų planavimo normų, 3 skyriuje: nauja plėtra turėtų sudaryti ne daugiau kaip 20 proc. viso plėtros poreikio, o likusį poreikį rekomenduojama tenkinti efektyviau naudojant kitus teritorijų vystymo režimus: modernizavimą, konversiją. Bendrojo plano keitimo sprendiniais yra suplanuotos naujos gyvenamųjų teritorijų plėtros teritorijos, kurios apima tik nebaigtus formuoti kvartalus ir neįsisavintas, apleistas teritorijas.

37. Naujų gyvenamųjų teritorijų įsisavinimo sėkmė ir tolimesnis poreikis, didžiąja dalimi priklausys nuo to, kaip Pakruojo mieste bus sprendžiamos demografinės problemos, kiek bus sukuriami naujų darbo vietų, kiek padidės gyventojų perkamoji galia, kiek miestas bus patrauklus darbo ieškantiems ir geros gyvenimo kokybės besitikintiems žmonėms. Bendrojo plano keitimu siūloma minėtus tikslus pasiekti intensyviau vystant pramonės ir turizmo sektorius.

38. Didžiausia naujai numatoma užstatyti ir efektyviau išnaudoti teritorijų dalis – paslaugų ir pramonės teritorijos tarp Vilniaus ir Pramonės gatvių. Ši teritorija turi potencialo pritraukti kurtis pramonės ir paslaugų įmones, kurios turėtų veikti kaip vienas pagrindinių vietos ekonomiką stipinančių elementų.

39. Kitose teritorijose numatoma kokybinė plėtra, t. y., vykdyti gyvenamų ir negyvenamų pastatų ir teritorijų modernizavimą, sodų bendrijų teritorijoje - konversiją.

40. Turizmo sektoriui stiprinti numatoma kultūros paveldo objektų renovacija pritaikant aktualioms funkcijoms, viešųjų erdvių sutvarkymas, numatant veiklų įvairovę, panaudojimo daugiafunkciškumą, įrengiant reikalingą kokybiškam laisvalaikio praleidimui infrastruktūrą. Siekiant apsaugoti Pakruojo malūno – lentpjūvės kompleksą nuo visiško sunykimo numatoma rekonstrukcija ir konversiją į komercinės – visuomeninės paskirties objektą.

41. Į miesto teritoriją ateityje galima būtų įtraukti tokias teritorijas, kurios įvairiapusiskai neatsiejamos nuo Pakruojo miesto ir erdvine prasme jau dabar suvokiamos kaip miesto tęsiniai,

pvz.: Pakruojo, Sigutėnų ir Jovarų kaimai. Taip pat gali būti svarstytinas papildomas tolimesnių sodų teritorijų miesto pietryčiuose prijungimas prie miesto teritorijos.

42. Bendrojo plano sprendiniai parengti įvertinus realistinį Pakruojo miesto gyventojų demografinės raidos scenarijų bei gyvenamojo fondo plėtros tendencijas. Bendrojo plano sprendiniai parengti nenumatant perteklinės gyvenamosios plėtros, taikant kokybinės plėtros principą. Plėtros teritorijos ir jų vystymo režimai bei reglamentai grafiškai atvaizduoti Pagrindiniame brėžinyje ir jame pateikiamoje Reglamentų lentelėje bei tekstiniuose reglamentuose (žr. Tekstinių reglamentų dalį).

V SKYRIUS

KONCEPCIJA IR TERITORIJOS VYSTYMO KRYPTYS

43. Pakruojis yra rajono savivaldybės centras, kuriame teikiamos visos socialinės ir ekonominės paslaugos. Mieste gerai išvystyta infrastruktūra, čia patogų gyventi, gausi gamtinė aplinka. Miesto potencialas nėra pilnai išnaudotas. Miesto gyventojų skaičiaus didėjimas galimas sukūrus patrauklią, aukštos kokybės gyvenamąją aplinką ir sąlygas, raiškesnį miesto identitetą bei konkurencingumą su aplinkinėmis teritorijomis.

44. Teritorijos vystymo kryptys nustatytos įvertinus esamą teritorijos būklę, strateginius savivaldybės tikslus, nustatytus „Pakruojo rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginiame plėtros plane“, patvirtintame 2021 m. rugsėjo 30 d. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-240, darnaus miesto vystymo principus, nustatytus *Tvarių miestų gairėse*, miestų kompaktiškumo principus, nustatytus LRBP, esamą plėtros potencialą bei aktualius poreikius.

45. Bendrojo plano bendrųjų sprendinių (konceptijų) formavimo stadijoje išskirtos **pagrindinės miesto teritorijos vystymo kryptys**.

45.1. Gyvenamosios vietovės **identiteto** išryškinimas ir stiprinimas, patrauklumo didinimas;

45.2. **Gamtinės aplinkos integravimas**, rekreacinio potencialo didinimo bei turizmo plėtros prioritetą įveiklinant turimą potencialą;

45.3. **Gyvenamosios aplinkos kokybės** užtikrinimas ir gerinimas, gyvenamųjų teritorijų plėtra, kompaktiško miesto formavimas, bendruomeniškumo skatinimui erdvių įrengimas;

45.4. **Mobilumo** sąlygų gerinimas, aplinkai draugiškų transporto priemonių infrastruktūros plėtra;

45.5. Esamų neužstatytų miesto teritorijų įsisavinimas.

46. Vadovaujantis nustatytomis teritorijos vystymo kryptimis, Bendrojo plano rengimo apimtyje buvo parengtos trys koncepcijos alternatyvos, kurių sprendiniai atliepė teritorines miesto vystymo kryptis. Sprendinių konkretizavimo pagrindas - koncepcijos alternatyva Nr. 3 – „Ekonominio potencialo didinimas“ (žr. 24 p.). Ši koncepcija orientuota į turizmo, gamtinės aplinkos ir ekonominio potencialo didinimą vystant pramonės sektorių.

46.1. Išnaudojant turistinį potencialą, esminiai pokyčiai numatomi miesto centrinėje ir parko dalyse, didelį dėmesį skiriant miesto įvaizdžio formavimui, gyvenamosios ir rekreacinės aplinkos kokybės gerinimui, žaliųjų miesto erdvių integravimui ir jungčių formavimui miesto centrinėje dalyje.

46.2. Pramonės sektoriaus plėtrai numatomos naujos neužstatytos teritorijos tarp Vilniaus ir Pramonės gatvių. Riba tarp miesto gyvenamųjų struktūrų ir pramonės teritorijų formuojama ties Vilniaus gatve, kur esamų (ir plečiamų) paslaugų objektų teritorija formuoja pereinamąją zoną tarp gyvenamųjų ir pramonės teritorijų.

46.3. Planuojamas investicijas į miesto įvaizdžio formavimo, turizmo ir gamtinio potencialo įveiklinimo sritis papildo pramonės teritorijų plėtra – formuojama pramonės teritorija, kuri paruošiama galimoms investicijoms. Teritorijos detalus vystymas, gatvių tinklas ir pėsčiųjų jungtys, atskirųjų želdynų vietos turi būti nustatytos rengiant vietovės lygmens detalų planą.

47. Konceptijoje Nr.3 – „Ekonominio potencialo didinimas“ specifiskai siūlomi sprendiniai:

47.1. Turizmo sektoriaus aktyvinimas ir poilsio-turizmo infrastruktūros plėtra Pakruojo mieste siekiant pritraukti lankytojų ir užtikrinti visavertės turizmo paslaugas.

47.2. Pramonės zonos Pakruojo mieste vystymas įveiklinant neužstatytas teritorijas; orientuotis į esamų pramonės teritorijų kokybinį vystymą, sudaryti tinkamas sąlygas naujoms investicijoms, kas inicijuotų naujų įmonių ir darbo vietų kūrimąsi Pakruojo mieste.

47.3. Pramonės zonos teritorinė plėtra esamoje neužstatytoje teritorijoje tarp Vilniaus g. ir Pramonės g. Sudarant galimybes pramonės veiklų plėtrai didelis dėmesys turi būti teikiamas aplinkos kokybės užtikrinimui taikant padidintas apsaugos priemones. Detalus teritorijos planavimas turi būti atliktas rengiant vietovės lygmens detalų planą, kuriame turi būti nustatytas pakankamas atskirųjų / apsauginių želdynų kiekis, lokaliai išspręstas susisiekimo (tame tarpe ir pėsčiųjų) tinklas.

47.4. Vilniaus gatvėje prioritetą teikti pėsčiųjų ir dviračių susisiekimo tinklo gerinimui, vengti tranzitinio eismo formavimo sunkiasvorėmis transporto priemonėmis, aiškiai atskirti srautus;

47.5. Esama Pakruojo gamtinė aplinka (Pakruojo parko teritorija, Kruojos upė ir jos pakrantės) integruojami į miesto centro zoną funkcinį ir vizualinių ryšių pagrindu.

48. Bendrojo plano konkretizuoti sprendiniai atliepia bendrųjų sprendinių studijoje nustatytas planuojamos teritorijos vystymo kryptis (žr. 45 p.), rengiami patvirtintos koncepcijos III alternatyvos pagrindu (žr. 24 p.), konkretizuoti sprendiniai pateikiami Tekstinių reglamentų dalyje XIV-XVI skyriuose.

VI SKYRIUS

MIESTO URBANISTINĖS STRUKTŪROS VYSTYMAS

PIRMASIS SKIRSNIS

MIESTO URBANISTINĖS STRUKTŪROS MODELIS

49. Bendrojo plano sprendiniai nustato miesto urbanistinės struktūros elementų – pagrindinių miesto funkcinį zonų, centrų, gatvių išsidėstymo pobūdį ir tarpusavio ryšius. Konkretizuojant sprendinius detalizuoti atskirų miesto urbanistinės struktūros elementų vystymo sprendiniai ir jų tarpusavio sąveika bei visuma.

4 pav. Pakruojio miesto koncepcinė urbanistinės struktūros vystymo schema (Šaltinis – sudaryta Rengėjo)

50. Vadovaujantis patvirtinta koncepcijos alternatyva, miesto vystymo prioritetas yra linijinio miesto centro vystymas Vytauto Didžiojo g. pagrindu, gamtinės aplinkos integravimas į centrą. Vienas iš prioritetų taip pat yra pramonės teritorijų plėtra šiaurės vakarų kryptimi, formuojant paslaugų ir komercijos objektų „barjerą“ tarp pramonės teritorijų ir miesto gyvenamųjų struktūrų.

51. Formuojant Pakruojio miesto urbanistinę struktūrą buvo įvertinta, jog Lietuvos Respublikos nacionaliniame kraštovaizdžio tvarkymo plane Pakruojui priskirta ekstensyvos urbanizacijos kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo strategija (6a), tausojančio urbanistinio vystymo pobūdis, kuris įpareigoja kraštovaizdžio tvarkymo zonose užtikrinti mažesnę užstatymo tankį, žemesnę aukštumą, intensyvesnę želdynų formavimą. Taip pat įvertinta, tai, jog kad LRBP Pakruojyje, kaip ekstensyvos kompaktiškos urbanizacijos teritorijoje, naudojimo funkcinis prioritetas turi būti teikiamas esamų fizinių struktūrų tiksliniam įveiklinimui ir pernaudojimui taikant kompaktiškumo skatinimo arba ribojimo priemonės.

52. Bendrojo planu, užstatymo ir teritorijos naudojimo reglamentai nustatyti siekiant žmogiško mastelio struktūrų ir funkciškai bei estetiškai žmonėms pritaikytą erdvių kūrimo skatinimo.

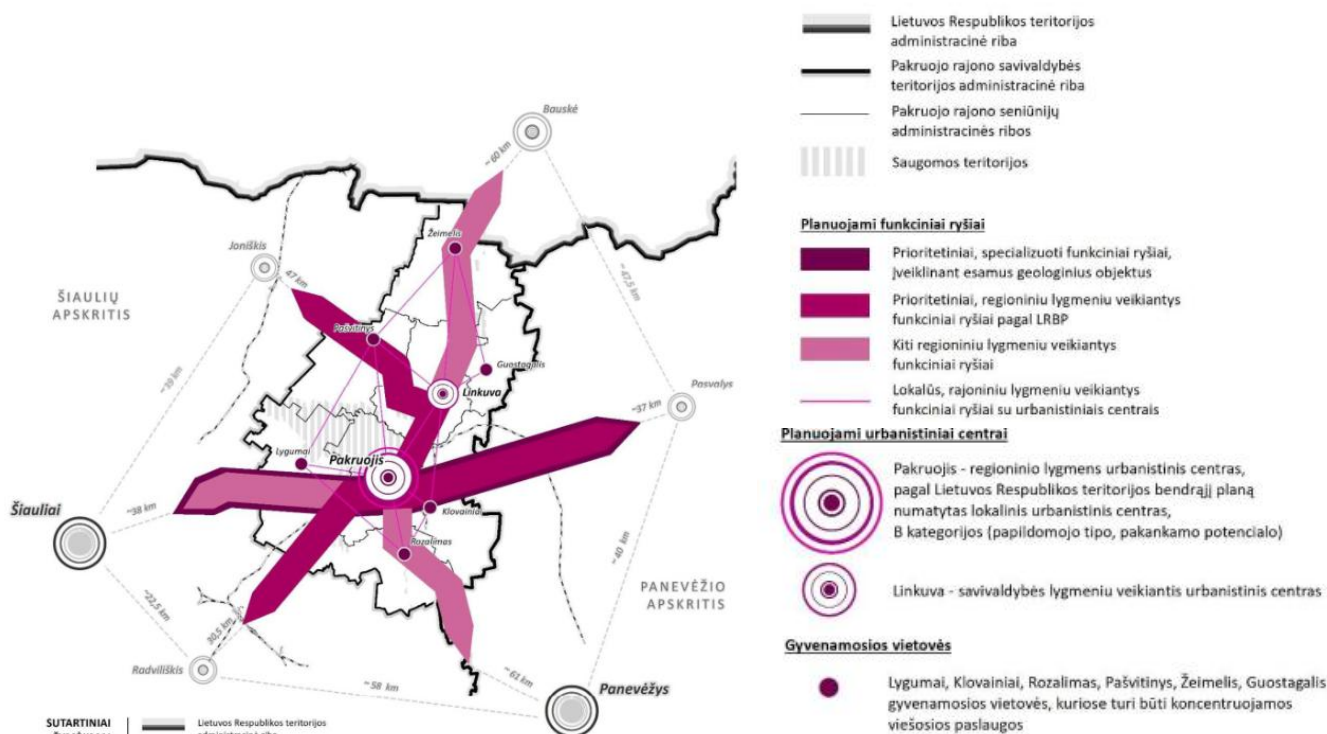
53. Miesto urbanistinės struktūros modelio vystymą atliepia atskirų struktūrinių elementų ir jų visumos vystymo sprendiniai, kurie paaiškinami Paaiškinamojoje dalyje, o konkretizuoti tematiniai sprendiniai pateikiami Tekstinių reglamentų dalyje.

ANTRASIS SKIRSNIS

MIESTO IŠORINĖ STRUKTŪRA, PARTNERYSTĖS PRINCIPAI

54. Pakruojio miestas, kaip rajono savivaldybės centras, turi gerai išvystytus funkcinius ryšius su regioniniais centrais – Šiauliais ir Panevėžiu. Kiti urbanistiniai centrai, kurie turi plėtojamus funkcinius ryšius su Pakruoju – Radviliškis, Pasvalys. Kadangi Pakruojis yra rajono centras, visi seniūnijų centrai yra

funkciškai susiję su Pakruoju. Šiaurinėje rajono dalyje dalį rajono savivaldybės funkcijų perima Linkuvos miestas.

5 pav. Rengiamo Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcijos ištrauka, Pakruojo rajono savivaldybės urbanistinės struktūros schema

55. Rengiant Bendrojo plano sprendinius detalizuojami LRBP ir Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniai, formuojant tekstinius reglamentus integruojami ir detalizuojami funkciniai ryšiai bei partnerystės. Konkretizuoti miesto išorinės plėtros principai pateikti XVI skyriuje Tematiniai tekstiniai reglamentai.

TREČIASIS SKIRSNIS

MIESTO ĮVAIZDIS IR SAVITUMAS

56. Miesto identiteto, įvaizdžio ir savitumo kūrimas yra svarbus dėl kelių esminių priežasčių, kurios apima tiek ekonominius, tiek socialinius, kultūrinius ir emocinius aspektus:

- 1) Padeda miestui išsiskirti kitų miestų kontekste, didina miesto patrauklumą pritraukiant gyventojus, verslus ir investicijas;
- 2) Kuria turistinę trauką, kadangi turistai mieliau keliauja į vietas, kurios turi išskirtinį charakterį, istoriją ar atmosferą;
- 3) Stiprina vietos gyventojų tapatumo jausmą ir pasididžiavimą savo miestu, padeda kurti bendruomeniškumą, stiprina socialinius ryšius, skatina įsitraukimą į miesto gyvenimą;
- 4) Aiškus identitetas padeda savivaldai nuosekliai formuoti miesto strategiją, komunikaciją, viziją ir plėtrą;
- 5) Padeda išlaikyti ir puoselėti kultūrinį ir istorinį paveldą. Miesto įvaizdis gali paskatinti istorinio paveldo „atgaivinimą“ – pavyzdžiui, transformuojant senus pastatus į muziejus, kultūros centrus,

bendruomenines erdves. Tokiu būdu paveldas tampa gyva miesto dalimi, o ne tik „praeities relikvija“.

57. Pakruojo miesto identiteto formavimui ir stiprinimui bei įveiklinimui aukštesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose ir savivaldybės strateginiuose planuose konkrečių tikslų ir priemonių nėra numatyta. Pakruojo rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginiame plane, vienas iš prioritetų - „ekonomiškai stiprus ir patrauklus gyventi rajonas“, kuris apima turizmo infrastruktūros plėtojimo ir kompleksinių turizmo paslaugų vystymo uždavinius rajono lygmeniu.

58. 2015 m. atliktoje Pakruojo miesto urbanistinės ir ekonominės plėtros galimybių studijoje, nagrinėjant miesto, kaip regioninio centro, vystymo kryptis, siūlyta aktyviai panaudoti vietinius kultūros ir gamtinio kraštovaizdžio išteklius. Rekomenduojama kurti išskirtinį regioninį identitetą, išnaudojant gamtinės aplinkos, kultūros paveldo, rekreacijos, turizmo, kultūrinių veiklų ir renginių potencialą.

59. Miesto įvaizdžio ir savitumo formavimo kryptis priklauso nuo bendros miesto vystymo koncepcijos. Patvirtintoje Pakruojo miesto teritorijos bendrojo plano koncepcijoje remiamasi idėja, jog miestas ne tik turėtų plėtoti pramonės sektorių, tačiau turi išnaudoti ir turistinį potencialą, kaip neatsiejamas ir gretimybėse nuo Pakruojo dvaro esantis jo lygiavertis papildinys ir kaip papildančių, įvairovę teikiančių rekreacinių, turistinių, komercinių paslaugų teikėjas. Didelis dėmesys skiriamas miesto įvaizdžio formavimui, gyvenamosios ir rekreacinės aplinkos kokybės gerinimui, žaliųjų miesto erdvių integravimui kultūriškai vertingiausioje centrinėje miesto dalyje.

60. Pakruojo miesto savitumą lemia jo urbanistinė struktūra, gamtiniai ir architektūriniai elementai, kultūrinis paveldas (istorinėje centrinėje miesto dalyje). Siekiant išsaugoti miesto charakterį, būtina pagrindinėje miesto centrinėje dalyje išlaikyti senąjį gatvių tinklą, užstatymo aukštį, pobūdį, bažnyčios dominavimą panoramose bei miesto alėjas formuojantį apželdinimą medžiais, renovuoti ar rekonstruoti kultūros paveldo objektus (pritaikant juos naudojimui pagal aktualius poreikius), tvarkyti ir įveiklinti viešąsias erdves, Pakruojo parką. Visi urbanistiniai sprendimai turi derėti su gamtiniu ir kultūriniu kontekstu, kurti estetišką ir savitą miesto veidą.

61. Norint panaudoti kultūros paveldą miesto reikmėms siūloma derinti atminimo išsaugojimą ir pažinimo, edukacijos ir kultūrinio turizmo skatinimą. Svarbu sutvarkyti esamą paveldą, tinkamai jį ženklinti ir pritaikyti jį įvairioms visuomeninėms ir bendruomeninėms funkcijoms, kurti turistinius maršrutus.

62. Bendrojo plano sprendiniais Kranto g. ir S. Dariaus ir S. Girėno g. atkarpa turėtų tapti svarbiomis jungtimis tarp gamtos ir miesto, atverianti vaizdus į vienas vertingiausių miesto panoramų, Kruojos upės slėnį, Pakruojo parką. Palei šias gatves turėtų kurtis kavinės, suvenyrų parduotuvėlės, apgyvendinimo paslaugas teikiantys objektai. Tiek šiose, tiek kitose pagrindinio centro gatvėse daug dėmesio turėtų būti skirta želdynų plėtrai, viešųjų erdvių kokybei, žaliosioms jungtims bei poilsio infrastruktūrai.

63. Siūloma modernizuoti esamą arba statyti naują Pakruojo autobusų stotį, ją planuojant kaip multimodalinį mazgą, kadangi miestų stotys atlieka svarbų reprezentacinį vaidmenį turizmo srityje – jos dažnai būna pirmoji vieta, kurią pamato atvykstantys turistai, todėl veikia tarsi vizitinė kortelė miesto įvaizdžiui. Jos taip pat turi potencialo tapti miesto simboliais, fotografavimosi vietomis, kultūrinėmis erdvėmis. Idealu, jei stotyje yra turizmo informacijos punktas, suvenyrų parduotuvėlė ar net rengiamos mini parodos apie miestą ar regioną.

64. Konkretūs sprendiniai miesto įvaizdžio ir identiteto formavimui, kultūros paveldo išsaugojimui, įveiklinimui pateikiami XVI skyriuje Tematiniai tekstiniai reglamentai.

KETVIRTASIS SKISNIS

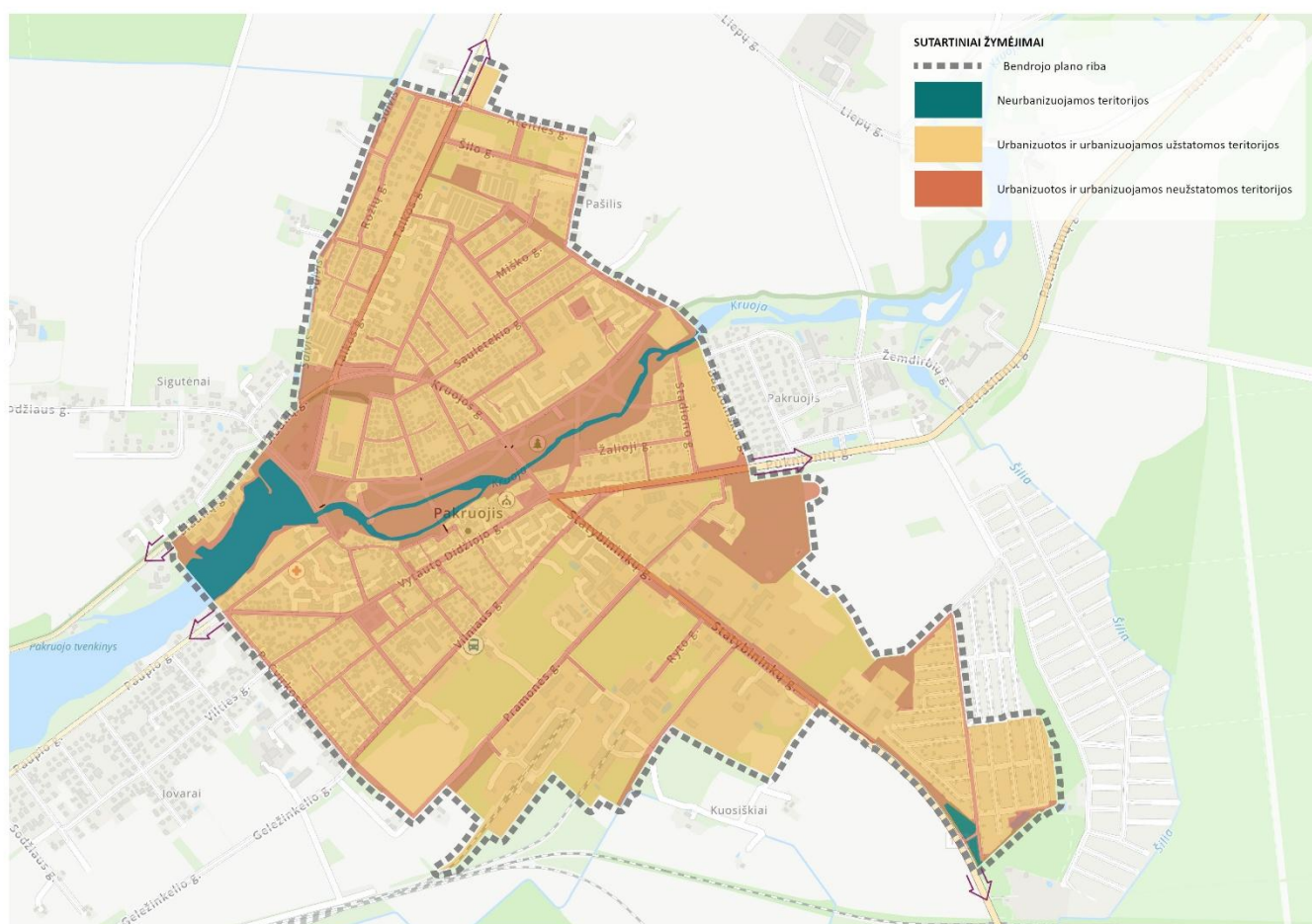
URBANIZUOJAMOS IR NEURBANIZUOJAMOS TERITORIJOS

65. Bendrojo plano sprendiniuose visa miesto teritorija skirstoma į urbanizuotas/urbanizuojamas ir neurbanizuotas/neurbanizuojamas teritorijas.

66. **Neurbanizuojamoms teritorijoms** priskiriami miškai ir miškingos teritorijos, vandenys, žemės ūkio veiklai naudojamos teritorijos ir kitos neužstatytos ar neužstatomos teritorijos.

67. **Urbanizuotos ir urbanizuojamos teritorijos** apima kompaktiškai pastatais užstatytas ir numatomas užstatyti teritorijas su inžinerinių komunikacijų koridoriais ir neužstatytais bendrai naudoti pritaikytais želdynais, viešosiomis erdvėmis ir valstybiniais miškais miestuose.

68. Urbanizuotų/urbanizuojamų ir neurbanizuojamų teritorijų išsidėstymas miesto struktūroje pateikiamas schemoje žemiau. Detalus teritorijų išsidėstymas pateikiamas Pagrindiniame brėžinyje ir Reglamentų lentelėje (žr. XV skyrių).

6 pav. Pakruojos miesto urbanizacijos schema (Šaltinis – sudaryta Rengėjo)

69. Urbanizuotoms ir urbanizuojamoms teritorijoms priskiriamos:

69.1. Užstatomos teritorijos:

69.1.1. Mišri centro teritorija (**GC**) - didelio užstatymo tankio ir intensyvumo teritorija, kurioje koncentruojami centrinėms funkcijoms vykdyti reikalingi administracinės, kultūros, mokslo paskirties pastatai kartu su gyvenamąja aplinka, taip pat kiti negyvenamosios (prekybos,

paslaugų, maitinimo) paskirties pastatai, kuriuose vykdoma ūkinė veikla nesukelia neigiamo poveikio aplinkai, ir bendram naudojimui skirtos viešosios erdvės; Miesto centre ir pacentriuose esančių daugiabučių pirmuosiuose aukštuose siūloma vystyti komerciją, paslaugas, kurti jungtis tarp pastatų teikiamų funkcijų, viešųjų paslaugų ir gretimų atvirų erdvių.

69.1.2. Mišri gyvenamoji teritorija (**GM**) - teritorija, skirta visų tipų gyvenamosios paskirties pastatams ir prekybos, paslaugų, maitinimo, viešbučių, kultūros, mokslo, sporto ir administracinės paskirties pastatams, kuriuose vykdoma ūkinė veikla nesukelia neigiamo poveikio gyvenamajai aplinkai, taip pat rekreacijai skirtais atskiraisiais želdynais ir viešosiomis erdvėmis;

69.1.3. Gyvenamoji teritorija (**GG**) - teritorija, skirta visų tipų gyvenamosios paskirties pastatų kvartalams su šios teritorijos gyventojų aptarnavimui reikalinga paslaugų, socialine, inžinerine ir kita infrastruktūra, rekreacijai skirtais atskiraisiais želdynais;

69.1.4. Vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorija (**GV**) – ekstensyviai užstatyta teritorija, skirta vieno ir dviejų butų gyvenamosios paskirties pastatų kvartalams su šios teritorijos gyventojų aptarnavimui reikalinga paslaugų, socialine, inžinerine ir kita infrastruktūra, rekreacijai skirtais atskiraisiais želdynais;

69.1.5. Socialinės infrastruktūros teritorija (**SI**) - teritorija, skirta bendruomenės poreikiams reikalingiems kultūros, švietimo, visuomenės sveikatos saugos, sporto ir sveikatingumo, rekreacijos ir turizmo, religinės paskirties ir kitiems viešojo naudojimo objektams;

69.1.6. Specializuotų kompleksų teritorija (**SK**) - teritorija, skirta ligoninių, sanatorijų, aukštųjų mokyklų, krašto apsaugos, visuomenės saugos kompleksams ir kitiems specializuotiems kompleksams, nurodant jų tikslinę paskirtį;

69.1.7. Paslaugų teritorija (**PA**) - teritorija, skirta viso miesto ar jo rajono gyventojų aptarnavimui reikalingiems prekybos, paslaugų objektams, administracinės paskirties pastatams, kitiems negyvenamosios paskirties pastatams, kuriuose vykdoma ūkinė veikla nesusijusi su taršia gamyba;

69.1.8. Pramonės ir sandėliavimo teritorija (**PER**) - teritorija, skirta gamybai, sandėliavimui, logistikai, atliekų perdirbimui;

69.1.9. Inžinerinės infrastruktūros teritorija (**TI**) - teritorija, skirta susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektams, komunalinėms įmonėms.

69.2. Neužstatomos teritorijos:

69.2.1. Inžinerinės infrastruktūros koridorius (**TK**) - linijinė neužstatyta teritorija skirta susisiekimo komunikacijoms ir inžineriniams tinklams;

69.2.2. Bendrojo naudojimo erdvių, želdynų teritorija (**BZ**) - gamtinių kraštovaizdžio struktūros elementų dominuojamos urbanizuotų teritorijų neužstatytos viešosios erdvės – skverai, parkai ir kitos gamtinės teritorijos skirtos rekreacijai, lankymui ir pažinimui, gyvenamosiose vietovėse esančių gamtinio karkaso elementų apsaugai, taip pat kapinės, botanikos ir zoologijos sodai;

69.2.3. Aikštė (**AI**) - neužstatyta ir neapželdinta medžiais (atvira) viešoji erdvė – urbanistinės struktūros funkcinis ir erdvinis centras;

69.3. Neurbanizuotos ir neurbanizuojamos teritorijos:

69.3.1. Miškai ir miškinga teritorija (**MI**) - Ekosistemų apsaugai ir stabilizacijai, reljefo, vandenių, visų gamtinių vertybių apsaugai ir gyventojų poilsiui skirtų miškų teritorijos;

69.3.2. Vandenys (**VA**) – Vandens telkiniai ir jų eksploatavimui reikalinga teritorija.

70. Bendrojo plano apimtyje teritorijos pagal tipus detalizuotos ir reglamentavimas parengtas pagal būdingus ir vystytinus teritorijų požymius, funkcinį panaudojimą, vertybes ir sąsajas su kitais Bendrojo plano sprendiniais.

PENKTASIS SKIRSNIS

PRIORITETINĖ PLĖTRA

71. Pakruojo miesto teritorija bendrojo plano apimtyje skirstoma į prioritetines ir neprioritetines plėtros teritorijas.

72. Vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymu, **prioritetinės plėtros teritorijos** – savivaldybės ir vietovės lygmens bendruosiuose planuose išskirtos urbanizuotos ir (ar) urbanizuojamos teritorijos (jų dalys), kuriose savivaldybė įsipareigoja vystyti socialinę ir (ar) inžinerinę infrastruktūrą.

73. Plėtros teritorijų prioritetas nustatytas vadovaujantis patvirtintoje koncepcijos alternatyvoje nustatytomis teritorijos vystymo kryptimis, išanalizavus miesto plėtros tendencijas ir poreikį, siekiant miesto teritoriją vystyti taikant kompaktiškumo principus ir siekiant darnios plėtros ir miesto struktūros vientisumo.

74. Konkretūs prioritetinės plėtros sprendiniai pateikiami XVI skyriuje Tematiniai tekstiniai reglamentai, prioritetinės plėtros teritorijos grafine išraiška pateikiamos grafinėje dalyje - Pagrindiniame brėžinyje ir Prioritetinės plėtros teritorijų schemeje.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

TERITORIJOS NAUDOJIMAS

75. Pakruojo miesto struktūra yra jau susiformavusi, didžioji urbanizuojamų teritorijų dalis - urbanizuota. Miesto plėtra siejama ne su ženkliai gyventojų skaičiaus didėjimu, tačiau su kokybine miesto teritorijos plėtra. Mieste skirtingų funkcijų teritorijų nauja plėtra numatoma daugiausia užbaigiant susiformavusius kvartalus, užpildant pavienius laisvus žemės sklypus.

76. Vadovaujantis miesto savivaldybės administracijos įžvalgomis, mieste numatyta galimybė esant poreikiui ir potencialui plėsti daugiabutę gyvenamąją statybą. Bendrojo plano sprendiniai sudaro galimybę daugiabutę statybą vystyti šiaurinėje miesto dalyje, kur kompleksiskai galėtų būti vystomas ir miesto pacentris, užtikrinantis paslaugų pasiekiamumą.

77. Miesto kvartalas tarp Pramonės ir Vilniaus gatvių planuojamas vystyti siekiant potencialių investuotojų pramonės veiklai vystyti.

Teritorijų balansas

78. Lyginant miesto vystymo planus su esama identifikuota situacija parengtas konkrečių funkcinių teritorijų plotų palyginimas. Bendras urbanizuojamų teritorijų plotas numatomas apie 40 ha didesnis, nei

šiuo metu yra urbanizuotas ir susidaro dėl numatomos urbanizuoti pramonės plėtros teritorijų esamose miesto dykrose. Miesto savivaldos siekis yra paruošti teritoriją galimoms verslo investicijoms, kadangi matoma tendencija ir poreikis įsisavinti šias teritorijas verslui. Tokiu būdu siekiama gerinti ekonominę ir socialinę miesto ir rajono padėtį, išnaudojant šiuo metu apleistas ir nenaudojamas teritorijas.

79. Gyvenamųjų daugiabučių teritorijos ploto sumažėjimas apie 1 ha numatomas, nes centre esantys daugiabučių kvartalai priskirti centro funkcinėi zonai, siekiant jų daugiafunkciškumo, sudarant galimybes daugiabučių gyvenamųjų namų pirmų aukštų įveiklinimui.

80. Paslaugų zonos sumažėjimas taip pat siejamas su centro zonos padidėjimu, siekiant daugiafunkciškumo.

81. Bendro naudojimo erdvių ir atskirųjų želdynų funkcinės zonos ploto sumažėjimas matomas patikslinus esamoje būklėje identifiкуotų žalių miesto plotų nuosavybės formą, kuomet dalis esamų žaliųjų plotų yra esamuose privačios nuosavybės kitos paskirties žemės sklypuose, todėl sprendiniuose neplanuojami kaip atskirieji želdynai. Tokiais atvejais želdynų išsaugojimo reikalavimai apibrėžti teritorijas priskiriant kitoms funkcinėms zonoms ir nustatant gamtinio karkaso potencialą bei prievolę priklausomųjų želdynų normų atitikčiai.

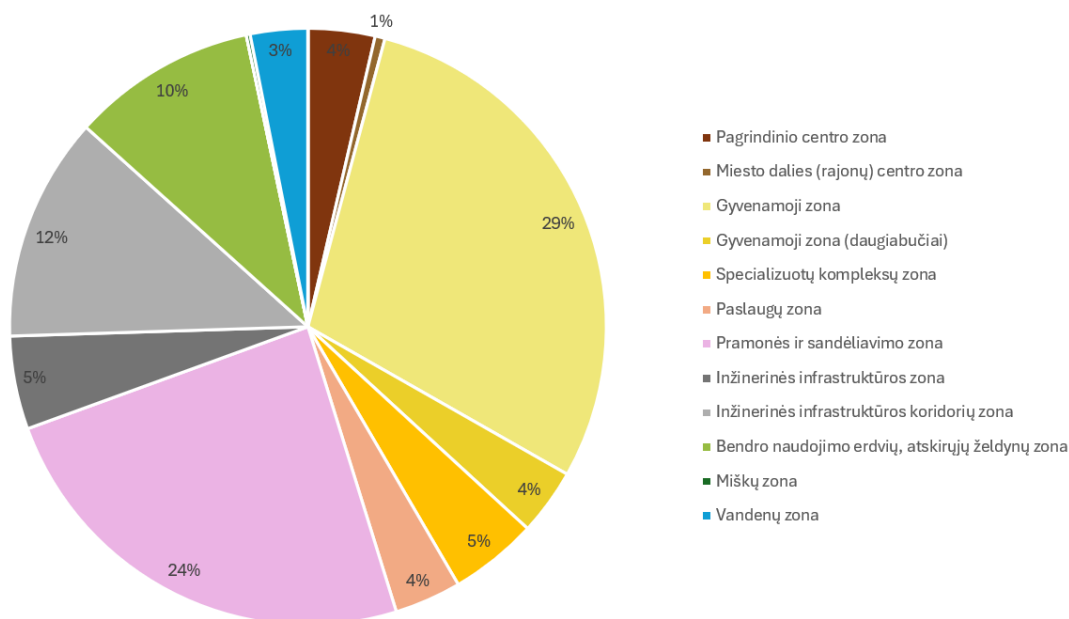
82. Sodininkų bendrijų teritorijų ploto sumažėjimas matomas dėl suplanuotos konversijos į gyvenamąsias teritorijas.

1 lentelė. Teritorijų pagal esamą ir planuojamą funkciją palyginimas

Teritorijos pavadinimas	Esama	Planuojama			
	Plotas, ha	Plotas, ha	Pokytis, ha	Naujos plėtros teritorijų užimamas plotas, ha	Į prioritetinės plėtros teritorijas patenkantis plotas, ha
Urbanizuotos ir urbanizuojamos teritorijos					
Pagrindinio centro zona	11,1826	12,7417	+3,4501	0	12,7417
Miesto dalies (rajonų) centro zona		1,8910		0,2286	0
Gyvenamoji zona	78,0067	102,1678	+24,1611	6,2376	17,9359
Gyvenamoji zona (daugiabučiai)	13,9479	12,6242	-1,3237	0,5480	1,5062
Specializuotų kompleksų zona	16,1499	16,7752	+0,6253	0	9,9486
Paslaugų zona	15,5408	12,7110	-2,8298	1,5794	8,8739
Pramonės ir sandėliavimo zona	46,1003	85,2170	+39,1167	31,9151	21,9628
Inžinerinės infrastruktūros zona	18,6816	17,7604	-0,9212	0	0,9386
Inžinerinės infrastruktūros koridorių zona	37,0813	42,7060	+5,6247	0	12,8275
Bendro naudojimo erdvių, atskirųjų želdynų zona	38,3569	35,2587	-3,0982	0	22,0881
Sodininkų bendrijų zona	16,3686	0	-16,3686	0	0
Bendras urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų plotas	291,4167	339,8530	+39,1669	40,5087	108,8233
Neurbanizuojamos teritorijos					
Miškų zona	0,7332	0,7332	0		0
Vandenų zona	10,9260	10,9260	0		0
Žemės ūkio teritorijų zona	1,0377	0	-1,0377* (1,0082)		0
Neužstatytos miesto teritorijos	47,4863	0	-47,4863		0
Bendras neurbanizuojamų teritorijų plotas	60,1833	11,6592			
Bendras planuojamos teritorijos plotas	351,60	351,5122*	-	-	-

* Neatitikimas dėl pasikeitusios, patikslintos miesto ribos

83. Bendrame teritorijų balanse įgyvendinus Bendrojo plano sprendinius Pakruojo mieste gyvenamosios, centrų ir socialinės infrastruktūros teritorijos (be inžinerinės infrastruktūros, želdynų zonų) užimtų apie 46 proc. miesto teritorijos.

7 pav. Miesto funkcinės struktūros diagrama

SEPTINTASIS SKIRSNIS

MIESTO STRUKTŪROS OPTIMIZAVIMAS

84. Miesto struktūra optimizuojama siekiant urbanistinės plėtros mažinimo, kompaktiškumo, mišraus ir efektyvaus žemės naudojimo ir funkcinio vientisumo ir logiškumo, infrastruktūros efektyvinimo ir gyvenamosios aplinkos kokybės užtikrinimo. Konkretūs teritorijų vystymo reglamentai pateikiami Pagrindiniame brėžinyje ir Reglamentų lentelėje (žr. XV skyrių).

Vystymo režimai

85. Pakruojo mieste dominuoja urbanizuotos teritorijos, tačiau dažnai kvartalai yra neužbaigti. Vystant miesto urbanizuotas teritorijas prioritetas teikiamas užpildytų urbanistinių struktūrų formavimui, pramonės teritorijų modernizavimui. Siūlomi teritorijų tvarkymo režimai įvertinus esamą urbanizaciją bei teritorijų vystymo potencialą.

86. **Saugojimas** nustatomas įvairų statusą turinčioms nekilnojamojo kultūros paveldo teritorijoms, kurių vertingąsias savybes būtina išsaugoti jų nekeičiant. Šiose teritorijose numatoma statyba gali būti vykdoma teisės aktų nustatyta tvarka atliekant tvarkybos darbus: konservavimą, restauravimą, atkūrimą ar pritaikymą.

87. Pakruojo mieste yra 17 nekilnojamojo kultūros paveldo objektų. Valstybės saugomi - 2, t. y. - Pakruojo ugniagesių draugijos stoginės pastatas ir Pakruojo sinagoga. Gamtos paveldo objektų ir saugomų gamtinių teritorijų mieste nėra. Viena aktualiausių mieste kultūros vertybių, kurios teritorija ir objektai gali būti pritaikyti šiuolaikiniams poreikiams norint išsaugoti - Pakruojo malūno-lentpjūvės statinių kompleksas.

88. **Modernizavimas** – urbanizuotų teritorijų fizinės ir (ar) funkcinės struktūros atnaujinimas, kai plėtra vykdoma išnaudojant vidinius teritorijos resursus iš esmės nekeičiant šios teritorijos naudojimo funkcinės struktūros ir fizinių parametrų.

89. Pakruojo mieste modernizavimas turi būti taikomas daugiabučių namų kvartaluose, pramonės teritorijose. Numatomose modernizuoti teritorijose miesto centre nauja statyba numatoma pagal tai teritorijai būdingus užstatymo principus baigiant formuoti nebaigtas urbanistines struktūras. Daugiabučių namų kvartaluose modernizavimo prioritetas yra kompleksinis užstatymo ir infrastruktūros, fizinės ir socialinės aplinkos atnaujinimas. Pakruojyje didelė dalis senos statybos daugiabučių jau renovuota, mieste modernizavimas ir renovacija vykdomi atskirai atnaujinant daugiabučių gyvenamųjų namų pastatus ir aplinką. Tikslinga ir toliau renovuoti daugiabučius gyvenamuosius namus, tačiau, kaip ir minėta, tai daryti siūloma vykdant kompleksinius pastatų atnaujinimo, gyvenamosios aplinkos gerinimo, automobilių stovėjimo aikštelių įrengimo ir atnaujinimo, gamtinių elementų gausinimo darbus. Taikant atgaivinimo (revitalizacijos) būdą kompleksiskai modernizuojant gyvenamuosius rajonus būtina įvertinti ne tik fizinės aplinkos kokybę ir jos estetiškes savybes, bet ir skatinti ekonominį aktyvumą, socialinę integraciją taip didinant teritorijų patrauklumą.

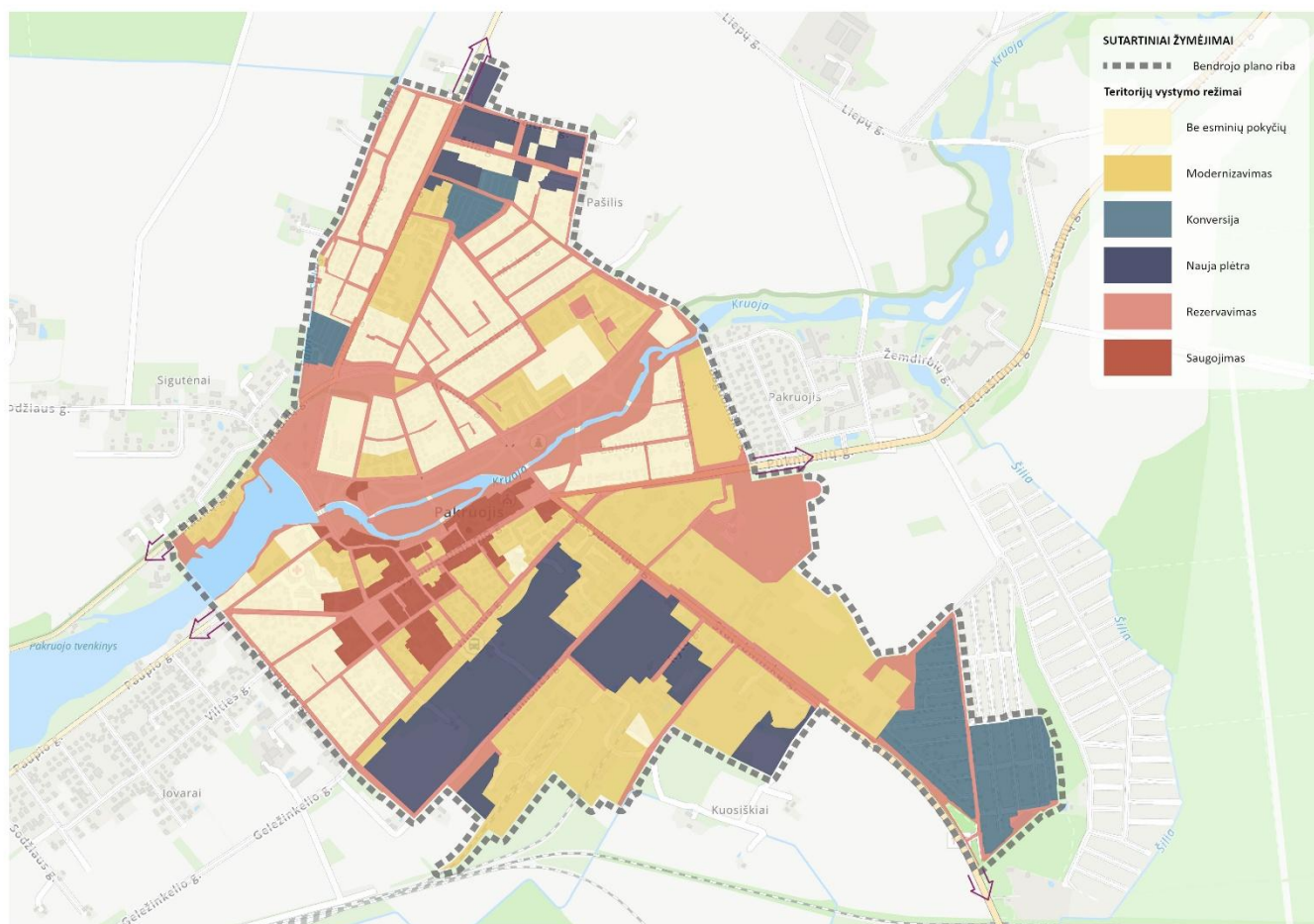
90. Pramonės teritorijose modernizavimas taikytinas fizinės aplinkos kokybės ir ekonominio aktyvumo bei patrauklumo didinimo aspektais. Vystant pramonės teritorijas būtina užtikrinti gerą susisiekimą, ryšius su aplinkine infrastruktūra, apgalvotą, efektyvų žemės naudojimą, taip pat numatyti erdves aplinkos mikroklimatui gerinti, bioįvairovei saugoti, vietos darbuotojų poilsiui ir rekreacijai. Pramonės teritorijose siūloma skatinti atsinaujinančių gamtinių resursų panaudojimą.

91. Tas miesto teritorijas, kur eismo intensyvumas didžiausias, siūloma humanizuoti, t.y. grąžinti gyventojams miesto funkcionavimo neigiamo poveikio veikiamas teritorijas, iškelti transporto srautus, įrengti pėsčiųjų zonas ir panašiai. Pakruojyje aktualus gatvių humanizavimo poreikis miesto centrinėje dalyje, ypatingai paupio teritorijoje palei Pakruojo parką (Kranto, Upės, S.Neries, S. Dariaus ir S. Girėno gatvės).

92. **Konversija** yra taikoma neefektyviai naudojamų užstatytų teritorijų panaudojimas plėtrai. Pakruojo mieste konversija taikytina garažų, sodų bendrijų teritorijose.

93. **Nauja plėtra – neužstatytų teritorijų urbanizavimas** - Pakruojo miesto teritorijoje taikytina ribota, tik kvartalų užbaigimui, bei teritorijų prieigų įsisavinimui. Tokios teritorijos – tai gyvenamieji kvartalai miesto šiaurinėje, pietinėje (žemiau centro) dalyje, bei padrikai užstatytose pramonės teritorijose miesto pietinėje ir rytinėje dalyje.

94. Esamos gyvenamosios urbanizuotos teritorijos siūlomos vystyti **be esminių pokyčių**.

8 pav. Pakruojis miesto teritorijų vystymo režimai (prioritetinis pagal nustatytus reglamentus)

Sodų konversija

95. Vienas iš Bendrojo plano uždavinių – numatyti sodų bendrijų konversijos į gyvenamuosius rajonus galimybes. Bendrojo plano sprendiniuose sodų teritorijos priskiriamos neprioritetinei plėtrai. Planuojant sodų bendrijų teritorijų konversiją į gyvenamąsias teritorijas, būtina parengti teritorijos detalų planą ir / ar teritorijos ar jos dalies infrastruktūros specialiuosius planus. Teritorijas vystyti kompleksškai. Vykdam sodų konversiją, siekiama plėtoti susisiekimo ir inžinerinę infrastruktūrą bei užtikrinti reikiamą socialinių ir paslaugų objektų įrengimą. Jei dėl objektyvių priežasčių tai nėra įmanoma, numatomam konversijai žemės sklypui turi būti nustatomas servitutas – tam, kad būtų galima išplėsti esamą susisiekimo infrastruktūrą arba įrengti naują.

Kvartalų kompleksinis atnaujinimas

96. Vienas iš Bendrojo plano uždavinių – numatyti kvartalų kompleksinio atnaujinimo (modernizavimo) teritorijas ir jų energinio efektyvumo didinimo priemonės vadovaujantis Kvartalų energinio efektyvumo didinimo programų rengimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašu, patvirtintu 2016 m. birželio 1 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 547 „Dėl Kvartalų energinio efektyvumo didinimo programų rengimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Bendrojo plano apimtyje nustatomi kvartalų atnaujinimo principai ir gairės, konkrečios priemonės – bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo programoje.

97. Kvartalas Bendrojo plano apimtyje suprantamas taip, kaip apibrėžtas Teritorijų planavimo įstatyme:

Kvartalas - gyvenamosios vietovės urbanizuotos ar urbanizuojamos teritorijos struktūros elementas, kurį mažiausiai iš trijų pusių riboja inžinerinių komunikacijų koridoriai ar natūralūs barjerai – žemės reljefo formos, vandens telkiniai, želdiniai, antropogeniniai komponentai ir kt.

98. Kvartalų energinio efektyvumo didinimo programų rengimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašas nustato savivaldybės teritorijoje esančių kvartalų atrankos, kvartalų energinio efektyvumo didinimo programų rengimo, įgyvendinimo ir finansavimo tvarką. Jo paskirtis – skatinti savivaldybes rengti kvartalų energinio efektyvumo didinimo programas ir įgyvendinti energinį efektyvumą didinančias ir kitas priemones. Kvartalų energetinio efektyvumo programas rengia savivaldybės, o tvirtina – savivaldybės taryba. Programos administratorius rengia priemonių įgyvendinimo planą. Bendra kvartalo energinio efektyvumo didinimo programos įgyvendinimo tvarka nurodyta *Kvartalų energinio efektyvumo didinimo programų rengimo ir įgyvendinimo tvarkos apraše*.

99. Bendrojo plano keitimo sprendiniuose numatomas kvartalų kompleksinis atnaujinimas (modernizavimas) (žr. 8 pav.). Prioritetinės plėtros esamos užstatytos teritorijos apima centrinės miesto dalies kvartalus, taip pat Pakruojo sporto komplekso teritoriją (tarp Stadiono ir Bagdonišio g.). Kvartalų kompleksinį atnaujinimą taip pat siūloma vykdyti ir neprioritetinės plėtros kompaktiškai užstatytose teritorijose (daugiabučių namų kvartaluose), pramonės teritorijose. Šiose teritorijose prioriteto tvarka nustatoma savivaldybės tarybos sprendimu. Vykdam kvartalų atranką, svarbu įvertinti kvartaluose jau esančių pastatų ir infrastruktūros objektų energinį efektyvumą, palyginti jų energijos suvartojimo įtaką gyvenamosios vietovės atžvilgiu, taip pat įvertinti statinius, jų nuosavybės ir valdymo pobūdį, socialinę ir demografinę situaciją, kvartalo padėtį ir svarbą vietovėje, poveikį aplinkai, kvartalo gyventojų poreikius bei kitus svarbius aspektus.

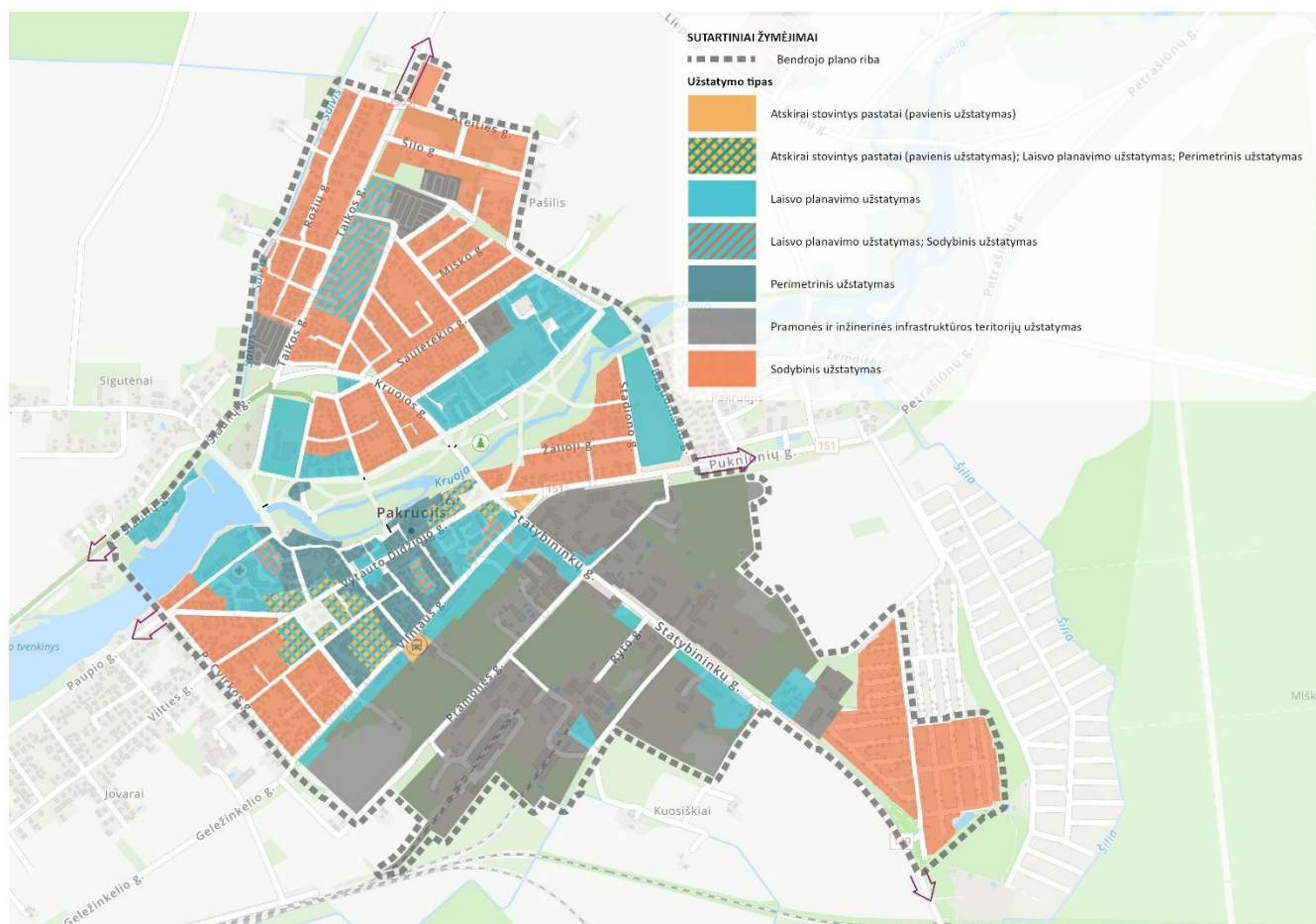
100. Kompleksiškai modernizuojant gyvenamuosius rajonus, siūloma taikyti atgaivinimo (revitalizacijos) būdą, kuomet vertinama ne tik fizinės aplinkos kokybė ir jos estetiškos savybės, bet ir skatinamas ekonominis aktyvumas, socialinė integracija, taip didinant teritorijų patrauklumą. Svarbu gerinti gyvenamosios aplinkos būklę pritaikant ją įvairių socialinių gyventojų grupių poreikiams, įrengiant rekreacinę ir laisvalaikio infrastruktūrą – sporto aikštynus įvairioms amžiaus grupėms, vaikų žaidimo aikšteles, augintinių (šunų) treniravimo aikšteles, lauko žaidimų aikšteles ir kitą poilsio infrastruktūrą. Modernizuojant daugiabučius siūloma remtis *Architektūros gairės: Daugiabučių modernizacija. I dalis, II dalis (Vilnius, 2024 m.)*.

101. Kompleksinis kvartalų atnaujinimas turi būti pradedamas parengiant kvartalo vystymo koncepciją. Pagal kvartalo koncepciją formuojami teritorijos požeminės ir antžeminės infrastruktūros investiciniai planai bei techniniai darbo projektai. Koncepcijos analizės rengimo metu nustatoma esama kvartalo aplinkos būklė, bendruomenės poreikiai, aplinkosauginiai aspektai, teritorijos užstatymo ir viešųjų erdvių panaudojimo potencialas. Koncepcijos sprendiniuose formuojamas viešųjų ir privačių erdvių tinklas, siūloma integruoti naujas funkcijas bei tipologijas, suplanuojamas kvartalo padalijimas pastatų grupėmis, numatomi erdviniai sprendimai aplinkos kokybei gerinti ir pateikiamos rekomendacijos dėl vientisos kvartalo architektūros formavimo. Daugiau informacijos - *Miesto atnaujinimo kvartalais modelis (2025 m.)* apraše, kuris yra Aplinkos ministerijos inicijuoto projekto *Miesto atnaujinimas kvartalais* dalis).

Užstatymo tipai

102. Pakruojo miesto bendruosiuose sprendiniuose, įvertinus miesto esamą užstatymą bei erdvinio vystymo kryptis, nustatomi teritorijų užstatymo tipai. Pažymima, kad užstatymo tipai mieste jau yra susiformavę, nes didžioji dalis urbanizuojamo miesto teritorijos yra užstatyta.

103. Nustatytų užstatymo tipų sklaidą mieste pateikiama schemeje, taip pat detalizuota Reglamentų lentelėje (žr. XV skyrių).

9 pav. Teritorijos užstatymo tipai (Šaltinis – sudaryta Rengėjo)

104. Pakruojo miesto bendrojo plano sprendiniuose nustatomi **užstatymo tipai**:

104.1. **sodybinis užstatymas (su)** – ekstensyvus gyvenamųjų teritorijų užstatymas, kai vienas 1–3 aukštų vieno ar dviejų butų gyvenamosios paskirties pastatas su pagalbinio ūkio paskirties pastatais statomas atskirame žemės sklype. Pastatai ant sklypo ribų gali būti sublokuoti (suporinti) su besiribojančio žemės sklypo pastatais;

Pakruojo mieste dominuoja sodybinis užstatymas. Sodybinio užstatymo teritorijos išsidėstę miesto šiaurinėje ir vakarinėje dalyje, taip pat gyvenamosiose teritorijose besiribojančiose su Pakruojo kaimu, bei miesto centrinėje dalyje. Sodybinio užstatymo būdingas aukštingumas – 1–3 aukštai.

104.2. **perimetrinis užstatymas (per)** – kvartalo išorės perimetru visiškai ar iš dalies uždara reguliaraus plano urbanistinė struktūra, kai užstatymas formuojamas blokuojant pastatus ant sklypo ribų palei gatvę.

Perimetrisis kvartalų užstatymas suformuoja uždaras ar iš dalies uždaras kiemų, gatvių, aikščių ir kitas kvartalo erdves;

Pakruojo mieste perimetrisis užstatymas būdingas centrinės miesto dalies pastatams palei pagrindinių gatvių kontūrus. Didžioji dalis perimetru išsidėsčiusių pastatų – istoriniai mažaukščiai (1–3 aukštai) įvairių funkcijų pastatai. Keletoje vietų perimetrą formuoja ir daugiabučiai pastatai. Perimetrinio užstatymo būdingas aukštingumas – 1–4 aukštai.

104.3. laisvo planavimo užstatymas (lp) – užstatymo tipas, kai pastatai (jų grupės) statomi pagal laisvai pasirinktą kompoziciją, neformuojant gatvių ir kitų, būdingų perimetriniam užstatymui, erdvių. Šis užstatymo tipas buvo plačiai taikomas 1940–1990 metų miestų planavime;

Pakruojo mieste yra kelios daugiabučių laisvo planavimo teritorijos, t. y., daugiabučių grupės palei P. Mašoto g. (2, 4, 5 aukštų), daugiabučių grupė tarp Taikos ir Vasario 16-osios g. (2–4 aukštų), padrikiau išsidėstę daugiabučiai L. Giros g. (4–5 aukštų) bei miesto centrinėje dalyje tarp Vytauto didžiojo ir Vilniaus g. (2–5 aukštai). Naujai planuojamose daugiabučių teritorijose koncepcijos alternatyvose – išlaikomas būdingas laisvo planavimo užstatymo pastatų aukštis iki 5 aukštų. Būdingas laisvo planavimo užstatymo aukštingumas – 1-5 aukštai.

104.4. atskirai stovintys pastatai (pavienis užstatymas) (ap) – užstatymas atskirai (laisvai) bendro naudojimo erdvėje stovinčiais ir toje erdvėje dominuojančiais išskirtinės paskirties pastatais (rotušė ir panašiai);

Pakruojyje atskirai stovinčių pastatų yra nedaug: Pakruojo suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centras, bažnyčia, Pakruojo autobusų stotis, Pakruojo kultūros centras, Pakruojo rajono apylinkės teismas (uždarytas 2024 m. sausio mėn.), Pakruojo ugniagesių draugijos stoginė ir Pakruojo sinagoga. Šie pastatai neaukšti iki 2 aukštų su mansarda. Nauji atskirai stovintys pastatai – neplanuojami, tačiau tokia galimybė numatoma centro teritorijoje, jei atsirastų toks poreikis. Tokiu atveju, situacija turi būti vertinama individualiai ir architektūrinio konkurso metu nustatomi užstatymo rodikliai. Atskirai stovinčių pastatų aukštingumas ir kiti parametrai yra individualūs, formuojantys dominantes, todėl jų išraiška ir užstatymo parametrai turi būti vertinami individualiai lokalizacijos ir foninio užstatymo kontekste.

104.5. pramonės ir inžinerinės infrastruktūros teritorijų užstatymas (pi) – gamybos ir technologinių procesų nulemtas, dažnai uždaras nuo aplinkinių teritorijų, aiškių užstatymo principų neturintis, pramonės (sandėliavimo) ir inžinerinės infrastruktūros teritorijų užstatymas, kuriame dominuoja didelio tūrio pastatai;

Pakruojyje pramonės ir inžinerinės infrastruktūros užstatymas atitinkamai būdingas pramonės bei inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų teritorijoms.

Užstatymo aukštis

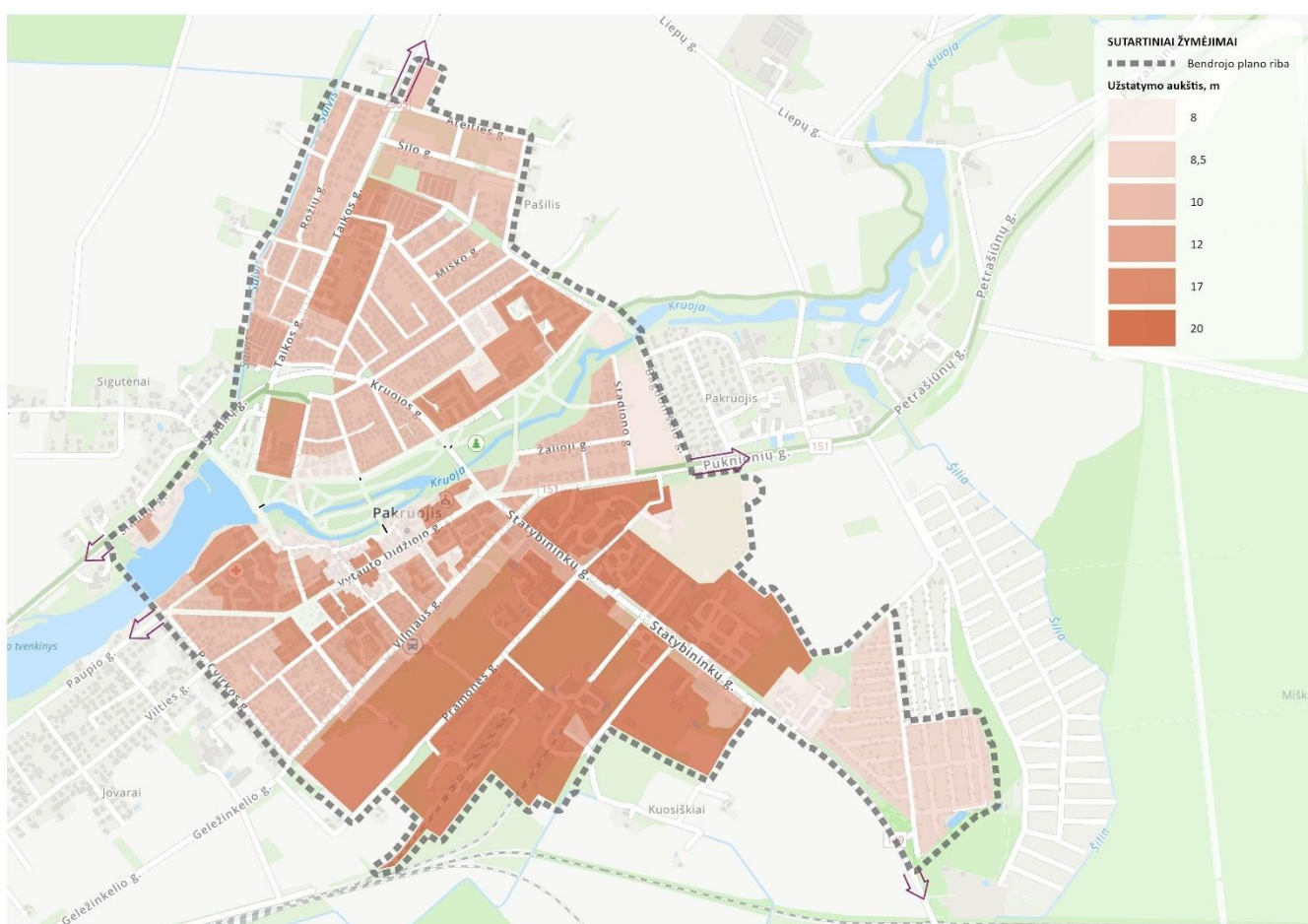
105. Pakruojo miesto teritorijoje esamiems pastatams ir vystytinoms teritorijoms nustatyti reglamentai, apibrėžiantys didžiausią galimą pastatų aukštį. Užstatymo aukštis nustatytas atsižvelgiant į vyraujančius miestovaizdžius ir galimą pastatų funkciją.

106. Didžiausias pastatų aukštingumas galimas pramonės teritorijose, kuriose pastatų aukštis gali būti reikalingas funkcionalumui užtikrinti. Šios teritorijos yra tiek fiziškai tiek vizualiai nutolusios nuo centrinės miesto dalies.

107. Esamų daugiabučių ir kitiems gyvenamųjų namų kvartalams aukštingumas nustatytas pagal esamą pastatų aukštį, neformuojant dominančių.

108. Šiaurinėje miesto dalyje, kurioje bendrojo plano sprendiniais sudaromos galimybės naujo pocentrio formavimui, nustatomas galimas sąlyginai didesnis aukštingumas, atliepiantis miesto poreikį daugiabutei gyvenamajai statybai vystyti.

109. Miesto centrinėje dalyje vyrauja esami sąlyginai aukštesni pastatai, tačiau tose zonose, kur yra esami medinės architektūros pastatai, formuojantys pagrindinių gatvių perimetrą, atliepiantys miesto istoriją ir saugotini miesto identiteto stiprinimo aspektu, didesnis užstatymo aukštis neplanuojamas. Tokiu būdu miesto erdvinėje struktūroje siekiama integruoti gamtinę aplinką (Kruojos upę su pakrantėmis), formuoti apžvalgos taškus ir panoramas, formuoti pagrindinės miesto gatvės erdvės ir Kruojos upės sinergiją, tuo pačiu išsaugant esamą istorinių miesto gatvių charakterį.

10 pav. Pakruojos miesto aukštingumo schema (galimas didžiausias aukštingumas pagal nustatytus reglamentus)
(Šaltinis – sudaryta Rengėjo)

Užstatymo tankis ir intensyvumas

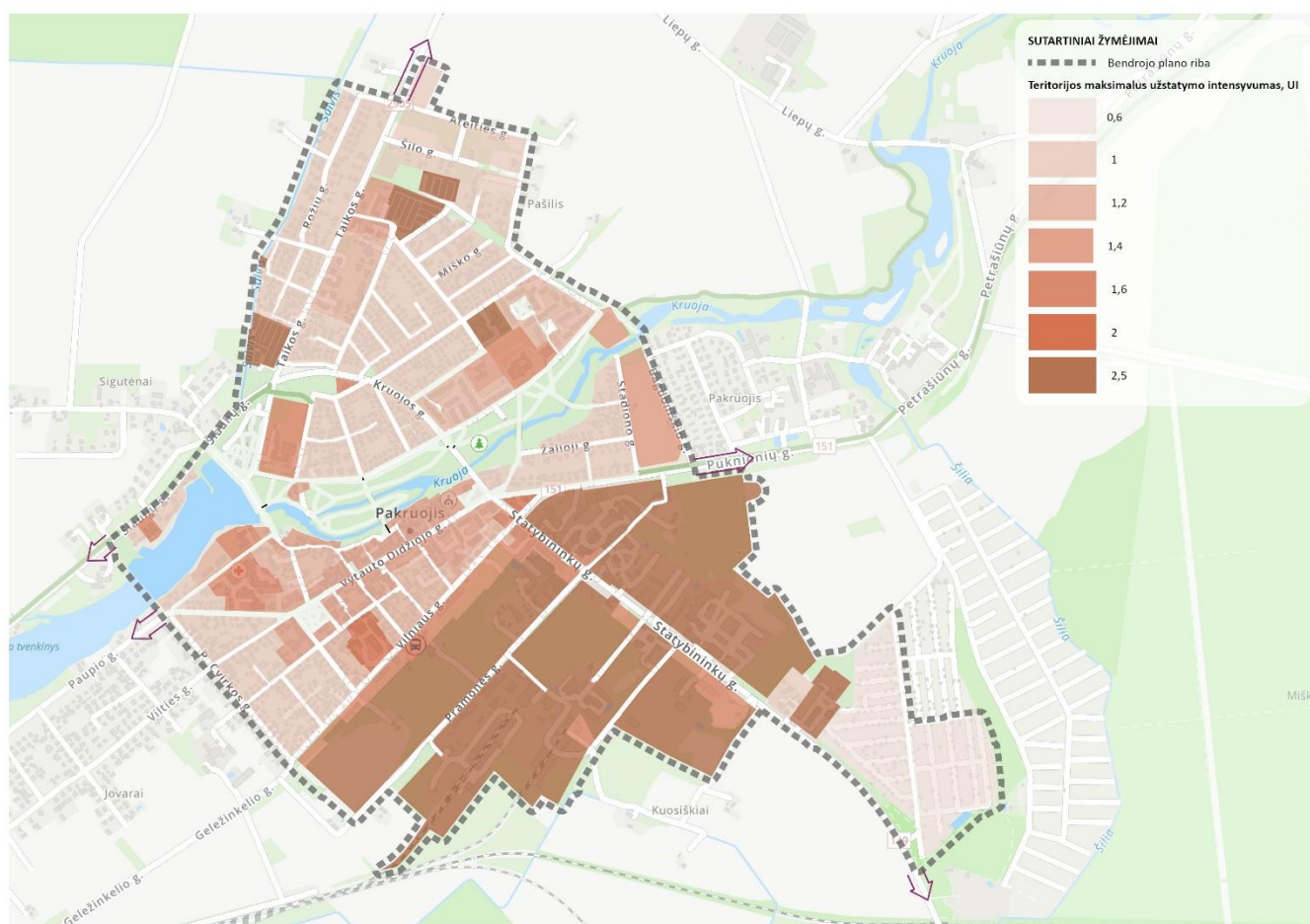
110. Teritorijų užstatymo intensyvumo (UI) ir užstatymo tankio (UT) rodiklių parametrai nustatyti atsižvelgiant į teritorijų naudojimo tipą ir planuojamos teritorijos ir jos gretimybių esamą ar planuojamą užstatymo tipą, vyraujantį urbanizuotų teritorijų aukštingumą.

111. Pakruojo miestui būdingas ekstensyvus arba mažo užstatymo intensyvumo užstatymas, intensyviau užstatyta tik miesto centrinė dalis ir daugiabučių kvartalai.

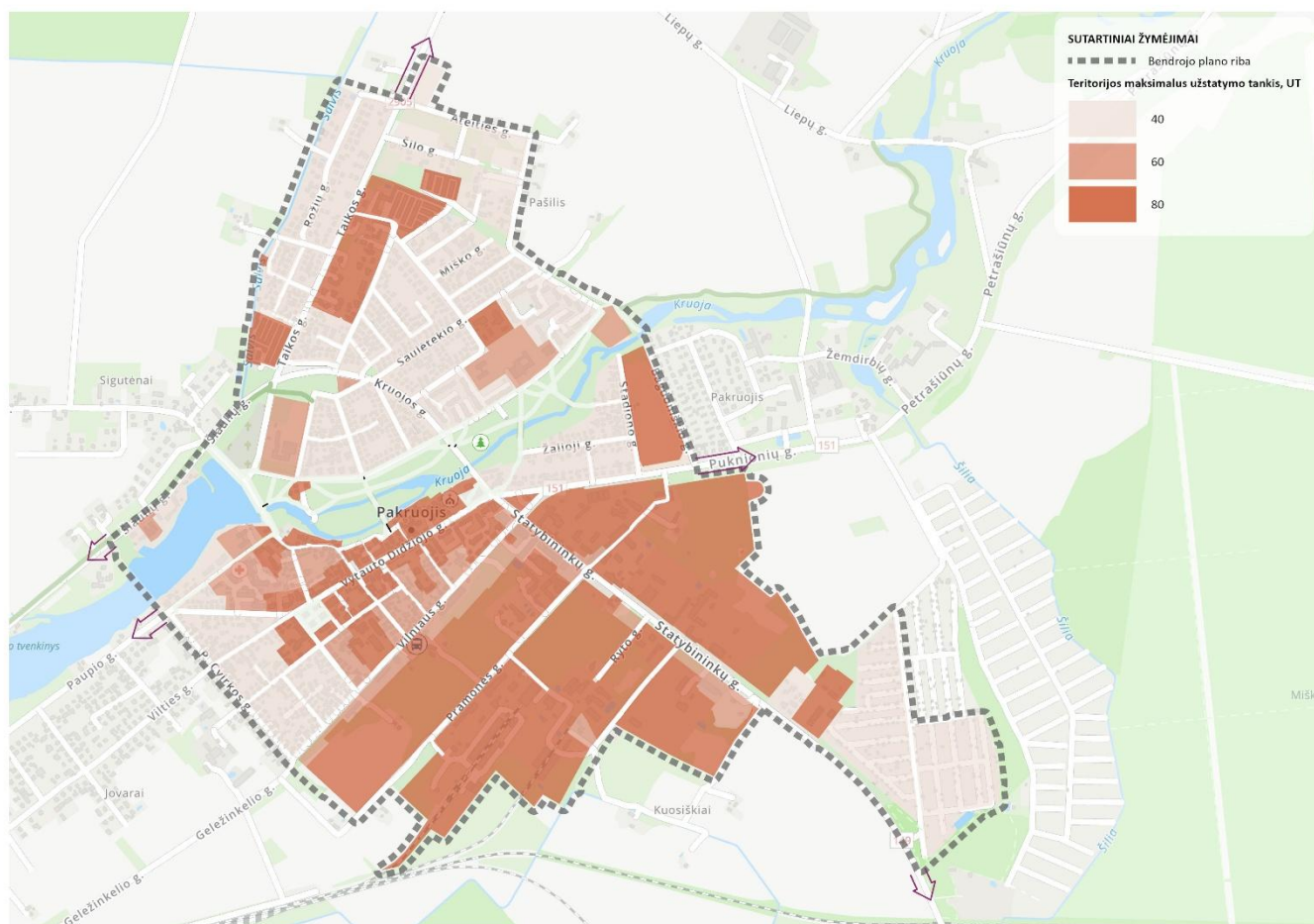
112. Užstatymo tankumo ir intensyvumo rodikliams taip pat svarbūs yra žemės sklypų dydžiai. Pakruojo miesto centrinėje dalyje dominuoja mišrūs 4–6 a. žemės sklypai, vienbučių-dvibučių gyvenamųjų namų teritorijose – 8–10 a. žemės sklypai. Tai lemia miesto centrinės dalies teritorijų didesnę užstatymo tankumą ir intensyvumą.

113. Reglamentų lentelėje nurodomas užstatymo tankis ir intensyvumas yra taikomas žemės sklypams, o ne visai užstatomai kvartalo teritorijai.

114. Urbanizuotose ir urbanizuojamose gamtinio karkaso teritorijose užstatymo tankis nustatomas pagal Gamtinio karkaso nuostatus.

11 pav. Pakruojo miesto užstatymo intensyvumo schema (galimas didžiausias užstatymo intensyvumas pagal nustatytus reglamentus)
(Šaltinis – sudaryta Rengėjo)

12 pav. Pakruojio miesto užstatymo tankumo schema (galimas didžiausias užstatymo tankumas pagal nustatytus reglamentus)
(Šaltinis – sudaryta Rengėjo)

AŠTUNTASIS SKIRSNIS

SAVIVALDYBĖS INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA

115. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymu Bendrojo plano sprendiniuose miesto teritorijai nustatytos prioritetinės ir neprioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtros teritorijos.

115.1. **Savivaldybės infrastruktūros plėtra** – savivaldybės infrastruktūros projektavimas, statyba ir (ar) įrengimas kuriant naują savivaldybės infrastruktūrą arba didinant ir (ar) atkuriant esamos savivaldybės infrastruktūros pajėgumus.

116. Pagal Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymą, savivaldybės infrastruktūrą sudaro socialinė ir inžinerinė infrastruktūra:

116.1. **Socialinė savivaldybės infrastruktūra** – kultūros, švietimo ir mokslo, sveikatos, sporto paskirties statiniai ir (arba) savivaldybės funkcijoms atlikti skirti objektai, už kurių statybą, įrengimą ir (ar) eksploatavimą savivaldybės teritorijoje atsakingas savivaldybės infrastruktūros organizatorius ir (ar) savivaldybės infrastruktūros valdytojas;

116.2. **Inžinerinė savivaldybės infrastruktūra** – šilumos perdavimo tinklai, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų, įskaitant paviršines nuotekas, tvarkymo inžineriniai statiniai, vietinės reikšmės keliai (taip pat kelio elementai ir kiti inžineriniai statiniai, numatyti inžinerinės savivaldybės infrastruktūros statinio projekte ir esantys žemės juostoje, skirtoje gatvės ir jos elementų įrengimui, kai vietinės reikšmės kelias yra mieste, miestelyje ar kaimo gyvenamojoje vietovėje), kiti transporto statiniai, už kurių statybą, įrengimą ir (ar) eksploatavimą savivaldybės teritorijoje atsakingas savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatorius ir (ar) savivaldybės infrastruktūros valdytojas.

117. Pakruojo miesto bendrajame plane išskiriamos prioritentinė ir neprioritentinė plėtros teritorijos, atitinkamai teritorijose turi būti vystoma prioritentinė ir neprioritentinė savivaldybės infrastruktūra.

117.1. **Prioritentinė savivaldybės infrastruktūra** – savivaldybės tarybos sprendimu pagal savivaldybės tarybos patvirtintus kriterijus pripažinta prioritetine ir (ar), atsižvelgiant į strateginio planavimo dokumentus, savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatytoms prioritutinės plėtros teritorijoms ir jų vystymui skirta savivaldybės infrastruktūra.

Prioritutinės plėtros teritorijos nustatytos ir aprašytos šio aiškinamojo rašto VI skyriaus Penktajame skirsnyje.

117.2. **Neprioritentinė savivaldybės infrastruktūra** – savivaldybės infrastruktūra, esanti teritorijoje, kuri nepatenka į savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatytas prioritutinės plėtros teritorijas ir kurioje savivaldybė neįsipareigoja vystyti socialinės ir (ar) inžinerinės infrastruktūros.

118. Konkretūs prioritutinės ir neprioritutinės savivaldybės infrastruktūros vystymo sprendiniai pateikiami XVI skyriuje Tematiniai tekstiniai reglamentai.

DEVINTASIS SKIRSNIS

MAŽMENINĖS PREKYBOS OBJEKTŲ VYSTYMAS

119. Pakruojo miesto Bendrojo plano apimtyje, atliepiant planavimo darbų programoje nurodytus papildomus uždavinius, nustatomi didžiausi galimi mažmeninės prekybos objektų plotai (m^2) teritorijose pagal teritorijų naudojimo tipus. Mažmeninių objektų dydis numatytas atsižvelgiant į esamą teritorijų užstatymo tipą, naudojimo tipą.

120. Pagrindiniai mažmeninės prekybos objektų išdėstymo principai:

120.1. Visame mieste leidžiama statyti iki $200 m^2$ bendro ploto mažmeninės prekybos objektus, jeigu to neriboja nustatyta teritorijos naudojimo paskirtis ir reglamentai.

120.2. Miesto pagrindinio centro istorinėje dalyje dideli prekybos centrai ($>1500 m^2$, priklausomai nuo naudojimo tipo) nenumatomi (siekiant išsaugoti teritorijos architektūrinį vientisumą ir savitumą, išvengiant tranzitinių transporto srautų). Šioje miesto dalyje prioritetas teikiamas smulkių prekybos objektų atsiradimui, kur būtų prekiaujama vietos gamintojų produktais ir amatininkų dirbiniais.

120.3. Vienbučių ir dvibučių pastatų užstatymo tipo teritorijose prekybos centrai ir didelės parduotuvės ($>200 m^2$) nenumatomi.

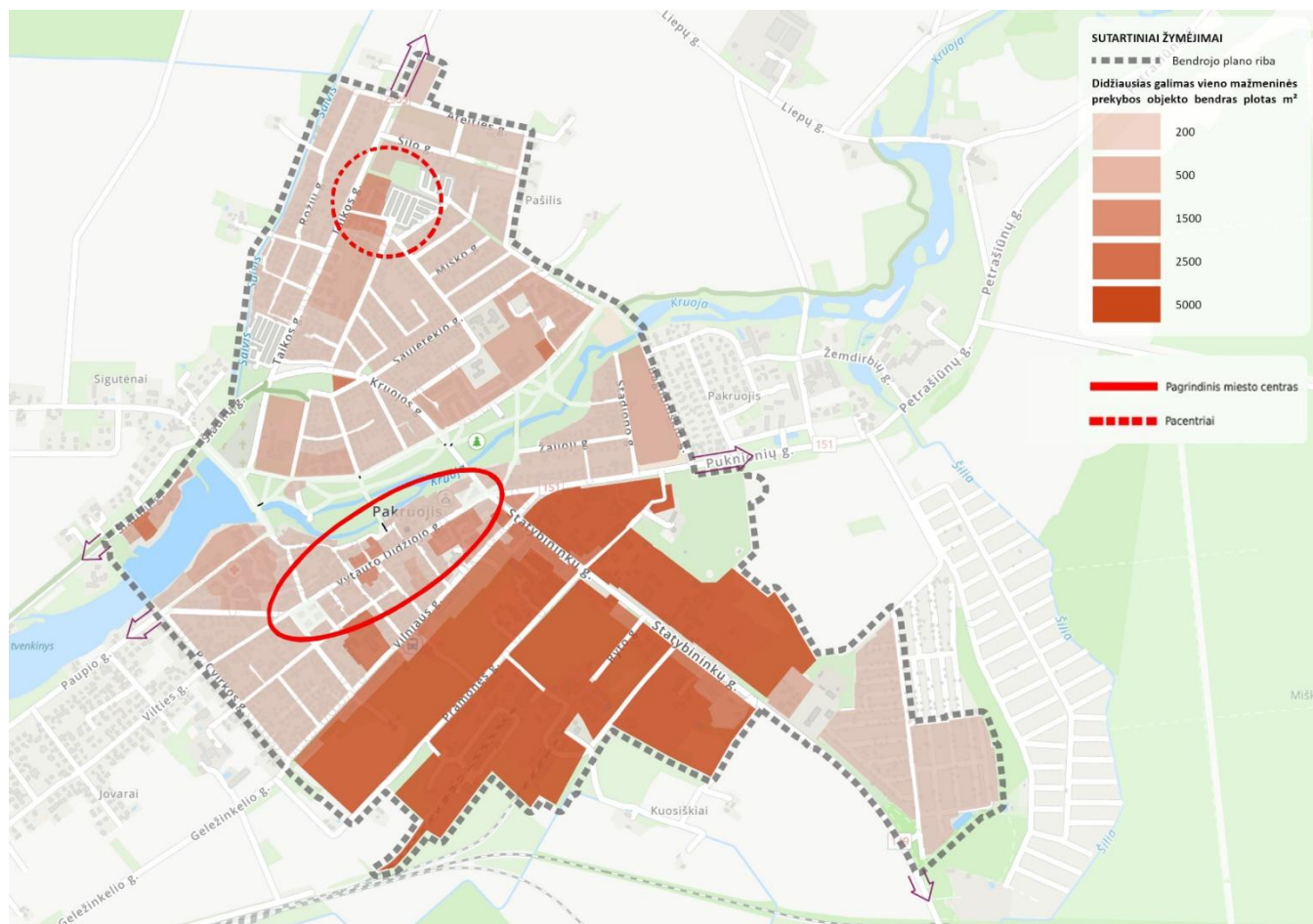
120.4. Miesto pacentriuose, formuojant daugiafunkcinius lokalius centrus, rekomenduojama steigti nedidelius ($<1500 m^2$, priklausomai nuo naudojimo tipo) universalius prekybos centrus, kartu užtikrinant ir svarbiausias kasdienines aptarnavimo paslaugas.

120.5. Pramonės teritorijose gali būti planuojami stambūs specializuoti prekybos objektai, prekiaujantys vietoje pagaminta produkcija.

120.6. Tiek universalūs, tiek specializuoti dideli prekybos centrai gali būti numatomi miesto pakraščiuose ar už miesto administracinių ribų, prie pagrindinių tranzitinių gatvių, jungiančių miestą su kitais miestais ir regionais, užtikrinant patogų krovinių automobilių privažiavimą, nekertant miesto centro ir gyvenamųjų teritorijų, pertvarkant (esant poreikiui) gatvių infrastruktūrą, kad užtikrinti eismo saugumą ir išvengti eismo spūsčių.

120.7. Planuojant didelius prekybos centrus, visais atvejais turėtų būti įvertintas jo poreikis ir poveikis aplinkai, atlikta planuojamų transporto srautų ir triukšmo analizė. Planuojamų prekybos centrų turiai turi tenkinti Lietuvos Respublikos architektūros įstatyme numatytus architektūros kokybės kriterijus.

121. Didžiausi galimi mažmeninės prekybos objektų plotai skirtingose miesto dalyse nustatyti ir pateikti Reglamentų lentelėje (žr. XV skyrių).

13 pav. Mažmeninės prekybos objektų galimų didžiausių plotų pagal teritorijų naudojimo tipus schema (Šaltinis – sudaryta Rengėjo)

DEŠIMTASIS SKIRSNIS

SAVIVALDYBEI SVARBIEMS OBJEKTAMS REZERVUOTINOS TERITORIJOS

122. Pakruojo mieste visuomenės poreikiams rezervuojami esamų ir planuojamų gatvių koridoriai, teritorijos dviračių ir pėsčiųjų takams įrengti. Rezervuojamos visuomenės poreikiams teritorijos bendro naudojimo teritorijoms vystyti.

123. Tikslius rezervuojamus plotus reikalinga nustatyti statinių projektų rengimo metu arba rengiant vietovės lygmens detaliuosius planus ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentus.

VII SKYRIUS

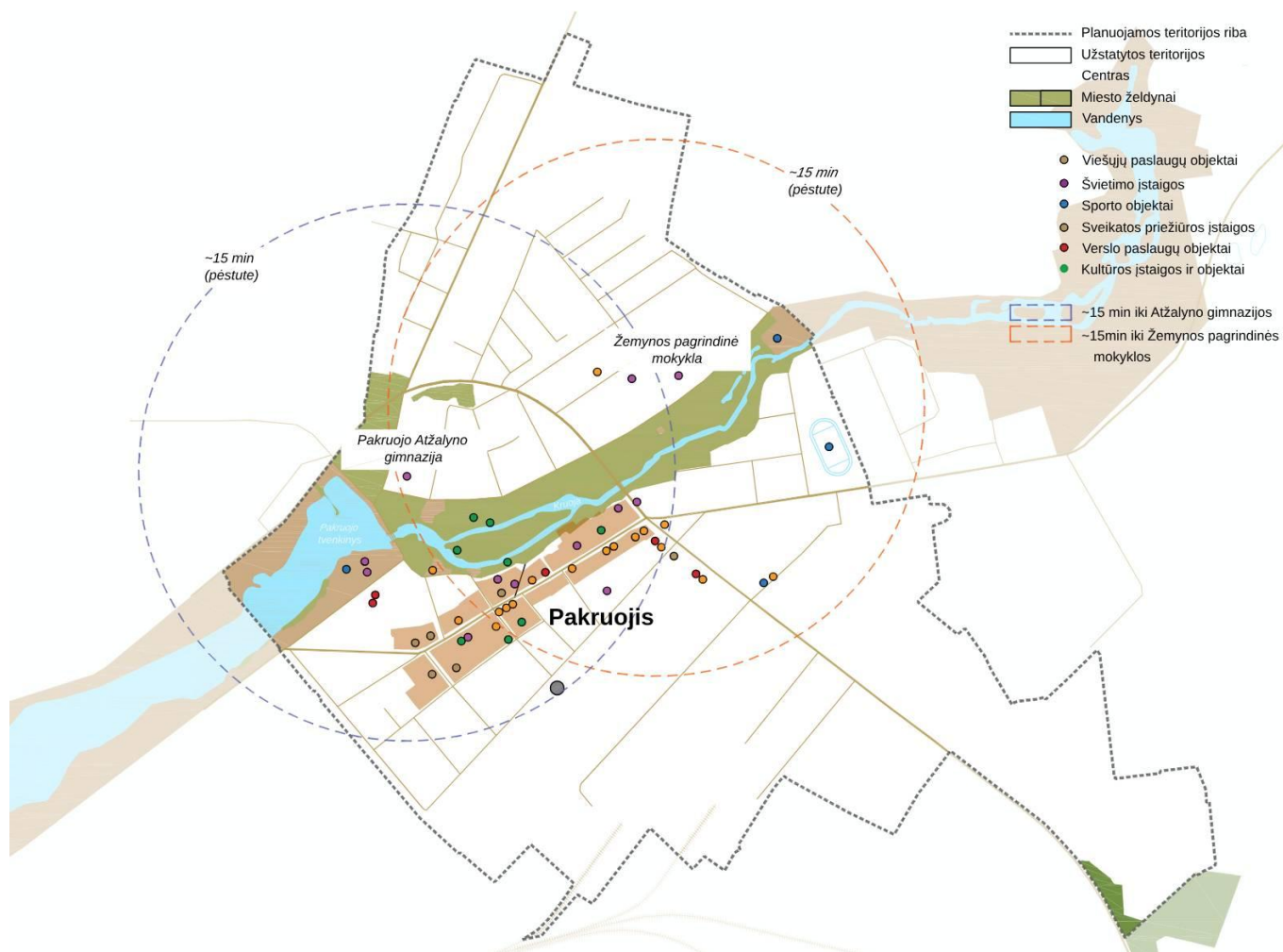
SOCIALINĖ APLINKA

124. Tiek Pakruojo rajono, tiek miesto strateginiuose dokumentuose nustatyti tikslai prioritetizuoja socialinės infrastruktūros vystymą, socialinių paslaugų prieinamumo, pasiekiamumo ir kokybės siekį. Tačiau poreikį fizinės švietimo ir ugdymo, socialinėms, sveikatos priežiūros ir kultūros infrastruktūros vystymui nulemia esamos pasiūlos ir perspektyvinės paklausos derinys. Perspektyvinė paklausa nustatoma vertinant dabartinius ir perspektyvinius demografinius rodiklius, pavyzdžiui, gyventojų skaičiaus kitimo tendencijas, demografinių grupių narių skaičių ir kt. Kadangi Pakruojo mieste eilę metų tendencingai mažėja gyventojų skaičius, o ateityje prognozuojamas lėtas demografinis atsigavimas, socialinės infrastruktūros plėtra – nedidelė. Orientuojamasi į socialinių paslaugų kokybinį vystymą, trūkstamų paslaugų rūšių atsiradimą.

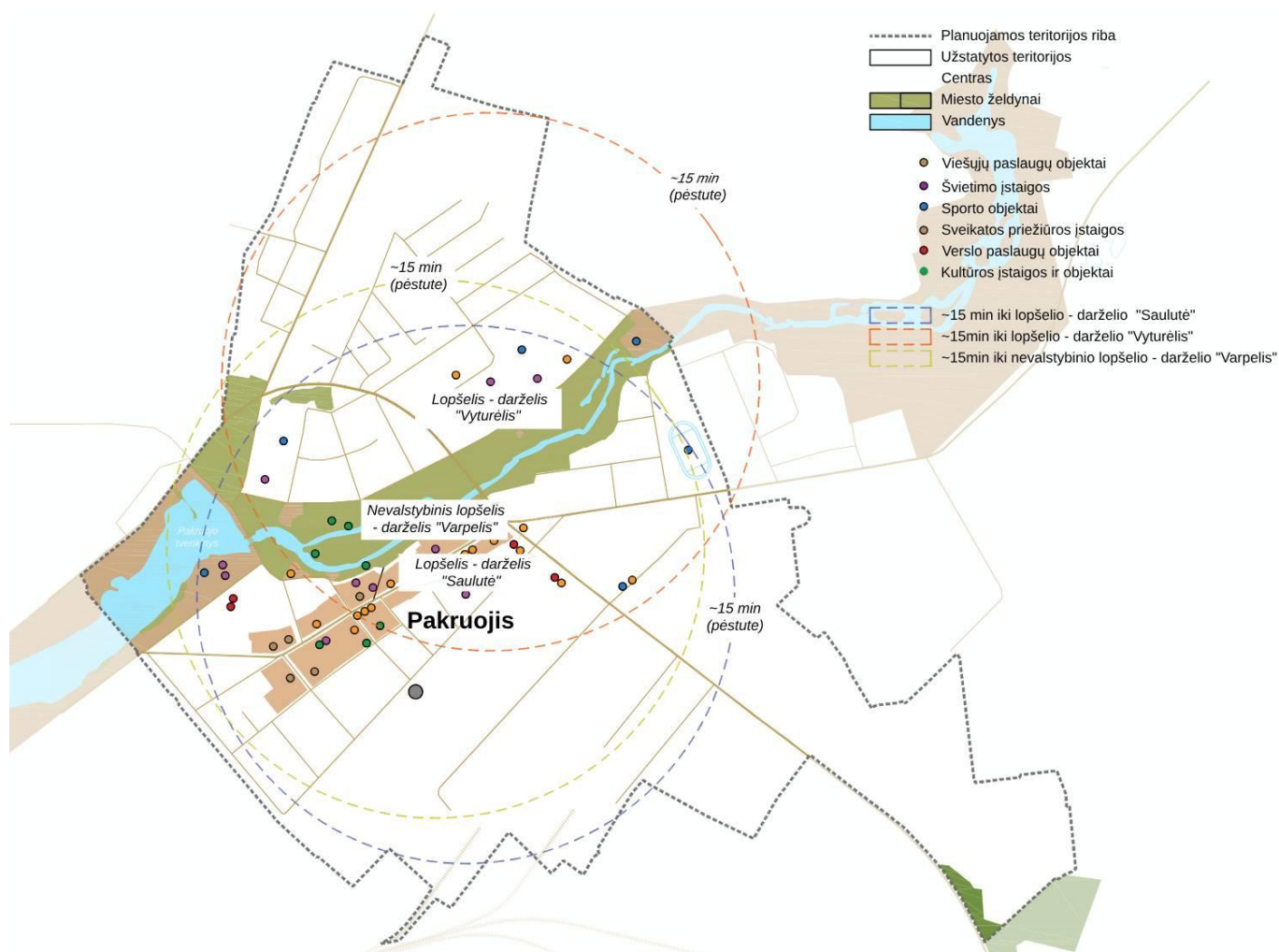
Švietimas ir ugdymas

125. Mažėjantis gyventojų skaičius Pakruojo mieste lemia mažėjančius švietimo įstaigų poreikius, todėl esamas švietimo įstaigų tinklas pilnai patenkina Pakruojo miesto poreikius. Numatoma stiprinti mokymo įstaigas kokybiniu aspektu, t. y. atnaujinti mokymo priemones, renovuoti įstaigų pastatus, tvarkyti jų aplinką, užtikrinant reikiamą infrastruktūrą bei kelti mokymo paslaugų kokybę.

126. Vaikų švietimo įstaigų pasiekiamumas Pakruojo mieste yra geras, didžioji dalis gyventojų gali pasiekti pagrindines vaikų švietimo ir ugdymo įstaigas per 15 min. Būtina išlaikyti esamus vaikų neformaliojo ugdymo būrelius, esant galimybei didinti ir jų įvairovę tuo suteikiant galimybę dalyvauti tiek fiziškai, tiek kūrybiškai tiek intelektualiai prasmingose veiklose po pamokų.

14 pav. Atžalyno gimnazijos ir Žemynos pagrindinės mokyklos pasiekiamumas (siekiamybė - 15min pėsčiomis)
 (Šaltinis – sudaryta Rengėjo; remtasi Google Maps duomenimis)

15 pav. Lopšelių ir darželių pasiekiamumas (siekiamybė - 15min pėsčiomis)
 (Šaltinis – sudaryta Rengėjo; remtasi Google Maps duomenimis)

127. Remiantis realistiniu miesto demografiniu raidos scenarijumi, gyventojų skaičius galėtų pradėti palaipsniui augti tik 2050 m., todėl naujos plėtros gyvenamųjų teritorijų numatyta nedaug, pirmiausia siekiant užbaigti jau anksčiau suplanuotus gyvenamuosius kvartalus.

128. Tuo atveju, jeigu gyventojų skaičius ir toliau tendencingai mažėtų, norint išsaugoti esamą infrastruktūrą, gali būti didinamas jos daigafunkciškumas, pavyzdžiui, vykdant skirtingų rūšių neformaliojo švietimo ir ugdymo, kultūros, sporto ir pan. veiklas, orientuotas į vaikus ir jaunimą. Taip pat, atsižvelgiant į Pakruojo miesto švietimo ir ugdymo įstaigų optimizavimo procesus, bei gyventojų geografinį pasiskirstymą, perspektyviniu laikotarpiu privalu užtikrinti švietimo ir ugdymo paslaugų pasiekiamumą ir prieinamumą.

129. Bendrojo ugdymo įstaigų efektyvumas gali būti gerinamas įvertinus esamą bendrojo ugdymo reikmėms naudojamą infrastruktūrą, ugdymo reikmėms skiriamas lėšas, demografines tendencijas, galimybes bendradarbiauti su gretimomis savivaldybėmis, apjungiant arba dalinantis bendra infrastruktūra, žmogiškaisiais ištekliais.

Kultūros ir sporto infrastruktūra

130. Viešųjų kultūros ir sporto paslaugų infrastruktūros vystymo tikslas yra gyventojų kultūrinių ir aktyvaus laisvalaikio poreikių tenkinimas ir neformalios socialinės integracijos įgyvendinimas švietimo ir informavimo srityje.

131. Pakruojo mieste veikia kultūrinius gyventojų poreikius tenkinantis Pakruojo kultūros centras. Kitos kultūros paslaugas teikiančios įstaigos: Pakruojo Juozo Paukštelio viešoji biblioteka, Sinagoga, Pakruojo ugniagesių draugijos stoginė. Remiantis Pakruojo miesto 2023–2029 m. vietos plėtros strategijoje pateikta informacija, mieste, net ir mažėjant vietos gyventojų skaičiui, yra plačiai išvystytas bibliotekų veiklų ir kultūros centro meno kolektyvų spektras, kuris turi potencialo prisidėti prie socialiai pažeidžiamų, socialinę riziką (atskirtį) patiriančių miesto gyventojų įtraukties, efektyvesnio socialinių problemų sprendimo, jų socialinės integracijos didinimo.

132. Kadangi Pakruojo kultūros įstaigų tinklas vertinamas kaip optimalus, prieinamas daugumai suinteresuotų gyventojų ir atitinkantis esamus jų poreikius bei lūkesčius, atitinkamai naujų konvencinių kultūrinių įstaigų (kultūros centrų, bibliotekų ir pan.) įsteigimas netikslingas. Tai netikslinga vertinant ir demografinės tendencijas, mažėjantį gyventojų skaičių. Kita vertus, siūloma plėtoti atviras kultūros erdves, kurios gali būti lengvai konvertuojamos ar modifikuojamos, panaudojamos skirtingoms reikmėms. Svarbu išsaugoti esamą kultūrinę infrastruktūrą, savivaldos viešojo lygmens potencialą, transformuojant esamą infrastruktūrą į daugiafunkcinius ir universalias teritorijas arba patalpas.

133. Kalbant apie laisvalaikio praleidimo galimybių įvairovę, Pakruojo mieste ji yra nedidelė, todėl siūloma įvertinti galimybę įrengti laisvalaikio ir pramogų centrą.

134. Pakruojis turi neišnaudotą potencialą pritaikyti kultūrinius išteklius turizmo veiklai, siekiant optimaliai naudoti gamtinius resursus ir kultūrinį paveldą. Tam tikslui būtina gerinti poilsio, turizmo bei teikiamų paslaugų infrastruktūrą, didinti turizmo objektų patrauklumą Pakruojo mieste. Siekiant Pakruojuje skatinti turizmą, būtina organizuoti kokybišką žmonių poilsį, ieškant naujų turizmo ir sporto organizavimo formų. Pakruojo mieste siūloma vystyti ilgalaikio turizmo infrastruktūrą, plečiant maitinimo, pramogų ir apgyvendinimo paslaugų įstaigų tinklą ir užtikrinti jų paslaugų kokybę bei įvairovę. Būtina sudaryti kuo geresnes sąlygas vietos gyventojams ir miesto svečiams naudotis ir miesto teritorijos gamtiniais ištekliais. Pakruojo parkas turi potencialą būti labiau funkciškai diversifikuotas ir intensyviau naudojamas. Čia siūloma apsvaistyti galimybę įrengti dendrologinį pažintinį taką, turintį edukacinę funkciją, nuotykių parką su skrydžiu per Kruojos upę, taip pat iškylų – grilio zonas, paplūdimio tinklinio ir kitokių rūšių lauko sporto aikšteles, vaikų žaidimo aikšteles, numatyti nestacionarius ir sezoninius maitinimo paslaugas teikiančius objektus (kioskus, maisto vagonėlius).

135. Mieste stipriai išvystyta sporto infrastruktūra, vykdomos įvairios programos sporto infrastruktūrai vystyti ir modernizuoti, gyventojų susidomėjimo sportu didinti. Iš viso veikia 5 sporto klubai, Pakruojo sporto centras, riedlenčių/riedučių/BMX aikštelė, BMX trasoje P. Mašiotų g. vyksta ir tarptautinės varžybos, o „Atžalyno“ gimnazijos teritorijoje planuojamas įrengti naujas baseinas. Papildomai siūloma numatyti lokalias kūno kultūros, aktyvaus laisvalaikio ir sporto veiklų vykdymui tinkamas erdves miesto pacentriuose ir intensyviau užstatytų gyvenamųjų kvartalų kiemuose. Planuojant gyvenamųjų teritorijų kompleksinę plėtrą, tuo pačiu turi būti plėtojamos rekreacinės, poilsio ir aktyvaus laisvalaikio teritorijos ir susijusi infrastruktūra. Taip būtų skatinamas gyventojų aktyvumas ir sveikas gyvenimo būdas, didinamas tokių gyvenamųjų teritorijų patrauklumas.

Sveikatos priežiūra

136. Pakruojo miesto asmens sveikatos priežiūros infrastruktūra pasižymi optimalumu ir yra pajėgi aptarnauti ne tik Pakruojo miesto, bet ir viso rajono sveikatos priežiūros paslaugų gavėjus. Mieste veikia Pakruojo sveikatos centras, Visuomenės sveikatos biuras, kitos privačios įstaigos. Gyventojų skaičiui eilę metų tendencingai mažėjant, poreikio naujai sveikatos priežiūros infrastruktūrai nėra, išskyrus Pakruojo miesto 2023–2029 m. vietos plėtros strategijoje išreikštą poreikį įsteigti kineziterapijos centrą, kuriame būtų teikiamos fizinės ir emocinės sveikatos reabilitavimo paslaugos, siekiant socialinio poveikio sveikatos srityje socialiai atskirtiems ir pažeidžiamiems asmenims.

137. Bendrai siūloma orientuotis į paslaugų prieinamumo ir kokybės klausimus, esamos infrastruktūros atnaujinimą. Siekiant gerinti Pakruojo gyventojų sveikatingumo rodiklius, turi būti propaguojamos sporto, sveiko gyvenimo būdo veiklos. Siūloma skatinti gyventojus važinėti dviračiais, nutiesti saugius dviračių takus, suplanuoti ir įrengti dviračių pastatymo ir saugojimo vietas. Dviračių trasas tikslinga jungti į esamus turizmo maršrutus.

Socialinės paslaugos

138. Pakruojo mieste įsikūrusios įvairios socialines paslaugas teikiančios įstaigos, kurios teikia paslaugas vyresnio amžiaus žmonėms, žmonėms su negalia, probleminėms šeimoms, benamiams, vaikams netekusiems tėvų globos ir kitiems socialinės rizikos asmenims.

139. Remiantis Pakruojo miesto 2023–2029 m. vietos plėtros strategijoje pateikta informacija, socialinių paslaugų vyresnio amžiaus ir neįgaliems žmonėms poreikis Pakruojo mieste vis tik yra pats didžiausias. Taip yra dėl to, kad darbingo amžiaus gyventojų skaičius kasmet tolygiai mažėja, o pensinio – auga. Senatvė, sveikatos sutrikimai ir negalia, susiję su sunkumais kasdieniniame gyvenime, todėl vyresnio amžiaus ir neįgaliems žmonėms būtina ilgalaikė įvairaus pobūdžio pagalba. Dėl tos priežasties, siūloma apsvarstyti galimybę Pakruojo mieste įsteigti senelių globos namus.

140. Kita vertus, tiek dėl didėjančio senatvės koeficiento, tiek dėl aukštų socialinės atskirties ir rizikos rodiklių, būtina užtikrinti socialinių paslaugų prieinamumą visiems socialiai atskirtiems ir pažeidžiamiems asmenims. Siekiant patenkinti šių paslaugų poreikį, svarbu skatinti bendradarbiavimą su nevyriausybinio sektoriumi, kuris per teikiamas socialines paslaugas leistų padidinti gyventojų socialinį sąmoningumą ir integraciją į visuomenę. Tuo pačiu, tai yra galimybė socialiniams verslams, kurie kurdami teigiamą socialinį poveikį, spręstų pasirinktų socialiai pažeidžiamų grupių atskirties problemas ir sunkiau integruojamų bendruomenės gyventojų grupių sunkumus.

141. Minėti tikslai, nurodomi ir aktualiaame miesto plėtros strateginiame dokumente, kurio pagrindinis tikslas – skatinti Pakruojo miesto gyventojų aktyvią įtrauktį į bendruomenę, užtikrinant socialinių ir sociokultūrinių paslaugų teikimą bei didinti gyventojų įsidarbinimo galimybes, skatinant jų verslumą, verslo ir socialinio verslo kūrimą. Šiems tikslams įgyvendinti parengtas ir finansinis veiksmų planas, būtina siekti šių tikslų įgyvendinimo tęstinumo.

VII SKYRIUS

EKONOMINĖ APLINKA

142. Vadovaujantis Pakruojo rajono savivaldybės strateginiu plėtros planu, numatyti 4 prioritetai, iš kurių vienas tiesiogiai susijęs su ekonomine aplinka Pakruojo rajone: *3 prioritetas – ekonomiškai stiprus ir*

patrauklus gyventi rajonas. Strateginiame plane numatyti uždaviniai tikslui pasiekti orientuoti į aplinkos, susisiekimo gerinimą, turistinio potencialo didinimą, taip pat verslo plėtros skatinimą.

143. Konkretizuoti Bendrojo plano sprendiniai ekonominei aplinkai Pakruojo mieste vystyti pateikti XVI skyriuje Tematiniai tekstiniai sprendiniai.

PIRMASIS SKIRSNIS

PRAMONĖS PLĖTRA

144. Pakruojo mieste teritoriniu aspektu aiškiai išskiriama pramonės teritorija, kurioje veiklą vykdo įvairaus dydžio įmonės, kuriamos darbo vietos. Pastaruoju metu savivalda stebi stambesnių investuotojų pritraukimo tendenciją, tuo pagrindu išgrynintas siekis paruošti dalį nenaudojamų miesto teritorijų verslo investicijoms.

145. Formuojant Pakruojo miesto teritorijos vystymo koncepcijas, vienoje iš koncepcijos alternatyvų pateiktas siūlymas nenaudojamas miesto teritorijas, besiribojančias su miesto pramonės zona, vystyti ir paruošti verslo ir pramonės aplinkai. Pakruojo rajono savivaldybės taryba pritarė Pakruojo miesto teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijai pasirenkant III alternatyvą, kurioje be kitų konceptualiųjų sprendinių, numatoma pramonės teritorijų plėtra.

146. Bendrojo plano sprendiniais numatomas esamų pramonės teritorijų modernizavimas, taip pat naujų teritorijų plėtra ties esama pramonės zona. Galimas pramonės funkcijų vystymas įsiterpusiose laisvose teritorijose tarp Pramonės ir Ryto gatvių.

147. Vystant ir paruošiant investicijoms teritoriją (nauja pramonės plėtros teritorija) tarp Vilniaus g., Statybininkų g. ir Pramonės g. būtina:

147.1. parengti kvartalo detalų planą, detalai suplanuojant galimą užstatymą ir tikslinant užstatymo reglamentus;

147.2. detalizuoti susisiekimo sistemą užtikrinant gatvių ir pėsčiųjų bei dviračių takų junglumą, parengti sunkiasvorio transporto (jei planuojama) judėjimo schemas ir išanalizuoti galimą įtaką miesto susisiekimo sistemai.

147.3. detalizuoti inžinerinės infrastruktūros vystymo sprendinius.

147.4. numatyti papildomas apsaugos priemones (nustatant apsauginių želdynų įrengimo vietas ir kt.) galimam neigiamam poveikiui gyvenamosioms teritorijoms išvengti.

ANTRASIS SKIRSNIS

PASLAUGOS IR KOMERCIJA

148. Bendrojo plano sprendiniuose paslaugų ir komercijos infrastruktūros plėtrai numatytos teritorijos grafiškai vaizduojamos Pagrindiniame brėžinyje. Detalus infrastruktūros ir vystymo principų aprašymas pateikiamas VI skyriaus Devintajame skirsnyje.

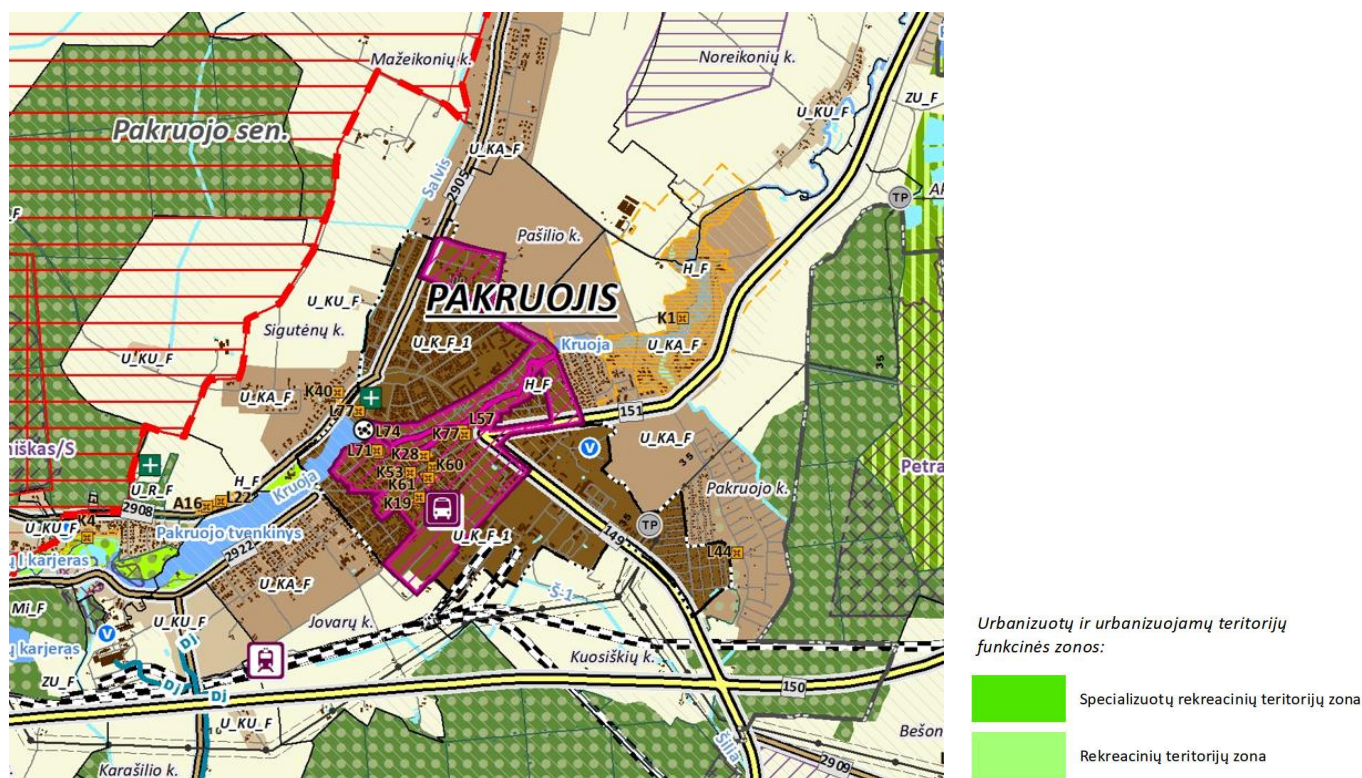
TREČIASIS SKIRSNIS

REKREACIJA IR TURIZMAS

Rekreacinio funkcinio prioriteto zonos

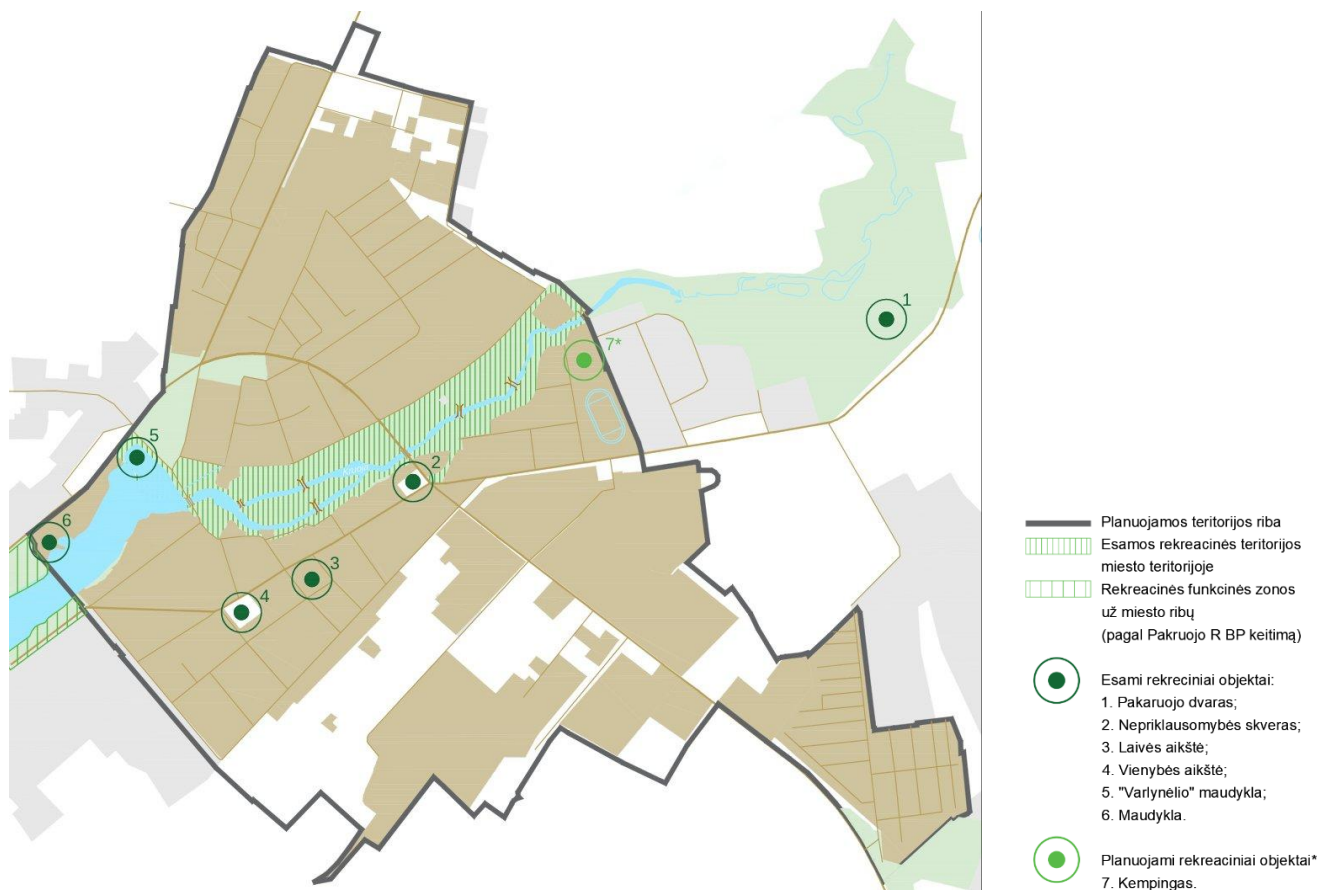
149. Rekreacinis funkcinis prioritetas nustatomas rekreacinių miškų, vandenų, agrarinių plotų, miestų, miestelių ir kaimų bendro naudojimo teritorijoms. Pakruojo mieste ir jo apylinkėse rekreacinių miškų nėra, miesto teritorijoje agrarinių plotų ar žemės ūkio teritorijų skirtų rekreacijai taip pat nėra. Miesto gyventojų rekreacijai Pakruojuje naudojamos bendro naudojimo teritorijos (parkai, skverai, vandenų pakrantės ir žalieji plotai) bei vandenys (Kruojos upė ir tvenkinys).

150. Keičiamame Pakruojo rajono bendrajame plane siūloma rekreacines teritorijas numatyti Kruojos pakrantėse už Pakruojo miesto administracinės ribos, miesto pietvakarinėje pusėje. Taigi, rekreacijos prioritetas Pakruojo miesto apylinkėse iš esmės siejamas tik su Kruojos upe.

16 pav. Rekreacinės teritorijos Pakruojo rajono BP (keitime)
(Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas, K-RJ-65-22-603 (rengiamas); Pagrindinis brėžinys)

151. Pakruojo miesto bendrojo plano sprendiniuose numatomas rekreacines teritorijas Pakruojo mieste (pagal naudojimo būdą) sudaro vienas rekreacinis vandens telkinys – Kruojos upė, bei atskirųjų želdynų teritorijos, palei upę, kuriose yra galimybė įrengti rekreacinės paskirties želdynus, įrengti rekreacinę infrastruktūrą.

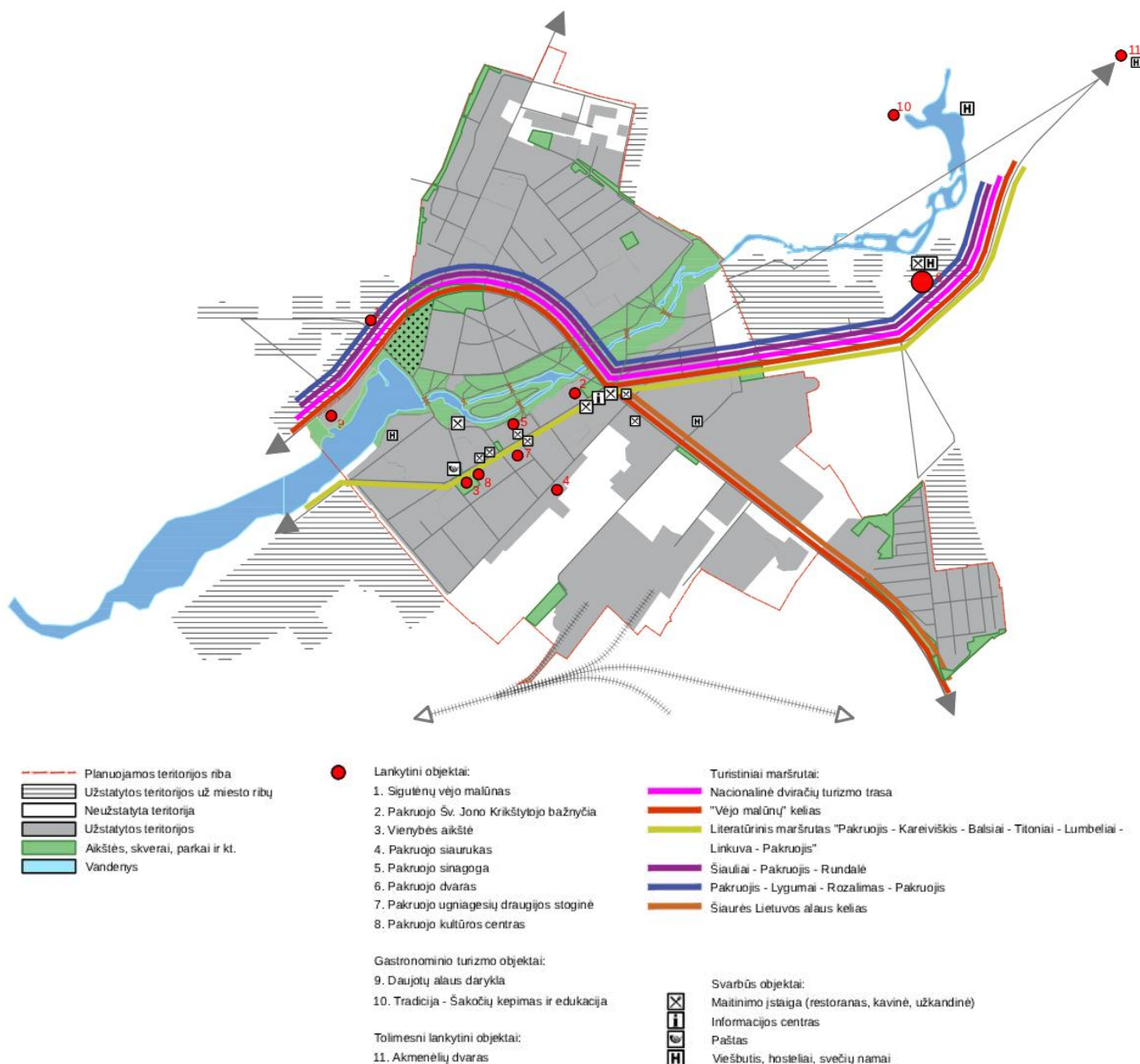
17 pav. Esamos ir numatomos rekreacinės teritorijos (Šaltinis – parengta Rengėjo)

152. Upės naudojimas rekreaciniais tikslais neturi didelio potencialo, nes upė negili, 0,3–1.5 m gylio, šaltomis žiemomis užšąla iki dugno. Plaukiant upe rekomenduojamos vandens transporto priemonės baidarės, kajakai, pripučiami laiveliai, tačiau maršrutas nėra labai patrauklus. Miesto vakarinėje pusėje, šalia užtvankos yra įrengtas paplūdimys – „Varlynėlio“ maudykla, jame vandens gylys – nedidelis, tinkamiausias vaikams. Dar viena maudykla yra miesto vakarinėje dalyje, ties miesto riba, siūloma sutvarkyti paplūdimio teritoriją įrengiant reikalingą infrastruktūrą, automobilių stovėjimo aikštelę.

153. Vystant Pakruojos miesto rekreacinę (o taip pat ir turizmo) infrastruktūrą, ties Pakruojos stadionu numatoma galimybė įrengti rekreacinės paskirties kempingą.

154. Įvertinus 2021–2030 m. Pakruojos strateginiame plėtros plane ir Pakruojos miesto 2023–2029 m. vietos plėtros strategijoje nurodytas strategines kryptis, galima teigti, jog strategiškai orientuojamasi ne atskirai į Pakruojos miesto, bet į viso rajono turizmo potencialo didinimą, todėl turizmo plėtra Pakruojos mieste numatoma teritorijose palei Kruojos upę, Pakruojos dvarą, bei kelius, kurie veikia kaip jungiamieji elementai bendroje Pakruojos rajono turistinių vietovių tinkle.

155. Svarbu vystyti neišnaudotą Pakruojos miesto turistinį potencialą, plėtoti turizmo infrastruktūrą kaip papildančią bendrą regioninį tinklą. Papildomi sprendiniai susiję su turizmo plėtra ir kultūros paveldo naudojimo principus nurodyti skyriuje 0. *Kultūros paveldas.*

18 pav. Lankytinų vietų ir turistinių trasų schema (šaltinis: sudaryta rengėjo)

IX SKYRIUS

GAMTINĖ APLINKA IR KRAŠTOVAIZDIS

156. Miesto gamtinė aplinka – tai žemės paviršius, vanduo ir augalija. Gamtiniai elementai mieste formuoja kraštovaizdį ir užtikrina ekologinę pusiausvyrą bei prisideda prie miestiečių gyvenimo kokybės. Bendras kraštovaizdžio pobūdis Pakruojo mieste – urbanistinis, Pakruojo miestą supa agrarinio kraštovaizdžio pobūdžio teritorijos bei miškai. Pakruojo urbanizuotos teritorijos bendrame gamtiniame kontekste nedominuoja, darniai įsilieja į gamtinę aplinką.

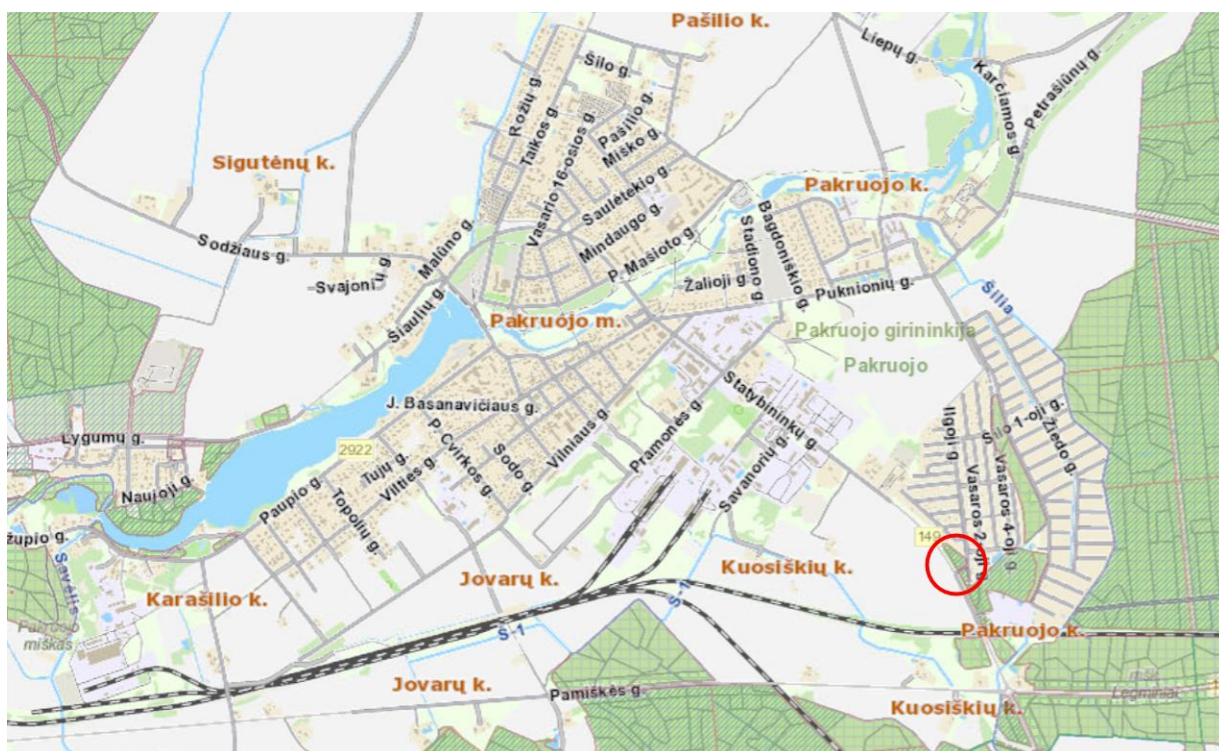
157. Reljefas tiek Pakruojo mieste tiek apylinkėse nėra raiškus, suformuotas vandens telkinių. Pakruojo miestas išikūręs Mūšos-Nemunėlio žemumoje prie Kruojos upės. Vyraujantis žemės paviršiaus aukštis – 63 m., ties Kruojos upės krantais – 57 m virš jūros lygio.

158. Pakruojo miesto gamtinės aplinkos ir kraštovaizdžio vystymo ir apsaugos, gamtinio karkaso konkretizuoti sprendiniai pateikiami Tekstinių reglamentų dalyje.

PIRMASIS SKIRSNIS

MIŠKAI

159. Miesto pietrytinėje dalyje, šalia kolektyvinių sodų yra Valstybinės reikšmės ūkinių ir apsauginių miškų teritorijos. Daugiau miškų miesto ribose nėra. Už miesto ribų Pakruojį supa Pakruojo, Legminių ir Paežerių miškai, didžioji dalis priklauso ūkinei miškų grupei ir yra - valstybinės reikšmės. Pakruojo mieste ir jo apylinkėse rekreacinių miškų nėra. Bendrojo plano apimtyje įvertinti naujausi Valstybinės miškų tarnybos Miškų kadastro duomenys ir žemėlapiai.

19 pav. Miškų ribos (Šaltinis: www.regia.lt)

160. Bendrajame plane nauji miškai neplanuojami, esama miško žemė nėra verčiama kitomis naudmenomis.

161. Esamų ūkinių ir apsauginių (IV ir III grupės) miškų teritorijos miesto pietrytinėje dalyje priskiriamos neurbanizuotoms ir neurbanizuojamoms teritorijoms, Miškų ir miškingų teritorijų naudojimo tipui (MI).

ANTRASIS SKIRSNIS

ŽELDYNŲ SISTEMA

162. Bendrojo plano sprendiniuose, siekiant geriau subalansuoti urbanistinio ir gamtinio karkaso struktūras, užtikrinti gyvenamosios aplinkos kokybės ir rekreacinius poreikius, palaikyti teritorijos ekologinį stabilumą ir ekosistemų funkcijas, formuojama Pakruojo miesto želdynų sistema. Želdynų sistemą sudaro – atskirieji želdynai, priklausomieji želdynai, pavieniai želdiniai ir žaliosios jungtys.

163. Formuojant želdynų sistemą Pakruojyje taikomi principai:

163.1. Miesto želdynų sistemos pagrindas yra gamtinis karkasas ir į jį patenkanti Kruojos upė su slėniais;

163.2. Prioritetas teikiamas želdynų sistemos junglumui, atitinkamai formuojami skirtingi želdynų sistemos elementai;

163.3. Žaliosios jungtys ir apsauginiai želdiniai, nesant galimybės juos formuoti atskiruose žemės sklypuose, formuojami priklausomųjų želdynų pagrindu, nustatant rekomenduojamas priklausomųjų želdynų įrengimo vietas;

163.4. Formuojant intensyviai ir ekstensyviai naudojamus želdynus, derinant juos su urbanizuotomis miesto struktūromis, kuriama želdynų sistema, formuojanti miesto įvaizdį ir savitumą, tuo pačiu užtikrinanti miesto aplinkos ekologinį stabilumą.

164. Pakruojo miesto Bendrojo plano sprendiniuose planuojamos želdynų teritorijos užima apie 10 proc. miesto teritorijos.

165. Viešo naudojimo želdynai Bendrojo plano sprendiniuose priskiriami Bendrojo naudojimo erdvių, želdynų teritorijų naudojimo tipui (BZ). Pagal naudojimo pobūdį ir taikytinus reglamentus išskiriami skirtingi tipai, kurie grafiškai atvaizduojami Pagrindiniame brėžinyje:

- 1) BZ_1 – intensyviai naudojami atskirieji želdynai (parkai, skverai) skirti rekreacijai.
- 2) BZ_2 – ekstensyviai naudojami želdynai (žaliosios jungtys, apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai)
- 3) BZ_3 – kapinės.

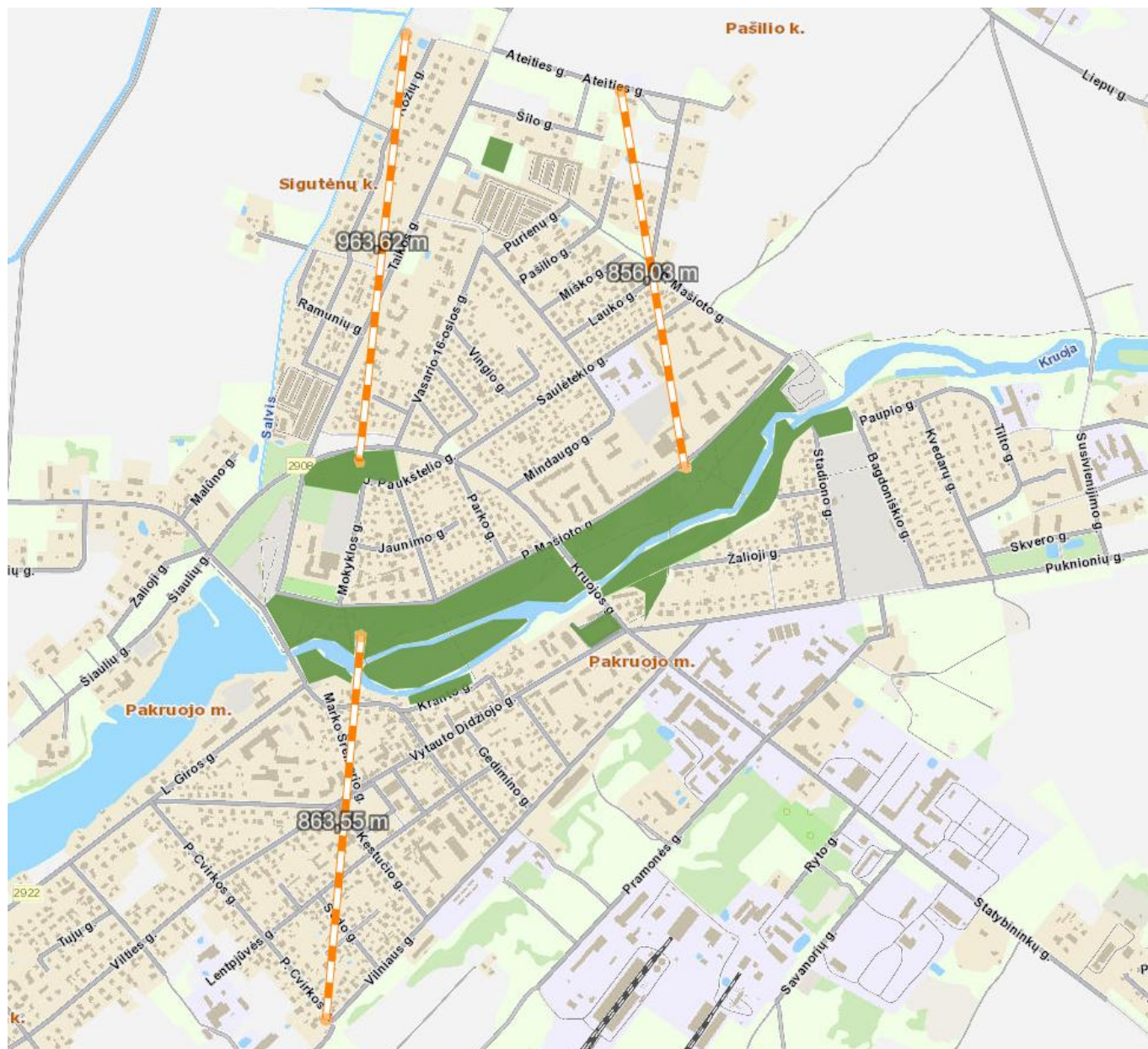
Atskirųjų želdynų ploto normos ir pasiekiamumas

166. Atskirųjų želdynų plotas reglamentuotas Viešųjų atskirųjų želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų plotų normų apskaičiavimo tvarkos apraše, patvirtintame 2007 m. gruodžio 21 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-694 „Dėl viešųjų atskirųjų želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų plotų normų apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Želdynų plotų normų aprašas). Remiantis šiuo aprašu, komfortiškam Pakruojo gyventojų gyvenimui bendrai mieste turėtų būti ne mažiau kaip $20 \text{ m}^2/1$ gyventojui įrengtų ir pritaikytų atskirųjų želdynų. 300 m atstumu, 1 žmogui turėtų būti pasiekama 10 m^2 , 1 km atstumu – 12 m^2 viešųjų atskirųjų želdynų.

167. Vadovaujantis Želdynų ir želdinių inventorizavimo apskaitos duomenimis, bendras atskirųjų želdynų plotas mieste – 23,4h (t. y. 234000 m^2). 2 iš 11 atskirųjų želdynų nėra pritaikyti poilsiui (tačiau užima santykinai nedidelę dalį bendro atskirųjų želdynų ploto dalį). Kadangi savivaldybės administracijos duomenimis 2024 m. liepos 1 d. Pakruojo mieste deklaruotų gyventojų skaičius buvo 4 249, skaičiuojama, kad vienam gyventojui tenka apie 55 m^2 atskirųjų želdynų ploto, kas yra daugiau nei dviguba minimali norma.

168. Perskaičiavus bendrą atskirųjų želdynų plotą (neskaičiuojant Vienybės aikštės, bei teritorijos Vilniaus gatvėje, kuriai Bendrojo plano sprendiniais numatytas Paslaugų teritorijos naudojimo tipas (PA), ir, naujai pridėjus šiaurinėje miesto dalyje planuojamą atskirąjį želdyną, bendras atskirųjų želdynų plotas sudaro $\sim 185562 \text{ m}^2$, o vienam gyventojui tenkantis atskirųjų želdynų plotas $\sim 44 \text{ m}^2$, kas taip pat yra daugiau negu dviguba minimali norma.

169. Pakruojo mieste atskirųjų želdynų pasiekiamumas 1 km atstumu – labai geras, tačiau kadangi Pakruojuje atskirųjų želdynų nėra daug, nors jie nemažo ploto (pvz. Kruojos upės pakrantėse išsidėstęs Pakruojo miesto parkas), 300 m atstumu atskirieji želdynai nuo miesto centro ir Kruojos upės nutolusiose teritorijose nėra pilnai pasiekiami. Kita vertus, mieste netrūksta žalumos: mieste gausu kitų bendro naudojimo želdynų, taip pat didelius plotus užima priklausomieji želdynai.

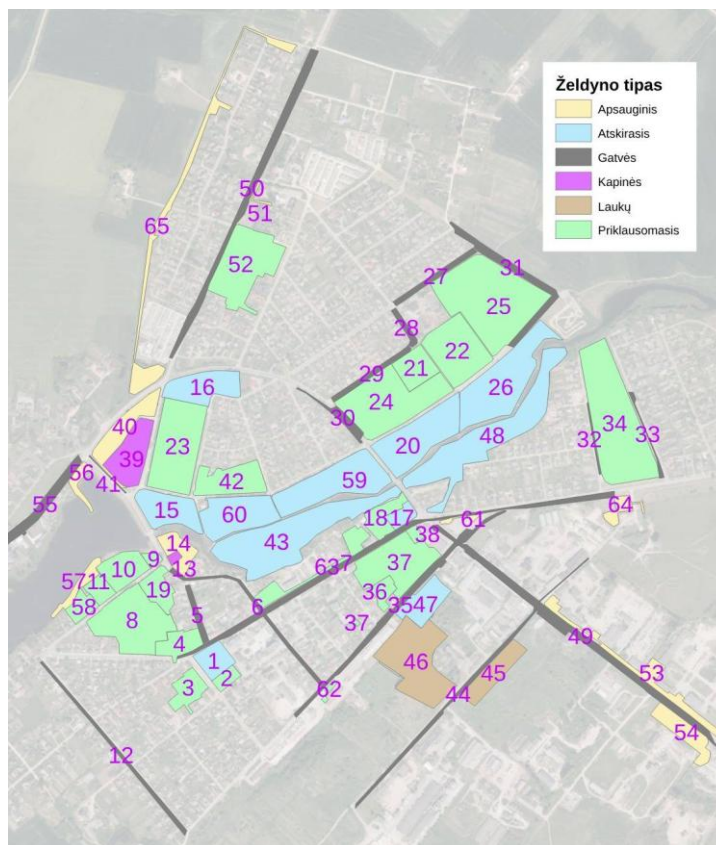
20 pav. Atskirųjų želdynų pasiekiamumas 1km atstumu (Šaltinis: <https://regia.lt>)

Atskirųjų želdynų vystymas

170. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Želdynų įstatymu, **atskirasis želdynas** – parkas, miesto ar miestelio sodas, skveras ar kitoks želdynas, esantis žemės sklype, kuris pagal jo naudojimo būdą priskiriamas prie atskirųjų želdynų teritorijų.

171. **Esami atskirieji želdynai.** 2022 m. vykdyta Pakruojo miesto želdynų ir želdinių inventorizacija ir apskaita (toliau – Apskaita). Šioje želdynų ir želdinių inventorizavimo apskaitoje nurodytos atskirųjų

želdynų teritorijos, tačiau, ne visoms minėtoms teritorijoms yra suformuoti žemės sklypai. Vadovaujantis Apskaita, Pakruojyje yra 3 įrengti atskirieji želdynai, t. y. Vienybės aikštė, Nepriklausomybės skveras ir Pakruojo miesto parkas. 2 atskirieji želdynai (toliau esančioje scheme, pažymėti Nr. 16, 47) nėra pritaikyti poilsiui, nėra suoliukų, tačiau gyventojai juos naudoja pasivaikščiojimui.

21 pav. Pakruojo želdynų schema (Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybė)

172. Remiantis Teritorijų planavimo erdvinių duomenų specifikacija aikštės pagal naudojimo būdą nepriskiriamos atskirųjų želdynų teritorijoms, todėl Bendrajame plane Vienybės aikštė nėra priskiriama atskiriesiems želdynams.

173. Aktualioje inventorizavimo apskaitoje Nr. 47 pažymėto atskirojo želdyno teritorijos ribose esančiam sklypui 2010 m. buvo parengtas ir patvirtintas detalusis planas, kuriuo numatyta žemės sklypo paskirtis – kita arba komercinės paskirties objektų teritorijos. Keičiamame Pakruojo miesto teritorijos bendrajame plane šioje teritorijoje taip pat buvo numatytas prekybos, paslaugų ir pramogų objektų statybos žemės naudojimo prioritetas (K1). Bendrajame plane šioje teritorijoje nustatomas Paslaugų teritorijos naudojimo tipas (PA).

174. Pakruojo miesto parkas - didžiausias miesto želdynas, kuriam galiojančiu bendroju planu buvo nustatytas atskirųjų želdynų žemės naudojimo prioritetas. Kol Pakruojo miesto parkui nėra suformuotas atskiras sklypas, jis neatitinka atskirojo želdyno apibrėžimo, tačiau pagal naudojimo būdą funkcionuoja kaip atskirasis želdynas. Jo plotas ~14 ha (140000 m²).

175. Nepriklausomybės skveras – želdynas, kuriam galiojančiu bendroju planu nustatytas atskirųjų želdynų teritorijos naudojimo prioritetas, kuris taip pat inventorizuotas kaip atskirasis želdynas. Skverui suformuotas atskiras sklypas ir jis atitinka atskirojo želdyno apibrėžimą. Jo sklypo plotas – 3562 m².

176. Želdynų ir želdinių inventorizavimo apskaitoje Nr. 16 pažymėtas, atskiruoju vadinamas želdynas nėra pritaikytas poilsiui ir kadangi neturi atskirai suformuoto sklypo, todėl neatitinka atskirojo želdyno apibrėžimo, tačiau pagal naudojimo būdą funkcionuoja kaip atskirasis želdynas. Jo plotas ~ 1,2h (12000 m²).

Priklausomieji želdynai ir žaliosios jungtys

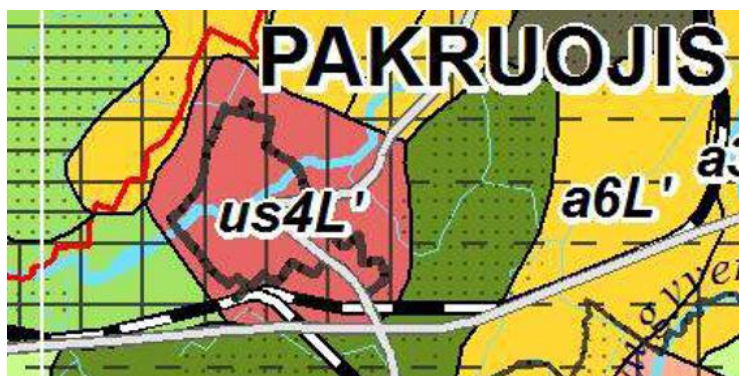
177. Priklausomieji želdynai ir žaliosios jungtys yra svarbūs siekiant gerinti aplinkos kokybę, palaikant teritorijos ekologinį stabilumą, sudarant galimybes formuoti įvairaus pobūdžio erdves, mažinant neigiamą vizualinį poveikį ir pan.

178. Bendrojo plano apimtyje priklausomieji želdynai nėra nustatomi, aktualiose vietose, įvertinus bendrą miesto želdynų sistemą, identifikuojamos priklausomųjų želdynų įrengimo rekomendacinės vietos. Priklausomieji želdynai turi būti nustatomi rengiant vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentus M1:2000 (ar stambesniu) masteliu, taip pat taikant Želdynų plotų normų aprašo nuostatas.

TREČIASIS SKIRSNIS

KRAŠTOVAIZDŽIO IR BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS APSAUGA

179. Pagal Nacionalinį kraštovaizdžio tvarkymo planą, Pakruojui nustatytas tausojantis – intensyvus urbanistinis upėtas kraštovaizdžio pobūdis (us4L'), priskirta ekstensyvios urbanizacijos kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo strategija (6a), tausojančio – intensyvaus urbanistinio vystymo pobūdis, kuris įpareigoja kraštovaizdžio tvarkymo zonose užtikrinti mažesnę užstatymo tankį, žemesnį aukštumą, intensyvesnį želdynų formavimą.

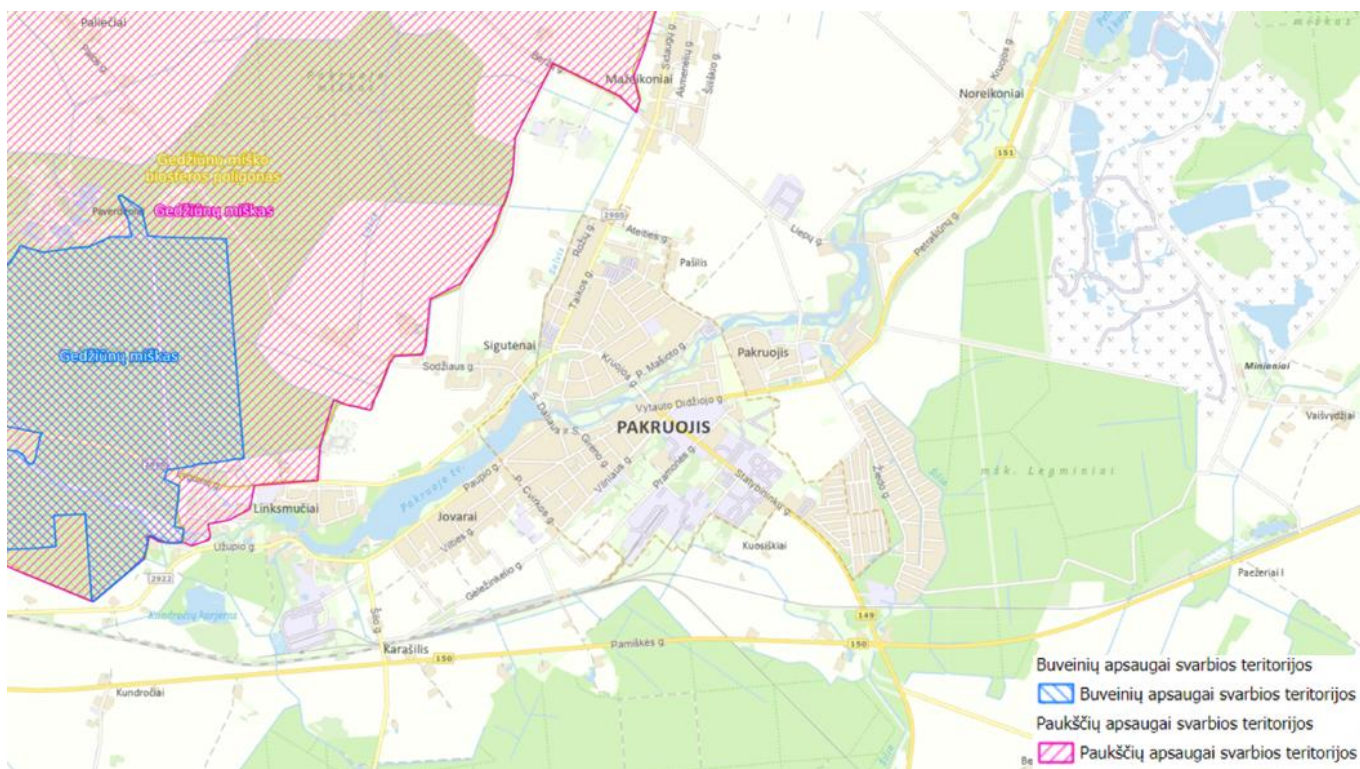
22 pav. Kraštovaizdžio tvarkymo zonos
(Šaltinis: LR nacionalinis kraštovaizdžio tvarkymo planas)

23 pav. Pakruojio miesto kraštovaizdžio tvarkymo
reglamentavimas
(Šaltinis: LR nacionalinis kraštovaizdžio tvarkymo planas)

180. Pakruojio mieste pagrindinės kraštovaizdžio formantės yra miesto urbanizuotos teritorijos ir Kruojos upės su prieigomis, formuojančios urbanistinio ir gamtinio kraštovaizdžio dermę mieste.

181. Vadovaujantis Saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenimis, gamtos paveldo objektų Pakruojio mieste nėra. Saugomos teritorijų – valstybinių parkų, draustinių, rezervatų – Pakruojio mieste ir artimiausioje aplinkoje nėra. Į vakarus nuo Pakruojio miesto apie 500 m. nutolęs Pakruojio miškas, kuriame yra įsteigtas Gedžiūnų miško biosferos poligonas. Natura 2000 buveinių apsaugai svarbios teritorijos nuo Pakruojio miesto į vakarus nutolusios apie 1,5 km, paukščių apsaugai svarbios teritorijos – apie 500 m. Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių planuojamoje teritorijoje nėra.

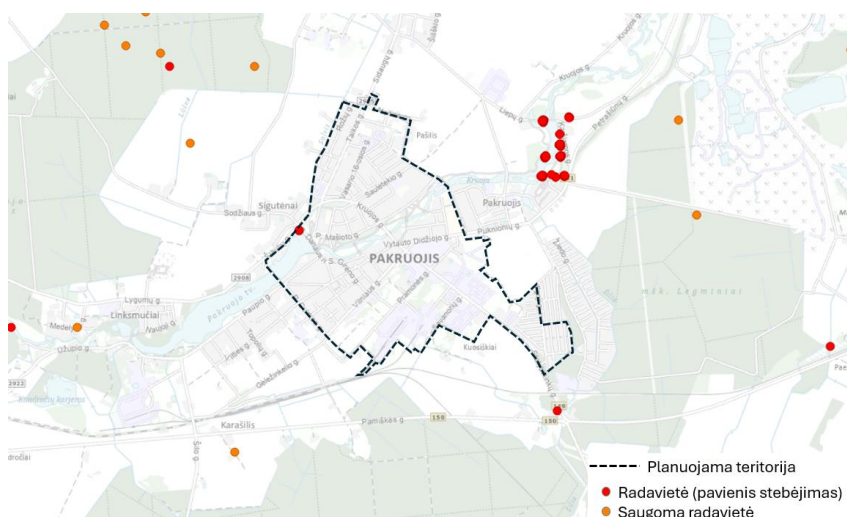

24 pav. Saugomos gamtinės teritorijos Pakruojo mieste ir apylinkėse (šaltinis: www.geoportal.lt)

182. Pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos saugomų rūšių informacinės sistemos duomenis, planuojamoje teritorijoje nėra saugomų rūšių radaviečių ar augaviečių, yra nustatytos dvi radavietės, kuriose fiksuoti pavieniai gyvūnų stebėjimai. Pavieniai stebėjimai neindikuoja rūšies prieraišumo tam tikram taškui ar plotui.

183. Pakruojo tvenkinio šiaurinėje pusėje, kur yra maudymosi vieta, stebėtos saugomos rūšys:

- Gyvūnai (žalioji rūpužė, Europinė medvarlė).

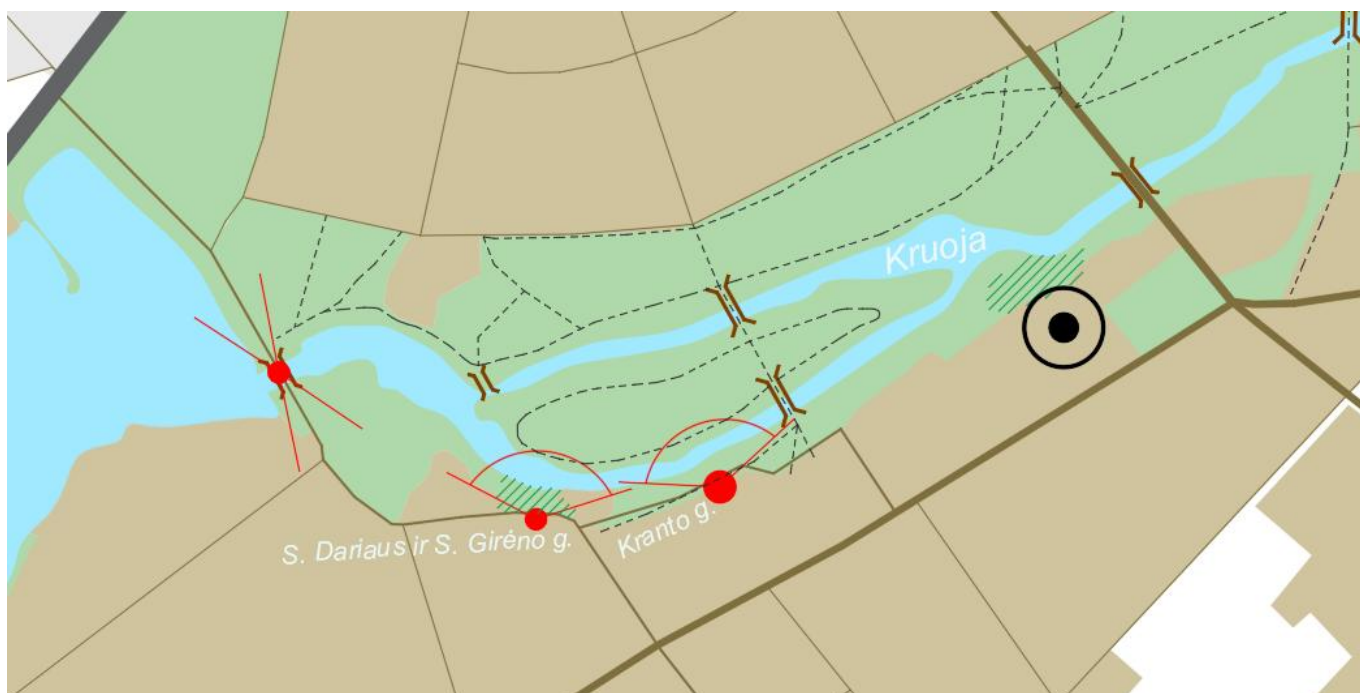
25 pav. Saugomų rūšių radaviečių ir augaviečių išsidėstymas planuojamos teritorijos atžvilgiu¹

¹ Saugomų rūšių informacinės sistemos duomenys. Prieiga per <https://sris.am.lt/> [žiūrėta: 2022-03-02].

184. Pakruojo mieste nėra ypač saugomo vizualinio ir estetinio potencialo arealų ir vietovių bei vertingų kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškų, kurie būtų saugomi taikant vizualinio poveikio ribojimus.

185. Pakruojo mieste Vertingiausių Lietuvos kraštovaizdžio arealų ir panoramų apžvalgos taškų nėra, todėl kraštovaizdžio apžvalga planuojama lokaliame lygmenyje.

186. Kadangi Pakruojo miesto reljefas nėra raiškus, panoraminiai vaizdai geriausiai atsiveria ties Kruojos upės slėniu, Kranto gatvėje (kur jau yra įrengta ir apžvalgos aikštelė) bei S. Dariaus ir S. Girėno gatvėje (atkarpoje tarp L. Giros ir Šiaulių g.).

- Vertikali dominantė (Šv. Krikštytojo bažnyčia)
- Raiškūs panoraminiai taškai
- Tvarkytini želdiniai
(tam kad būtų atvertos panoramos arba būtų matomos dominantės)

26 pav. Vertingi kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškai Pakruojo mieste
(šaltinis – parengta Rengėjo)

187. Saugant esamas miesto panoramas ir siluetus, Kruojos upės prieigose numatytas nedominuojantis pastatų aukštingumas. Pagrindinė dominantė miesto panoramose – Pakruojo Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia. Tam, kad bažnyčia būtų geriau matoma nuo upės pusės, siūloma pakrantės atkarpoje, kurioje yra bažnyčia, performuoti pakrantės želdinius. Taip pat želdinius performuoti, atveriant vaizdą į Kruojos upės slėnį siūloma ir S. Dariaus ir S. Girėno g. atkarpoje (Žr. 31 pav.). Tvarkant želdynus svarbu teikti prioritetą vertingiausių išsaugojimui, o numatant intervenciją į susiformavusį šlaitų paviršių šalinant želdinius privaloma taikyti specialiąsias priešerozines priemones, pagrindžiant jų tinkamumą konkrečiu atveju.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

GAMTINIS KARKASAS

Gamtinio karkaso samprata

188. Gamtinis karkasas – vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ar buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migraciją tarp jų.

189. Gamtinis karkasas planuojamas siekiant:

- 1) sukurti vientisą gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklą, užtikrinantį kraštovaizdžio geoeologinę pusiausvyrą ir gamtinius ryšius miestuose bei jų gretimybėse;
- 2) sudaryti prielaidas biologinei įvairovei išsaugoti, numatyti gyvūnų ir augalų migracijai reikalingas teritorijas;
- 3) saugoti gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius;
- 4) reguliuoti kraštovaizdžio urbanizacijos bei technogenizacijos plėtrą.

190. Gamtinio karkaso sistemą sudaro šios struktūrinės dalys, kurios gali būti europinio, nacionalinio, regioninio ir vietinio lygmens:

1) geoeologinės takoskyros – teritorijų juostos, jungiančios ypač ekologiškai svarbias ir jautrias vietas: upių aukštupius, vandenskyras, aukštumų ežerynus, kalvynus, pelkynus, priekrantes, požeminių vandenų intensyvaus maitinimo ir karsto paplitimo plotus. Jos skiria stambias gamtines ekosistemas ir palaiko bendrąją gamtinio kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą;

2) geosistemų vidinio stabilizavimo arealai ir ašys – teritorijos, galinčios pakeisti šoninį nuotėkį ar kitus gamtinės migracijos srautus, taip pat biologinės įvairovės požiūriu reikšmingi želdinių masyvai ir grupės, natūralios pievos, pelkės, kiti vertingi stambiųjų geosistemų ekotopai. Šios teritorijos kompensuoja neigiamą ekologinę įtaką gamtinėms geosistemoms;

3) migraciniai koridoriai – slėniai, raguvynai ir dubakloniai, kitos teritorijos, kuriomis vyksta intensyvi medžiagų, energijos ir gamtinės informacijos srautų apykaita ir augalų bei gyvūnų rūšių migracija.

191. Pagal natūralumo laipsnį ir gebėjimą atlikti ekologinio kompensavimo funkcijas gamtinio karkaso teritorijos priskiriamos patikimo, riboto, silpno, pažeisto arba stipriai pažeisto ekologinio potencialo teritorijoms.

192. Gamtinio karkaso sistema suformuota Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane (valstybės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumente). Gamtinio karkaso sistema išskiriama, skirtingo lygmens gamtinio karkaso struktūrinių dalių tikslai nustatomi, ekologinis potencialas įvertinamas vadovaujantis aplinkos ministro tvirtinamais Gamtinio karkaso nuostatais.

193. Bendrojo plano sprendiniuose išskiriamos **gamtinio karkaso metafunkcinės dalys**:

- 1) Vidinio stabilizavimo arealai (S, s):
 - regioninio lygmens (S);
 - vietinio lygmens (s);

2) Migracijos koridoriai (M, m):

- regioninio lygmens (M);
- vietinio lygmens (m).

194. Bendrojo plano sprendiniuose nustatomas teritorijų **geoekologinis potencialas**:

- 1) Patikimas geoekologinis potencialas (Gp)
- 2) Ribotas geoekologinis potencialas (Gr)
- 3) Silpnas geoekologinis potencialas (Gs)
- 4) Pažeistas geoekologinis potencialas (Gpž)
- 5) Stipriai pažeistas (degraduotas) geoekologinis potencialas (Gd)

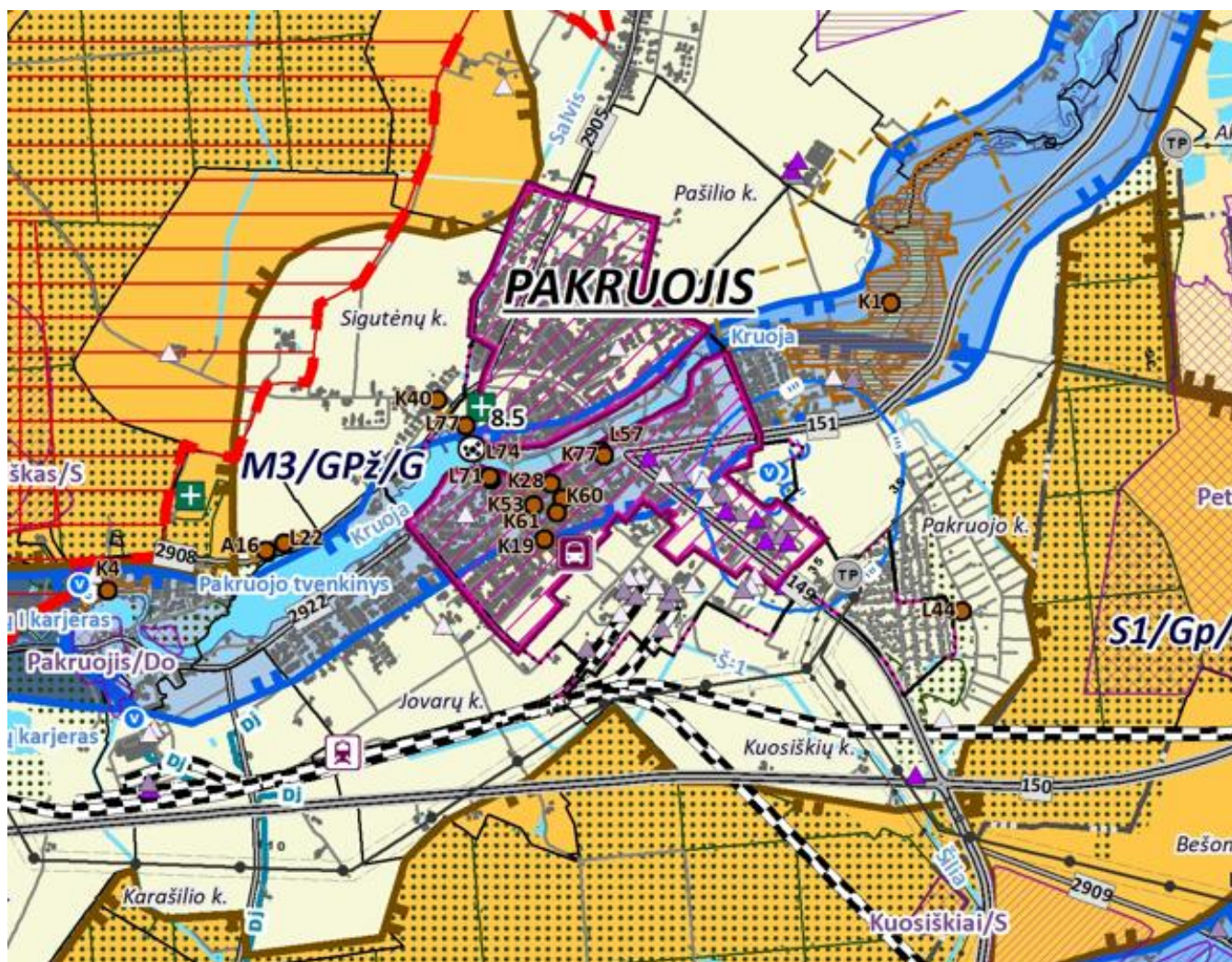
195. Bendrojo plano sprendiniuose nustatomos **gamtinio karkaso tvarkymo kryptys**:

- 1) Palaikomas ir stiprinamas esamo kraštovaizdžio natūralumo pobūdis (1)
- 2) Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (2)
- 3) Kraštovaizdžio natūralumą atstatančių elementų atkūrimas ir gausinimas urbanizuotose teritorijose (3)
- 4) Esamų želdynų, želdinių grupių lygio ir būklės gerinimas (4)
- 5) Naujų želdynų, želdinių grupių įrengimas (5)

196. Gamtinio karkaso teritorijų apsaugą, tvarkymą ir planavimą reglamentuoja: Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas, Lietuvos Respublikos miškų įstatymas, Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų ir kiti įstatymai, Gamtinio karkaso ir kiti nuostatai bei reglamentai.

Gamtinio karkaso lokalizavimas

197. Pakruojo miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniuose detalizuojamas regioninio lygmens gamtinis karkasas, nustatytas Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane.

GAMTINIO KARKASO KATEGORIJA

Vidinio stabilizavimo
arealai (S1, S2, S3)

	Natūralus kraštovaizdžio pobūdžio palaikymas ir saugojimas (D)	Patikimas geoekologinis potencialas (Gp)
	Natūralaus kraštovaizdžio pobūdžio atstatymas (Esamo kraštovaizdžio natūralumo palaikymas ir stiprinimas) (E)	Ribotas ir silpnas geoekologinis potencialas (Gr; Gs)
	Grąžinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (F)	Silpnas ir ribotas geoekologinis potencialas (Gr; Gs)
	Savivaldybės teritorijos, kuriose nėra gamtinio karkaso	
	Prioritetinės plėtros teritorijos	

Migracijos koridoriai
(M1, M2, M3)

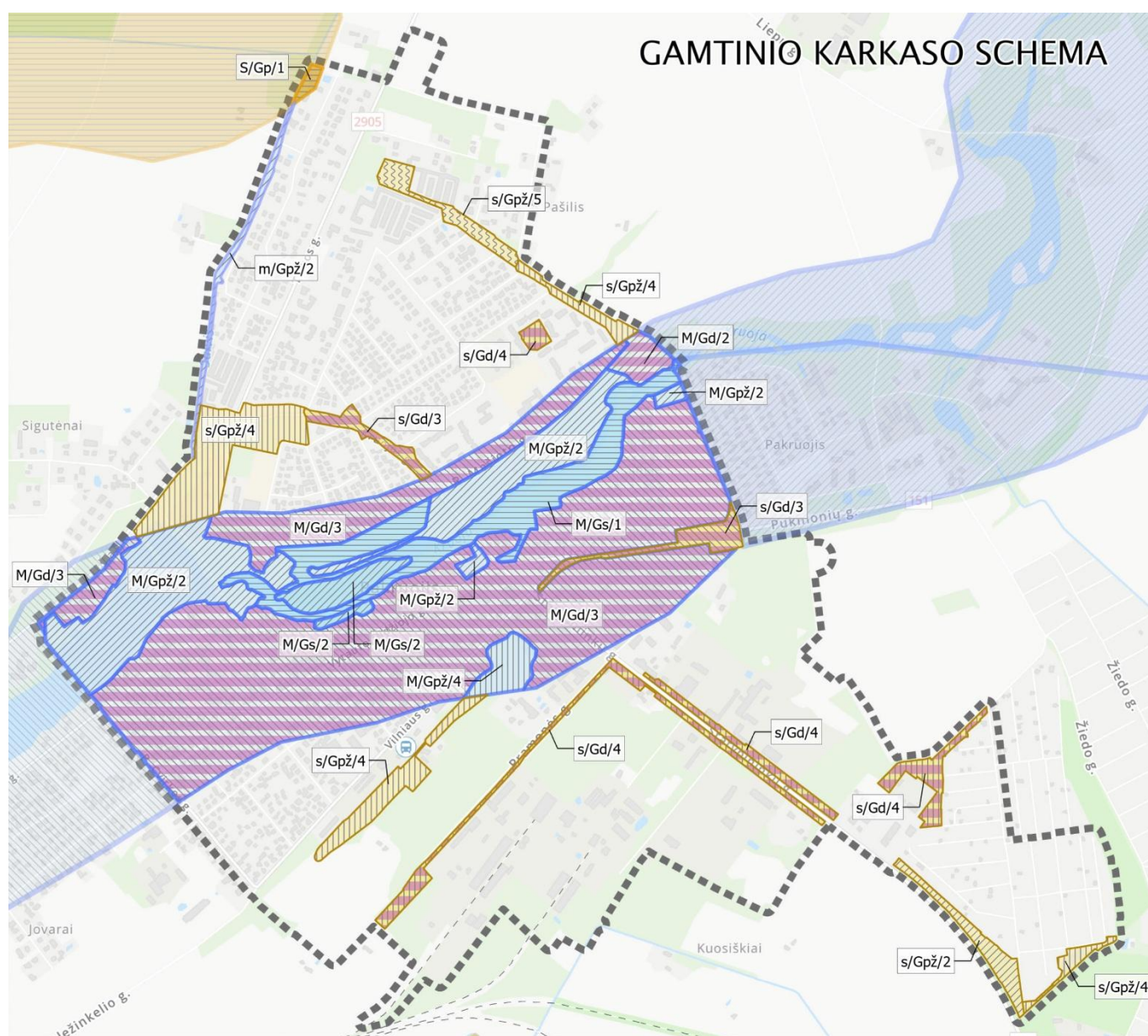
	Grąžinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (F)	Silpnas ir ribotas geoekologinis potencialas (Gr; Gs)
	Kraštovaizdžio natūralumą atstatančių elementų integravimas ir atkūrimas pažeistuose urbanizuotose teritorijose (G)	Pažeistas geoekologinis potencialas (Gpž)
	K65	Nekilnojamojo kultūros paveldo objektas ir Nr. eksplikacijoje
	K1	Nekilnojamojo kultūros paveldo teritorija ir Nr. eksplikacijoje
		Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų apsaugos zona
		Rajoniniai ir svarbiausi vietiniai slėninės bei dubakloninės migracijos koridoriai

27 pav. Rengiamo Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo (TPD Nr. K-RJ-65-22-603)
Gamtinio karkaso vystymo brėžinio ištrauka

198. Detalizuojant ir planuojant gamtinį karkasą Pakruojo mieste išskiriamas regioninio (M, S) ir vietinio (m, s) lygmens gamtinis karkasas. Įvertintas gamtinio karkaso geoekologinis potencialas, pagal natūralumo laipsnį ir gebėjimą atlikti ekologinio kompensavimo funkcijas gamtinio karkaso teritorijos priskiriamos silpno, pažeisto arba stipriai pažeisto (degraduoto) ekologinio potencialo teritorijoms. Patikimo ir riboto geoekologinio potencialo teritorijų Pakruojo mieste nenustatyta, kadangi miestas yra stipriai urbanizuotas, vyrauja sukultūrinta gamtinė aplinka ir kraštovaizdis.

199. Vietinio lygmens gamtinis karkasas atitinka miesto teritorijoje esančius atskiruosius želdynus arba jiems įrengti potencialias teritorijas. Dalis šių teritorijų tarpusavyje yra nesusietos, tačiau siekiama jų junglumo formuojant skirtingo pobūdžio žaliuosius plotus. Formuojant miesto želdynų sistemą siekiama stiprinti gamtinio karkaso potencialą ir jo junglumą.

200. Geoekologinis potencialas siejamas ir su teritorijos paviršiaus ir kraštovaizdžio natūralumu, t. y. natūralių gamtinių paviršių ir kitų elementų būvimas lemia aukštesnį teritorijos geoekologinį potencialą.

28 pav. Gamtinio karkaso schema

2 lentelė. Bendras Pakruojo miesto teritorijos gamtinio karkaso geoekologinis potencialas

Gamtinio karkaso teritorija	Plotas (ha)	Teritorijos dalis nuo miesto teritorijos, proc.
Migraciniai koridoriai (regioninės reikšmės (M))	113,6159	32
Migraciniai koridoriai (vietinės reikšmės (m))	1,0792	0.5
Geosistemų vidinio stabilizavimo arealai (regioninės reikšmės (S))	0,3370	0.5
Geosistemų vidinio stabilizavimo arealai (vietinės reikšmės (s))	25,3909	7
Visas gamtinis karkasas	140,4231	40

201. Gamtinio karkaso sistemą papildo miesto teritorijoje išsidėstę atskirieji želdynai, kitos žaliosios teritorijos ir smulkūs vandens telkiniai. Pakruojuje bendras žaliųjų plotų skaičius didelis, tačiau visi jie daugiau mažiau lokalizuoti palei Kruojos upę. Miesto želdynai ir vandens telkiniai palaiko miesto ekologinį stabilumą, ekosistemų funkcijas, kuria ryšius tarp urbanistinio ir gamtinio karkaso struktūrų.

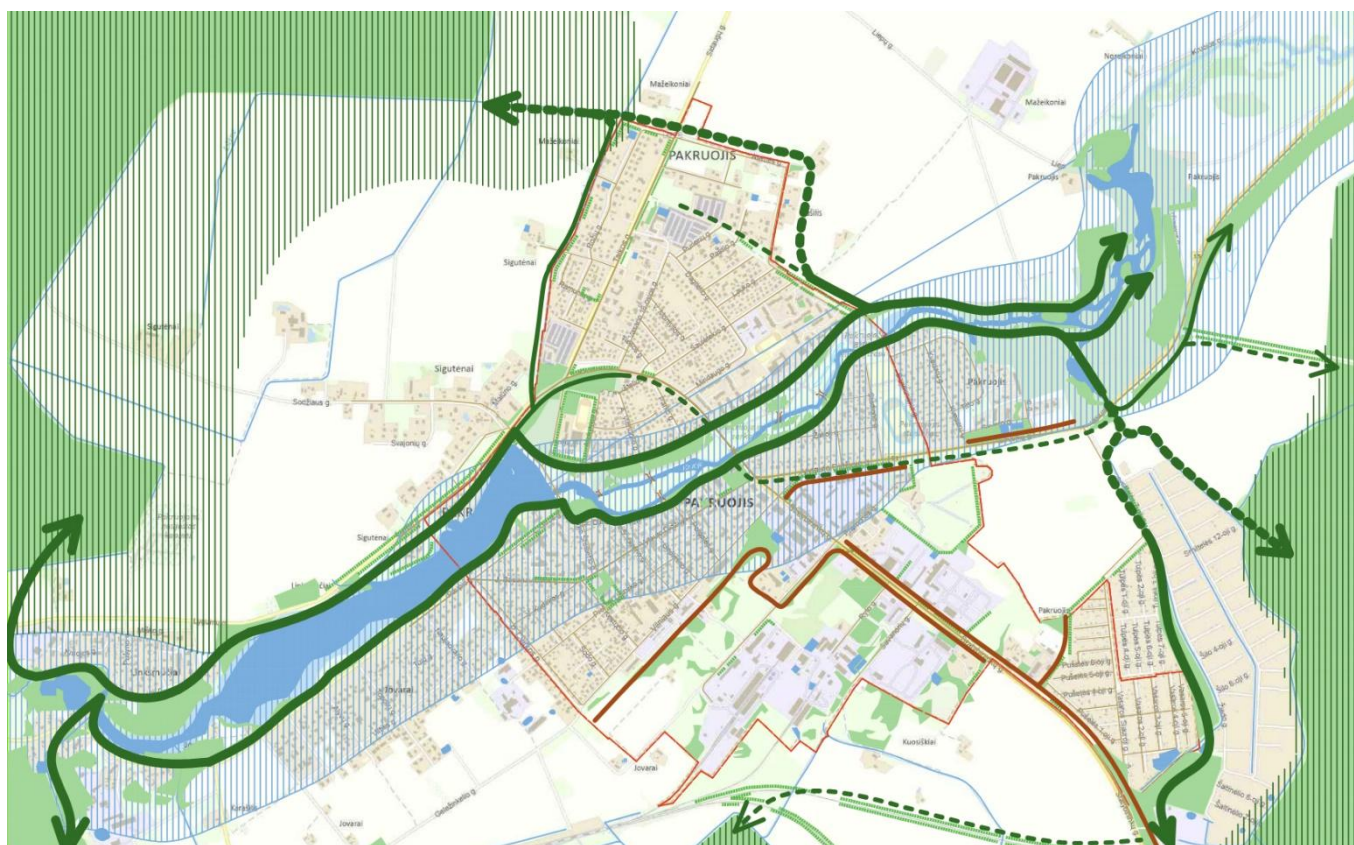
202. Pakruojo miesto bendrojo plano sprendiniuose detalizuojamos gamtinio karkaso struktūrinių dalių ribos, teritorijos, patenkančios į gamtinį karkasą, plotas nemažinamas.

Vietinis gamtinis karkasas

203. Be palei Kruojos upę einančio migracijos koridoriaus, bei nedidelės vidinio stabilizavimo arealui priklausančios teritorijos miesto šiaurinėje dalyje, vietinio lygmens gamtinį karkasą Pakruojo miesto urbanizuotose teritorijose papildo želdynų sistema: įvairių paskirčių želdynai, želdinių masyvai, juostos ir grupės, natūralios pievos, kūdros, upeliai ir jų pakrantės. Nors mieste želdynų gausu, tačiau jie išsidėstę netolygiai.

204. Vietinis gamtinis karkasas papildomas trūkstamomis žaliosiomis jungtinis tarp egzistuojančių gamtinio karkaso dalių. Formuojami Kruojos upės migracijos koridoriaus ryšiai su miesto želdynų sistema bei su miestą supančiais vidinio stabilizavimo arealais (Pakruojo, Legminių ir Paežerių miškais). Formuojamos apsauginių želdynų juostos (žr. brėžinį Gamtinio karkaso ir kultūros paveldo apsaugos brėžinys)

205. Nustatant gamtinį karkasą urbanizuotose teritorijose vadovaujamosi geoekologinės kompensacijos ir teritorinio susietumo principu.

	Planuojamos teritorijos riba		Tankesnės medžių ir krūmų alėjos
	Esamos gamtinio karkaso jungtys		Stambesni želdynai
	Formuotinos gamtinio karkaso jungtys		Vendens telkiniai
	Svarbiausios apsauginių želdynų juostos		
	Vidinio stabilizavimo arealai		
	Migracijos koridoriai		

29 pav. Principinė gamtinio karkaso formavimo schema (šaltinis: parengta Rengėjo)

PENKTASIS SKIRSNIS

NAUDINGOSIOS IŠKASENOS IR INŽINERINĖS GEOLOGINĖS SĄLYGOS

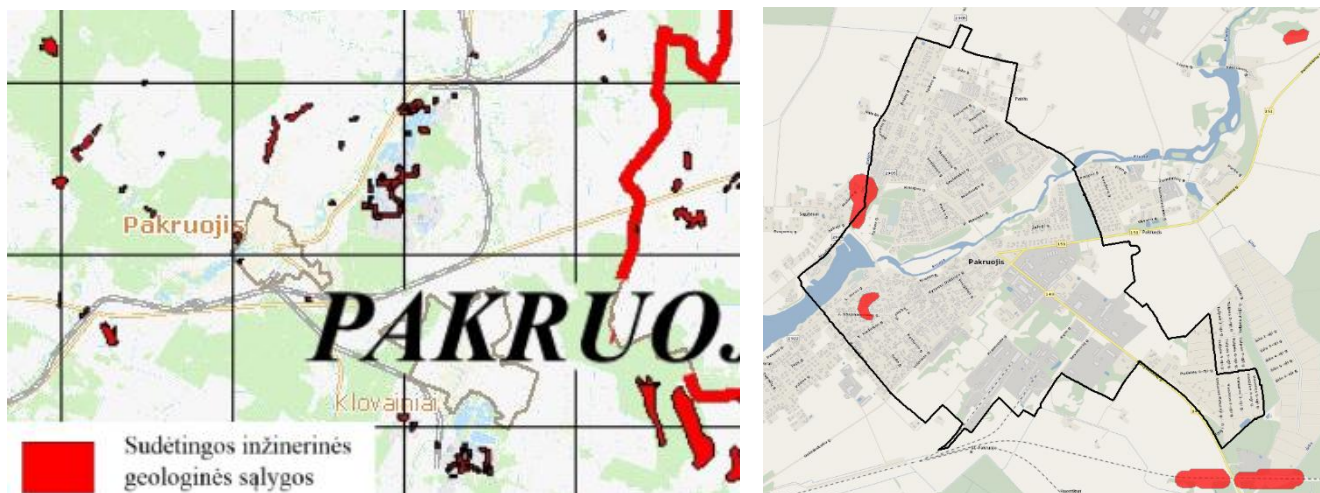
Naudingos iškasenos

206. Vadovaujantis Lietuvos geologijos tarnybos duomenimis, Pakruojo mieste naudingųjų iškasenų telkinių nėra.

Inžinerinės geologinės sąlygos

207. Remiantis STR 1.04.02: 2011 Inžineriniai geologiniai ir geotechniniai tyrimai, patvirtintu 2011 m. gruodžio 29 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-1053 *inžinerinės geologinės sąlygos* – visuma geologinių, hidrogeologinių, geotechninių, geomechaninių, geodinaminių ir seismologinių savybių ir parametų, reikalingų statiniams projektuoti, statyti ir naudoti, taip pat poveikiui aplinkai vertinti ir statinių bei aplinkos apsaugos priemonėms parinkti. Geologinės sąlygos tiriamos, vertinamos ir prognozuojamos antžeminės bei požeminės statybos reikmėms.

208. Pakruojo rajone teritorijų, kurioms būtų nustatytos sudėtingos geologinės sąlygos nedaug. Pakruojo miesto administracinėse ribose tokių teritorijų vos keletas, miesto vakarinėje pusėje. Šiose, durpingose miesto teritorijose bendruoju planu nenumatoma nauja plėtra. Vystant teritorijas būtina (kai jie privalomi) atlikti projektinius inžinerinius geologinius (geotechninius) tyrimus (IGG).

30 pav. Sudėtingų inžinerinių geologinių sąlygų teritorijos Pakruojo mieste (šaltinis: parengta Rengėjo remiantis Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos duomenimis:

<https://lgt.lrv.lt/lt/apie-lietuvos-zemes-gelmes/inzinerines-geologines-salygos/>)

X SKYRIUS

APLINKOS KOKYBĖ

209. Bendrojo plano sprendiniais miesto aplinkos kokybė užtikrinama ir gerinama saugant esamas ir planuojant naujas žaliąsias zonas, nustatant taršos šaltinių poveikio mažinimo bei efektyvaus energijos naudojimo priemonės, atsinaujinančių resursų naudojimą, kitas bendras tvarios miesto plėtros kryptis. Konkretizuoti sprendiniai aplinkos kokybei gerinti pateikiami XVI skyriuje Tematiniai tekstiniai reglamentai.

210. Tam, kad užtikrinti aplinkos kokybę Pakruojo mieste ir visoje savivaldybėje, turi būti ir toliau reguliariai vykdomas aplinkos monitoringas (monitoringo sistemą sudaro valstybinis, savivaldybių ir ūkio subjektų aplinkos monitoringas). Vykdam aplinkos monitoringą yra kaupiama ir analizuojama informacija apie gamtinės aplinkos elementų būklę ir jos pasikeitimus. Remiantis informacija apie teritorijos gamtinės aplinkos būklę, galima vertinti ir prognozuoti aplinkos pokyčius bei galimas pasekmes, rengti atitinkamas rekomendacijas, planuoti ir įgyvendinti aplinkosaugos priemonės, teikti informaciją visuomenei.

PIRMASIS SKIRSNIS

ORO TARŠOS MAŽINIMAS

211. Pakruojo rajone sudarytas aplinkos oro taršos monitoringo tinklas, jį sudaro 5 taškai (3 iš jų Pakruojo mieste). Minėtuose taškuose matuojama transporto priemonių ir namų ūkių šildymo, intensyvaus eismo sankryžų, visuomeninės bei gyvenamosios paskirties aplinkoje keliama aplinkos oro tarša. Pagal aktualią Pakruojo rajono savivaldybės aplinkos monitoringo 2023-2028 metų programą, per visą monitoringo vykdymo laikotarpį ribinių verčių viršijimų nenustatyta. Kita vertus, 2017-2021 metų laikotarpiu bendras išmetamų į aplinkos orą teršalų kiekis didėjo ir 2021 metais buvo 24,3 proc. didesnis

nei 2017 metais. Kietųjų teršalų kiekiai didėjo 38 proc. Dujinių ir skystųjų teršalų kiekis per laikotarpį padidėjo 11 proc.

212. Bendrai oro kokybė Pakruojo mieste yra nulemta stacionarių ir mobilių taršos objektų. Labiausiai aplinkos orą teršia mobilūs taršos šaltiniai, t. y. transporto priemonės, tačiau automobilių išmetami teršalai nėra tokie toksiški, kaip stacionarių taršos šaltinių.

Stacionarūs taršos šaltiniai

213. Pakruojo rajono savivaldybėje į aplinką iš stacionarių taršos šaltinių įvairius teršalus išmeta energetikos, pramonės ir ūkio objektai, taip pat individualūs gyvenamieji namai. Daugiausia teršalų į aplinkos orą patenka iš didžiųjų katilinių, esančių savivaldybės teritorijoje. Pakruojo mieste veikianti (rajoninė) katilinė yra Saulėtekio g. 34, apsupta gyvenamųjų kvartalų ir vaikų švietimo įstaigų. Kita - (kvartalinė) katilinė yra ligoninės teritorijoje (katilinė neveikia, tačiau esant nenumatytai situacijai būtų galima ją paleisti).

214. Pagal Pakruojo rajono savivaldybės aplinkos monitoringo 2023-2028 metų programą, individualių gyvenamųjų namų išmetamų teršalų ypač padaugėja šaltuoju metų laiku, intensyviai kūrenant šildymo katilus ir esant nepalankioms taršos sklaidai meteorologinėms sąlygoms, be to, taršos padidėjimas priklauso ir nuo naudojamo kuro rūšies, jo kokybės.

Transporto priemonių tarša

215. Per laikotarpį nuo 2022 iki 2024 metų pabaigos Pakruojo rajone buvo fiksuojamas kelių transporto priemonių skaičiaus augimas (tiek elektrinių ir hibridinių, tiek išskirtinai tradicinės degalų rūšis naudojančių automobilių augimas).

	2022m. sausio 1d. duomenys		2023 m. sausio 1 d. duomenys		2024 m. lapkričio 1 d. duomenys	
Degalų rūšis	Įregistruoti lengvieji automobiliai (M1 kategorija)	Visos įregistruotos transporto priemonės	Įregistruoti lengvieji automobiliai (M1 kategorija)	Visos įregistruotos transporto priemonės	Įregistruoti lengvieji automobiliai (M1 kategorija)	Visos įregistruotos transporto priemonės
Benzinas	1430	2022	1473	2119	1596	2358
Benzinas/Dujos	580	596	576	592	526	540
Benzinas/Dujos/Elektra	3	3	2	2	4	4
Benzinas/Elektra	51	51	78	78	138	138
Benzinas/Etanolis					3	3
Benzinas/Etanolis/Suskystintos naftos dujos					1	1
Benzinas/Suskystintos naftos dujos	4	4	24	24	64	66
Benzinas/Suskystintos naftos dujos/Elektra			1	1	3	3
Dyzelinas	8111	9120	8261	9313	8612	9731
Dyzelinas/Elektra	12	12	16	16	27	27
Elektra	14	27	15	42	26	71
Nenurodyta	54	1673	51	1758	45	1933
IŠ VISO	10259	13508	10497	13945	11045	14875

31 pav. Pakruojo rajono savivaldybės automobilizacijos lygio kitimo tendencijos
(šaltinis – Parengta rengėjo, remiantis Regitros pateikiamais statistiniais rinkiniais)

216. Lietuvoje įvairiais būdais skatinama vairuotojus pereiti prie ekologiškesnių transporto priemonių. Atsižvelgiant į nustatytus nacionalinius tikslus, 2030 m. elektromobiliai turėtų sudaryti apie 20 proc. lengvųjų bendro automobilių parko, todėl vienas iš automobilių sukeltos oro taršos mažinimo prioritetų yra elektromobilių įkrovimo stotelių plėtra. Viešosios elektromobilių įkrovimo infrastruktūros plėtros tikslas – kuriant ir plėtojant viešai prieinamą elektromobilių įkrovimo prieigų tinklą Lietuvoje,

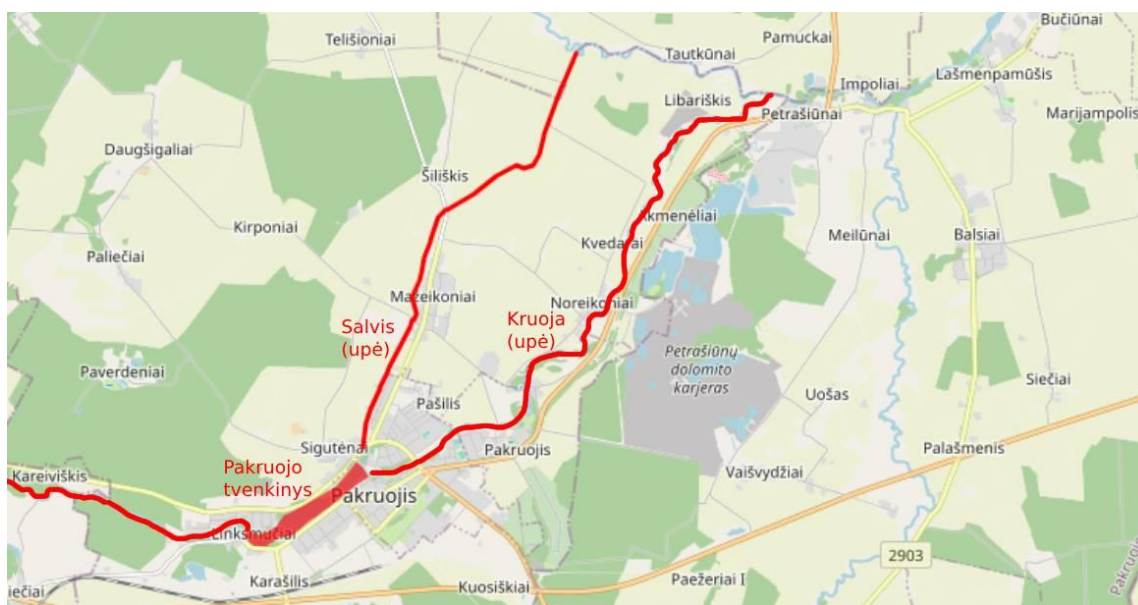
skatinti naudotis elektromobiliais, siekiant sumažinti naftos produktų vartojimą transporto sektoriuje ir sušvelninti transporto neigiamą poveikį aplinkai.

217. Elektromobilių aikštelių plėtros planai išdėstyti aiškinamojo rašto XII skyriaus ketvirtajame skirsnyje.

ANTRASIS SKIRSNIS

PAVIRŠINIŲ VANDENS TELKINIŲ TARŠOS MAŽINIMAS IR KOKYBĖS GERINIMAS

218. Pakruojo tvenkinys, Kruojos (įteka į Mūšą) ir Salvio (įteka į Mūšą) upės yra vieninteliai Pakruojo mieste paviršiniai vandens telkiniai (neskaitant didelio skaičiaus nedidelių kūdrų).

32 pav. Paviršinių vandens telkinių lokacija Pakruojo mieste (šaltinis - sudaryta rengėjo)

219. Paviršinių vandens telkinių vandens taršos nustatymui, reguliariai atliekamas jų monitoringas. Pagrindinis monitoringo tikslas – ištirti paviršinių vandens telkinių užtaršą ir teikti informaciją, reikalingą antropogeninės taršos mažinimo bei vandens telkinių būklės gerinimo priemonių parengimui ir įgyvendinimui, įgyvendinamų vandensaugos priemonių efektyvumo įvertinimui.

220. 2013-2018m. paviršinio vandens telkinių monitoringo rezultatai parodė, kad praktiškai visi stebėti telkiniai (taip pat ir Kruojos) patyrė reikšmingą taršą azoto junginiais. 2023 metų rezultatai, parodė pasikeitusią situaciją, kad Kruojos upės ekologinė būklė gera – labai gera. Nei vieno tyrimo rezultatai skirtingais metų laikais neparodė ribinių verčių viršijimo.

221. Pakruojo mieste, Pakruojo tvenkinio pakrantėje (ties Šiaulių g ir S. Dariaus ir S. Girėno gatvių sankirta) yra įrengta maudymosi vieta. Čia reguliariai vykdoma vandens kokybės stebėseną, imami smėlio mėginiai dėl žmogui patogeninių helmintų ir jų kiaušinėlių ištyrimo iš stebimų maudyklų paplūdimių. Vadovaujantis Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2024 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. MV-198 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės maudyklų vandens kokybės stebėsenos 2024 metų kalendorinio grafiko patvirtinimo“ patvirtintu grafiku, maudymosi sezono metu, vandens kokybės atliekami kas dvi savaites, rečiau atliekami smėlio tyrimai.

222. Paviršinių vandens telkinių taršai stebėti ir kontroliuoti būtina reguliariai vykdyti paviršinių vandens telkinių monitoringą, paviršinių (lietaus) nuotekų tinklų priežiūrą, renovaciją ir plėtrą (pagal

poreikį), užtikrinti, kad į vandens telkinius išleidžiamos paviršinės nuotekos neviršytų ribinių užterštumo rodiklių (įrengiant paviršinio vandens valymo įrenginius), o pakrančių apsaugos juostose būtų laikomasi specialiųjų žemės naudojimo sąlygų.

TREČIASIS SKIRSNIS

POŽEMINĖS TARŠOS MAŽINIMAS

223. Pakruojo rajono savivaldybėje geriamojo vandens šaltiniai yra gruntinis vanduo, kurį gyventojai semia iš nuosavų šachtinių šulinių, ir požeminis vanduo, išgaunamas iš gręžinių centralizuotose vandenvietėse ir individualių gręžinių, kuriuos eksploatuoja įmonės ar privatūs asmenys.

224. Geriamojo vandens tiekimui Pakruojo mieste naudojamas požeminis vanduo. Pakruojo mieste prie centralizuotų vandentiekio tinklų prisijungę apie 90 proc. gyventojų. Centralizuotai geriamasis vanduo tiekiamas iš Pakruojo miesto vandenvietės. Tam kad išsaugoti požeminio vandens kokybę, vandenvietei yra nustatytos sanitarinės apsaugos zonos. Vandenvietėje reguliariai vykdomas poveikio požeminiam vandeniui monitoringas, vandens kiekio apskaita, požeminio vandens cheminės sudėties tyrimai. Pagal Pakruojo miesto vandenvietės poveikio požeminiam vandeniui monitoringo (pagal 2020-2024 m. programą) 2023 metų ataskaitą, vandenvietėje neaptikta požeminio vandens cheminės sudėties pokyčių, kuriuos galėtų susieti su antropogenine tarša. Taigi, Pakruojo mieste požeminiai vandenys yra palyginti švarūs, tačiau vandens kokybę mažina didelis geležies bei karbonatų kiekis. Todėl vandenvietėje yra vandenruošos įrengimai, kurie užtikrina, jog vartotojams turėtų būti tiekiamas geros kokybės vanduo, atitinkantis visus geriamojo vandens higienos normos HN 24:2023 reikalavimus.

225. Šiaulių visuomenės sveikatos centras, Nacionalinė maisto ir veterinarijos tarnyba nuolat tiria šachtinių šulinių vandenį, vertina jo atitikimą saugos ir kokybės reikalavimams, kuriuos reglamentuoja HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“. Šulinio vandens kokybė priklauso nuo šulinio vietos parinkimo, jo įrengimo ir priežiūros. Trąšų, mėšlo, kurių nepasisavina augalai, perteklius su paviršiaus nuotekomis patenka į požeminius vandenis ir užteršia geriamojo vandens šaltinius azoto junginiais ir bakterijomis. Gruntinio vandens monitoringo duomenimis, šalyje per 40 proc. tirtų šachtinių šulinių vandens užteršta nitratais, iki 50 proc. tirtų šachtinių šulinių nustatyta mikrobinė tarša.

226. Paskutiniai savivaldybės lygmens (šachtinių šulinių) požeminio vandens monitoringo tyrimai Pakruojo rajono savivaldybėje buvo atlikti 2018 m. (Pakruojo rajono savivaldybės aplinkos monitoringo 2023-2028 metų programoje požeminių vandenų monitoringas nebuvo numatytas). Pakruojo rajone buvo parinktos 9 požeminio vandens stebėsenos vietos, 2 iš jų - šalia Pakruojo miesto ribų. Atlikus tyrimus paaiškėjo, kad kai kuriuose monitoringo vietose (tarp jų ir Pakruojo gretimybėse esančiose), tam tikru metu nitratų ir nitritų kiekiai viršijo numatytas normas.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

APLINKOS TRIUKŠMO MAŽINIMAS

227. Triukšmo valdymą Lietuvoje reglamentuoja Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymas, higienos normos ir kiti poįstatyminiai teisės aktai, kuriuose nurodomos pagrindinės triukšmo valdymo priemonės, savivaldybių ir jų vykdomųjų institucijų atsakomybės, triukšmo prevencija ir draudimai savivaldybių nustatytose tyliosiose zonose.

228. Pakruojo rajono savivaldybė 2006 m. balandžio 20 d. sprendimu Nr. T-133 patvirtino „Triukšmo prevencijos veiksmų planą“, 2013 m. lapkričio 21 d. sprendimu Nr. T-286 patvirtino „Triukšmo prevencijos Pakruojo rajono viešosiose vietose taisyklės“, 2017 m. balandžio 27 d. įsakymu Nr. AV-295 patvirtino

„Statybos darbus atliekančių triukšmo šaltinių valdytojų, kurie nėra ūkio subjektai, planinių patikrinimų taisyklės“.

229. Pakruojo rajono savivaldybė reguliariai atlieka aplinkos monitoringą, kuris apima ir triukšmo stebėseną. Paskutinis triukšmo monitoringas buvo atliktas 2018 m., kurio metu 8 rajono taškuose buvo stebimi triukšmo rodikliai (3 iš jų – Pakruojo mieste: Vilniaus g. 24, Vytauto Didžiojo g. ir Kruojos g.). Jo metu gauti rezultatai buvo lyginami su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 patvirtintose Lietuvos higienos normose HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ pateikiamais atitinkamais leidžiamais triukšmo ribiniais dydžiais. Monitoringo rezultatai parodė, jog didžiausias maksimalus ir ekvivalentinis triukšmo lygis buvo išmatuotas Kruojos ir Vytauto Didžiojo gatvėse, pravažiuojant įvairioms transporto priemonėms. Taigi, remiantis monitoringo duomenimis, pagrindinis triukšmo šaltinis Pakruojo mieste yra transportas.

230. Pakruojo miestą kerta tranzitinis transportas (Statybininkų, Vytauto Didžiojo ir Kruojos gatvės), kuris turi ženklią poveikį akustinei taršai. Automobilių skaičius Pakruojo rajone ir Pakruojo mieste tendencingai auga, tuo pačiu didėja ir eismo intensyvumas ir triukšmas palei gatvių perimetrus. Tai nėra teigiama tendencija, todėl būtina skatinti gyventojus rinktis alternatyvias, mažiau taršias ir netaršias transporto priemones, pavyzdžiui, elektromobilius, dviračius, viešąjį transportą, nedidelius atstumus keliauti pėsčiomis.

Tyliosios viešosios zonos

231. Vienas iš teritorijų planavimo sąlygose nurodytų teritorijų planavimo dokumento uždavinių – numatyti tyliųjų viešųjų zonų išdėstymą. Tylioji viešoji zona – urbanizuotų teritorijų zona, netrikdoma transporto, pramonės ar komercinės ir gamybinės veiklos triukšmo.

232. 2006 m. vasario 23d. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-68, buvo nustatytos tyliosios zonos Pakruojo rajono savivaldybėje, t. y.:

232.1. Tyliosios viešosios zonos:

- 1) Pakruojo rajono asmens sveikatos priežiūros įstaigų teritorijos;
- 2) Švietimo įstaigų teritorijos;
- 3) Bažnyčių ir kapinių teritorijos;

232.2. Tylioji gamtos zona:

- 1) Pakruojo miesto parkas.

233. Tyliose zonose nuo 22 h vakaro iki 6 h ryto (o švietimo įstaigų teritorijose nuo 6 h ryto iki 18h vakaro) maksimalus leidžiamas garso lygis – 55dBA. Remiantis Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymu, savivaldybių vykdomosios institucijos ir kiti pavaldūs viešojo administravimo subjektai yra įpareigoti atlikti triukšmo monitoringą (stebėseną).

234. Bendruoju planu įvertinus teritorijos esamą būklę, bendro naudojimo teritorijų sklaidą, triukšmo lygį mieste, naujų tyliųjų viešųjų ar gamtos zonų plėtra nenumatoma. Nustatytas tyliąsias zonas tikslinga vystyti kokybės gerinimo aspektu, taip pat vykdyti informacijos sklaidą.

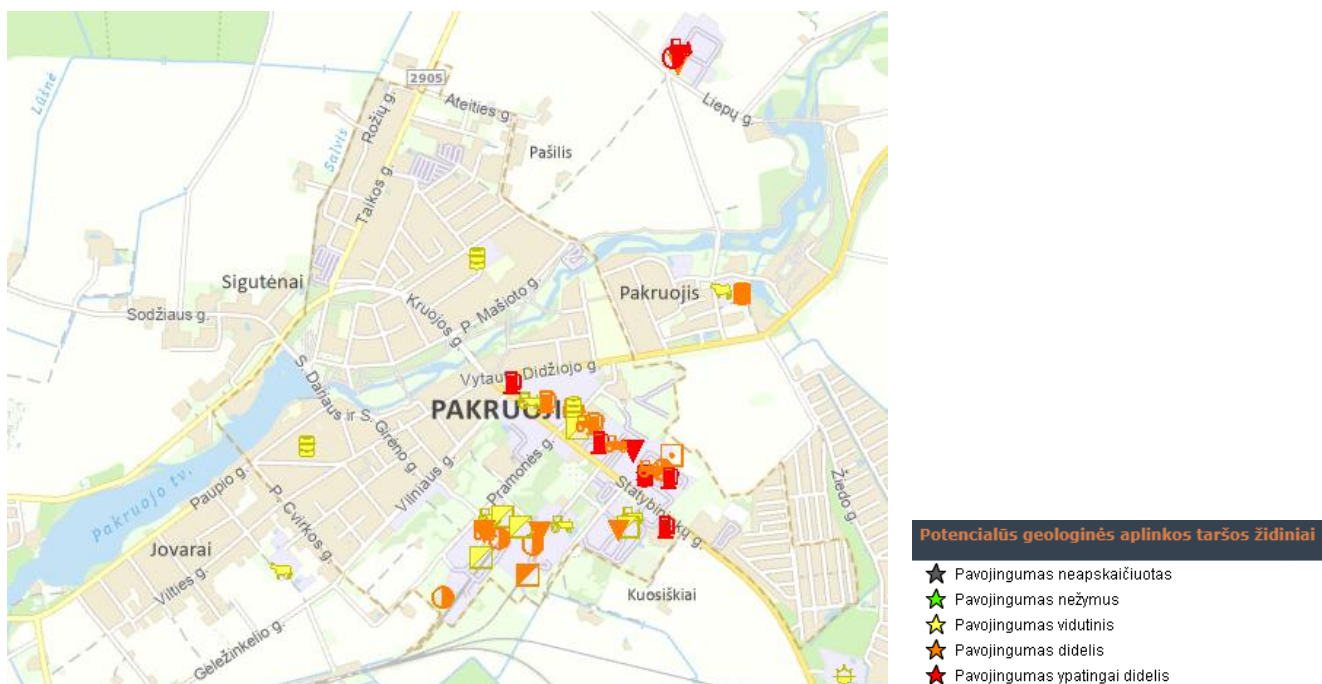
PENKTASIS SKIRSNIS

DIRVOŽEMIS

235. Pakruojo rajonas priklauso derlingoms priemolingoms lygumoms, tačiau jų dirvožemis – sunkiai praleidžiantis vandenį. Tokiose vietose gruntinis vanduo filtruojasi kur kas lėčiau nei smiltingose aukštesnėse, todėl užterštas mineralinėmis ar organinėmis trąšomis jis natūraliai neišsivalo. Neorganinių azotinių trąšų, mėšlo, srutų perteklius, kurio nepasisavina augalai, patenka į požeminius vandenį ir užteršia juos azoto junginiais ir bakterijomis. Todėl Pakruojo mieste yra labai svarbu įvertinti taršos židinių pavojingumą ir technogeninę taršą.

236. Galimi geologinės aplinkos taršos šaltiniai yra ūkio subjektai (degalinės, sąvartynai, fermos ir kt.), kuriuose laikomos, naudojamos ar šalinamos teršiančios medžiagos. Taršos židinių išsidėstymas mieste yra netiesioginis rodiklis, atskleidžiantis technogeninės apkrovos lygį ir aplinkos kokybės blogėjimo riziką. 2009 m. rugsėjo 16 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-546 patvirtinti „Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatai nustato kriterijus, pagal kuriuos ūkio subjektai privalo vykdyti aplinkos monitoringą. Juose apibrėžiami monitoringo tikslai, programos rengimas ir derinimas, vykdymo tvarka, mėginių ėmimo, tyrimų bei matavimų kokybės užtikrinimas ir kontrolė. Taip pat reglamentuojamas monitoringo duomenų rinkimas, saugojimas, teikimas ir viešinimas.

237. Didžioji dalis potencialių taršos šaltinių, galinčių užteršti žemę, Pakruojyje yra jo pietinėje ir pietryčių pusėse, t. y. pramoninėje miesto dalyje.

33 pav. Potencialių taršos židinių ir ekologinių tyrimų žemėlapis ištrauka (Šaltinis - Lietuvos Geologijos tarnyba)

238. Didelį neigiamą poveikį dirvožemiui taip pat daro kelių transportas. Pakelėse aptinkamas padidėjęs švino, kadmio, cinko, vario bei benzpireno kiekis. Pakruojo mieste didžiausiu eismo intensyvumu išsiskiria Vytauto Didžiojo, Kruojos ir Statybininkų gatvės.

239. Kadangi žemės ūkio teritorijų Pakruojo mieste nenumatoma, siūloma toliau Pakruojo rajono dirvožemio monitoringą vykdyti šalia ūkio subjektų bei santykinai aukštesnį eismo intensyvumo rodiklį turinčių krašto ir rajoninių kelių. Tuo atveju, jeigu tam tikroje teritorijoje užterštumo lygis kelia pavojų žmonėms ir aplinkai, rekomenduojama atlikti teritorijos valymą.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

KLIMATO KAITA

240. Klimato kaita pastaraisiais dešimtmečiais turėjo didelę įtaką miestų planavimui. Didžioji dalis gyventojų Lietuvoje gyvena miestuose, o miestų populiacija vis auga (kai tuo tarpu daugelyje kaimo vietovių mažėja). Miestai jautresni klimato kaitos reiškinių poveikiui, kadangi:

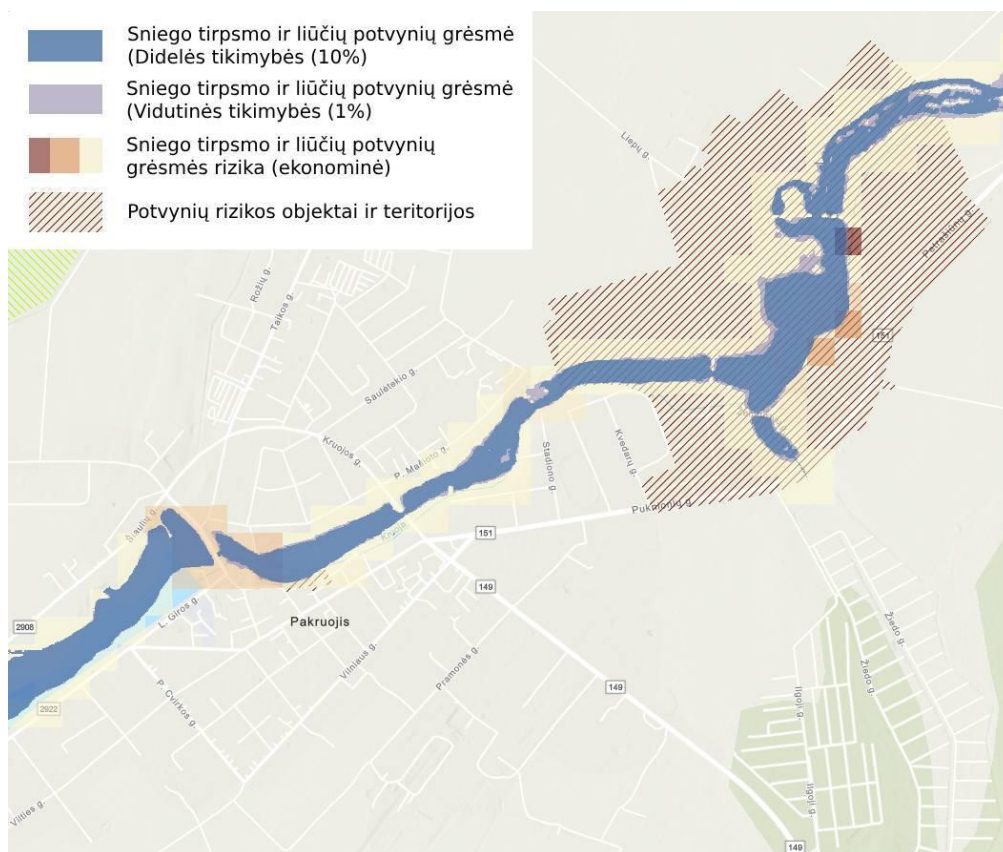
- 1) ekstremalių oro reiškinių metu miestai patiria didesnius žmonių ir ekonominius nuostolius dėl didelio gyventojų tankumo, nes evakuacijos, skubios pagalbos ir atstatymo darbai miestuose yra sudėtingesni;
- 2) miestai tankiau užstatyti pastatais, keliais ir kita infrastruktūra, kurie išlaiko ir kaupia šilumą (karščio salos efektas);
- 3) oro tarša miestuose yra didesnė dėl intensyvaus eismo, pramonės veiklos ir didelio gyventojų tankumo;
- 4) miestuose yra daug lietaus vandens neįgeriančių paviršių (betonas, asfaltas), kurie neleidžia lietaus vandeniui natūraliai susigerti į žemę. Tai didina staigių potvynių riziką stiprių liūčių metu;
- 5) daugelis miestų yra išsidėstę upių ir ežerų pakrantėse, kurios gali būti pažeidžiamos stichinių liūčių ar pavasarinio atlydžio sukeltų potvynių.

241. Pakruojo miesto teritorijos bendrojo plano tikslai ir uždaviniai apima klimato kaitos padariniams atsparios gyvenamosios aplinkos planavimą, numatant atsparumo ekstremaliems klimato reiškiniams stiprinimo priemones, gamtos išteklių naudojimą ir išsaugojimą. Visi minėti tikslai ir uždaviniai įgyvendinti detalizuojant sprendinius Bendrojo plano aiškinamajame rašte ir grafinės dalies brėžiniuose. Ankstyvas prisitaikymo prie klimato kaitos sprendinių realizavimas gali padėti išvengti stichinių nelaimių ateityje bei sutaupyti lėšų.

SEPTINTASIS SKIRSNIS

UŽLIEJAMOS TERITORIJOS

242. Nagrinėjant Pakruojo miestą potvynių grėsmės kontekste nustatyta, kad Kruojos upė tvinsta minimaliai ir didesnės grėsmės miesto urbanizuotoms teritorijoms nekelia.

34 pav. Kruojos upės ir Pakruojio tvenkinio potvynių grėsmė ir rizika (Šaltinis: Potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapis)

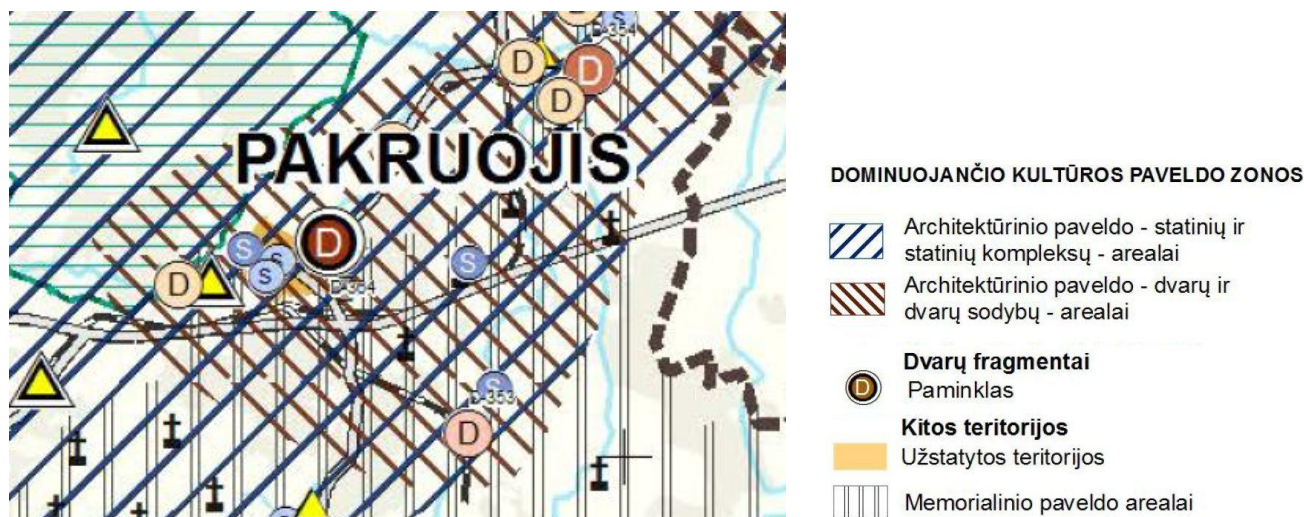
243. Potvynių grėsmės ir rizikos teritorijose nėra numatyta nauja gyvenamųjų ir kitų pastatų statybai teritorijų plėtra. Bendrojo plano sprendiniais siūloma įveiklinti Pakruojio parką, įrengiant žaidimų, sporto aikštes, tačiau dėl potvynių rizikos reikšmingesnės infrastruktūros Pakruojio parko saloje vystyti nerekomenduojama.

XI SKYRIUS

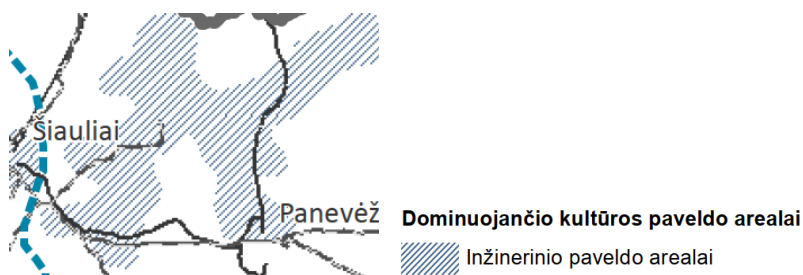
KULTŪROS PAVELDAS

244. Konkretizuoti nekilnojamojo kultūros paveldo vystymo ir apsaugos sprendiniai Pakruojio mieste pateikiami Tekstinių reglamentų dalyje. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai grafiškai vaizduojami Pagrindiniame brėžinyje ir Gamtos ir kultūros paveldo, gamtinio karkaso brėžinyje.

245. Pakruojio miestas priskiriamas architektūrinio paveldo – statinių ir statinių kompleksų arealui, paveldo – dvarų ir dvarų sodybų arealui bei dominuojančio techninio inžinerinio paveldo arealui. Dalis miesto taip pat patenka į memorialinio paveldo arealą (vadovaujantis LRBP sprendiniais).

35 pav. Dominuojančios kultūros paveldo zonos Pakruojo mieste
(Šaltinis – LRBP 4priedas; Brėžinys – Kultūros paveldo apsaugos teritoriniai prioritetai)

36 pav. Inžinerinio paveldo arealas
(Šaltinis – LRBP 4priedas; Brėžinys – Kultūros paveldo apsaugos teritoriniai prioritetai)

246. Dominuojančios kultūros paveldų arealų teritorijose, pagal jų tipą taikomi apsaugos ir tvarkymo prioritetai, pateikti 4 lentelėje.

3 lentelė. Paveldo apsaugos ir tvarkymo prioritetai (Šaltinis – parengta Rengėjo remiantis LRBP aiškinamuoju raštu)

Paveldo arealo tipas	Saugomo kultūrinio kraštovaizdžio tipas	Apsaugos, tvarkymo naudojant prioritetai
Dominuojančio architektūrinio paveldo – statinių ir statinių kompleksų arealai	Kaimiškasis kraštovaizdis ir miestovaizdis	Saugoti architektūrinį paveldą, atskleidžiant vertingąsias savybes, naudojant ir pritaikant tausojamoms paskirtims, įveiklinant bendruomenių ir turizmo tikslams, integruojant į darniai vystomus kraštovaizdžius, nepažeidžiant susiklosčiusių erdvių formavimo dėsnių, užtikrinant apsaugą nuo neigiamo fizinio poveikio ir vizualinės taršos.
Dominuojančio architektūrinio paveldo – dvarų ir dvarų sodybų arealui	Kaimiškasis kraštovaizdis	Atgaivinti dvarus ir dvarų sodybas jas įveiklinant kultūros ir kultūros kelių veikloms, išsaugant kaimiškojo kraštovaizdžio pobūdžio, istorinės žemėnaudos formavimo dėsningumus, apsaugant nuo vizualinės taršos.
Dominuojančio techninio inžinerinio paveldo arealai	Miestovaizdis ir kaimiškasis kraštovaizdis	Tvarkyti, išsaugant jų autentiškumą ir savitumą, juos naudojant ir įveiklinant pirmine ar modernia paskirtimi, darniai integruojant į besivystantį kultūrinį kraštovaizdį (laikantis susiklosčiusių erdvių formavimo dėsnių), susisiekimo ir kitas infrastruktūras, technogenizuotą aplinką. Būtina didinti siluetų, panoramų apžvalgos

Paveldo arealo tipas	Saugomo kultūrinio kraštovaizdžio tipas	Apsaugos, tvarkymo naudojant prioritetai
		galimybės, išsaugoti ir atskleisti vizualinius ryšius, užtikrinti apsaugą nuo vizualinės taršos.
Dominuojančio memorialinio paveldo arealai	Archaiškasis kraštovaizdis	Saugoti, tvarkyti ir eksponuoti memorialinį paveldą vystant susiformavusio kraštovaizdžio modelį. Siūloma formuoti atviras erdves, kurti sąlygas vertybių apžvalgai ir pažinimui, apsaugoti paveldą nuo neigiamo fizinio poveikio ir vizualinės taršos.

247. Vadovaujantis aukščiau lentelėje išdėstytais paveldo apsaugos ir tvarkymo prioritetais, taip pat įvertinus Pakruojo mieste esančių Kultūros paveldo registre įregistruotų objektų pobūdį ir vertingąsias savybes, formuojami nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos ir tvarkymo sprendiniai.

Kultūros paveldo išteklių

248. Pakruojo mieste yra 17 nekilnojamojo kultūros paveldo objektų (žr. 4 lentelę). Iš jų 1 kompleksas, kurį sudaro 7 objektai. Valstybės saugomo statusą turi du objektai, kiti – registriniai. Savivaldybės saugomų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų mieste šiuo metu nėra.

249. Daliai nekilnojamojo kultūros paveldo objektų nustatytos ir įregistruotos apsaugos zonos. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai ir teritorijos, jų apsaugos zonos vaizduojami Bendrojo plano sprendinių Pagrindiniame brėžinyje.

37 pav. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai Pakruojo mieste (šaltinis: Kultūros paveldo departamentas)

4 lentelė. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų sąrašas

Eil. Nr.	Unikalus objekto kodas	Pavadinimas	Adresas	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertingųjų savybių pobūdis	Apsauga reglamentuota
1.	1004	Pastatas	Pakruojo m., S. Dariaus ir S. Girėno g. 23	Registrinis	Regioninis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą)	Individualus apsaugos reglamentas
2.	11039	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Pakruojo m., S. Dariaus ir S. Girėno g.	Registrinis	Vietinis	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	-
3.	11040	Poeto, kunigo Mykolo Šežio-Dagilėlio kapas	Pakruojo m.	Registrinis	Regioninis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
4.	16	Pastatas	Pakruojo m., Vytauto Didžiojo g. 48	Registrinis	Vietinis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
5.	30734	Pakruojo ugniagesių draugijos stoginės pastatas	Pakruojo m., Laisvės a. 10	Valstybės saugomas	Regioninis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas)	Individualus apsaugos reglamentas
6.	31823	Pakruojo malūno-lentpjūvės statinių kompleksas	Pakruojo m., Prof. S. Ušinsko g. 33	Registrinis	Vietinis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą); Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	Individualus apsaugos reglamentas
7.	31824	<i>Pakruojo malūno-lentpjūvės statinių komplekso motorinis malūnas</i>	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-
8.	31825	<i>Pakruojo malūno-lentpjūvės statinių komplekso lentpjūvė</i>	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-
9.	31826	<i>Pakruojo malūno-lentpjūvės statinių komplekso motorinė</i>	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-
10.	31827	<i>Pakruojo malūno-lentpjūvės statinių komplekso produkcijos sandėlis</i>	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-
11.	31828	<i>Pakruojo malūno-lentpjūvės statinių komplekso valgykla su sargine</i>	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-
12.	31829	<i>Pakruojo malūno-lentpjūvės statinių komplekso malūnininko namas</i>	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-

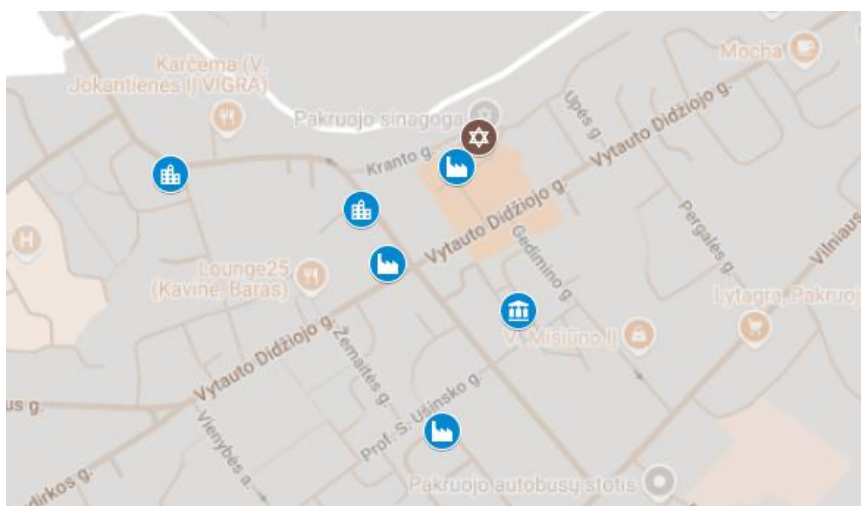
Eil. Nr.	Unikalus objekto kodas	Pavadinimas	Adresas	Statusas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Vertingųjų savybių pobūdis	Apsauga reglamentuota
13.	31830	<i>Pakruojo malūno-lentpjūvės statinių komplekso dirbtuvė</i>	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-
14.	38453	Pakruojo žydų senosios kapinės	Pakruojo m., S. Dariaus ir S. Girėno g.	Registrinis	Vietinis	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
15.	45383	Sovietų Sąjungos teroro aukų Igno Grigaliūno ir Alekso Nainio kapas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo m.,	Registrinis	Nacionalinis	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
16.	955	Pakruojo sinagoga	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo m., Kranto g. 8	Valstybės saugomas	Regioninis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	Individualus apsaugos reglamentas
17.	9787	Koplytstulpis su Jono Nepomuko ir Nukryžiuotojo skulptūromis	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo m.,	Registrinis	-	-	-

Kompleksas ir kompleksą sudarantys objektai

250. Visi nekilnojamojo kultūros paveldo objektai miesto teritorijoje lokalizuojasi centre. Visgi didžiausias traukos objektas ir labiausia įveiklintas nekilnojamojo kultūros paveldo objektas yra Pakruojo dvaro sodyba (unikalus objekto kodas 364) su visa išvystyta turizmo, kultūros, maitinimo ir apgyvendinimo infrastruktūra. Pakruojo dvaras nuo Pakruojo miesto centro nutolęs 3 km (6 min automobiliu, 36 min pėsčiomis, 12 min dviračiu). Iki Pakruojo dvaro yra nutiestas pėsčiųjų / dviračių takas.

251. Įvertinus objektų architektūrinę ir kultūrinę reikšmę, siūloma apsvarstyti galimybę į nekilnojamojo kultūros paveldo sąrašus įtraukti keletą vertingų žydų paveldo objektų: Rabinovičių kepyklą – sandėlį (S. Neries g.4) ir Rabino Icaiko-Cvi Česhnovskio namą (S. Dariaus ir S. Girėno g. 29). Taip pat siūloma į sąrašus įtraukti Pakruojo suagusiųjų ir jaunimo švietimo centro pastatą (Vytauto Didžiojo g. 63), pastatą adresu S. Dariaus ir S. Girėno g. 55, Vytauto Didžiojo g. 53, bei Pakruojo Šv. Jono Krikštytojo bažnyčią. Sprendimą dėl objektų ir teritorijų įtraukimo į kultūros paveldo sąrašą priima Kultūros paveldo departamentas.

38 pav. Žydų paveldo objektai Pakruojis mieste
(Šaltinis - <https://www.jewish-heritage-lithuania.org/lt/paveldo-zemelapis/>)

252. Vienas Bendrojo plano planavimo tikslų yra numatyti miesto teritorijos gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio savitumo, nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimą, tikslingą naudojimą ir pažinimą. Bendrojo plano sprendiniai atliepia šį tikslą remdamasi idėja, kad Pakruojis miestas, kaip miestas įsikūręs šalia Pakruojis dvaro, turėtų išnaudoti turistinį potencialą, kaip neatsiejamas ir gretimybėse nuo Pakruojis dvaro esantis jo lygiavertis papildinys ir kaip papildančių, įvairovę teikiančių rekreacinių, turistinių, komercinių paslaugų teikėjas. Vystant turizmą, labai svarbu tinkamai saugoti bei turizmo reikmėms pritaikyti kultūros paveldo objektus. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai atspindi miesto istorinę raidą ir architektūrinį palikimą, prisideda prie miesto tapatybės formavimo, pritraukia turistus, skatindami vietinį verslą, su šiuo sektoriumi susijusių darbo vietų kūrimą, pagerina miesto vizualinį patrauklumą, gali tarnauti kaip kultūros ar bendruomeniniai centrai renginiams, parodoms ir susibūrimams ir panašiai. Todėl yra svarbu, kad būtų atnaujinami, pritaikomi naudojimui kuo daugiau nekilnojamojo kultūros vertybių registro objektų, drauge sutvarkant prieigas, gretimas bendrojo naudojimo erdves.

253. Nemažai kultūros paveldo objektų Pakruojis mieste jau yra pritaikyta naudojimui, pavyzdžiui, Pakruojis ugniagesių draugijos stoginės pastatas, Pakruojis sinagoga, buvusios Pakruojis miesto spaustuvės pastatas (S. Dariaus ir S. Girėno g. 23). Kiti vertingi, dar neįveiklinti kultūros paveldo objektai: Pakruojis malūno – lentpjūvės kompleksas, administracinės paskirties pastatas Vytauto Didžiojo g. 48, bei Sigutėnų malūnas – potencialus turistinis traukos objektas, visai šalia Pakruojis miesto ribos (galimas jo integravimas

į miesto turizmo trasas). Prioritetinis kultūros paveldo objektas konversijai ir rekonstrukcijai - Pakruojo malūno – lentpjūvės kompleksas. Būtina jį apsaugoti nuo visiško sunykimo, nustatyti jam naują funkciją ir jį rekonstruoti, objektas turi potencialo tapti svarbiu traukos centru. Bendrai, tvarkymo darbų prioritetas teikiamas tiems objektams, kurie yra turizmo ir rekreacinės veiklos plėtros teritorijose arba svarbiai atspindi regiono kultūros paveldą.

254. Tikslinga įvertinti Pakruojo miesto istorinio centro registravimo galimybes Lietuvos Nekilnojamųjų kultūros vertybių registre, nustačius vertingųjų savybių ir reikšmingumo lygmenį. Šis sprendinys integruotas iš Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo (TPD Nr. K-RJ-65-22-603) sprendinių.

Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos gairės

255. Pagrindinę kultūros paveldo objektų, teritorijų (esančių Pakruojo mieste) apsaugą reglamentuoja Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymai, Nekilnojamųjų kultūros vertybių atskirų grupių tipinių apsaugos reglamentai, individualūs apsaugos reglamentai. Kultūros paveldo teritorijų, kurioms būtų parengti specialieji tvarkymo planai – nėra.

256. Saugomose kultūros paveldo objektuose ir teritorijose draudžiama vykdyti statybos darbus, kurie pažeistų jų vertingąsias savybes. Negalima keisti kultūros paveldo objekto paskirties, jei ji skiriasi nuo nurodytos kultūros vertybės akte, didinti pastato naudojimo intensyvumo, statyti priestatus ar papildomus aukštus, įrengti naujas mansardas, keisti planinę struktūrą ar kitaip naikinti objekto autentiškumą.

257. Svarbu laiku pašalinti veiksnius, galinčius sukelti kultūros paveldo vertybėms fizinę žalą. Tai gali būti neprižiūrimi želdiniai, želdiniai ardantys sienas, klimato kaitos veiksniai. Kultūros paveldo teritorijose draudžiama statyti vizualinę taršą kuriančias vėjo elektrines. Saulės elektrinių įrengimas šalia kultūros paveldo objektų ribojamas, visuomet turi būti suderintas su institucijomis.

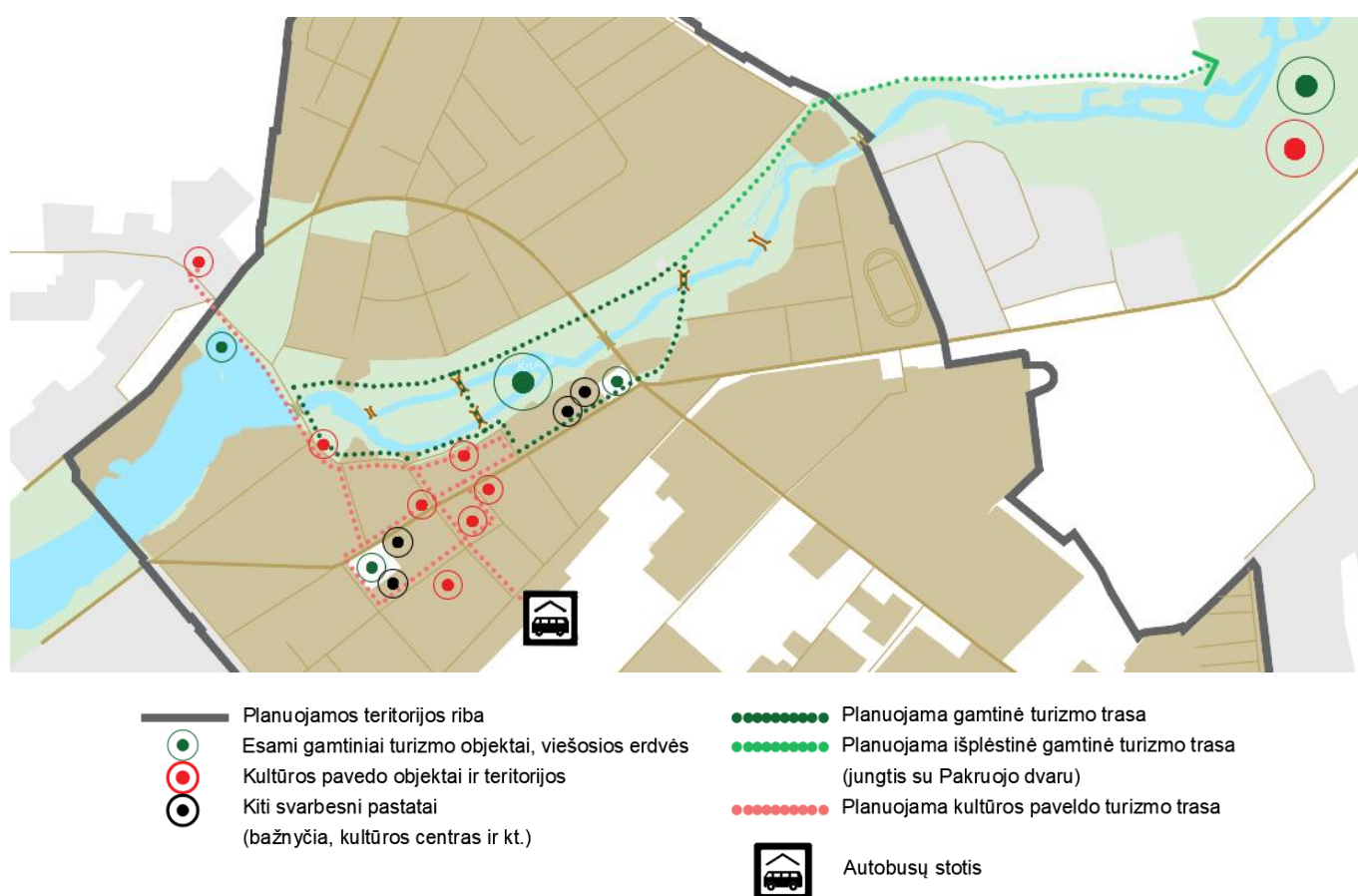
Nematerialus paveldas

258. Pakruojo miestas pasižymi žydų paveldo gausa, XIX a. žydų bendruomenė Pakruojo mieste sudarė didžiąją dalį populiacijos. 1801 m. Pakruojuje pastatyta seniausia iki šių dienų Lietuvoje išlikusi medinė Pakruojo sinagoga. Istorinė (centrinė) miesto dalis buvo apgyvendinta žydų. Žydiškoji Pakruojo dalis (vadinama štetlu) buvo suskirstyta į neturtingųjų ir turtingųjų kvartalus. S. Dariaus ir S. Girėno gatvėje, palei visą upės krantą, gyveno vargingieji žydai, vertęsi įvairiausia veikla: prekyba, amatais. Šiandien gatvė unikali savo išlikusiu žydišku paveldu: gatvė siaura, kai kurie namai išliko mažai tepakitę. Vargingųjų žydų kvartalas baigiasi ties buvusiu štetlo ligonine ir pirmosiomis kapinėmis (žydų laidojimo vieta iki 1800 m.). Antrosios žydų kapinės yra už poros kilometrų nuo Pakruojo esančiuose Linksmučiuose. S. Dariaus ir S. Girėno gatvėje veikė vaistinė, degtinės monopolis, mikva (ritualinis baseinas), košerinė žydų mėsinė, mokykla. Dabartinėje Vytauto Didžiojo gatvė – buvusio štetlo erdvė, kurioje vykdavo turgūs, veikė brangios parduotuvės, gyveno turtingieji žydai. Gatvė buvusi labai triukšminga. Štetlas tęsėsi iki pat katalikų bažnyčios. Čia veikė daug specializuotų parduotuvių: geležies, drabužių, avalynės. Štetlo gatvės: Kranto g., S. Dariaus ir S. Girėno g., Vytauto Didžiojo g.

259. Bendruoju planu siūloma užtikrinti žydų kultūros paveldo objektų apsaugos priemones ir jų integraciją į rekreacinę ir turizmo infrastruktūrą. Siūloma plėtoti Žydų paveldo kultūros kelią, papildant jį naujais objektais, kuriant teminius vietinius ir regioninius maršrutus įtraukiant ir pažindinant vietos bendruomenes.

Kultūros paveldo naudojimo turizmui principai

260. Pakruojo kultūros paveldo apsauga turi būti realizuojama pritaikant paveldo objektus ir teritorijas viešajam naudojimui ir kultūriniam bei pažintiniam turizmui. Svarbu ne tik tvarkyti ir įveiklinti pavienius nekilnojamojo kultūros paveldo objektus, bet ir sustiprinti funkcinis ryšius tarp jų, centrinės Vytauto Didžiojo gatvės ir kitų viešųjų miesto erdvių, Pakruojo parko, kurti vieningą lankytinų objektų tinklą, numatant pažintinę miesto turistinę pasivaikščiojimo trasą (arba keletą jų). Ši trasa gali išsiskirti vientisos stilistikos mažosios architektūros elementais, apšvietimu, skulptūromis, piešiniais ant sienų ir kitais meniniais objektais, želdinimu, kuriems būtų numatyta reguliari priežiūra, užtikrinant gerą būklę ir vizualinį patrauklumą. Taip pat trasoje siūloma įrengti suoliukų, skirtų poilsiui, pritaikyti ją ir žmonių su negalia poreikiams, galima įrengti ir geriamojo vandens stoteles. Palei šią trasą (ar trasas) galėtų palaipsniui kurtis kavinės, restoranai, suvenyrų parduotuvėlės, nakvynės namai, įvairių pramogų bei paslaugų teikėjai.

39 pav. Siūlomos kultūros paveldo ir gamtinės turizmo trasos Pakruojo mieste (šaltinis: parengta rengėjo)

261. Siūloma mieste įrengti ženklus nurodančius kultūros paveldo objektų lokaciją (taip pat ir kitų lankytinų objektų, kaip Pakruojo parkas). Svarbiausia juos įrengti - Vytauto Didžiojo, S. Dariaus ir S. Girėno gatvėse. Ženklinimas taip pat turi atitikti ir neįgalųjų poreikius.

262. Tuo atveju, jeigu planuojama renovuoti, modernizuoti bei naujai užstatyti gretimas nekilnojamiesiems kultūros paveldo objektams teritorijas, tai sprendimai turi būti kokybiški architektūriniu, urbanistiniu bei visuomeniniu – kultūriniu požiūriu. Viešųjų erdvių ir želdynų kokybė turi derėti su esamu kultūriniu kontekstu, formuoti individualų miesto kvartalų charakterį.

XII SKYRIUS

SUSISIEKIMO SISTEMA

263. Bendrajame plane numatytas pagrindinių keičiamu bendruoju planu suformuotų sprendinių tęstinumas, integruojami ir detalizuojami LRBP, Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai. Susisiekimo sistemos vystymo kryptys parinktos įvertinus esamą situaciją, nustačius problemines sritis ir pritaikant darnios susisiekimo sistemos vystymo principus, žaliojo kurso tikslus.

264. Pagrindiniai Pakruojo miesto susisiekimo sistemos vystymo principai:

264.1. Darnaus judumo principais planuojama susisiekimo sistema. Susisiekimo sistema Pakruojo mieste planuojama vadovaujantis darnaus judumo principais, kurių tikslai atsispindi ir galiojančiuose aukštesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose, teisės aktuose bei planavimo normose. Darnaus judumo principai įgyvendinami formuojant įvairias kombinuotas viešojo ir asmeninio transporto sistemas, atnaujinus ir išplėtus dviračių transporto infrastruktūrą, įsigijus naujų aplinkai nekenksmingų transporto priemonių, sukūrus/išplėtojus alternatyviųjų energijos šaltinių (degalų) naudojimui transporte skatinti reikalingą infrastruktūrą (elektromobilių įkrovimo stotelės).

264.2. Transporto poveikio aplinkai mažinimas, gatvių modernizavimas ir humanizavimas (įrengiant pėsčiųjų ir dviračių takus, apšvietimą, apželdinimą ir kt.). Pakruojo mieste numatomos kompleksinės priemonės transporto poveikio aplinkai mažinimui. Vienas esminių prioritetų tikslui pasiekti – skatinti Pakruojo gyventojus kelionėms rinktis netaršias transporto priemones (elektromobilius, dviračius), o nedideliems atstumams įveikti – vaikščiojimą pėsčiomis, numatyti tam reikalingą infrastruktūrą. Šių sprendinių esmė - mažinti transporto sukeltą triukšmą ir ekologinę taršą.

264.3. Gatvių kategorijų perindeksavimas, pagal aktualius statybos techniniuose reglamentuose pateiktus reikalavimus.

264.4. Naujų D kategorijos gatvių planavimas planuojamos plėtros teritorijose. Naujos D kategorijos gatvės planuojamos naujos plėtros teritorijose ir esamose užstatytose teritorijose, formuojant trūkstamus ryšius.

264.5. Pėsčiųjų ir dviratininkų infrastruktūros plėtra, vientiso tinklo formavimas bei eismo sąlygų ir saugumo užtikrinimas.

265. Konkretizuoti susisiekimo sistemos Pakruojo mieste vystymo sprendiniai pateikiami Tekstinių reglamentų dalyje ir Inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo brėžinyje.

PIRMASIS SKIRSNIS

AUTOMOBILIŲ KELIŲ TINKLAS

266. Pakruojo miestą kertantys valstybinės reikšmės keliai, užtikrina gerą susisiekimą su gretimais rajonais, didžiaisiais Lietuvos miestais ir formuoja pagrindinių, aptarnaujančių gatvių tinklo karkasą. Jie išliks pagrindine išorine susisiekimo ašimi, todėl sprendinių išorinei susisiekimo sistemai nenumatoma.

267. Pakruojo miesto administracinėse ribose yra valstybinės reikšmės kelių atkarpos:

- 1) Valstybinės reikšmės krašto kelio Nr. 149 Smilgiai–Pakruojis;
- 2) Valstybinės reikšmės krašto kelio Nr. 151 Pakruojis–Linkuva;

3) Valstybinės reikšmės rajoninio kelio 2905 Pakruojis–Sosdvaris–Mikniūnai;

4) Valstybinės reikšmės rajoninio kelio Nr. 2908 Pakruojis–Lygumai–Naisiai.

268. Vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu, keliams yra taikomos kelių apsaugos zonos, kurių dydžiai ir konkrečios sąlygos apibrėžtos minėtame įstatyme.

269. Plėtojant darnų gatvių tinklą Bendrojo plano sprendiniuose numatomos naujos gatvių jungtys, kurios pagerins vidinį susisiekimo tinklą, užtikrins transporto srautų pasiskirstymą, aptarnaus numatomas urbanizuoti teritorijas. Pakruojo gatvių tinklo struktūroje esminių pokyčių nenumatoma, gatvių tinklas Pakruojyje rišlus, trūkstamų jungčių nėra daug.

270. Pagrindinis prioritetas – užbaigti esamas gatves, formuojant vientisą ir kokybiškai veikiančią gatvių tinklą ir gerinant gatvių techninę būklę.

271. Išskirtinai svarbu modernizuoti ir humanizuoti Pakruojo parko prieigose esančias Upės g. ir S. Neries g. gatves, S. Dariaus ir S. Girėno gatvės atkarpą (tarp Vytauto Didžiojo ir M. Šreiberio gatvių), prioritetą teikiant pėsčiųjų ir dviračių eismui.

272. Taip pat svarbu atnaujinti ir sutvarkyti Vilniaus gatvę, nes ji svarbi tiek susisiekimo atžvilgiu (čia yra Pakruojo autobusų stotis; nuo stoties toliau keliaujant Vilniaus, o paskui Puknionių gatve, galima nueiti ar nuvažiuoti į didelio turistų srauto sulaukiančią Pakruojo parką), bet ir kalbant apie miesto reprezentatyvumą (Vilniaus gatvė ir stoties teritorija daugeliui atvykstantiems ir turistams formuoja miesto įvaizdį).

273. Bendruoju planu naujos gatvės pramonės plėtros teritorijose tarp Vilniaus ir Pramonės gatvių neplanuojamos, jas detalizuoti ir suplanuoti privaloma rengiant vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentą (detalų planą). Jos būtų skirtos naujų teritorijų aptarnavimui bei sujungtų pramonės rajonus su miesto centrine dalimi.

274. Iki galo nėra suformuotas gatvių tinklas esamose pramonės teritorijose, šios teritorijos turi prastus ryšius su kitomis miesto dalimis, nėra patogų šias teritorijas pasiekti alternatyvioms automobiliams transporto priemonėmis – pėsčiomis ar dviračiu, tam taip nėra ir sukurtos atitinkamos infrastruktūros. Vystant ir modernizuojant teritorijas formuoti jungtis su naujai planuojamomis gatvių bei pėsčiųjų ir dviračių takų sistema.

275. Įrengiant naujas gatves būtina įrengti ir šaligatvius pėstiesiems, dviračių takus, apšvietimą ir kitą reikalingą infrastuktūrą.

ANTRASIS SKIRSNIS

GATVIŲ KATEGORIJOS

276. Gatvių kategorijos mieste nustatomos vadovaujantis STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ nuostatomis, atsižvelgiant į keičiamo bendrojo plano sprendinius. Gatvių kategorijos ir parametrai iš esmės nekeičiami ir integruojami (pakeitus gatvių kategorijų indeksavimą) iš ankstesnio Pakruojo miesto teritorijos bendrojo plano sprendinių.

277. Pakruojo miesto gatvių tinklą sudaro skirtingų kategorijų gatvės:

277.1. B kategorijos gatvės - pagrindinės miesto gatvės, kuriomis vyksta susisiekimas tarp miesto funkcinio zonų, rajonų, centrų ir kurios jungiasi su užmiesčio keliais. B kategorijos gatvėms priskiriamos valstybinės reikšmės kelių atkarpos miesto teritorijos ribose.

277.2. C kategorijos aptarnaujančios gatvės miesto kontekste veikia kaip pagrindinės funkcinės ir kompozicinės ašys. Jose yra išsidėsčiusios pagrindinės keleivių viešojo susisiekimo linijos, miesto vidaus transporto ryšiai. Pakruojo mieste C gatvių kategorija numatyta: Kruojos g., Šiaulių g., Statybininkų g. atkarpai, Taikos g., Vytauto Didžiojo g., J. Basanavičiaus g., P. Cvirkos g., Pramonės g., Vilniaus g.

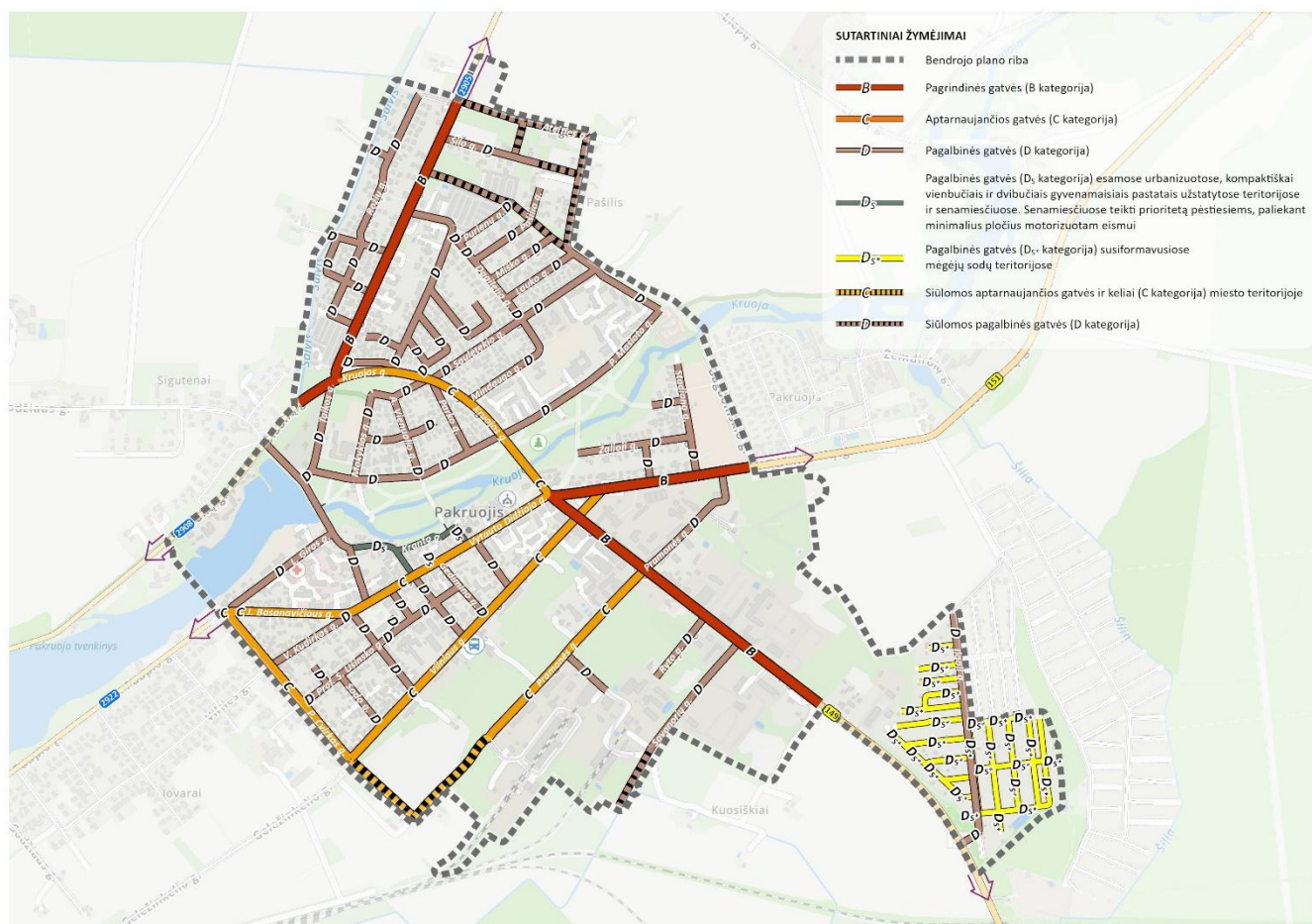
277.3. D kategorijos pagalbinės gatvės veikia kaip lokalinės funkcinės ir kompozicinės ašys. Jomis pasiskirsto srautai į smulkias teritorijas, privažiuojama prie atskirų statinių ir kitų objektų.

277.4. Ds kategorijos pagalbinės gatvės, taikomos esamose urbanizuotose, kompaktiškai vienbučiais ir dvibučiais gyvenamaisiais pastatais užstatytose teritorijose ir senamiesčiuose. Šiose gatvėse prioritetas teikiamas pėstiesiems, paliekant minimalius plotius motorizuotam eismui. Pakruojo mieste ši kategorija nustatoma Kranto g. ir S. Dariaus ir S. Girėno gatvės atkarpai, kur prioritetas teikiamas esamo gatvės perimetrinio užstatymo išsaugojimui, perteikiant senojo miesto charakterį ir istorinius bruožus.

277.5. Ds* kategorijos pagalbinės gatvės taikomos susiformavusiose mėgėjų sodo teritorijose.

278. Pažymima, kad gatvių, sutampančių su valstybinės reikšmės keliais kategorijų nustatymui vadovaujasi 2019 m. spalio 29 d. Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus įsakyme Nr. V-166 „Dėl Gatvių kategorijų nustatymo ir kelių ruožų priskyrimo gatvių kategorijoms patvirtinimo“ išdėstytais reikalavimais. Planuojamos teritorijos ribose valstybinės reikšmės kelių atkarpos atitinka B kategorijos gatves.

279. Formuojant Bendrojo plano sprendinius siekiama gatvių rišlumo. Susisiekimo sistemos elementai, gatvių tinklas ir kategorijos grafiškai vaizduojamos *Susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros brėžinyje M 1:5000*. Brėžinyje taip pat grafiškai atvaizduotos planuojamų gatvių raudonosios linijos. Esant poreikiui privačios nuosavybės žemės sklypai ar sklypų dalys, patenkančios į gatvių raudonąsias linijas, gali būti paimami visuomenės poreikiams rengiant atskirus specialiuosius planus ir statinių projektus. Tikslus susisiekimo infrastruktūros koridoriaus plotis nustatomas rengiant vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentus ir detalizuojant sprendinius rengiant statinių projektus.

40 pav. Nustatomos gatvių kategorijos Pakruojo mieste (šaltinis: parengta rengėjo)

280. Pakruojo miesto teritorijoje esančių ir planuojamų kelių ir gatvių sąrašas pateikiamas suvestinėje lentelėje žemiau.

5 lentelė. Pakruojo gatvių ir kelių suvestinė

Kelio / gatvės kategorija	Esamas ilgis, km	Planuojamas ilgis, km	Iš viso, km	Gatvių ir kelių santykis bendroje susisiekimo sistemoje, %
B	2,9389	0	2,9389	9,47
Valstybinės reikšmės rajoniniai keliai	1,1502	0	1,1502	3,71
Valstybinės reikšmės krašto keliai	1,7887	0	1,7887	5,76
C	4,6686	0,6600	5,3286	17,17
D	16,0004	2,1899	18,1903	58,61
Ds	0,5950	0	0,5950	1,92
Ds*	3,9815	0	3,9815	12,83
Viso:	28,1844	2,8499	31,0343	100,00

TREČIASIS SKIRSNIS

VIEŠOSIOS AUTOMOBILIŲ IR DVIRAČIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELĖS

281. Pakruojo rajono savivaldybė (tame tarpe ir Pakruojo miestas) pasižymi aukštu, šalies vidurkį viršijančiu ir toliau augančiu automobilizacijos lygiu. Aukštas automobilizacijos lygis indikuoja, kad

susisiekimo poreikių realizavime dominuoja kelionės automobiliais, o tai tiesiogiai sąlygoja intensyvesnį transporto eismą, prastesnę eismo saugumo situaciją, aukštesnį triukšmo lygį ir oro užterštumą. Tokią situaciją sąlygoja tiek individualūs gyventojų įpročiai, tiek neišvystytos alternatyvios susisiekimo galimybės.

282. Didėjant automobilizacijos lygiui auga ir stovėjimo aikštelių vietų poreikis. Nors esamuose Pakruojo daugiabučių kvartalų kiemuose yra numatytos vietos automobilių statymui, o privačių namų gyventojai savo sklypuose turi galimybę įsirengti stovėjimo aikšteles pagal poreikį, mieste egzistuoja ir didžiulis papildomų garažų poreikis. Miesto teritorijoje šiaurinėje miesto dalyje prie gyvenamųjų zonų jau yra trys garažų masyvai (Purienu g. ir Taikos g.). Tai nėra teigiama tendencija, todėl būtina skatinti vietos gyventojų naudojimąsi alternatyviomis transporto priemonėmis.

283. Pakruojo mieste svarbu užtikrinti ne tik reikalingą automobilių stovėjimo vietų skaičių, bet ir dviračių stovėjimo vietų skaičių. Siūloma gerinti automobilių stovėjimo ir dviračių statymo sąlygas kompleksškai planuojant teritorijas, pvz. rengiant detaliuosius planus, kvartalinės renovacijos projektus, techninius projektus.

284. Bendrojo plano sprendiniais, siūloma modernizuoti ir optimizuoti esamas arba įrengti naujas viešas automobilių ir dviračių stovėjimo aikšteles šalia šių socialinės infrastruktūros, kultūros objektų, bendro naudojimo teritorijų, bei turistinių traukos taškų:

- 1) Pakruojo parko (didžiąją dalį stovėjimo vietų numatant P. Mašiotų g.);
- 2) Pakruojo miesto stadiono;
- 3) BMX dviračių trasos;
- 4) Vienybės aikštės
- 5) Viešas socialines paslaugas teikiančių įstaigų (ugdymo, gydymo, kultūros įstaigos, savivaldybės administracija);
- 6) Pakruojo Šv. Jono Krikštytojo bažnyčios
- 7) Turgaus (S. Dariaus ir S. Girėno g.) ir turgaus (Vilniaus g.)
- 8) Pakruojo stoties („Park & Ride“ kombinuotų kelionių ir transporto priemonių dalijimosi multimodaliniame taške, žr. 0 poskyrį)
- 9) Kranto g;
- 10) Pakruojo miesto kapinių;
- 11) „Varlynėlio“ paplūdimio.

285. Pakruojo miesto centras turi būti tvarkomas kompleksškai, užtikrinant pakankamą stovėjimo vietų skaičių, o tam įgyvendinti trūkstant laisvo ploto, siūloma alternatyvių vietų ieškoti toliau nuo centro esančiose teritorijose. Centrinėje miesto dalyje draudžiama antžeminių daugiaaukščių automobilių stovėjimo aikštelių statyba, tačiau rengiant detaliuosius planus mažiau urbanizuotose centro teritorijose, galima numatyti požeminių garažų įrengimą.

286. Esamose gyvenamosiose teritorijose svarbu tvarkyti ir kuo efektyviau išnaudoti esamas automobilių stovėjimo aikšteles, užtikrinant techniniu reglamentu apibrėžtą reikalingą vietų skaičių. Esant galimybei trūkstant automobilių stovėjimo vietas tankiai apgyvendintose teritorijose numatyti ne vidiniuose daugiabučių kiemuose, o už jų ribų.

287. Naujuose daugiabučių kvartaluose siūloma stovėjimo aikštelių vidiniuose kiemuose visai neplanuoti, palikti tik keletą vietų automobiliams žmonėms su negalia ir specialiosioms transporto priemonėms sustoti. Vidiniai kiemai pirmiausia turėtų būti naudojami poilsiui, sportui, laisvalaikiui, žaidimų aikštelėms ar bendruomenės erdvėms įrengti. Prioritetas turėtų būti teikiamas požeminių garažų

įrengimui kvartalų viduje arba kelių aukštų daigafunkcinių stovėjimo aikštelių įrengimui šalia gyvenamųjų kvartalų.

288. Remiantis Urbanizuotų teritorijų susisiekimo sistemų planavimo normomis, patvirtintomis 2015 m. vasario 12 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-110, siūlomos šios automobilių aikštelių vietos skirtos multimodalinių mazgų funkcijoms atlikti:

288.1. Pakruojo stotyje;

288.2. Paslaugų teritorijoje tarp Vytauto Didžiojo ir Statybininkų gatvių, netoli nuo esamo Pakruojo verslo informacijos centro teikiančio turizmo paslaugas (alternatyvus taškas multimodaliniam mazgui, tuo atveju, jeigu būtų perkelta Pakruojo stotis);

289. Siūlomų multimodalinių mazgų vietos pažymėtos Susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros brėžinyje (M 1:5000).

290. Visose teritorijose šalia pastatų planuojant reikalingą stovėjimo vietų skaičių, būtina atsižvelgti į pastatų tipą ir paskirtį, vadovautis techniniame reglamente STR 2.06.04:2014 Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai nurodytais reglamentais. Automobilių ir dviračių stovėjimo vietų minimalus skaičius ir elektromobilių įkrovų skaičiaus normos automobilių saugyklose nurodytos minėto dokumento XIII ir XV skyriuose.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

ELEKTROMOBILIŲ ĮKROVOS AIKŠTELĖS

291. Pakruojyje šiuo metu yra 4 elektromobilių įkrovimo stotelės (1-a Vytauto Didžiojo g. 98, dvi - Statybininkų g. 2A, 1-a Vytauto Didžiojo g. 17).

292. Alternatyviųjų degalų naudojimo plėtrą transporto sektoriuje, siekiant įgyvendinti nacionalinius transporto, energetikos ir klimato kaitos politikos tikslus, reglamentuoja Lietuvos Respublikos Alternatyviųjų degalų įstatymas.

293. Remiantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu bei Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatymu Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimu (2024 m. birželio 27 d.), buvo patvirtintas Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų Pakruojo rajono savivaldybėje planas iki 2030 metų. Juo, Pakruojo mieste iki 2030 metų planuojama įrengti 13 viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų (skaičius nėra galutinis, esant poreikiui gali būti koreguojamas):

- 1) Karčiamos g. 9;
- 2) Vytauto Didžiojo g. 98;
- 3) P. Mašiotų g. 49;
- 4) Kruojos g. 6;
- 5) P. Mašiotų g. 1;
- 6) P. Mašiotų g. 45;
- 7) Taikos g. 26;
- 8) Statybininkų g. 9;
- 9) S. Dariaus ir S. Girėno g. 44;
- 10) S. Dariaus ir S. Girėno g. 53;
- 11) Vytauto Didžiojo g. 15;
- 12) Vytauto Didžiojo g. 17;

13) Kęstučio g. 4.

294. Reikalavimai minimaliam įkrovimo prieigų skaičiui ir susijusiai reikalingai infrastruktūrai naujai statomų, rekonstruojamų ir modernizuojamų gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų teritorijose nurodyti STR 2.06.04:2014 Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai, skyriuje 13. Automobilių stovėjimo reglamentavimas.

PENKTASIS SKIRSNIS

VIEŠASIS TRANSPORTAS

295. Lokalaus (miesto) viešojo transporto Pakruojo mieste nėra. Vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutais vežami Pakruojo mokyklų mokiniai. Iš Pakruojo autobusų stoties kursuoja tarp miestiniai autobusai, kurie tenkina miesto gyventojų ir lankytojų bazinius poreikius.

296. Būtina skatinti gyventojus naudotis viešuoju transportu ir didinti viešojo transporto patrauklumą. Tai gali užtikrinti viešojo transporto naudojimosi sąlygų gerinimas: kompleksinis transporto priemonių atnaujinimas (į ekologiškas, patogias ir pritaikytas žmonėms su negalia), viešojo transporto infrastruktūrą gerinimas (didinant jo prieinamumą), maršrutų optimizavimas ir viešojo transporto (stotelių) plėtra (pagal poreikį). Tarpregioninių susisiekimo ryšių stiprinimui ir bendros viešojo transporto kokybės gerinimui siūloma pasitelkti viešojo ir privataus sektoriaus bei savivaldybių partnerystes.

297. Viešojo transporto patrauklumą numatoma didinti įrengiant multimodalinius tašką Pakruojo autobusų stotyje, nes tai suteiktų keleiviams patogią galimybę pereiti iš vienos transporto rūšies į kitą – iš nuosavo automobilio į viešąjį transportą ar kelionę dviračiu. Multimodalinis mazgas taip pat prisidėtų prie darnaus judumo principų įgyvendinimo.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

DVIRAČIŲ IR PĖSČIŲJŲ SUSISIEKIMAS

Pėdsčiųjų infrastruktūra

298. Pakruojo mieste pėdsčiųjų infrastruktūra nepilnai išvystyta, kadangi nemaža dalis gatvių yra pritaikytos tik automobilių eismui, t. y. trūksta šaligatvių ir kitos su pėdsčiųjų poreikiais susijusios infrastruktūros. Tai ypač aktualu mažaaukštės statybos gyvenamųjų kvartalų teritorijose. Šiuose kvartaluose dalis gatvių sutvarkytos, įrengti šaligatviai ir apželdinimas, tačiau dalis gatvių - siauros, nepritaikytos pėstiesiems.

299. Miesto centre daugelis gatvių modernizuotos, atnaujinti pėdsčiųjų takai, tačiau dalyje tokių gatvių vis tik trūksta pėdsčiųjų takų. Gatvių infrastruktūra turėtų būti planuojama vadovaujantis STR 2.06.04:2014 Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai, 14. Pėdsčiųjų eismo infrastruktūra skyriaus reikalavimais bei Dviračių ir pėdsčiųjų eismo infrastruktūros planavimo ir projektavimo taisyklėmis (patvirtintos 2024 m. lapkričio 26 d. LR susisiekimo ministro įsakymu Nr. 3-415). Pagal STR 2.06.04:2014 Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai, teritorijose kuriose yra abipusis užstatymas, šaligatviai (pėdsčiųjų takai) turi būti įrengiami abiejose gatvės pusėse, vienpusio užstatymo vietose šaligatvis projektuojamas užstatytoje gatvės pusėje.

300. Miesto gatvėse siūloma taikyti gatvių humanizavimo principą, kuomet gatvės pertvarkomos taip, kad jos būtų draugiškesnės pėstiesiems ir dviratininkams. Gatvių humanizavimas apima lėto eismo gatvių planavimą, prioritetą teikiant dviračiams ir pėstiesiems, intensyvesnį gatvių apželdinimą (saugant esamus

medžius, įvedant važiuojamąją dalį nuo pėsčiųjų skiriančias medžių ir krūmų juostas), eismo juostų pločių koregavimą ir kt. Įgyvendinat šiuos principus didinamas ir eismo bei pėsčiųjų saugumas.

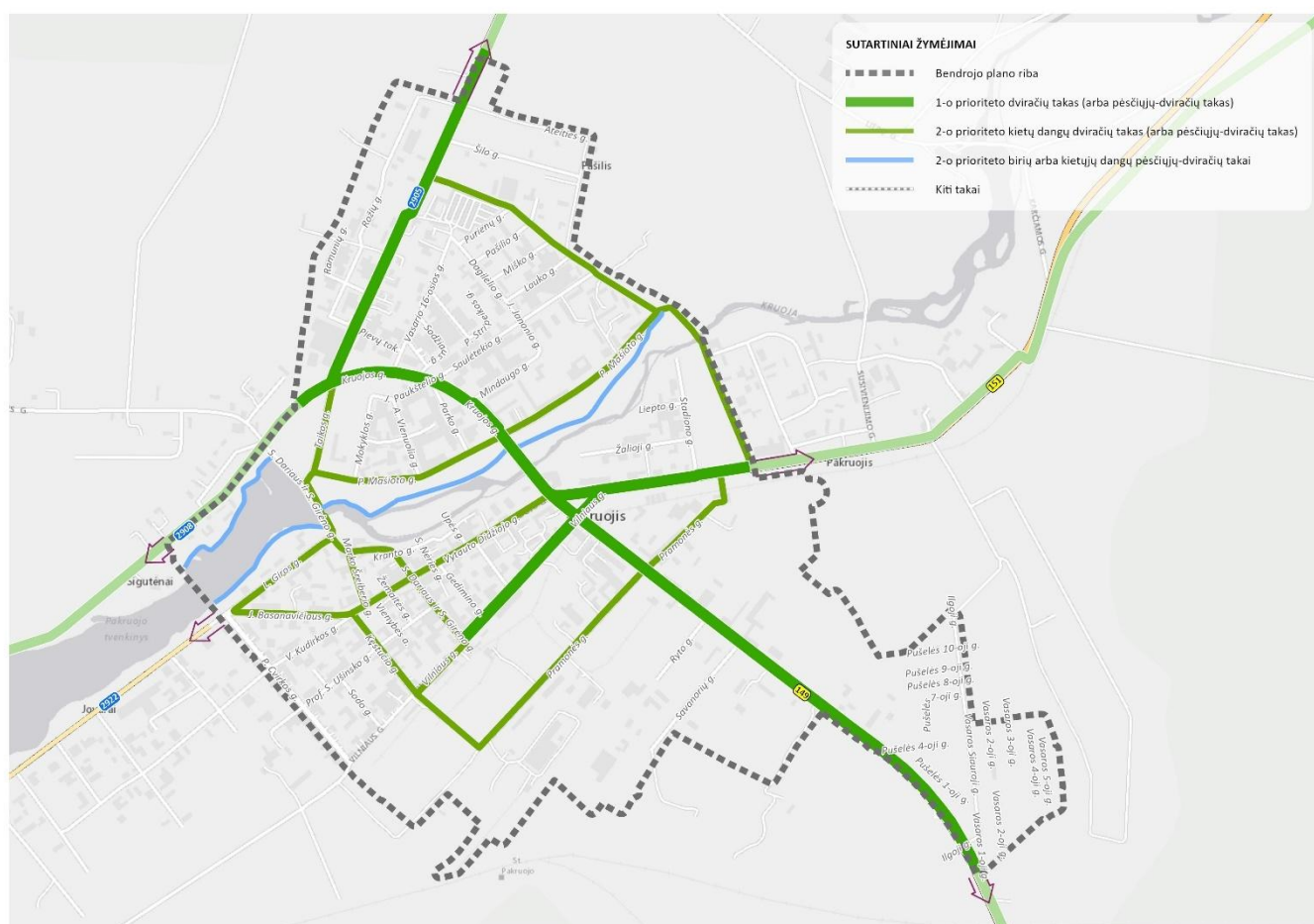
301. Pakruojyje gatvių humanizavimo poreikis aktualiausia intensyvaus eismo gatvėse, ypač paupio teritorijoje palei Pakruojio parką (Kranto, Upės, S. Neries, S. Dariaus ir S. Girėno gatvės) ir Vytauto Didžiojo gatvėje. Kita vertus, siūloma humanizuoti ne tik minėtas, bet visas intensyvaus eismo gatves:

301.1. Planuojant gatvių infrastruktūrą, užtikrinti statybos techninį reglamentą atitinkančių, saugių pėsčiųjų (ir/ar dviračių) takų įrengimą;

301.2. Apsodinant gatves medžiais ir krūmais, kurie formuotų žaliąjį gatvės perimetrą. Medžiai ir krūmai saugo nuo automobilių pėsčiuosius, suteikia pavėsį, todėl veja palei važiuojamąją dalį turėtų būti keičiama krūmais (nepažeidžiant esamų medžių);

301.3. Įvažiavimuose į kiemus arba ramaus eismo gatves kertantys takai neturėtų nutrūkti ir nusileisti į gatvės lygį – pirmenybė turi būti teikiama pėstiesiems ir dviratininkams. Pėsčiųjų ir dviratininkų pirmumą gali indikuoti trinkelėlių danga, iškilios perėjos;

301.4. Užtikrinant atskirą pėsčiųjų ir dviračių takų apšvietimą, papildant esamą gatvės apšvietimą. Geras apšvietimas – didina saugumą.

41 pav. Pėsčiųjų-dviračių takų sistema Pakruojio mieste (šaltinis: sudaryta rengėjų)

302. Nors Pakruojio mieste gatvių tinklas išvystytas, tačiau jis nėra iki galo suformuotas pramonės teritorijose, šios teritorijos turi prastus ryšius su kitomis miesto dalimis, nėra patogų šias teritorijas pasiekti

alternatyvioms automobiliams transporto priemonėmis – pėsčiomis ar dviračiu. Tam nėra sukurtos atitinkamos infrastruktūros. Todėl planuojant pramonės teritoriją tarp Vilniaus ir Pramonės gatvių reikalinga numatyti miesto centro jungtis su esamomis pramonės teritorijomis, įrengiant standartus atitinkančią pėsčiųjų ir dviračių infrastruktūrą.

303. *Bendrojo plano keitimo* sprendiniuose integruojamas keičiamo Bendrojo plano sprendinys – planuojamas pėsčiųjų-dviračių takas ir pėsčiųjų tiltas per Kruojos upę miesto šiaurinėje dalyje nuo Vytauto Didžiojo g. iki P. Mašiotų g. Nors per Kruojos upę jau pastatyti keturi pėsčiųjų tiltai, trūksta jungties, kuri sujungtų miesto stadioną, sporto aikštyną ir BMX dviračių trasos teritoriją. Šio tilto statybai jau parengti projektiniai pasiūlymai, o artimiausiu metu planuojama rengti ir techninį darbo projektą.

304. Pėsčiųjų infrastruktūra turi būti pritaikyta žmonėms su negalia. Į šaligatvius ir pėsčiųjų takus neturi išsikišti objektai, galintys tapti kliūtimi pėstiesiems ir žmonėms su negalia, t. y. neturi būti jokių nelygumų, plyšių, duobių. Tose vietose, kur įrengiami laiptai, turi būti įrengiami ir pandusai atitinkantys standartus ir žmonių su negalia poreikius. Akliesiems ar silpnaregiams reikalingas taktilinis dangos žymėjimas, kuris dažnai išsiskiria ir spalviškai, kad būtų geriau matomas. Taktiniai paviršiai – specialioji danga su reljefu akliesiems ar silpnaregiams, padedanti žmonėms su regėjimo negalia orientuotis aplinkoje. Jie ypač svarbūs norint užtikrinti saugumą prie perėjų ar laiptų. Planuojant pėsčiųjų infrastruktūrą pritaikytą žmonėms su negalia, būtina vadovautis *STR 2.03.01:2019 Statinių prieinamumas reikalavimais*.

Dviračių infrastruktūra

305. Pakruojo miestas turi didelį potencialą išnaudoti nemotorizuotą transportą (dviračius, paspirtukus) susisiekimui, vietinėms kelionėms, rekreacijai, aktyvaus poilsio skatinimui ir turizmui, bet būtina sukurti struktūriškai vientisą dviračių tinklo sistemą, integruoti dviračių transporto infrastruktūrą į bendrą transporto sistemą, siekti, kad pėsčiųjų ir dviračių tinklo plėtra būtų patraukli ir saugi jos naudotojui.

306. Įgyvendinant bendrojo plano sprendinius būtina įrengti dviračių takus, stovėjimo aikšteles, dviračių saugojimo vietas, saugius pėsčiųjų takus, diegti eismo saugos priemones ir taikyti priemones, kurios leistų derinti dviračių transportą su kitomis transporto rūšimis, pvz., sudaryti sąlygas vežtis dviračius viešojo transportu, įsteigti viešąsias dviračių nuomos sistemas ir pan. Populiarėjant dviračių transportui, būtų mažiau naudojamos automobiliai ir mažinama oro tarša. Nors pėsčiųjų ir dviratininkų infrastruktūra mieste išvystyta, tačiau visi takai sutaptinti, t. y. atskirų takų, skirtų būtent susisiekimui dviračiais nėra, yra tik bendri pėstiesiems ir dviratininkams takai. Esamo dviračių tinklo struktūroje daug spragų, pvz. dviračių takai vietomis sudaryti iš atskirų naujai sutvarkytų atkarpų, kurios tarpusavyje nesujungtos, yra daug vietų kur takai nutrūksta, trūksta kelių ženklavimo, todėl būtina įrengiant naujus dviračių takus užpildyti trūkstamas jungtis, tinkamai ženklinti, o ten, kur leidžia sąlygos, nutiesti atskirus dviračių takus, kartu įrengiant jiems reikalingą infrastruktūrą, t. y. ženklimą kelio ženklais, šviesoforus, apšvietimą, išskiriant juos dangos spalva arba kitais būdais.

307. Remiantis STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“, šalia administracinių, visuomeninių, bendrojo lavinimo įstaigų, prekybos centrų, kapinių, autobusų stočių ir kitų pastatų turi būti įrengtas nurodytas minimalus dviračių stovėjimo vietų skaičius.

Dviračių infrastruktūros prioritetai ir įgyvendinimo etapai

308. Dviračių infrastruktūros prioritetai nustatyti vadovaujantis Dviračių ir pėsčiųjų eismo infrastruktūros planavimo ir projektavimo taisyklėmis, patvirtintomis 2024 m. lapkričio 6 d., Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymu Nr. 3-415, Tvarių miestų vystymo gairėmis.

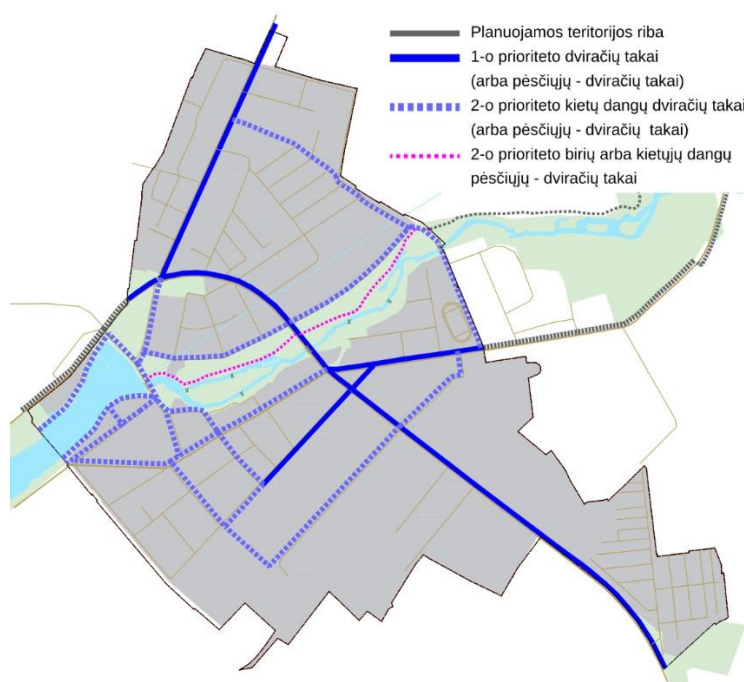
309. Dviračių transporto naudojimo paskirtys yra kasdieninės kelionės ir turistinės bei rekreacinės kelionės. Planuojant dviračių infrastruktūrą ir jos prioritetus, atskirai įvertinti skirtingų dviračių naudotojų poreikiai.

310. Turizmo ir rekreacijos reikmėms reikalingi dviračių takai pasižymi didele reikalavimų infrastruktūrai įvairove. Išskirtinos turistinės, pažintinės ir rekreacinės dviračių trasos. Turistine kelione laikomas žygis su nakvyne arba keliomis nakvynėmis, o vienos dienos ir trumpesnės kelionės vadintos rekreacinėmis arba pažintinėmis.

311. Formuojant sprendinius 1-o prioriteto dviračių infrastruktūra priskiriama svarbioms dviračių turizmo susisiekimo trasoms (žr. 0 poskyrį), jungiančioms Pakruojį su kitais miestais ir jų centrais, nacionaliniais ir regioniniais parkais, gamtos, istorijos, kultūros paminklais, kitais turistiniais regionais. 1-o prioriteto dviračių infrastruktūra turi užtikrinti eismo saugumą, važiavimo patogumą, trasų tiesumą, turistinės infrastruktūros kokybę. Pakruojo parke numatyti 2-o prioriteto dviračių takai, kurie tarnautų miestiečių sveikatingumo ir rekreacijos reikmėms. Šių takų naudotojų grupė – tai pavieniai sveiko gyvenimo būdo sekėjai, jų grupės, šeimos.

312. Kasdieninėms reikmėms reikalingi dviračių takai, kurie užtikrina susisiekimą tarp gyvenamosios vietos ir darbo, mokymosi, apsipirkimo ir kitų buities bei laisvalaikio objektų. Šią dviračių naudotojų grupę sudaro: moksleiviai, studentai, darbingo ir vyresnio amžiaus žmonės. Pakruojo mieste, tankiausiai apgyvendintos gyvenamosios teritorijos yra išsidėsčiusios daugiabučių gyvenamųjų namų kvartaluose. Tuo tarpu darbo vietų daugiausia Pakruojo miesto centre (sveikatos, švietimo, savivaldybės ir kitose viešosiose įstaigose bei paslaugų ir komercijos įmonėse) ir pramonės teritorijose. Kasdieninėms reikmėms tenkinti planuojami 2-o prioriteto dviračių takai, kurie jungia tankiausiai apgyvendintas teritorijas su miesto dalimis, kuriose išsidėsčiusios pagrindinės švietimo, socialinės ir kultūrinės, administracinės įstaigos ir yra didžioji dalis darbo vietų.

313. Tiek kasdieninėms tiek turistinėms ir rekreacijos reikmėms numatomi dviračių takai, sudaro vientisą tinklą, kuris gali būti naudojamas įvairioms paskirtims.

42 pav. Dviračių takų prioritetinės plėtros schema
(Šaltinis – sudaryta Rengėjo)

314. Ekologiškumo ir saugumo atžvilgiu svarbu dviračių trasas kuo labiau atskirti nuo automobilių srautų. Tai padaryti dažnai yra labai brangu, todėl planuojant dviračių trasas siūloma atlikti jų diferencijavimą pagal reikšmę ir technines kategorijas, t. y. dideliems dviračių srautams planuoti atskirus, aukštų techninių kategorijų dviračių takus, mažiems srautams pritaikyti šaligatvius, kelkraščius, važiuojamąsias kelio dalis. Bet kuriuo atveju siūloma siekti planuojamų dviračių takų tinklo funkcionalumo ir vientisumo, pavyzdžiui, reikalinga atskiras takų atkarpos sujungti į vientisą tinklą, išspręsti probleminius mazgus prie susikirtimų su automobilių ir pėsčiųjų srautais. Detalūs dviračių ir pėsčiųjų infrastruktūros planavimo ir projektavimo reikalavimai nurodyti Dviračių ir pėsčiųjų eismo infrastruktūros planavimo ir projektavimo taisyklėse, patvirtintose 2024 m. lapkričio 6 d., Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymu Nr. 3-415.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS

MULTIMODALUS JUDUMAS

315. Siekiant sumažinti transporto intensyvumą miesto gatvėse – ypač senamiesčiuose ar kitose jautriose zonose – ir efektyviau išnaudoti viešąsias erdves, vietoj didelio automobilių stovėjimo plotų skaičiaus diegiamos kombinuotos kelionės bei transporto priemonių dalijimosi sistemos „multimodaliniai mazgai“. Tokie sprendimai ne tik padeda pagerinti visos susisiekimo sistemos veikimą, bet ir mažina neigiamą poveikį aplinkai.

316. Pakruojyje nėra suformuotų multimodalinių mazgų. Keleivių multimodalinis mazgas – tai vieta, kur susikerta arba sujungiami keli skirtingi viešojo ar privataus transporto būdai, sudarant sąlygas keleiviams patogiai persėsti iš vienos transporto rūšies į kitą. Kelionės įvairiarūšiu transportu aktualiausios išoriniams planuojamos teritorijos gyventojų susisiekimo ryšiams, todėl multimodaliniai taškai paprastai planuojami strateginėse miesto vietose, kur susikerta dideli transporto srautai, ir kur patogų persėsti iš vienos transporto rūšies į kitą.

317. Bendrojo plano sprendimais siūloma Pakruojio autobusų stotyje vystyti pagrindinį multimodalinį mazgą. Nuo miesto centro ir Pakruojio dvaro iki autobusų stoties siūloma įrengti kokybiškus, reikalavimus atitinkančius dviračių ir pėsčiųjų takus, prie stoties numatyti specialiai pažymėtas taksi vietas, automobilių stovėjimo aikštelę *Park & Ride*. Autobusų stotyje taip pat turėtų būti įrengiamos poilsio ir laukimo vietos (šešėlyje) keliautojams, galėtų atsirasti dviračių remonto stotelė. Orientacinė informacija apie transporto priemonių keitimo galimybes turi būti pateiktos aiškiai, naudojant lengvai suprantamus kryptinius ženklus, žemėlapius ir schemas, autobusų išvykimo/atvykimo grafikus, kitus įrankius. Kadangi Bendrojo plano sprendiniai orientuoti į turizmo plėtrą Pakruojio mieste, multimodalinio mazgo teritorijoje pateikiama informacija turi būti pateikta tiek lietuvių, tiek bent viena užsienio kalba (anglų). Tokio mazgo įrengimas galėtų ženkliai prisidėti prie turizmo sektoriaus vystymo.

318. Alternatyvus multimodalinis mazgas numatomas ties Vytauto Didžiojo ir Statybininkų gatvių sankirta esančioje teritorijoje. Čia sudaroma galimybė perkelti miesto autobusų stotį. Ši, alternatyvi pagrindinio multimodalinio mazgo vieta, būtų patogiai pasiekama išoriniais ryšiais, o taip pat pritaikius aukštos kokybės architektūros sprendinius galėtų tapti reprezentacine miesto vieta, iš kurios patogiais funkciniais ryšiais atvykę galėtų pasiekti skirtingas miesto paslaugas ir funkcijas. Pro čia pravažiuoja ir visi turistai važiuojantys į Pakruojio dvarą, šį tašką miestą kerta visos pagrindinės turistinės trasos, taip pat šioje vietoje būtų patogų išsilaipinti turistams atvažiuojantiems autobusais iš aplinkinių miestų. Čia galėtų būti įkurtas multimodalinis taškas, kur galima būtų saugiau keisti keliavimo būdą ir transporto priemonę ir, pavyzdžiui, išsinuomavus dviratį, jau esamu dviračiu taku būtų galima pasiekti Pakruojio parką, taip pat galėtų veikti turizmo informacijos centras, suvenyrų parduotuvė.

319. Pakruojo mieste siūloma įgyvendinti kombinuotų kelionių ir transporto priemonių dalijimosi sistemą „Park & Ride“ (palik automobilį ir važiuok dviračiu).

320. Multimodalinių taškų skaičiaus plėtra ateityje turėtų būti vystoma pagal poreikį.

XIII SKYRIUS

INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

PIRMASIS SKIRSNIS

BENDROSIOS INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMO NUOSTATOS

321. Konkretizuoti inžinerinės infrastruktūros vystymo sprendiniai pateikiami Inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo brėžinyje.

322. Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalies konkretizuoti sprendiniai parengti remiantis esamos inžinerinės būklės analize, patvirtintos koncepcijos sprendiniais, galiojančiais ir rengiamais teritorijų planavimo dokumentais, kurių aktualiausi:

- 1) Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos dalių šilumos ūkio specialiojo plano keitimas (rengiamas, S-VT-65-24-323);
- 2) Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimas (T00088972);
- 3) Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas (rengiamas, K-RJ-65-22-603).

323. Į Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendinius integruoti galiojantys infrastruktūros specialiųjų planų sprendiniai.

324. Bendrai vystant inžinerinę infrastuktūrą Pakruojo mieste, prioritetas turi būti teikiamas identifikuotų problemų ir probleminių situacijų sprendimui, racionaliam teritorijų įsisavinimui, aplinkos kokybės gerinimui, prioritetinės savivaldybės infrastruktūros įrengimui. Pakruojo mieste inžinerinė infrastruktūra yra gerai išvystyta, elektros tinklas tankus, vandentiekio tiekimo sistema – pilnai išvystyta, taip pat išvystyta ir nuotekų surinkimo ir šalinimo sistema, miestas dujofikuotas, o atliekos surenkamos sistemingai, yra galimybė rūšiuoti atliekas. Lietaus nuotekų sistema – plėtotina.

ANTRASIS SKIRSNIS

INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMAS

Vandens tiekimas

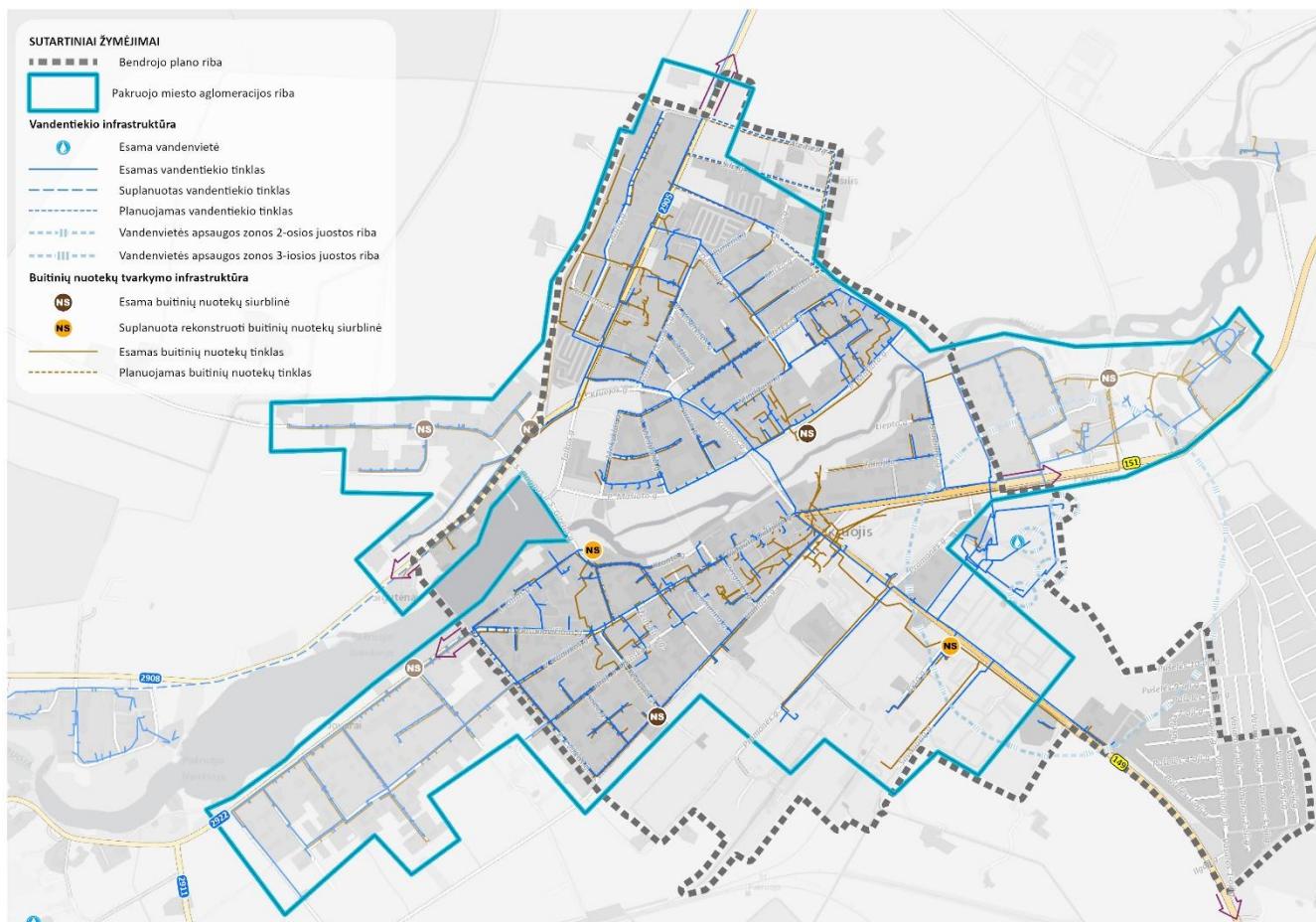
325. Vandens tiekimo vystymo sprendiniai Pakruojo mieste numatyti vadovaujantis „Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimu“ (T00088972), kuriame nurodyti ir vandens tiekimo infrastruktūros vystymo prioritetai.

326. Pakruojo mieste centralizuotą vandens tiekimą vykdo UAB „Pakruojo vandentiekis“. Geriamas vanduo gyventojams ir įstaigoms tiekiamas iš Pakruojo vandenvietės, kuri yra rytinėje miesto dalyje Pramonės g. 1, Pakruojis. Vandenvietėje yra 6 gręžiniai (4 eksploatuojami, 2 užkonservuoti). Vandenvietės projektinis pajėgumas 2304 m³/p. Išgaunama 445 m³/p vandens.

327. Vandenvietei nustatyta 2 ir 3 apsaugos juostos.

328. Visa Pakruojo miesto teritorija, išskyrus šiaurinės teritorijos dalį, sodus, dalį pramonės teritorijos patenka į centralizuotų tinklų zoną ir sudaro Pakruojo miesto aglomeraciją.

329. Visa Pakruojo miesto teritorija patenka į viešojo vandens tiekėjo aptarnaujamą teritoriją.

43 pav. Pakruojo miesto vandens tiekimo ir buitinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros schema

Buitinės nuotekos

330. Buitinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros sprendiniai Pakruojo mieste suplanuoti vadovaujantis „Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimu“ (T00088972), kuriame nurodyti ir nuotekų infrastruktūros vystymo prioritetai.

331. Pakruojo miesto centralizuotą nuotekų surinkimą ir tvarkymą vykdo UAB „Pakruojo vandentiekis“. Miesto buitinės nuotekos tvarkomos nuotekų valykloje, kuri yra į šiaurę nuo Pakruojo miesto, Mažeikonių kaime. Čia įrengti atviri biologinio valymo įrenginiai. Valyklos pajėgumas 2700 m³/p. Sanitarinė apsaugos zona 200 m. Kasdien vidutiniškai čia apvaloma apie 803 m³ nuotekų. Valymo įrenginių techninis stovis vertinamas kaip geras.

332. Visa Pakruojo miesto teritorija, išskyrus šiaurinės teritorijos dalį, sodus, dalį pramonės teritorijos patenka į centralizuotų tinklų zoną ir sudaro Pakruojo miesto aglomeraciją.

333. Visa Pakruojo miesto teritorija patenka į viešojo vandens tiekėjo aptarnaujamą teritoriją.

Paviršinės (lietaus) nuotekos

334. Pakruojo mieste įrengti lietaus nuotekų surinkimo tinklai, iš kurių lietaus vanduo nukreipiamas į Kruojos upę, Salvio upę, melioracijos griovius. Lietaus valymo įrenginiai įrengti tik Statybininkų g., AB Meresta teritorijoje bei Rožių gatvėje. L. Giros g. yra 1 naftos gaudyklė.

335. Pakruojo miestas turi atskirą lietaus nuotekų surinkimo sistemą, už kurią atsakingas UAB „Pakruojo vandentiekis“. Buitinių nuotekų šalinimo sistema atskirta nuo paviršinių nuotekų šalinimo sistemos.

336. Numatoma vystyti paviršinių (lietaus) nuotekų surinkimo infrastruktūrą ir siekti, kad į paviršinius vandenis būtų išleidžiamos tik norminius reikalavimus atitinkančios nuotekos ir nebūtų bloginama vandens telkinių kokybė ir aplinka. Siekiant sumažinti paviršinių nuotekų susidarymą ir (ar) surinkimą, turi būti įrengiama kiek įmanoma mažiau nelaidžių paviršių (išskyrus galimai teršiamas teritorijas), įrengiami švarių paviršinių nuotekų sugerdinimo į gruntą įrenginiai, filtravimo juostos, sugėrimo takai, sulaikymo ir (ar) išlaikymo tvenkiniai. Turi būti įvertinamos ir galimybės panaudoti paviršines nuotekas gamyboje, žaliųjų plotų laistymui arba gaisrų gesinimo reikmėms, plėtojant nuotekų surinkimo, akumuliacinio ir antrinio panaudojimo sistemas.

337. Taip pat, būtina sistemingai atnaujinti susidėvėjusius lietaus nuotekų tinklus ir vykdyti tolimesnę jų plėtrą užtikrinant, kad išleidžiamas į aplinką vanduo neviršytų nustatytų užterštumo normų. Tuo tikslu, būtina vykdyti esamų tinklų inventorizaciją, vertinant jų būklę ir poreikį rekonstrukcijai.

338. Vykdamas naujų urbanizuotų teritorijų plėtrą, būtina užtikrinti tinkamą lietaus nuotekų surinkimą ir išvalymą prieš išleidžiant jas į paviršinius vandens telkinius. Tokiose teritorijose paviršinių nuotekų surinkimo sistema turėtų būti planuojama ties esamomis ir planuojamomis gatvėmis.

Šilumos tiekimas

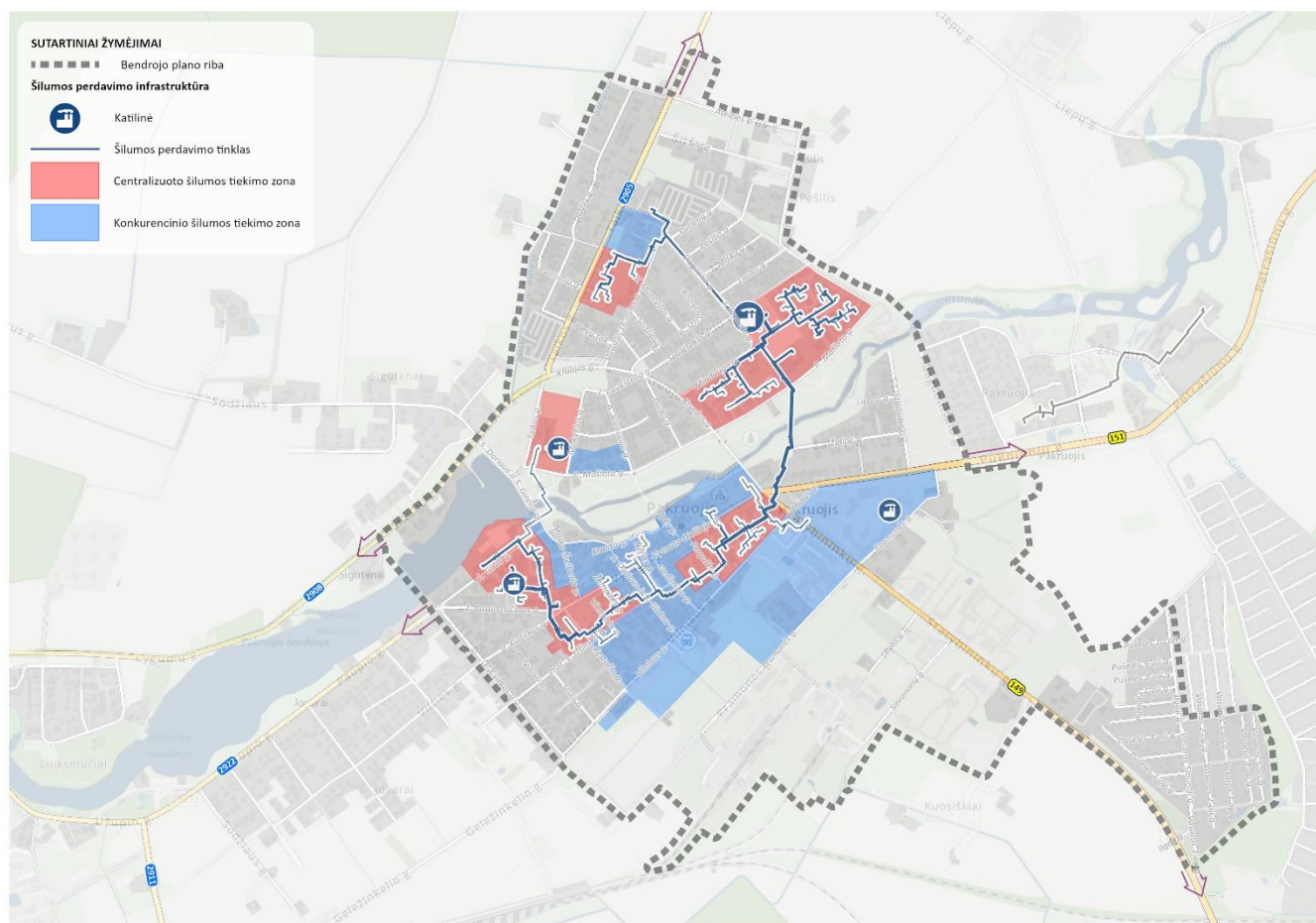
339. Šilumos ūkis Pakruojo mieste vystomas vadovaujantis Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos dalių šilumos ūkio specialiojo plano sprendiniais bei Pakruojo rajono šilumos ūkio plėtros investicijų planu.

340. Vadovaujantis Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos dalių šilumos ūkio specialiojo plano sprendiniais, Pakruojo miesto teritorija pagal teritorinę bei prioritetinę šilumos tiekimo būdą skirstoma į tris zonas:

340.1. **Centralizuoto šilumos tiekimo (CŠT) zona**, kurioje šilumos vartotojų aprūpinimas šiluma numatomas iš CŠT sistemos;

340.2. **Konkurencinė (mišri) šilumos tiekimo zona**, kurioje šilumos vartotojų aprūpinimas šiluma numatomas iš CŠT sistemos arba iš individualių šilumos gamybos įrenginių ar vietinių katilinių, kūrenamų gamtinių dujų;

340.3. **Necentralizuoto aprūpinimo šiluma tiekimo zona**, kurioje šilumos vartotojų aprūpinimas šiluma nėra reglamentuotas. Rekomenduojamas prioritetinis kuras šilumos gamybai - gamtinės dujos arba atsinaujinantys energijos šaltiniai.

44 pav. Pakruojos miesto vandens tiekimo ir buitinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros schema

341. Šilumos tiekimo infrastruktūros srityje siūloma siekti efektyvesnio šilumos vartojimo renovuojant susidėvėjusius šilumos tiekimo tinklus, didinant šilumos gamybos efektyvumą, viešosios paskirties pastatų energinį efektyvumą, vykdant daugiabučių namų atnaujinimą (modernizaciją). Vystant šilumos ūkio plėtrą prioritetas teikiamas centralizuotiems šilumos tinklams ir atsinaujinančius arba vietinius išteklius naudojančioms šilumos gamybos šaltiniams.

Elektros energija

342. Pakruojos miesto rytinėje dalyje yra transformatorių pastotė, į kurią atvesta 110 kV elektros oro linija. Miestui aptarnauti išvystytas 10 kV, 0,4 kV elektros oro linijų tinklas, dalis šių įtampų elektros tinklų sukabeliuoti.

343. Elektros energijos tiekimo sektoriuje Pakruojos mieste tikslinga būtų didinti elektros energijos tiekimo patikimumą, tam reikalinga didinti elektros energijos paskirstymo efektyvumą, mažinti energijos nuostolius skirstomuosiuose tinkluose, pagal poreikį rekonstruoti esamas transformatorines, kabeliuoti orines linijas, didinti elektromobilių įkrovimo punktų skaičių. Taip pat skatinama elektros energijos gavyba iš vietinių atsinaujinančių elektros energijos šaltinių. Viešojo sektoriaus pastatuose siūloma diegti kombinuotą atsinaujinančių energijos šaltinių ir centralizuoto energijos tiekimo sistemą. Siūloma tęsti apšvietimo tinklų atnaujinimą ir plėtrą, diegti energijos taupymo priemones. Naujai užstatomose teritorijose siūloma numatyti požeminių inžinerinių tinklų plėtrai skirtas teritorijas prie gatvių ir kelių. Tokios teritorijos turi būti detalizuotos žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose ir (arba) projektavimo metu.

Gamtinių dujų tiekimas

344. Gamtinių dujų skirstomojo dujotiekio tolimesnis vystymas sietinas su naujų vartotojų prisijungimu ir esamų tinklų priežiūra, tačiau siekiant nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose numatyto iškastinio kuro naudojimo mažinimo, prioritetą teikiamas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui ir su tuo susijusios infrastruktūros plėtrai. Remiantis „Europos parlamento ir tarybos direktyva dėl pastatų energinio naudingumo“ didžioji dalis pastatų ne vėliau kaip iki 2050 m. turėtų tapti neutralūs anglies dioksido išmetimui ir beveik nevartoti energijos. Todėl, plėtojant gamtinių dujų infrastruktūrą prioritetą siūloma teikti gamtinių dujų vartojimui pramonės įmonių technologinėms reikmėms.

Ryšių infrastruktūra

345. Elektroninių ryšių infrastruktūra Pakruojo mieste vystytina pagal poreikį.

Atliekų tvarkymas

346. Atliekų tvarkymo srityje siūloma toliau vykdyti rūšiuojamų atliekų aikštelių / konteinerių plėtrą, užtikrinti individualių gyvenamų teritorijų aprūpinimą atliekų rūšiavimo priemonėmis, šviesti visuomenę apie atliekų prevencijos, rūšiavimo, perdirbimo ar paruošimo pakartotiniam naudojimui svarbą ir tuo mažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekį. Vykdamas naujų teritorijų plėtrą svarbu užtikrinti šių teritorijų integravimą į esamą atliekų surinkimo sistemą. Teritorijose, kurios numatomos planuoti žemesnio lygmens dokumentais siūloma planavimo metu numatyti naujas, tvarkingas, vizualinės taršos nekuriančias atliekų surinkimo aikštelių vietas.

Atsinaujinantys energijos ištekliai

347. Pakruojo rajono atsinaujinančių energijos išteklių (toliau - AEI) panaudojimo energijos gamybai plėtra planuojama pagal Pakruojo rajono savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planą bei Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos dalių šilumos ūkio specialųjį planą. Remiantis Pakruojo rajono savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros (iki 2030 m.) veiksmų planu siekiama, jog iki 2030 metų visoje savivaldybės teritorijoje 45 proc. visos energijos suvartojimo sudarytų energija gauta iš atsinaujinančių energijos išteklių. Iš atsinaujinančių energijos išteklių taip pat turėtų būti pagaminta ne mažiau kaip 90 proc. šilumos energijos, o namų ūkiuose atsinaujinančių energijos išteklių dalis šildymui sunaudojamų energijos išteklių balanse turėtų sudaryti ne mažiau kaip 80 proc.

Vėjo elektrinės

348. Remiantis rengiamo Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo konkretizuotais sprendiniais (TPD Nr. K-RJ-65-22-603), vėjo elektrinių parkų arba pavienių vėjo elektrinių statyba Pakruojo miesto administracinėse ribose, urbanizuotose arba urbanizuojamose teritorijose nėra galima.

Saulės elektrinės

349. BP keitimo sprendiniais nedidelės galios (iki 100kW) ant žemės statomos saulės šviesos elektrinės gali būti statomos visose teritorijose. Specializuotų saulės elektrinių parkų Pakruojo miesto teritorijoje nenumatoma.

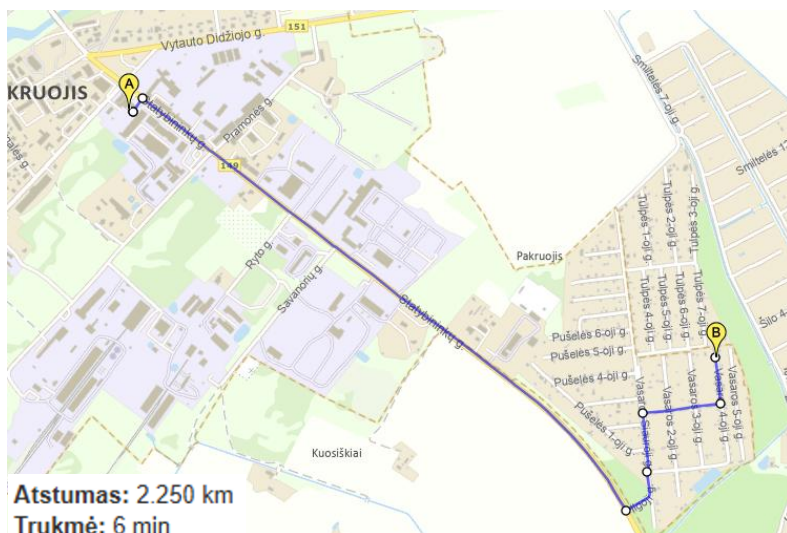
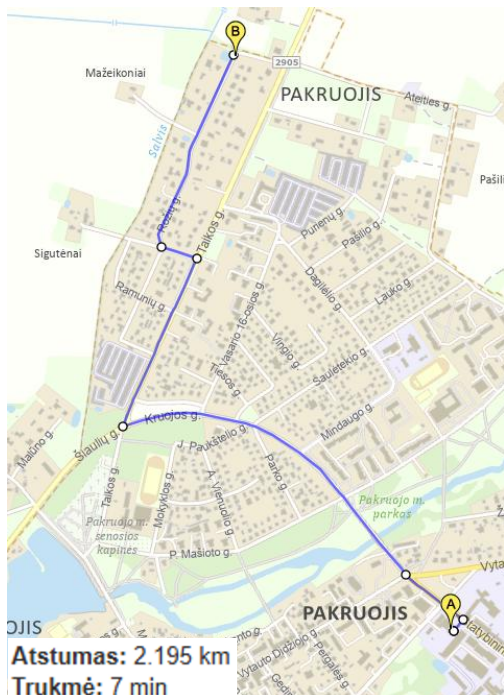
350. Saulės šviesos energijos elektrinės gali būti statomos visose teritorijose ant pastatų stogų. Statomos ant žemės neribotos galios elektrinės – tik pramonės ir sandėliavimo (PER) teritorijose. Fasaduose įrengtos neribotos galios saulės šviesos elektrinės galimos visose teritorijose, išskyrus pagrindinio miesto centro teritoriją (GC) dėl galimos vizualinės taršos.

351. Planuojant atsinaujinančius energijos išteklius vadovautis galiojančiais BP teritorijų naudojimo tipų reglamentais ir galiojančių teisės aktų nuostatomis. Planuojant saulės šviesos elektrines, svarbu vadovautis „Aplinkosauginiais reikalavimais planuojant, statant ir eksploatuojant saulės šviesos energijos elektrines“ (patvirtinti 2022 m. lapkričio 14 d., aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-358).

Priešgaisrinė sauga

352. Gaisrinė Pakruojo mieste yra adresu Statybininkų g. 4A, Pakruojis.

353. Remiantis Gaisrinės saugos normomis teritorijų planavimo dokumentams rengti reikalavimais, atstumas vykstant artimiausiu keliu į tolimiausio įvykio vietą miesto gyvenamosiose vietovėse turi būti ne didesnis kaip 5 km. Pakruojo mieste, tolimiausi miesto teritorijos ribų pakraščiai gaisrininkams pasiekiami apytiksliai iki 2.25 km atstumu. Tokiam atstumui įveikti užtenka 6-7 min. Vadovaujantis teritorijų naudojimo tipams taikomu reglamentavimu sudaromos sąlygos beveik visoje savivaldybės teritorijoje (išskyrus saugomas teritorijas) pagal poreikį numatyti teritorijas, skiriamas priešgaisrinėms gelbėjimo pajėgoms (gaisrinėms komandoms) arba susisiekti komunikacijoms išdėstyti taip, kad tenkintų atstumus vykstant artimiausiu keliu į tolimiausio įvykio vietą.

45 pav. Atstumai nuo Priešgaisrinės tarnybos pastato iki miesto pakraščių bei numatoma kelionių trukmė (šaltinis – geoportal.lt; Pakruojo rajono savivaldybės žemėlapis)

354. Bendrojo plano keitimo sprendiniais, rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus ir /ar techninius projektus) reikalinga pritaikyti vandentiekio sistemas gaisrų gesinimui, užtikrinant galimybę gaisriniais automobiliais privažiuoti prie atskirų pastatų. Prie vandens talpyklų ir vandens šaltinių ties vandens paėmimo vietomis gatvių akligatviuose turi būti įrengiamos 12x12 automobilių apsisukimo aikštelės (kai nėra projektuojamos ir įrengiamos automobilių apsisukimo

aikštelės). Detalizuojant bendrojo plano sprendinius, būtina vadovautis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. D1-995/1-312 „Dėl gaisrinės saugos normų teritorijų planavimo dokumentams rengti patvirtinimo“ bei Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2024 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr. 1-547/2024 (1.4) „Dėl Lauko gaisrinio vandentiekio tinklų ir statinių projektavimo ir įrengimo taisyklių patvirtinimo“.

355. Pakruojo mieste reikalinga užtikrinti privažiavimą prie vandens telkinių, gaisrinių rezervuarų, talpyklų ir hidrantų. Bendrojo plano sprendiniais numatytos planuojamos gatvių atkarpos suteiks galimybę privažiuoti iki šiai dienai nepasiekiamų gaisriniais automobiliais teritorijų. Siūloma atlikti reguliarių vandentiekio tinklų ir gaisrinių hidrantų būklės monitoringą, pagal poreikį – atnaujinimą.

TEKSTINIŲ REGLAMENTŲ DALIS

XIV SKYRIUS

BENDRIEJI TEKSTINIAI REGLAMENTAI

356. Tekstiniai reglamentai yra neatsiejama bendrojo plano dalis ir papildo grafinius sprendinius. Pakruojo miesto teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniuose nustatomi šie bendrieji tekstiniai reglamentai, taikomi visoje miesto teritorijoje:

356.1. Bendrojo plano sprendiniai parengti mastelyje M1:5000 ir į tikslesnį mastelį netransformuojami.

356.2. Bendrojo plano keitimo sprendiniai nepanaikina galiojančių vietovės lygmens specialiųjų ir detaliųjų planų, o integruoja jų sprendinius. Nauji reglamentai galioja teritorijoms, kurioms neparengti vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentai (detalieji planai). Bendrojo plano keitimas nepanaikina žemės nuosavybės dokumentuose nurodytų žemės naudojimo būdų ir pobūdžių (rengiant naujus teritorijų planavimo dokumentus, turi būti nustatoma veikla pagal bendrojo plano keitimo reglamentus).

356.3. Nustatytieji maksimalūs **užstatymo** aukščio, užstatymo tankio ir užstatymo intensyvumo reglamentai nurodyti sklypui, o ne apibendrintai teritorijai. Šie reglamentai skirti naujiems sklypams arba naujos statybos objektams esamuose sklypuose. Jeigu Nekilnojamojo turto registre įregistruoto pastato aukščio, užstatymo tankio ir intensyvumo rodikliai yra didesni už bendrojo plano keitimo sprendiniuose nustatytus maksimalius leistinus, laikoma, kad jie yra esami.

356.4. Gamybinių ir technologinių statinių technologiškai būtinų elementų (antenų, vandens bokštų ir pan.), religinių objektų aukštis neribojami.

356.5. Bet kokia esama ar planuojama ūkinė veikla privalo atitikti **higienos normų** reikalavimus ir neturi daryti neigiamo poveikio greta esančiai ir planuojamai gyvenamajai aplinkai ir žmonių sveikatai.

356.6. **Vienbučių ir dvibučių** gyvenamųjų pastatų užstatymo tankio ir intensyvumo rodikliai nustatomi pagal Statybos techninį reglamentą STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“ 9 priedą.

356.7. **Sodininkų bendrijų** teritorijoje veiklą, atsakomybes, statinių statybą reglamentuoja Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų įstatymas (Nr. IX-1934), priimtas 2003 m. gruodžio 18 d. Sodininkų bendrijų teritorijų konversija į gyvenamas teritorijas galima parengus teritorijos ar jos dalies infrastruktūros specialiuosius planus, taip pat detaliuosius planus. Perplanuojant šias teritorijas siekti kompleksinio planavimo, išvystyti susisiekimo, inžinerinę infrastruktūrą, sukurti būtiną socialinę ir aptarnavimo infrastruktūrą.

356.8. Įgyvendinant bendrojo plano keitimo sprendinius, vadovautis **Potvynių grėsmės ir rizikos** žemėlapiams bei taikyti potvynių rizikos valdymo planuose numatytas priemones. Vykdamas naujas statybas potencialiai užliejamose teritorijose, statytojas prisiima sau visą atsakomybę dėl stichijos padarinių, nuostoliai nekompensuojami. Potvynių grėsmės teritorijose taikyti LR Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatas.

356.9. **Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose** ir pakrančių apsaugos juostose vykdant veiklą taikyti Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatas.

356.10. Teritorijos, patenkančios į **gamtinio karkaso teritorijas**, vystomos pagal Gamtinio karkaso nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. vasario 14 d. įsakymo Nr. D1-96 "Dėl Gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo", ir kitus galiojančius teisės aktus. Šio bendrojo plano keitime numatyti užstatymo rodikliai gamtinio karkaso teritorijose įgyvendinami tiek, kiek neprieštarauja Gamtinio karkaso nuostatomis.

356.11. **Kultūros paveldo objektų** ir vietovių teritorijose bei jų apsaugos zonose taikomi paveldosaugos ir tvarkymo reikalavimai, nustatyti kultūros paveldo objektų apsaugos reglamentais, šių objektų apsaugos specialiaisiais planais ir kitais kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.

356.11.1. Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registras nuolat tikslinamas ir papildomas naujais kultūros paveldo objektais ir bendrajame plane pateikti nekilnojamųjų kultūros vertybių objektai nėra baigtiniai, todėl rengiant pagal bendrojo plano keitimo nuostatas kitus teritorijų planavimo dokumentus ar schemas, būtina vadovautis naujausia Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registro informacija.

356.11.2. Jeigu bendrojo plano reglamentai prieštarauja kultūros vertybių registre nurodytoms ir/ar nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybų aktais nustatytoms objektų vertingosioms savybėms arba kultūros paveldo objektų individualiais arba tipiniais apsaugos reglamentais arba planuojamoje teritorijoje esančių kultūros paveldo vietovių nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiaisiais teritorijų planavimo dokumentais – tvarkymo planais nustatytiems paveldosaugos reikalavimams, pirmenybė teikiama reikalavimams nustatytiems, tvarkymo planais, aktais arba apsaugos reglamentais.

356.12. **Miškų ūkio** paskirties žemėje taikomi LR Miškų įstatymo reikalavimai. Miškų grupės nustatomos miškų priskyrimo miškų grupėms planu, miškai turi būti tvarkomi, naudojami ir atkuriami pagal miškotvarkos projektą. Miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis galimas tik LR Miškų įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatytais išimtiniais atvejais.

356.13. Miesto urbanistinė struktūra turi būti orientuota į **kompaktiško miesto** vystymo modelį, vystant teritorijas prioritetas teikiamas teritorijų konversijai ir esamų kvartalų užbaigimui. Renovuojamos ir/ar naujai statomos teritorijos turi būti užbaigiamos ir pradedamos eksploatuoti tik visiškai įrengus susisiekimo ir inžinerinę infrastruktūrą, pastačius reikiamus socialinius, kitus aptarnavimo objektus bei iki galo įrengus viešąsias erdves, sutvarkius želdynus ir aplinką.

356.14. Rengiant statinio projektus ar teritorijų planavimo dokumentus privaloma taikyti **Priklausomųjų želdynų normas**, kaip tai nurodyta Atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normomis ir Priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. D1-694;

356.15. Vykdant veiklą teritorijose (valstybinės ir vietinės reikšmės kelių, geležinkelių, elektros, dujotiekio, kitų inžinerinių tinklų, objektų apsaugos zonose ir kt.), kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, vadovautis Lietuvos Respublikos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatomis.

356.16. Visi objektai (planuojami keliai, dviračių, pėsčiųjų takai, inžineriniai tinklai, želdynai ir t.t.) bei jų komunikacijos turi būti planuojami tik už **valstybinės reikšmės kelių** (gyvenamosiose teritorijose sutampančių su gatvėmis, juostų ribų (esant poreikiui šalia valstybinės reikšmės kelių numatant inžinerinių komunikacijų koridorius). Valstybinės reikšmės kelių apsaugos zonose neplanuoti ir neįrengti vizualiosios reklamos.

356.17. Prieš projektuojant didžiuosius prekybos centrus (kurių bendras plotas 1000 m² ir daugiau), turi būti atlikta būsimų transporto srautų, triukšmo analizė, įvertintas prekybos centro poreikis ir poveikis gyvenamajai aplinkai.

XV SKYRIUS

REGLAMENTŲ LENTELĖ

6 lentelė. Reglamentų lentelė

Funkcinė zona	Funkcinės zonos indeksas	Teritorijos naudojimo tipas	Naudojimo tipo spalvinis žymėjimas ir indeksas	Pagrindinė žemės naudojimo paskirtis	Žemės naudojimo būdai ⁽³⁾	Didžiausias leidžiamas užstatymo intensyvumas (UI) ^{(6), (8)}		Didžiausias leidžiamas užstatymo tankis (UT) ^{(2), (6)}		Užstatymo aukštis išreikštas pastatų aukštų skaičiumi metrais ^{(1), (4)}		Užstatymo tipas	Didžiausias galimas vieno mažmeninės prekybos objekto bendras plotas m ²⁽⁴⁾	Teritorijų požymiai / teritorijų vystymo režimai / pastabos
						Gyvenamosios teritorijos	Negyvenamosios teritorijos	Gyvenamosios teritorijos	Negyvenamosios teritorijos	Gyvenamosios teritorijos	Negyvenamosios teritorijos			
URBANIZUOTOS IR URBANIZUOJAMOS TERITORIJOS														
UŽSTATOMOS TERITORIJOS														
Pagrindinio centro zona	U_GC_P_F	Mišri centro teritorija	GC_1	KT	V, K, B, I2, G1, G2, E, C2	1,4	1,4	80	80	1-2/10	1-4/17	ap, lp, per	200	Miesto įvaizdį formuojantys pavieniai pastatai Saugojimas, modernizavimas, be esminių pokyčių, rezervavimas
			GC_2	KT	G1, K, V, R, B, I2, E, C2	1,4	1,4	80	80	1-2/8	1-2/8	per	200	Perimetrinio užstatymo sodybinio tipo miesto ir gatvių charakterį formuojantys pastatai miesto centre Saugojimas, be esminių pokyčių, rezervavimas, modernizavimas.
			GC_3	KT	G1, G2, K, V, R, B, I2, E, C2	1,4	1,4	60	80	1-5/17	1-3/12	lp	1500	Daugiabučiai ir pastatai miesto centre Modernizavimas (humanizavimas), nauja plėtra, saugojimas, rezervavimas
Miesto dalių centrų zonos	U_GC_R_F		GC_4	KT	G1, G2, K, V, R, B, I2, E	1,4	1,4	60	80	1-5/17	1-3/12	lp, su	1500	Naujas centras šiaurinėje miesto dalyje, konversija Nauja plėtra, konversija

Funkcinė zona	Funkcinės zonos indeksas	Teritorijos naudojimo tipas	Naudojimo tipo spalvinis žymėjimas ir indeksas	Pagrindinė žemės naudojimo paskirtis	Žemės naudojimo būdai ⁽³⁾	Didžiausias leidžiamas užstatymo intensyvumas (UI) ^{(6), (8)}		Didžiausias leidžiamas užstatymo tankis (UT) ^{(2), (6)}		Užstatymo aukštis išreikštas pastatų aukštų skaičiumi / metrais ^{(1), (4)}		Užstatymo tipas	Didžiausias galimas vieno mažmeninės prekybos objekto bendras plotas m ²⁽⁴⁾	Teritorijų požymiai / teritorijų vystymo režimai / pastabos
						Gyvenamosios teritorijos	Negyvenamosios teritorijos	Gyvenamosios teritorijos	Negyvenamosios teritorijos	Gyvenamosios teritorijos	Negyvenamosios teritorijos			
Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamoji zona	U_GG_V_F	Mišri gyvenamoji teritorija	GM_1	KT	G1, G2, K, V, R, B, I2, E	1,2	1,2	60	60	1-5/17	1-3/12	Lp, su	500	Įsiterpę centre daugiabučiai Modernizavimas, rezervavimas
			GM_2	KT	G1, G2, K, V, R, B, I2, E	1,2	1,2	60	60	1-3/10	1-3/12	per	200	Mišrios teritorijos, galimi 1-3 a. daugiabučiai Modernizavimas, rezervavimas
			GM_3	KT	G1, G2, K, V, R, B, I2, E	1,2	1,4	60	60	1-5/17	1-3/12	lp	500	Naujas centras šiaurėje Nauja plėtra, modernizavimas, konversija, rezervavimas
			GM_4	KT	G1, K, V, R, B, I2, E, C2	1,0	1,2	60	60	1-2/8	1-2/8	per	200	Pastatai, formuojantys S. Dariaus ir S. Girėno g. perimetrą ir įvaizdį Saugojimas, be esminių pokyčių, rezervavimas, modernizavimas.
		Gyvenamoji teritorija	GG_1	KT	G1, G2, K, V, R, B, I1, I2, E	1,2	1,0	40	40	1-5/17	1-3/12	lp	500	Esamų daugiabučių gyvenamųjų namų kvartalai Modernizavimas, rezervavimas
			GG_2	KT	G1, G2, K, V, R, B, I1, I2, E	1,0	1,0	40	40	1-2/8	1-2/8	lp	500	Mažesni daugiabučiai gamtinėje aplinkoje Modernizavimas, konversija, rezervavimas
Mažo užstatymo intensyvumo	U_GG_M_F	Vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų	GV_1	KT	G1, K, V, R, B, I1, I2, E	0,6	1,0	40	40	1-3/10	1-3/10	su	200	Visos vienbučių teritorijos Be esminių pokyčių, rezervavimas, modernizavimas, nauja plėtra

Funkcinė zona	Funkcinės zonos indeksas	Teritorijos naudojimo tipas	Naudojimo tipo spalvinis žymėjimas ir indeksas	Pagrindinė žemės naudojimo paskirtis	Žemės naudojimo būdai ⁽³⁾	Didžiausias leidžiamas užstatymo intensyvumas (UI) ^{(6), (8)}		Didžiausias leidžiamas užstatymo tankis (UT) ^{(2), (6)}		Užstatymo aukštis išreikštas pastatų aukštų skaičiumi / metrais ^{(1), (4)}		Užstatymo tipas	Didžiausias galimas vieno mažmeninės prekybos objekto bendras plotas m ²⁽⁴⁾	Teritorijų požymiai / teritorijų vystymo režimai / pastabos
						Gyvenamosios teritorijos	Negyvenamosios teritorijos	Gyvenamosios teritorijos	Negyvenamosios teritorijos	Gyvenamosios teritorijos	Negyvenamosios teritorijos			
gyvenamoji zona		ų pastatų teritorija	GV_2	KT	G1, K, V, R, B, I1, I2, E	0,4	0,6	40	40	1-2/8,5	1-2/8,5	su	200	Sodai Konversija, rezervavimas, nauja plėtra
Specializuotų kompleksų zona	U_SK_F	Socialinės infrastruktūros teritorija	SI_1	KT	V, B, I1, I2, E, B	-	1,6	-	60	-	1-4/17	lp	500	Mokyklos, ligoninės Be esminių pokyčių, modernizavimas, rezervavimas
			SI_2	KT	V, B, I1, I2, E, B	-	1,4	-	60	-	1-2/8	lp	-	Darželiai Be esminių pokyčių, modernizavimas, rezervavimas
		Specializuotų kompleksų teritorija	SK_1	KT	V, K, R, B, I1, I2	-	1,4	-	80	-	1-2/8	lp	500	Stadionas Modernizavimas, nauja plėtra
			SK_2		A1, A2, I1, I2	-	1,6	-	60	-	1-3/12	lp	-	Krašto apsauga Be esminių pokyčių, modernizavimas
Paslaugų zona	U_KD_F	Paslaugų teritorija	PA_1	KT	K, V, R, B, I1, I2, E	-	1,6	-	60	-	1-3/12	lp	2500	Modernizavimas, nauja plėtra, rezervavimas
			PA_2	KT	K, V, R, B, I1, I2, E	-	2	-	80	-	1-3/12	ap	1500	Autobusų stotis Modernizavimas, rezervavimas
			PA_3	KT	K, V, R, B, I1, I2, E	-	2,0	-	80	-	1-5/17	Ap, lp, per	2500	Pakruojo malūno-lentpjūvės teritorija Saugojimas, konversija, modernizavimas, rezervavimas PASTABA: teritoriją vystyti kompleksiskai. Pakruojo malūno-lentpjūvės statinių kompleksui taikyti patvirtintą individualų apsaugos reglamentą. Kiti

Funkcinė zona	Funkcinės zonos indeksas	Teritorijos naudojimo tipas	Naudojimo tipo spalvinis žymėjimas ir indeksas	Pagrindinė žemės naudojimo paskirtis	Žemės naudojimo būdai ⁽³⁾	Didžiausias leidžiamas užstatymo intensyvumas (UI) ^{(6), (8)}		Didžiausias leidžiamas užstatymo tankis (UT) ^{(2), (6)}		Užstatymo aukštis išreikštas pastatų aukštų skaičiumi / metrais ^{(1), (4)}		Užstatymo tipas	Didžiausias galimas vieno mažmeninės prekybos objekto bendras plotas m ²⁽⁴⁾	Teritorijų požymiai / teritorijų vystymo režimai / pastabos
						Gyvenamosios teritorijos	Negyvenamosios teritorijos	Gyvenamosios teritorijos	Negyvenamosios teritorijos	Gyvenamosios teritorijos	Negyvenamosios teritorijos			
														esantys pastatai ir statiniai gali būti rekonstruojami taikant nurodytus reglamentus.
Pramonės ir sandėliavimo zona	U_PS_F	Pramonės ir sandėliavimo teritorija	PER_1	KT	P, I1, I2, K, V, B, E	-	2,5	-	80	-	1-4 / 20	pi	5000	Esamos pramonės teritorijos Modernizavimas, nauja plėtra, rezervavimas
			PER_2	KT	P, I1, I2, K, V B, E	-	2,5	-	80	-	1-4 / 20	pi	5000	Pramonės teritorijų plėtra Nauja plėtra, konversija, rezervavimas PASTABA: teritoriją vystyti kompleksiskai. Teritorijoje turi būti užtikrintas padidintas želdynų kiekis
Inžinerinės infrastruktūros zona	U_II_F	Inžinerinės infrastruktūros teritorija	TI_1	KT	I1 ⁽⁷⁾ , P, I2, K, B, E	-	2,5	-	80 ⁽¹⁾	-	1-2/8 ⁽⁵⁾	pi	-	Katilinė, elektros pastotė, siurblinė, vandenvietė Modernizavimas, rezervavimas
			TI_2	KT	I1, P, I2, K, B, E	-	2,5	-	80 ⁽¹⁾	-	1-3/12	pi	-	Garažai šiaurinėje miesto dalyje Konversija, rezervavimas PASTABA: Konversija gali būti vykdoma susiformavus poreikiui. Vykdam teritorijų konversiją taikomi GC_3 ir GM_3 naudojimo tipų reglamentai, atitinkamai pagal spalvinį žymėjimą Pagrindiniame brėžinyje

Funkcinė zona	Funkcinės zonos indeksas	Teritorijos naudojimo tipas	Naudojimo tipo spalvinis žymėjimas ir indeksas	Pagrindinė žemės naudojimo paskirtis	Žemės naudojimo būdai ⁽³⁾	Didžiausias leidžiamas užstatymo intensyvumas (UI) ^{(6), (8)}		Didžiausias leidžiamas užstatymo tankis (UT) ^{(2), (6)}		Užstatymo aukštis išreikštas pastatų aukštų skaičiumi / metrais ^{(1), (4)}		Užstatymo tipas	Didžiausias galimas vieno mažmeninės prekybos objekto bendras plotas m ²⁽⁴⁾	Teritorijų požymiai / teritorijų vystymo režimai / pastabos
						Gyvenamosios teritorijos	Negyvenamosios teritorijos	Gyvenamosios teritorijos	Negyvenamosios teritorijos	Gyvenamosios teritorijos	Negyvenamosios teritorijos			
NEUŽSTATOMOS TERITORIJOS														
Inžinerinės infrastruktūros koridorių zona	U_IK_F	Inžinerinės infrastruktūros koridoriai	TK	KT	I2, B	-	-	-	-	-	-	-	-	Gatvės ir keliai Rezervavimas, be esminių pokyčių, modernizavimas
Bendrojo naudojimo erdvių, atskirųjų želdynų zona	U_BZ_F	Bendrojo naudojimo erdvių, želdynų teritorija	BZ_1	KT	B, R, E, V, I2	-	-	-	-	-	-	-	-	Intensyviai naudojami želdynai Rezervavimas, be esminių pokyčių, būklės gerinimas, saugojimas
			BZ_2	KT	B, E, I2	-	-	-	-	-	-	-	-	Ekstensyviai naudojami želdynai Rezervavimas, be esminių pokyčių, būklės gerinimas, saugojimas
			BZ_3	KT	B, E, C2, I2	-	-	-	-	-	-	-	-	Kapinės Rezervavimas, be esminių pokyčių
		Aikštė	AI	KT	B, I2	-	-	-	-	-	-	-	-	Aikštė Rezervavimas, be esminių pokyčių, modernizavimas
NEURBANIZUOTOS IR NEURBANIZUOJAMOS TERITORIJOS														
Miškų ir miškingų teritorijų zona – ūkinių miškų zonos	MI_U_F	Mišškai ir miškinga teritorija	MI	M	M2, M3, M4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vandenų zona	H_F	Vandenys	VA	H	H2, H3, H4	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Pastabos:

- 1) Rodiklių reikšmė negalioja technologiniams įrenginiams, bažnyčios pastatui.
- 2) Nurodytos didžiausios leistinos žemės sklypų užstatymo tankio rodiklių reikšmės turi būti tikslinamos atsižvelgiant į nustatytą gamtinio karkaso teritorijų geoekologinį potencialą, vadovaujantis Gamtinio karkaso nuostatų 10 ir 11 punktų reikalavimais.
- 3) Žemės naudojimo būdų turinys nustatytas Žemės naudojimo būdų turinio apraše, patvirtintame LR aplinkos ministro 2024 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. D1-199.
- 4) Tarpinės maksimalaus sklypo užstatymo tankio reikšmės nustatomos interpoliacijos būdu.
- 5) Teritorijose skirtose transformatorių pastochių ir skirstyklų statybai galimas maksimalus užstatymo aukštis - 55 metrai.
- 6) Vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų užstatymo tankio ir intensyvumo rodikliai nustatomi pagal Statybos techninį reglamentą STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“ 9 priedą.
- 7) Teritorijoje šalia esamos transformatorių pastotės, esant elektros transformatorių pastotės plėtos poreikiui, nekoreguojant ir nekeičiant bendrojo plano sprendinių galimas Inžinerinės infrastruktūros teritorijų naudojimo tipo teritorijos (TI_1) praplėtimas ir vystymas taikant nustatytus TI_1 reglamentus.
- 8) Rekonstruojant ir remontuojant esamus pastatus gali būti taikomas esamas žemės sklypo užstatymo intensyvumo rodiklis, jei jis yra didesnis, nei nustatytas Reglamentų lentelėje (UI).

XVI SKYRIUS

TEMATINIAI TEKSTINIAI REGLAMENTAI

Miesto išorinė struktūra ir partnerystės

357. Regiono lygmenyje stiprinti Pakruojo miesto, kaip B kategorijos urbanistinio centro funkcinius ryšius su to paties ir aukštesnio lygmens urbanistiniais centrais pagal turimą potencialą. Funkciniai ryšiai apima susisiekimo, ekonominių ir laisvos darbo jėgos judėjimo, viešųjų paslaugų sistemos, kultūros sklaidos ir kito pobūdžio ryšius. Ypač svarbu palaikyti regioninius funkcinius ryšius su Pasvaliu, Radviliškiu, Joniškiu, Linkuva. Taip pat svarbūs Pakruojo miesto ryšiai su aplinkiniais didžiais miestais - Panevėžiu, Šiauliais.

358. Socialinių paslaugų srityje, viešųjų paslaugų įvairovės klausimu kurti sinerginį ryšį tarp Pakruojo miesto kaip pagrindinio urbanistinio centro ir Linkuvos miesto, Žeimelio, Pašvitinio, Guostagalio, Lygumų, Klovainių, Rozalimo miestelių.

359. Plėtoti regionines partnerystes, kuriant bendrus planus rekreacijos, kultūros paveldo išteklių įveiklinimo, paslaugų infrastruktūros srityse (Šiaurės Lietuvos partnerystė, Rytų Žemaitijos kultūros paveldo arealas). Lygiavertiško konkuravimo su kitais regiono turizmo centrais siekis, sprendžiamas bendradarbiavimu ir rekreacinių jungčių su Šiaulių r., Pasvalio r., Radviliškio r., Joniškio r. ir kitomis savivaldybėmis derinimu. Bendrojo plano sprendiniais siūloma Pakruojo miestą, kuris pasižymi gausiu žydu paveldu vystyti kaip turizmui, rekreacijai ir paslaugų infrastruktūrai svarbų tašką.

360. Gerinti viešojo transporto kokybę tarp Pakruojo ir aplinkinių regioninių centrų stiprinant tarpreregioninius susisiekimo ryšius (žr. Viešojo transporto vystymo sprendinius).

Bendrojo plano sprendiniai vystant ir formuojant Pakruojo miesto identitetą

361. Istorinėje centrinėje miesto dalyje išlaikyti senąjį gatvių tinklą, užstatymo aukštį, užstatymo pobūdį.

362. Išlaikyti bažnyčios dominavimą miesto panoramose.

363. Išlaikyti miesto alėjas formuojantį apželdinimą medžiais.

364. Taikyti priemones kultūros paveldo objektų išsaugojimui ar įveiklinimui, pritaikyti pažinimo, edukacijos ir kultūrinio turizmo veikloms.

365. Tvarkyti ir formuoti viešąsias erdves.

366. Formuoti jungtis tarp miesto centro ir Kruojos upės su slėniais, ypatingai ties Kranto ir S. Dariaus ir S. Girėno gatvėmis, formuojant vizualinius ryšius su gamtine ir antropogenine aplinka.

367. Stiprinti turizmo kultūrą ties Kranto ir S. Dariaus ir S. Girėno gatvėmis sudarant palankias sąlygas lankytojams, kuriant turizmo ir aptarnavimo infrastruktūrą.

368. Gerinti miesto autobusų stoties ir jos aplinkos būklę, siekiant reprezentatyvumo.

369. Išlaikyti urbanistinių sprendimų dermę su gamtiniu ir kultūriniu kontekstu.

Teritorijų naudojimas

370. Pakruojo miesto teritorijoje išskiriamos urbanizuotos ir urbanizuojamos (jose užstatomos ir neužstatomos) bei neurbanizuojamos teritorijos pateikiamos Reglamentų lentelėje.

371. Pakruojo miesto teritorijos naudojimo reglamentai nustatomi pagal teritorijų naudojimo tipus. Teritorijų naudojimo tipai grafiškai atvaizduoti Pagrindiniame brėžinyje taikant spalvinį žymėjimą ir indeksą. Reglamentų lentelėje atitinkamai pateikiami šių teritorijų naudojimo reglamentai.

372. Teritorijoms pagal naudojimo tipus nustatyta galima pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir galimi žemės naudojimo būdai. Pagrindinė žemės naudojimo paskirtis suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 2 str. 4 dalyje ir 3 str. 2 dalyje. Galimi žemės naudojimo būdai suprantami taip, kaip išaiškinti Žemės naudojimo būdų turinio apraše, patvirtintame 2024 m. birželio 17 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-199 „Dėl žemės naudojimo būdų turinio aprašo patvirtinimo“.

373. Teritorijoms pagal naudojimo tipus nustatyti galimi užstatymo reglamentai - užstatymo tankis (UT) ir užstatymo intensyvumas (UI), užstatymo aukštis, išreikštas pastatų aukštų skaičiumi ir metrais. Užstatymo reglamentai išskiriami gyvenamosiose (kai planuojami gyvenamieji pastatai) ir negyvenamosiose (kai planuojami negyvenamieji pastatai) teritorijose.

374. Teritorijų užstatymo tipai nustato pastatų išdėstymo reikalavimus teritorijoje. Užstatymo tipai suprantami taip, kaip nustatyti Teritorijų planavimo normose, patvirtintose 2014 m. sausio 2 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-7 „Dėl teritorijų planavimo normų patvirtinimo“ bei detaliai paaiškinti šio aiškinamojo rašto Paaiškinamojoje dalyje 104 punkte.

375. Planuojama teritorija turi būti vystoma kompleksiskai, taikant urbanistinės struktūros elementų vystymo sprendinius, aplinkos kokybės užtikrinimo principus ir kitus sprendinius, pateikiamus bendrojo plano tekstiniuose reglamentuose, bei grafiškai išreiškiamus grafinės dalies brėžiniuose.

Socialinė infrastruktūra

376. Socialinę infrastruktūrą Pakruojo mieste vystyti kokybiniu ir daugiarūšiškumo principu.

377. Stiprinti mokymo įstaigas kokybiniu aspektu (atnaujinti mokymo priemonės, renovuoti įstaigų pastatus, tvarkyti jų aplinką ir kt.; Tuo atveju, jeigu gyventojų skaičius tendencingai mažėtų, norint išsaugoti esamą infrastuktūrą, gali būti didinamas jos daugiafunkciškumas;

378. Pakruojo kultūros įstaigų tinklas - optimalus, todėl atitinkamai naujų konvencinių kultūrinių įstaigų įsteigti neplanuojama;

379. Plėtoti atviras, lengvai konvertuojamas, modifikuojamas, panaudojamas skirtingoms reikmėms kultūros erdves, išsaugant esamą kultūrinę infrastruktūrą, savivaldos viešojo lygmens potencialą;

380. Siūloma įvertinti galimybę įrengti laisvalaikio ir pramogų centrą išnaudojant esamą infrastruktūrą arba pritaikius konversiją;

381. Vystyti ilgalaikio turizmo infrastruktūrą, plečiant maitinimo, pramogų ir apgyvendinimo paslaugų įstaigų tinklą, užtikrinant paslaugų kokybę bei įvairovę;

382. Būtina sudaryti kuo geresnes sąlygas vietos gyventojams ir miesto svečiams naudotis ir miesto teritorijos gamtiniais ištekliais, sutvarkant, funkciškai diversifikuojant miesto parkus, skverus, paplūdimius, želdynus, t. y. rekreacines, poilsio ir aktyvaus laisvalaikio teritorijas;

383. Vystyti lokalias kūno kultūros, aktyvaus laisvalaikio ir sporto veiklų vykdymui tinkamas erdves miesto pacentriuose ir intensyviau užstatytų gyvenamųjų kvartalų kiemuose;

384. Sveikatos priežiūros srityje gerinti paslaugų prieinamumą ir kokybę, esamos infrastruktūros atnaujinimą. Poreikio naujai sveikatos priežiūros infrastruktūrai nėra, išskyrus įvardytą reikiamybę įsteigti kineziterapijos centrą;

385. Kadangi socialinių paslaugų vyresnio amžiaus ir neįgaliems žmonėms poreikis vis tik yra pats didžiausias, siūloma plėsti tokių paslaugų pasiūlą mieste.

Ekonominė aplinka

386. Įgyvendinant Bendrojo plano sprendinius (gamtinės aplinkos ir kraštovaizdžio, susisiekimo infrastruktūros, miesto identiteto stiprinimo, kultūros paveldo ir kt.) sudaryti sąlygas turizmo paslaugų plėtrai taikant vadybines priemones.

387. Plėtoti turizmo infrastruktūrą:

387.1. įrengti kempingą;

387.2. integruoti lankytinus objektus į miesto ir rajono turizmo trasas;

387.3. pritaikyti lankymui kultūros paveldo objektus.

388. Efektyviai naudoti esamas pramonės teritorijas, taikyti modernizavimo vystymo režimą vystant teritorijas kompleksiskai, sprendžiant susisiekimo gerinimo, inžinerinės infrastruktūros išvystymo, taršos ir triukšmo mažinimo problemas.

389. Paruošti naujos plėtos pramonės teritoriją tarp Vilniaus g., Statybininkų g. ir Pamonės g. potencialioms investicijoms:

389.1. parengti kvartalo detalų planą, detalai suplanuojant galimą užstatymą ir tikslinant užstatymo reglamentus;

389.2. detalizuoti susisiekimo sistemą užtikrinant gatvių ir pėsčiųjų bei dviračių takų junglumą, parengti sunkiasvorio transporto (jei planuojama) judėjimo schemas ir išanalizuoti galimą įtaką miesto susisiekimo sistemai.

389.3. detalizuoti inžinerinės infrastruktūros vystymo sprendinius.

389.4. numatyti papildomas apsaugos priemones (nustatant apsauginių želdynų įrengimo vietas ir kt.) galimam neigiamam poveikiui gyvenamosioms teritorijoms išvengti.

Gamtinė aplinka ir kraštovaizdis

390. Pakruojo miesto Bendrajame plane, vystant kraštovaizdį, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugą numatoma:

390.1. Stiprinti esamus kraštovaizdžio elementus tvarkant želdynus, juos gausinant ir formuojant svarbiausius miesto apžvalgos taškus ir siluetus, bei taikant Bendrojo plano reglamentus statybai urbanizuotose ir urbanizuojamose miesto teritorijose.

390.2. Siekiant atskleisti miesto kraštovaizdį ir stiprinti miesto identitetą, sudaryti galimybes kraštovaizdžio ir miesto panoramų apžvalgai nustatytuose taškuose.

390.3. Siekiant išvengti ar sumažinti galimą Pakruojo miesto bendrojo plano sprendinių poveikį planuojamoje teritorijoje stebėtoms saugomų rūšių radavietėms, įgyvendinant Bendrojo plano sprendinius vertinti sprendinių poveikį saugomoms rūšims.

390.4. Taikyti paviršinių vandens telkinių apsaugos juostose ir pakrančių apsaugos zonose taikomus Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 99 str. ir 100 str. nustatytus reikalavimus.

390.5. Veikla užliejamose teritorijose gali būti vykdoma tik įrengus priemonės apsaugai nuo užliejimo, įvertinant poveikį gamtinei aplinkai.

391. Bendrojo plano sprendiniai vystant miškus Pakruojo mieste numato:

391.1. Mišku apaugusių teritorijų tvarkymą ir naudojimą nustato Lietuvos Respublikos miškų įstatymas, Saugomų teritorijų įstatymas, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas, Gamtinio karkaso nuostatai. Konkrečios miškų tvarkymo priemonės nustatomos miškotvarkos projektuose.

391.2. Miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis galimas tik LR Miškų įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje numatytais išimtiniais atvejais. Miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis Pakruojo mieste nenumatomas.

392. Vystant miesto želdynų sistemą:

392.1. Miesto želdynų sistemą vystyti siekiant tenkinti bendruomenės poreikius, užtikrinti miesto ekologinį stabilumą, gerinti ir formuoti miesto įvaizdį ir patrauklumą.

392.2. Išsaugoti esamus viešuosius želdynus, gerinti jų kokybę.

392.3. Formuoti želdynus naujai įsisavinamose miesto teritorijose įjungiant juos į bendrą miesto želdynų sistemą.

392.4. Pakruojo miesto parko teritorijai suformuoti sklypą, ir vystyti kaip atskirąjį želdyną.

392.5. Suformuoti atskirojo želdyno sklypą teritorijoje tarp Kruojos g. ir J. Paukštelio gatvės, sutvarkyti teritoriją, pritaikant ją poilsiui ir kitoms funkcijoms, kuriant viešosios erdvės identitetą.

392.6. Suformuoti naują atskirąjį želdyną, tarp Šilo, Taikos ir Purienų g., kadangi šiaurinėje miesto dalyje dalis gyvenamųjų teritorijų atitolusios nuo esamų miesto želdynų. Šioje miesto dalyje taip pat planuojama tolimesnė nauja gyvenamųjų teritorijų plėtra užbaigiant nebaigtus formuoti kvartalus. Plotas $\geq 0,03h$ (300 m^2).

392.7. Suformuoti atskiruosius želdynus Pramonės g. ir palei naujai planuojamą gatvę tarp P. Mašiotų ir Purienų g..

392.8. Miesto teritorijose, kuriose neužtikrinamos želdynų pasiekiamumo ir ploto normos, taikyti kompensacines priemones – rengiant vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentus kvartalams suplanuoti atskirųjų želdynų žemės sklypą (-us), perduodant juos savivaldybei arba užtikrinant viešo naudojimo galimybes.

392.9. Vykdyti esamų ir planuojamų atskirųjų želdynų apskaitą, skelbti atskirųjų želdynų normų vykdymo rezultatus vadovaujantis LR Želdynų įstatymo 8 str.

392.10. Vadovaujantis Želdynų įstatymo 9 str., įrengiant naujus bei tvarkant esamus viešuosius atskiruosius želdynus būtina parengti želdyno projektą.

393. Priklausomųjų želdynų vystymo principai:

393.1. Priklausomuosius želdinius nustatyti vadovaujantis Atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir Priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašu ir kitais teisės aktais.

393.2. Bendrojo plano *Pagrindiniame brėžinyje*, taip pat *Gamtos ir kultūros paveldo, gamtinio karkaso brėžinyje* pateikiamos priklausomųjų želdynų išdėstymo vietos miesto želdynų sistemai svarbiose teritorijose yra rekomendacinio pobūdžio, tačiau siekiant sistemos veikimo, turi būti įvertintos rengiant vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentus ar statinių projektus.

393.3. Atlikti priklausomųjų želdynų normų vykdymo vertinimą ir paskelbimą, vadovaujantis Želdynų įstatymo 8 str.

Gamtinis karkasas

394. Pakruojo mieste gamtinio karkaso tinklas regioniniu lygmeniu apima:

394.1. teritoriją yra ties Kruojos upe - Kruojos upės **migracijos koridorius**, kuris kerta miestą vakarų-rytų kryptimi. Šioje vietoje identifikuojamas regioninis, svarbus vietinis slėninės bei dubakloninės migracijos koridorius, kuriam, vadovaujantis rengiamu Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimu, nustatytas pažeistas geoekologinis potencialas.

394.2. šiaurinėje miesto dalyje labai nedidelė miesto dalis patenka į **vidinio stabilizavimo gamtinio karkaso arealą**, kuriam nustatytas patikimas geoekologinis potencialas.

395. Pakruojo miesto ir jo apylinkių gamtinio karkaso vystymo kryptys:

395.1. Kruojos upės rajoninio migracijos koridoriaus stiprinimas, didinant želdynų kiekį ir atkuriant želdynus pažeistose migracijos koridoriaus dalyse;

395.2. Žaliųjų jungčių, siejančių stambius miškų vidinio stabilizavimo arealus ir Kruojos upės migracinių koridorių formavimas;

395.3. Papildančių, vietinių gamtinio karkaso elementų ir jungčių kūrimas urbanizuotoje miesto dalyje. Formuojami sąryšiai tarp žaliųjų miesto teritorijų (viešųjų erdvių ir juostų) ir stambiųjų gamtinio karkaso elementų;

395.4. Svarbiausių apsauginių želdynų numatymas, apsaugai reikliausiose miesto vietose (šalia pramonės teritorijų ir intensyvaus eismo gatvių).

396. Pakruojo miestas yra gan smarkiai urbanizuota teritorija, išskyrus Kruojos upę su pakrantėmis. Didžioji dalis Kruojos upės pakrančių yra su kultūrinta. Pakruojo mieste pagal **geoekologinį potencialą** išskiriamos:

396.1. **Silpno geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos (Gs)** – santykinai natūralūs mažai miškingi, vandeningi plotai, turintys natūralių gamtinių elementų, mažai antropogeniškai paveiktos

gamtinės teritorijos. Pakruojo mieste tai daugiausia natūralumo išlaikiusios upių ir jų krantų teritorijos, atliekančios ekologinio kompensavimo funkciją.

396.2. Pažeisto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos (Gpž) – teritorijos, esančios sukultūrintoje aplinkoje, didžiaja dalimi praradusios natūralią kraštovaizdžio struktūrą ir (arba) vertingiausias gamtinius elementus, jų dalis ir nebegalinčios arba galinčios tik iš dalies atlikti ekologinio kompensavimo funkcijas. Pakruojo mieste tai gamtinės teritorijos, kurios yra sukultūrintos, šienaujamos (pvz. Kruojos upės pakrantės, kurios naudojamos miestiečių rekreacijai) su įsiterpusiais pastatais, iš dalies praradusios natūralumą, tačiau iš dalies atliekančios ekologinio kompensavimo funkciją.

396.3. Stipriai pažeisto (degraduoto) geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos (Gd) – teritorijos, praradusios natūralią kraštovaizdžio struktūrą, nebegalinčią atlikti ekologinio kompensavimo funkcijų, esančios intensyviai urbanizuotose, miestų centrinių dalių (senamiesčių) teritorijose, pramonės rajonuose, taip pat kitose teritorijose. Pakruojo mieste degraduoto gamtinis karkasas apima dalį esamų pramonės teritorijų, kuriose vyrauja kietos dangos paviršiai ir dideli pastatų tūriai, taip pat intensyvaus eismo gatvių koridoriai, todėl šiose teritorijose nustatomas stipriai pažeistas (degraduotas) geoekologinis potencialas.

397. Įvertinus gamtinio karkaso geoekologinio potencialo patikimumą, teritorijų funkcionalumą, įtaką miesto kraštovaizdžio kokybei ir savitumui, siekiant pilnaverčio gamtinio karkaso teritorijų funkcionavimo ir kraštovaizdžio natūralumo apsaugos, išskiriamos **gamtinio karkaso teritorijų apsaugos ir tvarkymo kryptys**:

397.1. Palaikomas ir stiprinamas esamo kraštovaizdžio natūralumo pobūdis (1) – gamtinio karkaso tvarkymo kryptis, priskiriama esamoms silpno geoekologinio potencialo teritorijoms, kurios dar yra išlaikiusios natūralumą, natūralų (gamtinį) kraštovaizdžio pobūdį bei ekologinio kompensavimo potencialą, yra nepaveiktos arba mažai paveiktos antropogeninės aplinkos. Taikomos teritorijų tvarkymo priemonės – vandens telkinių būklės palaikymas ir gerinimas; vandens telkinių pakrančių tvarkymas palaikant ir stiprinant jų geoekologinį potencialą (kai teritorija ribojasi su paviršiniais vandens telkiniais; esamų želdynų tvarkymas užtikrinant tinkamą želdinių įvairovę ir priežiūrą; prioritetas teikiamas kuo natūralesnei žolinei augmenijai ir medynams; regeneracinio potencialo puoselėjimas; rekreacinio naudojimo reguliavimas.

397.2. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (2) – gamtinio karkaso tvarkymo kryptis, priskiriama pažeisto geoekologinio potencialo teritorijoms, kuriose pritaikius priemones gali būti pagerinta jų būklė. Tai sukultūrinti gamtiniai elementai, paveikti antropogeninių miesto vystymosi veiksnių. Teritorijose taikytinos priemonės: paviršinių vandens telkinių būklės gerinimas; paviršinių vandens telkinių pakrančių būklės gerinimas atkuriant natūralius gamtinius elementus; mažosios architektūros, takų ar kitų elementų kūrimas taikant natūralumo ir dermės su gamtine aplinka principus; esamų želdynų būklės gerinimas, natūralizavimas; rekreacinio naudojimo reguliavimas.

397.3. Kraštovaizdžio natūralumą atstatančių elementų atkūrimas ir gausinimas urbanizuotose teritorijose (3) – gamtinio karkaso tvarkymo kryptis teritorijose, kurios praradusios natūralią kraštovaizdžio struktūrą ir / arba vertingiausias gamtinius elementus, nebegalinčios atlikti geoekologinio kompensavimo funkcijų. Ši kryptis taikoma degraduotose gamtinio karkaso teritorijose, kuriose taikytinos šios priemonės: užtikrinti Gamtinio karkaso nuostatų reikalavimus dėl priklausomųjų želdynų ploto dalies

kitos paskirties žemės sklypuose; formuoti gamtines jungtis, apsauginius želdynus numatytose gamtinio karkaso teritorijose; išsaugoti esamus gamtinius elementus ir kurti naujus.

397.4. **Esamų želdynų, želdinių grupių lygio ir būklės gerinimas (4)** – vietiniam gamtiniam karkasui, apimančiam esamus atskiruosius želdynus ar želdinių grupes, taikoma tvarkymo kryptis. Taikytinos priemonės: esamų želdinių priežiūra ir gausinimas; želdynų juostų ir jungčių formavimas ties infrastruktūros koridoriais ir / ar pramonės teritorijoms

397.5. **Naujų želdynų, želdinių grupių įrengimas (5)** – vietiniam gamtiniam karkasui taikoma tvarkymo kryptis teritorijose, kurias vystant jose arba jų dalyse turi būti suformuoti atskirieji želdynai ir / arba suformuotos žaliosios jungtis įrengiant želdinių grupes. Taikytinas naujos plėtros, konversijos teritorijose.

Kultūros paveldas

398. Įveiklinti kultūros paveldo objektus pritaikant juos visuomenės ir vietos bendruomenių reikmėms, turizmui.

399. Kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijose bei jų apsaugos zonose turi būti taikomi paveldosaugos ir tvarkymo reikalavimai, nustatyti kultūros paveldo objektų apsaugos reglamentais, šių objektų apsaugos specialiaisiais planais ir kitais kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.

400. Formuojant šalia kultūros paveldo objektų esančias viešąsias erdves ir želdynus, atsižvelgti į kultūrinį kontekstą.

401. Apsvarstyti galimybę į nekilnojamojo kultūros paveldo sąrašus įtraukti keletą vertingų žydų paveldo objektų: Rabinovičių kepyklą – sandėlį (S. Neries g.4) ir Rabino Icako-Cvi Česhnovskio namą (S. Dariaus ir S. Girėno g. 29). Taip pat siūloma į sąrašus įtraukti Pakruojo suagusiųjų ir jaunimo švietimo centro pastatą (Vytauto Didžiojo g. 63), pastatą adresu S. Dariaus ir S. Girėno g. 55, Vytauto Didžiojo g. 53, bei Pakruojo Šv. Jono Krikštytojo bažnyčią.

402. Renovuoti, rekonstruoti ir pritaikyti naudojimui šiuos kultūros paveldo objektus: Pakruojo malūno – lentpjūvės kompleksą, pastatą Vytauto Didžiojo g. 48, Sigutėnų malūną. Prioritetinis objektas konversijai ir rekonstrukcijai - Pakruojo malūno – lentpjūvės kompleksas.

403. Įvertinti Pakruojo miesto istorinio centro registravimo galimybes Lietuvos Nekilnojamųjų kultūros vertybių registre, nustatčius vertingųjų savybių ir reikšmingumo lygmenį.

404. Įrengti informacinius ženklus nurodančius kultūros paveldo (ir kitų lankytinų objektų, kaip Pakruojo parkas) objektų lokaciją. Svarbiausia juos įrengti - Vytauto Didžiojo, S. Dariaus ir S. Girėno gatvėse. Ženklavimas turi atitikti ir neįgaliųjų poreikius.

405. Vystyti pažintines miesto turistines pasivaikščiojimo trasas (kaip vientisą lankytinų objektų tinklą). Tvarkant šias trasas, išsiskirti jas vientisos stilistikos mažosios architektūros elementais, apšvietimu ir kt., pritaikyti jas žmonių su negalia poreikiams, įrengti ir geriamojo vandens stoteles. Numatyti trasų reguliarią priežiūrą, užtikrinant gerą būklę ir vizualinį patrauklumą.

Susisiekimo sistema

405.1. Susisiekimo sistemos vystymo sprendiniai grafiškai atvaizduojami Pagrindiniame brėžinyje ir Inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo brėžinyje, kur pateikiamos gatvių kategorijos ir raudonosios linijos, kelių apsaugos zonos.

405.2. Valstybinės reikšmės keliams miesto teritorijoje:

405.2.1. Valstybinės reikšmės krašto ir rajoninių kelių atkarpoms miesto administracinėse ribose nustatoma B gatvių kategorija.

405.2.2. Taikyti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme numatytas kelių apsaugos zonas;

405.2.3. Valstybinės reikšmės kelių apsaugos zonose neplanuoti vizualiosios reklamos;

405.2.4. Neplanuoti dviračių, pėsčiųjų takų, inžinerinių tinklų ir želdynų valstybinės reikšmės kelių juostų ribose. Esant poreikiui šalia valstybinės reikšmės kelių numatyti inžinerinių komunikacijų koridorius;

405.2.5. Valstybinės reikšmės kelių apsaugos zonose formuoti želdynus tik nemažinant matomumo ties sankryžomis ir nuovazomis, nemažinant eismo saugumo, neribojant kelių plėtros ir priežiūros galimybių.

406. Vystyti Pakruojo miesto kelių ir gatvių tinklą:

406.1. Gerinti gatvių techninę būklę, atitiktį reglamentuojamiems techniniams parametrams.

406.2. Plėsti gatvių tinklą įrengiant planuojamas gatves naujai užstatomų teritorijų pasiekiamumui (žr. Inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo brėžinį).

406.3. Mažinti tranzitinį eismą per miesto centrą, taikyti humanizavimo priemonės Pakruojo parko prieigose esančiose Upės g. ir S. Neries g. gatvėse, S. Dariaus ir S. Girėno gatvės atkarpoje (tarp Vytauto Didžiojo ir M. Šreiberio gatvių), prioritetą teikiant pėsčiųjų ir dviračių eismui.

406.4. Rekonstruoti Vilniaus gatvę siekiant užtikrinti aukštą kokybės lygį ir siekiant reprezentatyvumo.

406.5. Detalizuoti gatvių tinklą rengiant teritorijos tarp Vilniaus g., Statybininkų g. ir Pramonės g. detalų planą.

407. Vykdamas gatvių plėtros ir rekonstrukcijos projektus siekti kietųjų dangų ploto mažinimo ir didinti natūralią lietaus vandens infiltraciją.

408. Esant poreikiui privačios nuosavybės žemės sklypai ar sklypų dalys, patenkančios į gatvių raudonąsias linijas, gali būti paimami visuomenės poreikiams rengiant atskirus specialiuosius planus ir / ar statinių projektus. Tikslus susisiekimo infrastruktūros koridoriaus plotis nustatomas rengiant vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentus ir / ar detalizuojant sprendinius rengiant statinių projektus.

409. Viešųjų automobilių ir dviračių stovėjimo aikštelių sprendiniai:

409.1. Įrengti pakankamą automobilių ir dviračių stovėjimo vietų skaičių šalia visų paskirčių pastatų, vadovaujantis techninio reglamento STR 2.06.04:2014 Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai nurodytais reglamentais.

409.2. Užtikrinti pakankamą automobilių ir dviračių stovėjimo vietų skaičių kompleksškai planuojant teritorijas, pvz. rengiant detaliuosius planus, kvartalinės renovacijos projektus, techninius projektus.

409.3. Modernizuoti ir optimizuoti esamas arba įrengti naujas viešas automobilių ir dviračių stovėjimo aikšteles šalia šių socialinės infrastruktūros, kultūros objektų, bendro naudojimo teritorijų, bei turistinių traukos taškų: Pakruojo parko, stadiono, BMX dviračių trasos, Vienybės aikštės, viešas socialines paslaugas teikiančių įstaigų, Šv. Jono Krikštytojo bažnyčios, turgaus (S. Dariaus ir S. Girėno g.) ir turgaus (Vilniaus g.), stoties, Kranto g., kapinių, „Varlynėlio“ paplūdimio.

409.4. Esamose gyvenamosiose teritorijose tvarkyti ir efektyviai išnaudoti esamas automobilių stovėjimo aikšteles. Esant galimybei numatyti jas už daugiabučių kiemų ribų. Naujuose daugiabučių kvartaluose siūloma stovėjimo aikštelių vidiniuose kiemuose visai neplanuoti.

409.5. Įrengti stovėjimo aikšteles multimodalinių mazgų funkcijoms atlikti: Pakruojo autobusų stotyje ir paslaugų teritorijoje tarp Vytauto Didžiojo g. ir Statybininkų g.

410. Bendrojo plano sprendiniai elektromobilių įkrovos aikštelių plėtrai:

410.1. planuojant viešųjų elektromobilių įkrovimų prieigų išdėstymą mieste, siekti užtikrinti jų pasiekiamumą 500 m atstumu.

410.2. numatyti viešojo elektromobilių įkrovimo prieigos įrengimą Pakruojo autobusų stotyje ir esant poreikiui ateityje – kituose multimodaliniuose taškuose;

410.3. palaikyti privačias iniciatyvas viešųjų elektromobilių įkrovimo stotelių įrengimui prekybos centrų automobilių stovėjimo aikštelėse.

411. Dviračių ir pėsčiųjų infrastruktūros sprendiniai:

411.1. Įrengti trūkstantį ir gerinti esamą pėsčiųjų ir dviračių infrastruktūrą pagal techninius reikalavimus.

411.2. Naują arba tvarkomą esamą pėsčiųjų infrastruktūrą pritaikyti žmonėms su negalia.

411.3. Humanizuoti Kranto, Upės, S. Neries, S. Dariaus ir S. Girėno, Vytauto Didžiojo gatves.

411.4. Planuojant teritoriją tarp Vilniaus ir Pramonės g. numatyti esamų pramonės teritorijų jungtis su miesto centru, įrengti pėsčiųjų ir dviračių infrastruktūrą.

411.5. Įrengti pėsčiųjų ir dviračių tiltą per Kruojos upę nuo Bagdonišio g. iki P. Mašio g.

411.6. Šalia administracinių, visuomeninių, bendrojo lavinimo įstaigų, prekybos centrų, kapinių, autobusų stočių ir kitų pastatų įrengti STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ reikalavimus atitinkantį dviračių stovėjimo vietų skaičių.

411.7. Įrengti prioritetinę dviračių infrastruktūrą, kuri apima Statybininkų g., Vilniaus g. atkarpą, Vytauto Didžiojo g. atkarpą, Kruojos g., Šiaulių g., Taikos g.

411.8. Suformuoti dviračių takų trasą tarp Pakruojo stoties ir Pakruojo dvaro.

411.9. Nauja gatvė ir jungtis su pocieniu šiaurinėje miesto dalyje.

411.10. Dviračių trasas kuo labiau atskirti nuo automobilių srautų. Planuojant dviračių trasas būtina jas diferencijuoti pagal reikšmę ir technines kategorijas.

411.11. Dviračių ir pėsčiųjų infrastruktūrą tvarkyti pagal Dviračių ir pėsčiųjų eismo infrastruktūros planavimo ir projektavimo taisykles, patvirtintas 2024 m. lapkričio 6 d. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymu Nr. 3-415.

412. Multimodalaus judumo sprendiniai:

412.1. Vystyti pagrindinį multimodalinį mazgą Pakruojo stotyje.

412.2. Įrengti „Park & Ride“ stovėjimo aikštelės infrastruktūrą stoties teritorijoje;

412.3. Alternatyvus multimodalinis mazgas (perkėlus stotį) numatomas ties Vytauto Didžiojo ir Statybininkų gatvių sankirta esančioje teritorijoje.

412.4. Multimodolinių taškų skaičiaus plėtra ateityje turėtų būti vystoma pagal poreikį.

412.5. Įrengti dviračių takus jungiančius stoties multimodalinį mazgą ir miesto centrą, bei Pakruojo dvarą.

Inžinerinė infrastruktūra

413. Bendrosios nuostatos inžinerinės infrastruktūros vystymui:

413.1. Vystant esamas urbanizuotas ir naujai užstatomas teritorijas, neatsiejamai turi būti vystoma ir inžinerinė infrastruktūra jose.

413.2. Rengiant atskirų teritorijų planavimo dokumentus ar statinių projektus turi būti užtikrintas visų inžinerinių tinklų išsaugojimas bei įvertintos specialiosios ir ūkinės veiklos ribojimo sąlygos, nurodytos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme.

413.3. Bendrojo plano sprendiniuose inžinerinės infrastruktūros objektų vietos yra preliminaros ir turi būti tikslinamos rengiant statinių projektus ar vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentus.

413.4. Planuojant naują užstatymą turi būti rezervuojamos teritorijos inžinerinių komunikacijų koridoriams, prioritetą teikiant inžinerinių komunikacijų koridorių sutapdinimui su susisiekimo koridoriais.

413.5. Inžineriniai tinklai turi būti planuojami tik už valstybinės reikšmės kelių juostų ribų (esant poreikiui šalia valstybinės reikšmės kelių numatant inžinerinių komunikacijų koridorius).

413.6. Esant poreikiui gali būti numatomi ir kiti, šio bendrojo plano sprendiniuose nepažymėti inžinerinės infrastruktūros objektai, neprieštaraujantys bendrojo plano keitimo esminiems sprendiniams.

414. Bendrojo plano sprendiniai vystant **vandens tiekimo** infrastruktūrą:

414.1. Užtikrinti patikimą ir kokybišką, higienos normas atitinkantį geriamojo vandens tiekimą.

414.2. Vykdyti tolesnį eksploatuojamų požeminių vandenų monitoringą.

414.3. Modernizuoti ir atnaujinti techniškai pasenusius ir nusidėvėjusius vandens tiekimo tinklus.

414.4. Pakruojo m. aglomeracijos teritorijoje prijungti naujus vartotojus prie centralizuotų geriamojo vandens tiekimo tinklų

414.5. Suplanuotose plėtros teritorijose, kurios nepatenka į Pakruojo m. aglomeraciją, centralizuotą vandens tiekimo infrastruktūrą įrengti įvertinus planuojamos teritorijos kompleksiskumą ir kvartalo išvystymo galimybes. Kiekvienas toks konkretus atvejis turi būti vertinamas individualiai. Šiose teritorijose geriamojo vandens tiekimo paslaugos teikiamos decentralizuotai, iki kol bus užtikrintas centralizuotas geriamojo vandens tiekimas.

414.6. Vandens tiekimo tinklams nustatyti ir įregistruoti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas.

414.7. Pritaikyti vandentiekio sistemas gaisrų gesinimui.

415. Bendrojo plano sprendiniai vystant **buitinių nuotekų** tvarkymo infrastruktūrą:

415.1. Rekonstruoti siurbines NS1 ir NS2 Pakruojo mieste.

415.2. Modernizuoti ir atnaujinti techniškai pasenusius ir nusidėvėjusius buitinių nuotekų surinkimo tinklus.

415.3. Pakruojo m. aglomeracijos teritorijoje prijungti naujus vartotojus prie centralizuotų buitinių nuotekų surinkimo tinklų.

415.4. Suplanuotose plėtros teritorijose, kurios nepatenka į Pakruojo m. aglomeraciją, centralizuotą buitinių nuotekų surinkimo infrastruktūrą įrengti įvertinus planuojamos teritorijos kompleksiskumą ir kvartalo išvystymo galimybes. Kiekvienas toks konkretus atvejis turi būti vertinamas individualiai. Šiose teritorijose buitinių nuotekų surinkimo paslaugos teikiamos decentralizuotai, iki kol bus užtikrintas centralizuotas buitinių nuotekų surinkimas.

415.5. Buitinių nuotekų tinklams nustatyti ir įregistruoti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas.

416. Bendrojo plano sprendiniai vystant **paviršinių (lietaus) nuotekų** tvarkymo infrastruktūrą:

416.1. Modernizuoti ir atnaujinti techniškai pasenusius ir nusidėvėjusius lietaus nuotekų surinkimo tinklus.

416.2. Taikyti priemones į paviršinius vandens telkinius išleidžiamų lietaus nuotekų kokybės kontrolei ir gerinimui.

416.3. Siekti kietųjų dangų ploto mažinimo mieste.

416.4. Paviršinių nuotekų tinklams nustatyti ir įregistruoti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas.

417. Bendrojo plano sprendiniai vystant **šilumos tiekimo** infrastruktūrą:

417.1. Vystant šilumos tiekimo infrastruktūrą konkrečioje miesto teritorijoje vadovautis Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos dalių šilumos ūkio specialiojo plano sprendiniuose nustatytais reglamentais.

417.2. Naujų vartotojų prisijungimas prie Pakruojo miesto šilumos aprūpinimo sistemos vykdomas prisilaikant Šilumos vartotojų teritorijų aprūpinimo šiluma reglamento ir priklauso nuo to, kokiai šilumos tiekimo zonai priklauso vieta, kurioje randasi naujas vartotojas.

417.3. Išlaikyti esamas centralizuoto šilumos tiekimo sistemas ir skatinti naujų vartotojų prisijungimą bei infrastruktūros plėtrą.

417.4. Modernizuoti šilumos gamybos ir tiekimo sistemų technologijas skatinančias energijos išteklių taupymą bei išlaidų mažinimą.

417.5. Aktyviai vykdyti daugiabučių gyvenamųjų namų ir visuomeninės paskirties pastatų renovacijas, siekiant efektyvinti šilumos energijos suvartojimą. Vykdyti jau atnaujintų daugiabučių gyvenamųjų namų šilumos sunaudojimo monitoringą ir aktyviai viešinti palyginamuosius duomenis prieš namo atnaujinimą ir po atnaujinimo.

417.6. Atsiradus būtinybei tiesti šilumos/gamtinių dujų tinklus suformuotuose žemės sklypuose, įvertinus pagrįstus motyvus, inicijuoti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūras arba servitutų nustatymą.

417.7. Šilumos tiekimo tinklams nustatyti ir įregistruoti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas.

418. Bendrojo plano sprendiniai vystant **elektros energijos** tiekimo infrastruktūrą:

418.1. Plėsti esamą elektros energijos paskirstymo tinklą prijungiant naujus vartotojus. Naujus elektros skirstymo tinklus tiesti požeminių kabelių linijomis.

418.2. Didinti elektros energijos paskirstymo tinklo efektyvumą, mažinti nuostolius skirstomuosiuose tinkluose.

418.3. Elektros perdavimo tinklo patikimumo užtikrinimui elektros perdavimo sistemos operatorius LITGRID AB gali vykdyti esamo elektros perdavimo tinklo (elektros perdavimo linijų) bei esamų transformatorių pastočių rekonstravimo darbus bei esant poreikiui vykdyti naujų elektros perdavimo linijų statybas

418.4. Esant poreikiui rekonstruoti elektros transformatorių pastotę mieste.

418.5. Skatinti elektros energijos gamybą iš vietinių atsinaujinančių (saulės, geoterminė energija ir kt.) šaltinių, diegti šiuolaikinius alternatyvius elektros energijos gamybos būdus.

418.6. Elektros energijos tiekimo ir skirstymo tinklams nustatyti ir įregistruoti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas.

419. Bendrojo plano sprendiniai vystant **dujotiekio** infrastruktūrą:

419.1. Pagal poreikį plėsti gamtinių dujų tinklą prijungiant naujus vartotojus. Gamtinių dujų plėtra turi būti vykdoma įvertinus ekonominį pagrįstumą.

419.2. Gamtinių dujų tinklų plėtrą šilumos gamybai vykdyti atsižvelgiant į Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos dalių šilumos ūkio specialiojo plano sprendinius.

419.3. Gamtinių dujų tiekimo ir skirstymo tinklams nustatyti ir įregistruoti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas.

420. Bendrojo plano sprendiniai vystant **ryšių** infrastruktūrą:

420.1. Sudaryti sąlygas interneto prieigai viešosios paskirties visuomeniniuose pastatuose, viešosiose erdvėse, turizmo objektuose.

420.2. Išnaudoti ryšių infrastruktūrą miesto viešųjų erdvių saugumui didinti.

420.3. Plėsti fiksuoto ir mobilaus ryšio paslaugas mieste.

420.4. Ryšių tinklams nustatyti ir įregistruoti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas.

421. Bendrojo plano sprendiniai **atliekų tvarkymo** srityje:

421.1. Sudaryti sąlygas visiems fiziniams ir juridiniams asmenims naudotis atliekų tvarkymo sistemos teikiamomis paslaugomis bei rūšiuoti atliekas jų susidarymo vietoje, užtikrinant aplinkosauginius reikalavimus.

421.2. Plėtoti atliekų surinkimo infrastruktūrą vadovaujantis aktualių teisės aktų nuostatomis.

421.3. Šviesti ir informuoti visuomenę apie atliekų tvarkymo galimybes.

421.4. Vykdyti atliekų susidarymo ir tvarkymo monitoringą.

422. Bendrojo plano sprendiniai **atsinaujinančių energijos išteklių** naudojimo srityje:

422.1. Vėjo elektrinių parkų ar pavienių vėjo elektrinių statyba Pakruojo miesto administracinėse ribose negalima.

422.2. Saulės elektrinių įrengimas galimas vadovaujantis teisės aktų reikalavimais.

422.3. Skatinti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą viešųjų erdvių, parkų ir pan. apšvietimui, saulės energijos elektrinių įrengimą ant visuomeninių pastatų, kitų didelio ploto stogą turinčių objektų.

422.4. Plėsti atsinaujinančius elektros energijos išteklius naudojančią infrastruktūrą susisiekimo sistemoje.

423. Bendrojo plano sprendiniai **priešgaisrinės saugos** srityje:

423.1. Pritaikyti esamas vandentiekio sistemas gaisrų gesinimui.

423.2. Užtikrinti privažiavimą prie vandens telkinių, gaisrinių rezervuarų ir hidrantų.

423.3. Numatyti paviršinių nuotekų panaudojimo galimybes gaisrų gesinimo reikmėms.

423.4. Stebėti esamų vandentiekio tinklų ir gaisrinių hidrantų būklę, pagal poreikį – atnaujinti.

423.5. Naujos plėtos teritorijose įrengti vandentiekio tinklų infrastruktūrą, gaisrinius hidrانتus.

423.6. Įrengti gaisriniam privažiavimui reikalingas gatves, 12x12 m apsisukimo aikšteles akligatviuose.

Aplinkos kokybė

424. Aplinkos oro taršos mažinimui taikyti priemonės:

424.1. Vystant Pakruojo miesto teritorijas taikyti oro taršos iš stacionarių taršos šaltinių mažinimo priemonės: centralizuotos šilumos sistemos plėtra, atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimas šilumos gamybai, pastatų modernizavimas (mažinant šiluminės energijos suvartojimą), apsauginių želdynų formavimas šalia stacionarių taršos objektų ir pramonės teritorijų, visuomenės švietimas skatinant rinktis atsinaujinančius išteklius individualiems namams apšildyti, efektyviai naudoti energiją.

424.2. Siekiant mažinti oro taršą iš mobilių taršos priemonių plėsti elektromobilių įkrovos tinklą mieste, sudaryti sąlygas judėjimui bemotorėmis transporto priemonėmis ir pėsčiomis įrengiant reikalingą infrastruktūrą.

424.3. Užtikrinti miesto susisiekimo infrastruktūros kokybę, taikyti eismo reguliavimo priemones, plėsti dviračių ir pėsčiųjų takų tinklą.

424.4. Skatinti vietos gyventojus kasdieniam susisiekimui rinktis mažiau taršias transporto priemones, dviračius ar keliauti pėsčiomis.

425. Paviršinių vandens telkinių kokybei gerinti taikyti priemones::

425.1. Atlikti nuolatinį paviršinių vandens telkinių kokybės monitoringą, numatyti tolimesnes tvarkymo priemones;

425.2. Gerinti vandens telkinių ekosistemos būklę taikant valymo, priežiūros, tvarkymo darbus;

425.3. Užtikrinti paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose ir pakrančių apsaugos juostose numatytų reikalavimų pagal Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 99 ir 100 str. reikalavimus.

425.4. Įrengti paviršinio vandens valymo įrenginius.

426. Požeminio vandens taršai mažinti ir kokybei užtikrinti taikyti priemones:

426.1. reguliariai vykdyti požeminio vandens monitoringą, riboti galinčią pabloginti požeminio vandens kokybę veiklą vandenvietės apsaugos zonose, skatinti gyventojus reguliariai (bent kartą per metus) tirti privačių gręžinių ir šulinių vandenį, užtikrinti prisijungimo prie centralizuotų vandentiekio tinklų galimybę visiems Pakruojo miesto gyventojams, vykdyti vandentiekio tinklų priežiūrą, renovaciją ir plėtrą (pagal poreikį).

427. Aplinkos triukšmui mažinti taikyti priemones:

427.1. tiek intensyviausio eismo gatvėse, tiek ir pramonės teritorijose vykdyti triukšmo monitoringą (tam kad įvertinti probleminius taškus ir pritaikyti jiems tinkamiausius sprendinius triukšmui mažinti, gyvenimo kokybės gerinimui), skatinti gyventojus rinktis keliones elektromobiliais, dviračiais, pėsčiomis, viešoju transportu (taip mažinant motorizuoto transporto sukeltą triukšmą palei gatvių perimetrus bei gyvenamųjų kvartalų kiemuose);

427.2. didinti elektromobilių įkrovos aikštelių skaičių;

427.3. įrengti triukšmą mažinančius apsauginius želdynus ir želdinių juostas;

427.4. nustatyti triukšmo ir prevencijos ir mažinimo priemones savivaldybės strateginiuose plėtros ir veiklos planuose.

427.5. Bendrojo plano sprendiniais planuojamas pramonės plėtros teritorijas atskirti nuo esamųjų gyvenamųjų teritorijų, jų tarpe paliekant esamas ir planuojant naujas paslaugų teritorijas, bei numatant priklausomus apsaugines želdinių juostas. Planuojamos pramonės teritorijos tiesiogiai nesiriboja su gyvenamosiomis teritorijomis, siekiant išvengti įvairių rūšių (tai pat ir triukšmo) taršos.

427.6. įrengti nustatytas tyliąsias viešąsias zonas.

428. Klimato kaitos reiškinių prevencijai taikyti priemones:

428.1. žaliųjų zonų ir jungčių priežiūra, saugojimas ir plėtra, jų tolygus pasiskirstymas ir prieinamumas mieste. Augmenija padeda reguliuoti ir miesto oro temperatūrą;

428.2. bioįvairovės mieste skatinimas, gamtinio karkaso elementų palaikymas ir stiprinimas;

428.3. lietaus vandens kaupimo ir panaudojimo sprendiniai, projektuojant mieste kiek įmanoma mažiau vandeniui nelaidžių dangų (mažinant karščio salos efektą), miesto želdiniams laistyti naudojant lietaus vandenį, įrengiant natūralias lietaus sistemas - infiltracijos lietaus sodus ir kita;

428.4. kompaktiška miesto plėtra, siekiant efektyvaus energijos suvartojimo ir resursų naudojimo, išvengiant nekontroliuojamos miesto drikos ir nerentabilios, didelių apimčių inžinerinės infrastruktūros plėtros.

428.5. atsinaujinančių ir mažiau taršių resursų naudojimas energijos gamybai, pavyzdžiui, saulės šviesos, geoterminės, vėjo energijos bei biokuro (ypač vietinės kilmės) naudojimas;

428.6. daugiabučių gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų modernizacija, didinant jų energetinį naudingumą;

428.7. energijai taupi miesto apšvietimo infrastruktūra;

428.8. visuomenės skatinimas kompostuoti ir rūšiuoti perdirbimui atliekas, pritaikyti jas antriam panaudojimui, bei suteikti tam sąlygas įrengiant reikalingą infrastruktūrą;

428.9. gyvenamuosiuose rajonuose planuojami miesto pacentriai, didinant lokalių kasdieninių paslaugų pasiekiamumą ir taip sumažinant poreikį dėl įvairių poreikių keliauti į miesto centrą. Miesto pacentriuose tuo pačiu tikslu, o taip pat ir skatinant lokalių bendruomenių formavimąsi bei gyventojų sveikatingumą, taip pat numatomos lokalsios žaliosios viešosios bendravimo erdvės, žaidimų ir sporto aikštelės;

428.10. viešojo transporto, dviračių ir pėsčiųjų kiekybinis ir kokybinis infrastruktūros vystymas, tuo pačiu šviečiant visuomenę apie alternatyvių transporto priemonių pasirinkimo naudas (ekologinės, ekonominės, sveikatos ir kt.);

428.11. elektromobilių įkrovos vietų plėtra;

428.12. numatyta galimybė garažų teritorijas pagal poreikį konvertuoti į kitos paskirties teritorijas;

428.13. statybos ribojimas vietovėse, kur egzistuoja reali potvynių grėsmė.

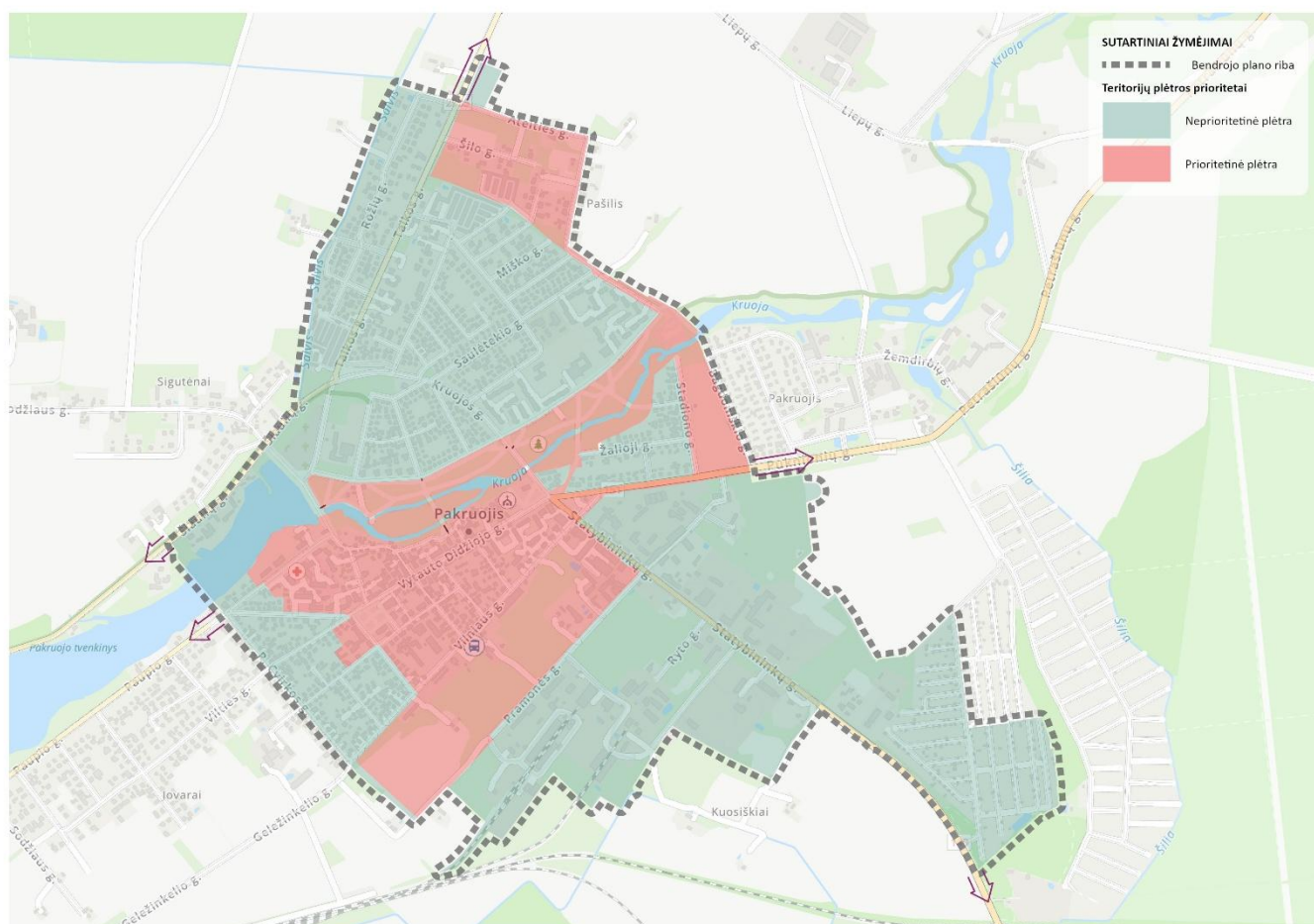
Prioritetinės plėtros teritorijos

429. Vystyti socialinę ir (ar) inžinerinę infrastruktūrą nustatytose prioritetinės plėtros teritorijose. Neprioritetinės plėtros teritorijose socialinę ir (ar) inžinerinę infrastruktūrą vystyti pagal poreikį ir galimybes.

430. Prioritetinė nauja plėtra numatyta pramonės teritorijose tarp Pramonės ir Vilniaus g., o kitur - orientuojamasi į esamų užstatytų teritorijų kokybinį vystymą.

431. Prioritetinė teritorijų plėtra taikant konversiją numatyta Pakruojo malūno – lentpjūvės komplekso, modernizavimą – autobusų stoties ir šalia esančio turgaus teritorijoje, Pakruojo parko prieigose (tarp Vytauto Didžiojo ir Kranto gatvių), Vilniaus bei Vytauto Didžiojo gatvėse (palei jų perimetrą).

432. Gyvenamųjų teritorijų naujos plėtros prioritetas išskiriamas šiaurinėje miesto dalyje ties Šilo g. ir Ateities g. Prioritetinės plėtros teritorijos numatomos Pakruojo parko ir jo prieigų teritorijose, siekiant prioritetą skirti gamtinės, rekreacinės aplinkos vystymui.

46 pav. Pakruojo miesto prioritetinės plėtros schema
(Šaltinis – sudaryta Rengėjo)

Bendrojo plano sprendiniai kvartalų kompleksiniam atnaujinimui:

433. Kompleksiškai atnaujinti šiuos prioritetinės plėtros teritorijų kvartalus: centrinės miesto dalies ir Pakruojo sporto komplekso teritoriją (tarp Stadiono ir Bagdoniškio g.).

434. Vykdyti kvartalų kompleksinį atnaujinimą ir neprioritetinės plėtros kompaktiškai užstatytose teritorijose (daugiabučių namų kvartaluose), pramonės teritorijose. Šiose teritorijose prioriteto tvarką numato savivaldybės taryba.

435. Kompleksiškai modernizuojant gyvenamuosius rajonus, taikyti atgaivinimo (revitalizacijos) būdą, kuomet sprendžiami ne tik aplinkos kokybės, bet ir socialinės integracijos, ekonominio aktyvumo klausimai.

436. Kompleksinis kvartalų atnaujinimas turi būti pradedamas parengiant kvartalo vystymo koncepciją.

Savivaldybės infrastruktūros vystymo principai Pakruojo mieste

437. Užtikrinti esamų kultūros, švietimo ir mokslo, sveikatos, sporto paskirties statinių kokybę, taikyti universalaus dizaino principus, gerinti energetinį efektyvumą.

438. Miesto stadiono teritorijoje infrastruktūrą pritaikyti daugiafunkcėms veikloms, užtikrinti infrastruktūros kokybę.

439. Užtikrinti mieste inžinerinių tinklų ir jų objektų kokybę ir atitiktį techniniams bei aplinkosauginiams reikalavimams.

440. Sudaryti sąlygas inžinerinių tinklų plėtrai ir naujų vartotojų prijungimui.

441. Gerinti susisiekimo infrastruktūros techninę būklę, taikyti universalaus dizaino principus. Užtikrinti visų būtinų kelių (gatvių) elementų (įskaitant šaligatvius, dviračių takus, perėjas, sustojimo vietas ir kt.) įrengimą.

442. Esant poreikiui numatyti žemės paėmimą visuomenės poreikiams būtinai infrastruktūrai įrengti.

443. Taikyti aukštus kokybinius reikalavimus ir įvaizdžio formavimo principus autobusų stoties ir jos artimos aplinkos formavimui. Esant poreikiui ir priėmus strateginius sprendimus formuoti miesto autobusų stoties (ar papildomos stotelės) viziją ties Vilniaus g., Statybininkų g., Vytauto Didžiojo g. sankirta.

444. Prižiūrėti esamas ir įrengti naujas kokybiškas viešąsias erdves.

Savivaldybės infrastruktūros vystymo etapai

445. Savivaldybės infrastruktūrą Pakruojo mieste vystyti šiais etapais:

445.1. **I etapas** - taikant numatytus principus vystyti prioritetinę savivaldybės infrastruktūrą prioritetinės plėtros teritorijose. Detalus infrastruktūros poreikis identifikuotas Bendrojo plano tematinuose tekstiniuose reglamentuose ir grafinėje dalyje - brėžiniuose.

445.2. **II etapas** – vystyti neprioritetinės plėtros teritorijose numatytą prioritetinę savivaldybės infrastruktūrą – vykdyti gatvių remontą ir rekonstrukciją šiose gatvėse: Savanorių g., Ryto g., Sodo g., L. Giros g., Ramunių g., Palydovo g., Kudirkos g.

445.3. **III etapas** - neprioritetinės plėtros teritorijose numatytą savivaldybės infrastruktūrą vystyti pagal poreikį.

446. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 5 straipsnio 4 dalimi, Pakruojo mieste suplanuotai prioritetinei savivaldybės infrastruktūrai projektuoti, statyti ir įrengti reikalingas preliminarus lėšų poreikis buvo nustatytas vadovaujantis Aplinkos ministro įsakymu patvirtintomis Statinių projektavimo darbų kainų skaičiavimo rekomendacijomis ir Aplinkos ministro įsakymu patvirtintais Statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo principais. Bendras preliminarus lėšų poreikis Pakruojo mieste prioritetinėse plėtros teritorijose yra 7,81 mln. Eur: vandens tiekimo infrastruktūrai ~ 0,79 mln. Eur, nuotekų (įskaitant paviršinių) tvarkymo infrastruktūrai ~ 1,91 mln. Eur, kelių infrastruktūrai ~ 5,11 mln. Eur.

XVII SKYRIUS

RENGTINI PLANAI IR PROGRAMOS

447. Siekiant Pakruojo miesto darnios plėtros ir bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo tikslinga parengti:

- 447.1. Pramonės ir paslaugų teritorijos tarp Vilniaus ir Pramonės gatvių detalusis planas;
- 447.2. Atskirųjų želdynų sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai;
- 447.3. Atskirųjų želdynų projektai;
- 447.4. Konvertuojamos sodų teritorijos Pakruojo pietrytinėje dalyje detalusis planas.